

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Zborov na roky 2023-2030

NÁVRH

Názov:	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Zborov na roky 2023-2030
Územné vymedzenie:	Obec Zborov
Územný plán obce schválený:	Áno
Dátum schválenia PHSR:, uznesením č.
Dátum platnosti:	Od do 31.12.2030
Verzia ¹ :	1.0
Publikovaný verejne dňa:
Vypracoval:	RNDr. Radomír Babiak, PhD., www.dokumentypreobce.sk

¹ Prvé prijaté znenie sa označuje číslom 1.0. V prípade zásadnej zmeny sa ďalšie aktualizované verzie označujú 2.0, 3.0 atď. V prípade malých zmien sa označuje 1.1.

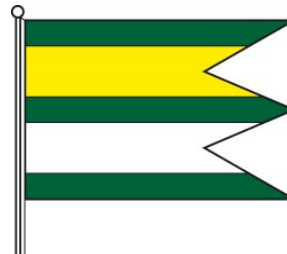

Erb a vlajka obce

Erb obce

vlajka obce

Blazón erbu:

V zelenom štíte ľavošikmý zlatý latinský kríž, päťou vrazený do tlamy strieborného položeného ohliadajúceho sa okrídleného draka v zlatej zbroji, v pravom hornom rohu zlatá, perlami zdobená koruna sv. Margity.

Základné údaje

Samosprávny kraj:	Prešovský
Okres:	Bardejov
Historický región:	Horný Šariš
Poloha obecného úradu:	49.367278°, 21.306858°
Nadm. výška pri obec. úrade:	327 m.n.m.
Rozloha katastra:	1 963 ha k 31.12.2021
Počet obyvateľov:	3 551 k 31.12.2021
Hustota obyvateľstva:	181 obyv./km ²
PSČ:	086 33
Evidenčné číslo vozidiel:	BJ

Oficiálne kontakty

Adresa:	Obec Zborov
	Lesná 10
	086 33 Zborov
Web:	www.zborov.sk
Email:	info@zborov.sk
Telefón:	054 / 479 83 06
IČO:	00322741

OBSAH

ZOZNAM MÁP, TABULIEK, GRAFOV, OBRÁZKOV A FORMULÁROV	6
ZOZNAM SKRATIEK POUŽITÝCH V PHSR	9
ÚVOD.....	10
ZÁMER SPRACOVANIA PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE ZBOROV NA ROKY 2023-2030	11
ANALYTICKÁ ČASŤ	14
A.I ANALÝZA VNÚTORNEHO PROSTREDIA.....	15
VYMEDZENIE ÚZEMIA	15
ÚZEMNÝ PLÁN OBCE	20
RIADENIE SAMOSPRÁVY	20
Hospodárenie samosprávy obce	20
Finančné zdravie	20
Intenzita investovania a dlh	21
Prehľad majetku a zdrojov	22
Príjmy a výdavky obce.....	24
Projektová aktivita	27
Bezpečnosť v obci.....	32
Riadenie samosprávy – sumarizácia	34
HOSPODÁRSKA OBLASŤ	35
Hospodárstvo v území.....	35
Polohová atraktivita územia	35
Organizačná štruktúra ekonomiky, zamestnanosť a mzdy	36
Obecné podnikateľské subjekty	39
Poľnohospodárstvo, priemysel a služby.....	40
Cestovný ruch	43
Nezamestnanosť	47
Dopravná infraštruktúra	53
Napojenie obce na dopravnú infraštruktúru, miestne komunikácie	53
Pešia a cyklistická doprava.....	55
Technická infraštruktúra	58
Vodovod a kanalizácia.....	58
Elektrická energia, telekomunikácie, plyn	59
Hospodárska oblasť – sumarizácia	60
SOCIÁLNA OBLASŤ.....	62
Demografická charakteristika	62
Počet obyvateľov a pohyb obyvateľstva	62
Štruktúra obyvateľov podľa pohlavia a veku	65
Národnostná a konfesijná štruktúra	67
Vzdelanostná štruktúra a školstvo	69

Sociálna infraštruktúra	71
Domový a bytový fond	71
Občianska vybavenosť	78
Zdravotníctvo a sociálne služby	80
Kultúra, kultúrno-spoločenský život a šport	82
Administratívno-správne služby	84
Bezbariérovosť	85
Sociálna oblasť – sumarizácia	86
ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ	88
Prírodné pomery	88
Ochrana prírody a krajiny	90
Ochrana pred povodňami	90
Odpadové hospodárstvo	91
Environmentálne záťaže	97
Zmena klímy	99
Environmentálna oblasť – sumarizácia	100
VYHODNOTENIE DOTAZNÍKOVÝCH PRIESKUMOV	101
Dotazník pre verejnosť	101
Výsledky prieskumu	101
Súhrnné zhodnotenie kľúčových zistení	112
Dotazník pre podnikateľov	113
Výsledky prieskumu	113
Súhrnné zhodnotenie kľúčových zistení	116
EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR	117
A.II ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA	118
ČLENSTVO OBCE V ORGANIZÁCIÁCH	120
STEEP ANALÝZA	121
A.III ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA	122
SWOT ANALÝZA	122
KLÚČOVÉ FAKTORY A DISPARITY ÚZEMIA	126
B-STRATEGICKÁ ČASŤ	127
VÍZIA OBCE DO ROKU 2030	129
KLÚČOVÉ ROZVOJOVÉ VÝZVY	129
ROZVOJOVÁ STRATÉGIA OBCE, DEFINOVANIE CIEĽOV A PRIORÍT	132
ZDÔVODNENIE VÝBERU PRIORÍT	137
C-PROGRAMOVÁ ČASŤ	141

OPATRENIA A AKTIVITY, VRÁTANE ICH PRIRADENIA K JEDNOTLIVÝM CIEĽOM A PRIORITÁM...	142
SÚBOR MERATEĽNÝCH UKAZOVATEĽOV	170
D-REALIZAČNÁ ČASŤ.....	186
AKČNÝ PLÁN OBCE	187
ADMINISTRATÍVNE, ORGANIZAČNÉ A INŠTITUCIONÁLNE ZABEZPEČENIE PHSR.....	201
STRUČNÝ POPIS KOMUNIKAČNEJ STRATÉGIE.....	201
SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA.....	202
E-FINANČNÁ ČASŤ	203
INDIKATÍVNY FINANČNÝ PLÁN	204
MODEL VIACZDROJOVÉHO FINANCOVANIA.....	205
ZÁVER	207
PRÍLOHY.....	208
ZOZNAM INFORMAČNÝCH ZDROJOV POUŽITÝCH V PHSR.....	209
ZOZNAM ANALYZOVANÝCH VÝCHODISKOVÝCH KONCEPČNÝCH DOKUMENTOV A DÁT	211
NAKLADANIE S KOMUNÁLNYM ODPADOM V ROKOCH 2017-2021	212
DOTAZNÍK PRE VEREJNOSŤ – ODPOVEDE Z DOTAZNÍKOVÉHO PRIESKUMU.....	219
DOTAZNÍK PRE PODNIKATEĽOV – ODPOVEDE Z DOTAZNÍKOVÉHO PRIESKUMU	244

Zoznam máp, tabuliek, grafov, obrázkov a formulárov

Mapy:

Mapa 1: Poloha obce Zborov v administratívnych celkoch SR.....	15
Mapa 2: Poloha obce – širšie vzťahy	16
Mapa 3: Poloha obce voči susediacim obciam.....	17
Mapa 4: Nadmorská výška v katastri obce.....	18
Mapa 5: Typy krajiny štruktúry	19
Mapa 6: Fyzická štruktúra krajiny v katastri obce	19
Mapa 7: Časová dostupnosť obcí a miest zo Zborova.....	36
Mapa 8: Sklon svahov v katastri obce	41
Mapa 9: Kvalita poľnohospodárskej pôdy.....	42
Mapa 10: Najvýznamnejšie prírodné a kultúrohistorické pamiatky v okolí Zborova.....	44
Mapa 11: Kultúrno-historické body záujmu cestovného ruchu v Zborove	46
Mapa 12: Dopravná infraštruktúra v obci (severná časť).....	56
Mapa 13: Dopravná infraštruktúra v obci (južná časť).....	57
Mapa 14: Obytné celky v obci v kontexte rozmiestnenia rómskeho obyvateľstva.....	74
Mapa 15: Občianska vybavenosť.....	79
Mapa 16: Geologická stavba územia.....	88
Mapa 17: Geomorfologické jednotky v katastri obce Zborov.....	89
Mapa 18: Environmentálne záťaž a chránené územia v katastri obce	98
Mapa 19: Koncepty urbánneho rozvoja EÚ.....	118

Tabuľky:

Tabuľka 1: Celkové skóre finančného zdravia obce Zborov v roku 2020	20
Tabuľka 2: Celkové finančné zdravie obce v období 2009-2020.....	21
Tabuľka 3: Bilancia aktív v rokoch 2019-2021 (eur, netto)	23
Tabuľka 4: Bilancia pasív v rokoch 2019-2021 (eur, netto).....	23
Tabuľka 5: Náklady a výnosy v rokoch 2019-2021 (€).....	24
Tabuľka 6: Počet realizovaných priestupkových konaní v obci v období 2017-2021.....	33
Tabuľka 7: Subjekty podľa právnej formy v obci Zborov.....	37
Tabuľka 8: Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca (€).....	38
Tabuľka 9: Štruktúra pôdneho fondu (k 31.12.2021; v ha)	40
Tabuľka 10: Vývoj nezamestnanosti v obci	48
Tabuľka 11: Štruktúra UoZ podľa veku k 31.12.2021	49
Tabuľka 12: Štruktúra UoZ podľa KZAM k 31.12.2021	52
Tabuľka 13: Počet a štruktúra UoZ znevýhodnených podľa § 8 zákona č. 5/2004 Z. z.	53
Tabuľka 14: Vývoj spotreby pitnej vody v obci Zborov	58
Tabuľka 15: Základné charakteristiky stavu a pohybu obyvateľstva Zborova.....	64
Tabuľka 16: Vývoj vybraných parametrov vekovej štruktúry obyvateľstva	66
Tabuľka 17: Vývoj počtu a podielu osôb podľa vybraných vekových skupín	67
Tabuľka 18: Štruktúra obyvateľov podľa národnosti	67
Tabuľka 19: Rómske obyvateľstvo v obci Zborov podľa rôznych zdrojov	68
Tabuľka 20: Štruktúra obyvateľov podľa náboženského vyznania.....	68
Tabuľka 21: Vývoj počtu detí/žiakov v Spojenej škole Zborov a v Špeciálnej ZŠ Zborov	70
Tabuľka 22: Počet riešených priestupkov záškoláctva v období 2017-2021.....	71
Tabuľka 23: Počet domov podľa typu domu	72
Tabuľka 24: Štruktúra domov podľa typu vodovodnej prípojky	72
Tabuľka 25: Štruktúra domov podľa typu kanalizačného systému	72
Tabuľka 26: Byty podľa obytných miestností	72
Tabuľka 27: Domy podľa obdobia výstavby	73

Tabuľka 28: Distribúcia obyvateľstva a obložnosť obydľí podľa jednotlivých lokalít obce	75
Tabuľka 29: Infraštruktúra kultúry a športu	84
Tabuľka 30: Spádovosť obce k vybraným poskytovateľom administratívno-správných služieb.....	85
Tabuľka 31: Bezbariérový prístup do verejných budov a na komunikáciách	85
Tabuľka 32: Náklady obce Zborov na odpadové hospodárstvo (€).....	95
Tabuľka 33: Frekvencia zberu komunálneho odpadu v roku 2022	96
Tabuľka 34: Environmentálne záťaž v obci Zborov	97
Tabuľka 35: Kľúčové rozvojové výzvy	129
Tabuľka 36: Sústava rozvojových cieľov, priorít a opatrení	142
Tabuľka 37: Kľúčové výkonnostné ukazovatele	170
Tabuľka 38: Zoznam analyzovaných koncepcných dokumentov	211
Tabuľka 39: Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát.....	212
Tabuľka 40: Druh, množstvo a spôsob nakladania s komunálnymi odpadmi v roku 2017	213
Tabuľka 41: Druh, množstvo a spôsob nakladania s komunálnymi odpadmi v roku 2018	214
Tabuľka 42: Druh, množstvo a spôsob nakladania s komunálnymi odpadmi v roku 2019	215
Tabuľka 43: Druh, množstvo a spôsob nakladania s komunálnymi odpadmi v roku 2020	216
Tabuľka 44: Druh, množstvo a spôsob nakladania s komunálnymi odpadmi v roku 2021	217

Grafy:

Graf 1: Intenzita investovania samosprávy obce Zborov v rokoch 2006-2020	21
Graf 2: Vývoj celkového dlhu obce v rokoch 2009-2020.....	22
Graf 3: Čistý majetok obce v rokoch 2009-2020	24
Graf 4: Bilancia bežného účtu v rokoch 2006-2020	26
Graf 5: Okamžitá likvidita v rokoch 2006-2020	26
Graf 6: Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca (€).....	39
Graf 7: Počet evidovaných UoZ v rokoch 2012-2021 (k 31.12.)	48
Graf 8: Štruktúra UoZ podľa veku k 31.12.2021	49
Graf 9: Štruktúra UoZ podľa vzdelania k 31.12.2021	50
Graf 10: Štruktúra UoZ podľa doby evidencie k 31.12.2021	51
Graf 11: Vývoj počtu obyvateľov obce Zborov	62
Graf 12: Prirodzený pohyb obyvateľstva v rokoch 2012-2021.....	63
Graf 13: Migračný pohyb obyvateľstva v rokoch 2012-2021	63
Graf 14: Celkový pohyb obyvateľstva v rokoch 2012-2021.....	64
Graf 15: Porovnanie vekovej štruktúry obyvateľstva k 31.12.2012 a k 31.12.2021	65
Graf 16: Štruktúra obyvateľstva podľa najvyššieho ukončeného vzdelania	69
Graf 17: Vývoj množstva produkovaných komunálnych odpadov v obci Zborov v období 2017-2021	92
Graf 18: Produkcia komunálneho odpadu na 1 obyvateľa.....	93
Graf 19: Miera recyklácie a úroveň vytriedenia komunálneho odpadu	94
Graf 20: Miera skládkovania komunálneho odpadu	94
Graf 21: Vzájomný pomer zhodnocovaného a zneškodňovaného odpadu v Zborove v rokoch 2017-2021	95
Graf 22: Štruktúra respondentov podľa ekonomickej aktivity	102
Graf 23: Štruktúra respondentov podľa miesta výkonu práce.....	102
Graf 24: Ak by sa Vám vyskytla možnosť zamestnať sa a pracovať priamo v obci Zborov, využili by ste ju?	103
Graf 25: Najvyššia SPOKOJNOSŤ s vybranými oblasťami života obce	104
Graf 26: Najvyššia NESPOKOJNOSŤ s vybranými oblasťami života obce.....	106
Graf 27: Návrhy na doplnenie autobusových spojov Bardejov - Zborov.....	107
Graf 28: Priestory a miesta v obci, kde sa respondenti necítia bezpečne.....	108
Graf 29: Vnímanie vzájomného spolunažívania medzi Rómami a nerómskym obyvateľstvom	109
Graf 30: Oblasť, ktorá by sa v obci mala riešiť prioritne	110
Graf 31: Priemerná mesačná hrubá mzda (u živnostníkov príjem) za 1. polrok 2022	114

Graf 32: Plány spoločností ohľadom prípadného rozšírenia/utlmenia podnikania	114
Graf 33: Aké sú najväčšie prekážky vo Vašom konkrétnom podnikaní?	115

Obrázky:

Obrázok 1: Prehľad projektov samosprávy za roky 2021 a 2022	28
Obrázok 2: Matičný spevok Zborovčan	83

Formuláre:

Formulár 1 (Ú1): Zámer spracovania PHSR	11
Formulár 2 (Ú2): Harmonogram spracovania PHSR	12
Formulár 3 (Ú3): Metódy zapojenia verejnosti do spracovania PHSR	13
Formulár 4 (A8): STEEP analýza	121
Formulár 5 (A10): SWOT analýza	122
Formulár 6 (S1): Hierarchia rozvojových cieľov	134
Formulár 7 (P2): Zoznam merateľných ukazovateľov podľa jednotlivých priorít a opatrení PHSR	175
Formulár 8 (R1): Akčný plán podľa priorít a opatrení	187
Formulár 9 (R1): Akčný plán podľa časového harmonogramu	194
Formulár 10 (R5): Plán hodnotenia a monitorovania	202
Formulár 11 (F1): Indikatívny rozpočet - sumarizácia	204
Formulár 12 (F5): Model viaczdrojového financovania – intervenčná matica	205
Formulár 13 (Z1): Schválenie PHSR	207

Návrh

Zoznam skratiek použitých v PHSR

AOTP	Aktívne opatrenia trhu práce	OcÚ	Obecný úrad
b.j.	Bytové jednotky	o. i.	Okrem iného
BRKO	Biologicky rozložiteľný komunálny odpad	OOCR	Oblasťná organizácia cestovného ruchu
CDB	Cestná databanka	PA	Povodňová aktivita
CIZS	Centrum integrovanej zdravotnej starostlivosti	p. b.	Percentuálny bod
CLLD	Community-led Local Development (Miestny rozvoj vedený komunitou)	PP	Prírodná pamiatka
CR	Cestovný ruch	PR	Prírodná rezervácia
CVČ	Centrum voľného času	PPA	Pôdohospodárska platobná agentúra
CVTI SR	Centrum vedecko-technických informácií SR	PPF	Poľnohospodársky pôdny fond
ČOV	Čistička odpadových vôd	PSK	Prešovský samosprávny kraj
DHZ	Dobrovoľný hasičský zbor	PZ	Policačný zbor Slovenskej republiky
EAO	Ekonomicky aktívne obyvateľstvo	SHR	Samostatne hospodáriaci roľníci
EIB	Európska investičná banka	SODB	Sčítanie obyvateľov, domov a bytov
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy	SPR	Strategicko-plánovací región
EZÚS	Európske zoskupenie územnej spolupráce	ŠFRB	Štátny fond rozvoja bývania
ha	Hektár	ŠJ	Školská jedáleň
IBV	Individuálna bytová výstavba	ŠKD	Školský klub detí
IoT	Internet of Things (internet vecí)	ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
IUI	Integrovaná územná investícia	TP	Terénny pracovník
KURS	Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001	TSP	Terénna sociálna práca
KZAM	Klasifikácia zamestnaní		Terénny sociálny pracovník
MAS	Miestna akčná skupina	TTP	Trvalé trávne porasty
MOK	Maloobjemový kontajner	UoZ	Uchádzač o zamestnanie
MRK	Marginalizované rómske komunity	ÚPSVaR	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
MSP	Malí a strední podnikatelia	ÚSES	Územný systém ekologickej stability
MŠ	Materská škola	VÚC	Vyšší územný celok
MŽP	Ministerstvo životného prostredia	VÚVH	Výskumný ústav vodného hospodárstva
NFP	Nenávratný finančný príspevok	VZN	Všeobecne záväzné nariadenie
NPR	Národná prírodná rezervácia	ZŠ	Základná škola
		ZUŠ	Základná umelecká škola

Úvod

Obecná samospráva v zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja tvorí integrálnu súčasť regionálnej politiky a regionálneho rozvoja. Integrálnou súčasťou regionálnej politiky sa stala najmä v súvislosti s rozsiahlou decentralizáciou verejnej správy, ktorá sa na Slovensku uskutočnila po prelome milénia a ktorou na obecné samosprávy prešlo obrovské množstvo kompetencií, zodpovednosti a taktiež financií, predstavujúcich významnú časť verejných financií. Samosprávy tak v oblasti vytvárania podmienok pre hospodársky a sociálny rozvoj územia majú svoje nezastupiteľné postavenie. Či už v rámci svojich originálnych kompetencií alebo preneseného výkonu štátnej správy, obce zabezpečujú výkony a služby vo verejnom záujme. Z tohto dôvodu je potrebné venovať veľkú pozornosť a úsilie koncipovaniu rozvojových stratégií samospráv.

Dokument „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Zborov na roky 2023-2030“ (ďalej len „PHSR“) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskej a sociálnej situácie stanovuje strategické ciele a priority v záujme budúceho rozvoja obce. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania obce. Týmto programom sa uskutočňuje podpora rozvoja na lokálnej úrovni s dôrazom na hospodársku, sociálnu a environmentálnu oblasť. Ide o program cielených opatrení, navrhnutý pre stimulovanie rozvoja obce v strednodobom horizonte.

Cieľom tohto dokumentu je navrhnúť funkčne trvalo udržateľnú rozvojovú stratégiu, zameranú na realizáciu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce so zreteľom na potreby jej obyvateľov. Tento dokument formuluje tak strategické ciele, ako aj konkrétne opatrenia a aktivity, realizáciou ktorých budú tieto ciele naplnené. PHSR nie je uzavretý dokument bez možnosti zmien. Práve naopak, je dokumentom živým, otvoreným, ktorý môže byť v prípade potreby kedykoľvek aktualizovaný, dopĺňovaný a upravovaný. Jeho význam a využitie spočíva predovšetkým v tom, že je spracovaný na základe prieskumu názorov a potrieb volených orgánov obce, jej obyvateľov, záujmových skupín, ako aj za spoluúčasti miestnych aktérov a odborníkov.

Ambíciou dokumentu je podať odpovede na tri základné a najdôležitejšie otázky:

1. Akí sme a kde sa nachádzame?
2. Kam sa chceme dostať?
3. Ako sa tam dostaneme?

Cieľom analytickej časti je identifikácia rozvojových faktorov a disparít obce (akí sme a kde sa nachádzame). Následne je v strategickej časti sformulovaná vízia, ktorá dáva odpoveď na druhú otázku (kam sa chceme dostať). Spôsob ako sa tam dostať je stanovený v stratégii rozvoja, ktorej úspešné naplnenie bude závislé od úspešnosti realizácie opatrení a aktivít, definovaných v programovej časti dokumentu.

Pri vypracovaní tohto programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja sa zohľadnili priority Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR, ako aj jej vízia regionálneho rozvoja na Slovensku: Slovensko sa má stať krajinou s vysokou kvalitou života všetkých jeho obyvateľov. V záujme naplnenia dlhodobej vízie regionálneho rozvoja SR zameranej na rozvoj obcí, miest a regiónov, na zvyšovanie ich výkonnostného potenciálu a konkurencieschopnosti Národná stratégia regionálneho rozvoja SR stanovuje strategický cieľ: Integrovaným a výsledkovo orientovaným prístupom k regionálnemu rozvoju a na základe využitia vnútorného potenciálu regiónov zvýšiť do roku 2030 ich adaptabilitu, konkurencieschopnosť a výkonnosť pri súčasnom zvyšovaní kvality života obyvateľov a pri rešpektovaní princípov udržateľného rozvoja.

Zámer spracovania Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Zborov na roky 2023-2030

Formulár 1 (Ú1): Zámer spracovania PHSR

Zámer spracovania PHSR	
Názov dokumentu	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Zborov na roky 2023-2030
Forma spracovania	<p>Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Zborov na roky 2023-2030 (ďalej len „PHSR 2023-2030“) bude spracovaný podľa aktuálneho znenia zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov.</p> <p>Spracovanie dokumentu bude rešpektovať princíp partnerstva. Vykonané bude participatívnym spôsobom so zapojením zamestnancov obecného úradu, poslancov OcZ, širokej verejnosti a externých odborníkov.</p> <p>PHSR bude vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými tak v Národnej stratégii regionálneho rozvoja, ako aj v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja.</p>
Riadenie procesu spracovania	<p>Za riadenie procesu spracovania zodpovedá riadiaci tím zložený zo zástupcov obce a zhotoviteľa. Členmi riadiaceho tímu sú:</p> <p>Za obec: <u>Koordinátor riadiaceho tímu</u> Mgr. Ján Šurkala, PhD. – starosta obce Mgr. Peter Hudák, PhD. – prednosta obecného úradu Mgr. et. Bc. Radoslav Slovák, MBA. – projektový manažér RNDr. Edita Maxinová, PhD. – projektová manažérka</p> <p>Za zhotoviteľa: <u>Člen riadiaceho tímu</u> RNDr. Radomír Babiak, PhD. – externý odborník</p> <p>Riadiaci tím zodpovedá za:</p> <ul style="list-style-type: none"> - celkovú koordináciu spracovania PHSR 2023-2030, - zostavenie Zámeru spracovania PHSR, - spracovanie analýzy vnútorného a vonkajšieho prostredia, - spracovanie východísk pre strategickú časť, - vypracovanie strategickej vízie, - vypracovanie sumárneho návrhu aktivít a projektov ako východisko pre Akčný plán, - stanovenie termínov realizácie aktivít, projektov (roky) a odhad ich financovania (výška a zdroje financovania), - spracovanie akčného plánu na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky, - vytvorenie systému monitorovania, hodnotenia a aktualizácie PHSR, - spracovanie finančnej časti,

	<ul style="list-style-type: none"> - finalizáciu dokumentu a jeho predloženie zastupiteľstvu na schválenie. <p>Pre účely spracovania dokumentu budú zriadené 3 pracovné skupiny: pre hospodársku oblasť, sociálnu oblasť a oblasť životného prostredia a infraštruktúry. Členovia pracovných skupín za obec budú nominovaní starostom obce, príp. obecným zastupiteľstvom. Členstvo v pracovných skupinách pre partnerské organizácie a pre zainteresovanú verejnosť bude ponúknuté na báze dobrovoľnosti.</p> <p>Úlohou pracovných skupín je:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prerokovanie východísk pre strategickú časť, - formulácia strategickej vízie obce, - návrh strategických cieľov a opatrení, - špecifikácia opatrení, návrh aktivít. <p>Spracovanie PHSR bude prebiehať v úzkej komunikácii s verejnosťou a ostatnými sociálno-ekonomickými partnermi. Verejnosť aj partneri budú pravidelne informovaní o priebežných výstupoch prostredníctvom webovej stránky obce. Názory verejnosti a názory podnikateľských subjektov, pôsobiacich v obci, budú zozbierané formou dotazníkového prieskumu.</p>
Obdobie spracovania	Jún - november 2022
Financovanie spracovania	Z rozpočtu obce.

Zdroj: Weisová, Bernátová 2012, vlastné spracovanie

Formulár 2 (Ú2): Harmonogram spracovania PHSR

Harmonogram spracovania PHSR (2022)												
Mesiac	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod						X						
Analytická časť						X	X	X	X			
Strategická časť								X	X			
Programová časť									X			
Realizačná časť									X	X		
Finančná časť										X		
Záver										X		

Zdroj: Weisová, Bernátová 2012, vlastné spracovanie

Formulár 3 (Ú3): Metódy zapojenia verejnosti do spracovania PHSR

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Internetové stránky	áno	áno	áno
Obecné noviny	áno		
Obecný rozhlas	áno		
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi		áno	áno
Návšteva v území	áno	áno	áno
Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov	áno	áno	áno
Dotazník pre záujmové skupiny		áno	áno
Dotazník pre širokú verejnosť	áno	áno	áno
Pracovné skupiny	áno	áno	áno
Nezávislí experti poskytujúci poradenské služby	áno	áno	áno

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Návrh

Analytická časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Analytická časť PHSR obsahuje komplexné zhodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie – analýzu aktuálneho stavu, v akom sa obec nachádza. Definuje vnútorný potenciál územia a limitujúce faktory rozvoja obce.

A.I Analýza vnútorného prostredia

Vymedzenie územia

Obec Zborov leží na severovýchodnom Slovensku, administratívne je začlenená do okresu Bardejov v Prešovskom kraji. Rozloha k. ú. obce predstavuje 1 963 ha (19,61 km²). Na juhozápade Zborov susedí s okresným mestom Bardejov (30 000 obyvateľov, cestná vzdialenosť 10 km), na západe s obcou Stebník (300 obyvateľov, vzdialenosť 3 km), na severe s obcou Chmeľová (350 obyv., vzdialenosť 4 km), na východe s obcou Smilno (700 obyv., 4 km) a na juhovýchode s obcou Andrejová (350 obyv., 11 km).

Mapa 1: Poloha obce Zborov v administratívnych celkoch SR

Poloha v rámci SR

Poloha v rámci Prešovského kraja

Poloha v rámci okresu Bardejov

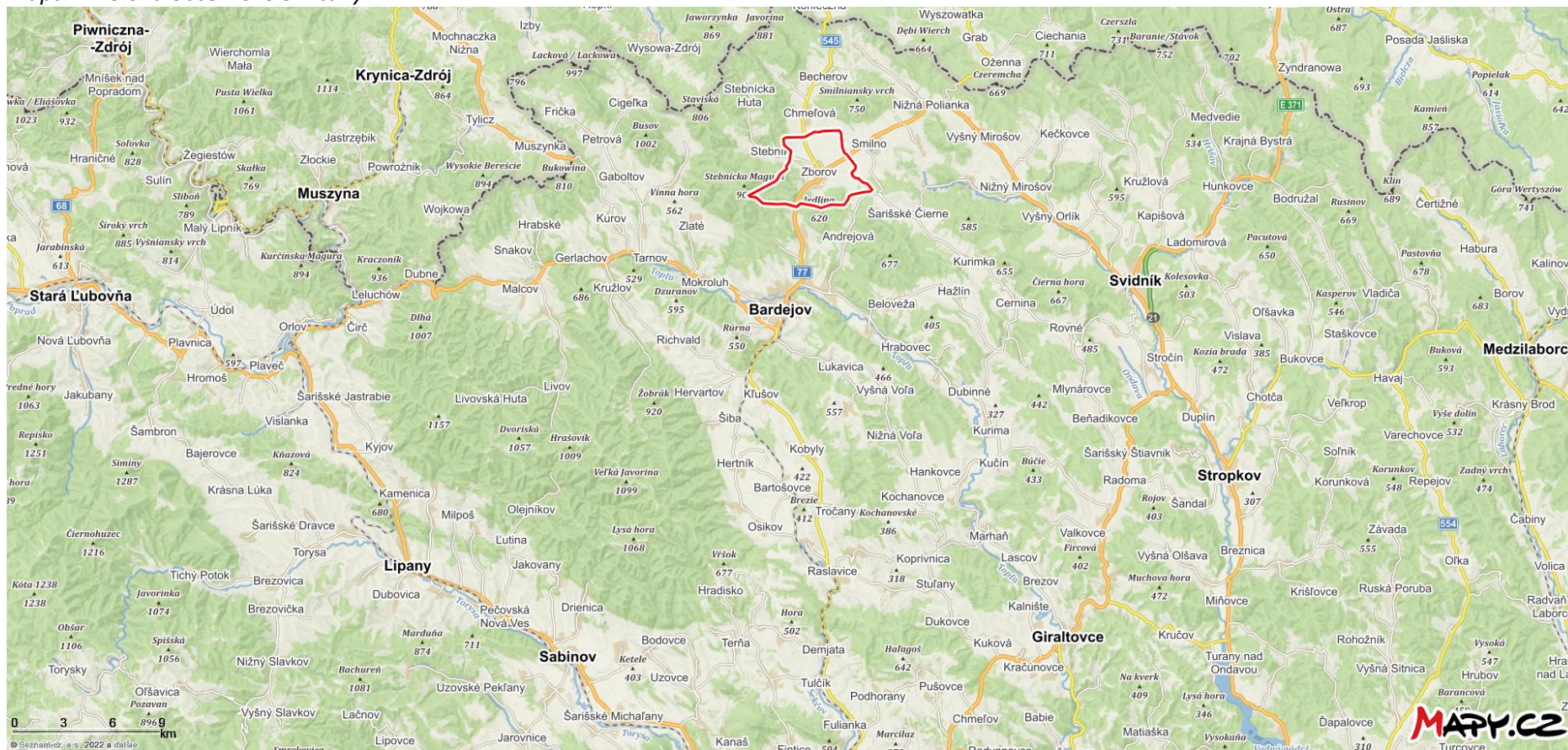
QGIS

Zdroj podkladovej mapy: mapy.cz
Spracované pomocou opensource programu
QGIS Geographic Information System (qgis.org), 2022

Zdroj: vlastné spracovanie

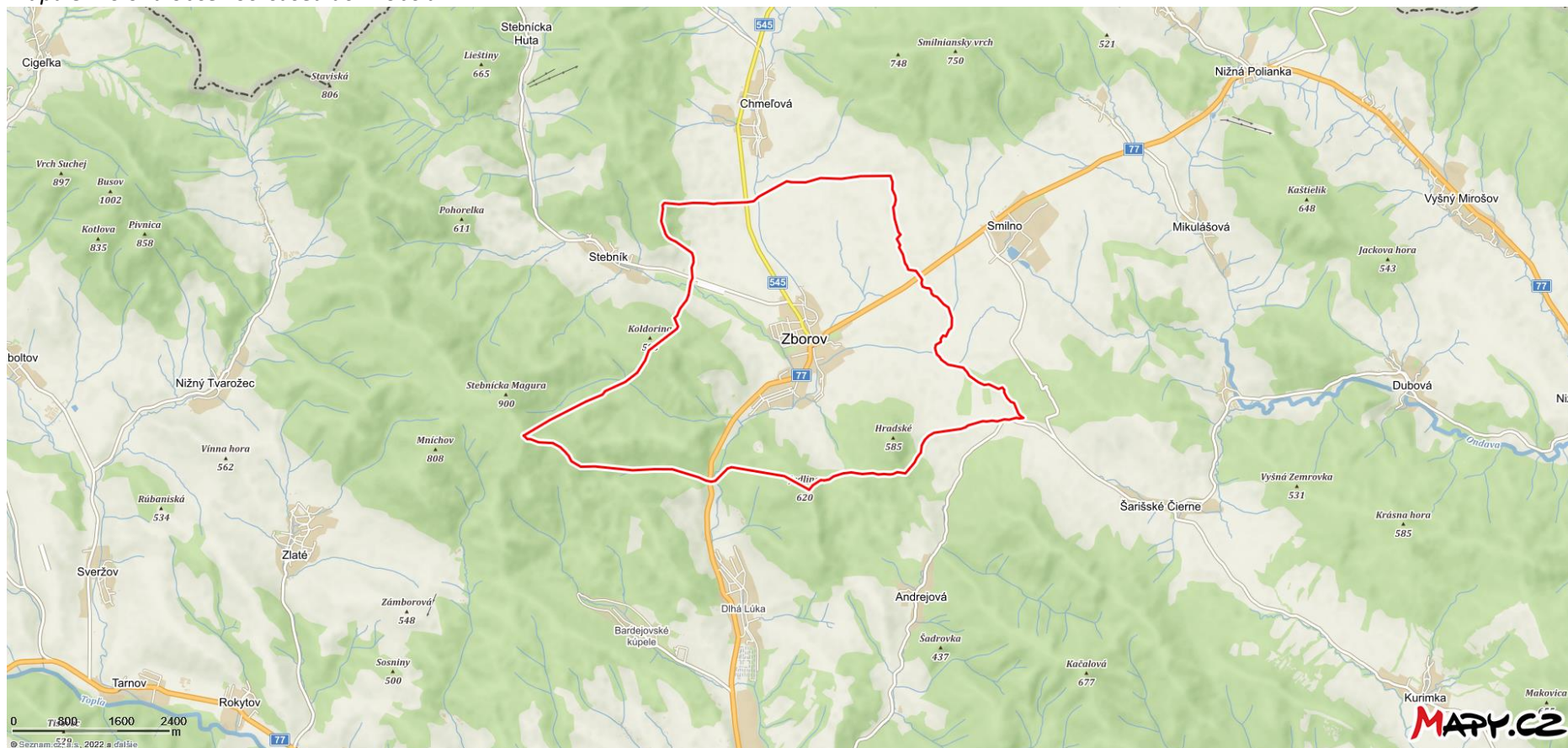
Mapa 2: Poloha obce – širšie vzťahy

Zdroj: mapy.cz

Mapa 3: Poloha obce voči susediacim obciam

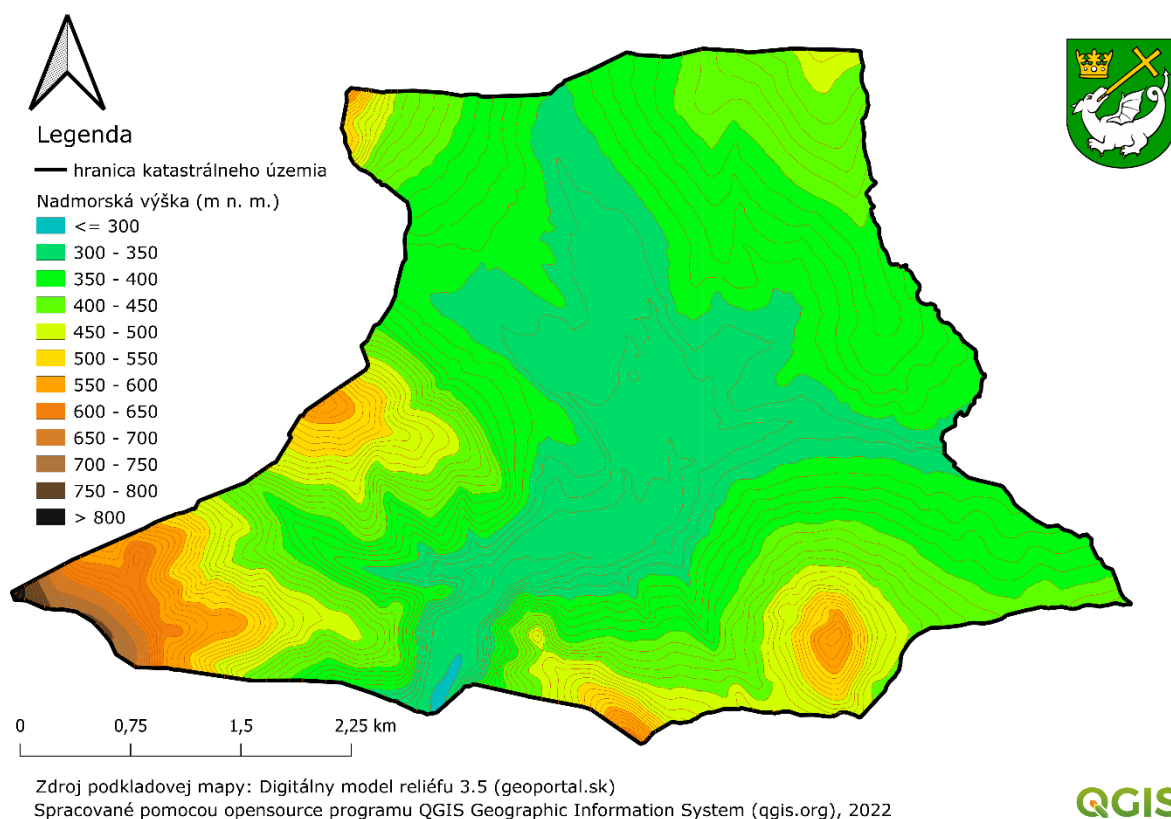

Zdroj: mapy.cz

Obec leží v Zborovskej kotline, ktorá je súčasťou Ondavskej vrchoviny. Má typickú kotlinovú polohu. Najnižšie položené časti katastra sa totižto nachádzajú v jeho centrálnej časti (kde je situované aj zastavané územie obce), pričom smerom k hraniciam katastra nadmorská výška stúpa. V strede zastavaného územia obce sa nadmorská výška pohybuje na úrovni okolo 320 m. n. m., v extraviláne sa pohybuje v rozmedzí cca 300-820 m. n. m. Najvyššie položené časti sa nachádzajú v juhozápadnej časti katastra, v oblasti Stebníckej Magury, najnižšie položená časť sa nachádza na južnej hranici katastra, kde potok Kamenec opúšťa územie obce.

Mapa 4: Nadmorská výška v katastri obce

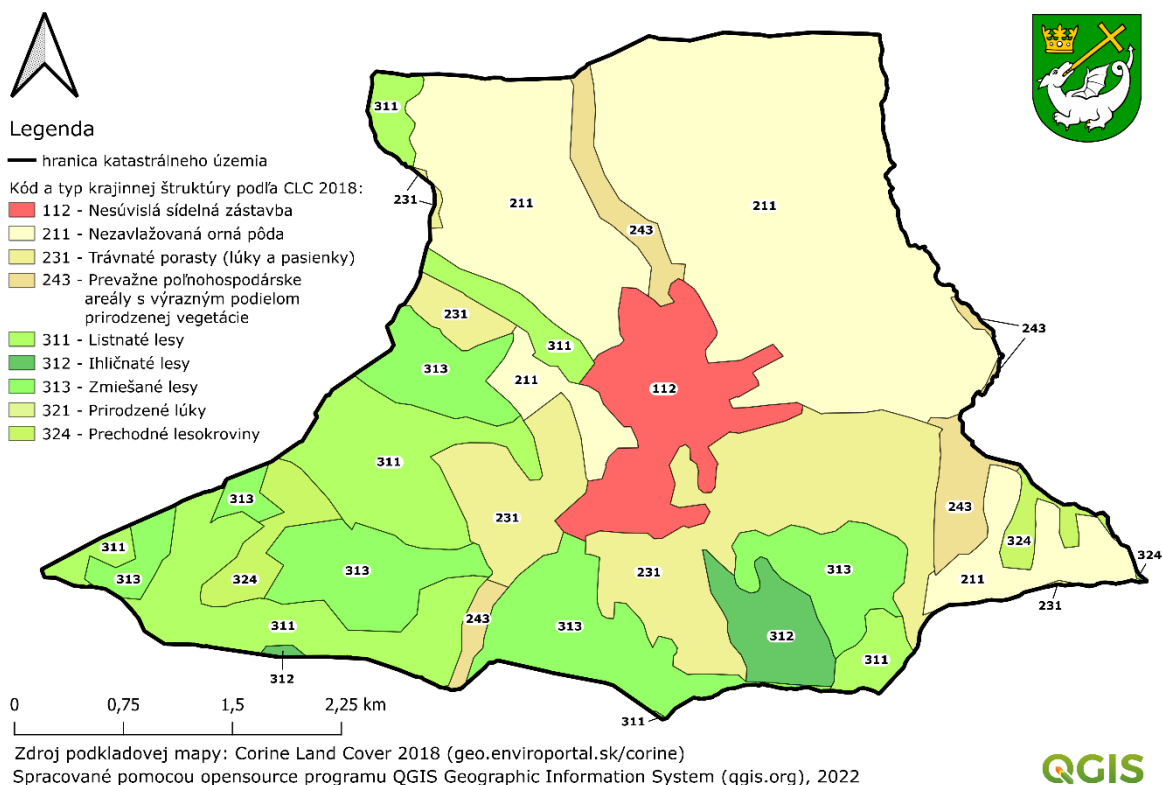

Zdroj: vlastné spracovanie

Zastavané územie sa sústreďuje v centrálnej časti katastra obce, pozdĺž hlavnej cesty (smer Bardejov-Svidník) a cesty v smere na Chmeľovú a ďalej na Poľsko. Na juhovýchodnom okraji intravilánu je situovaná Rómska osada. Väčšinu plôch katastrálneho územia obce tvorí odlesnená krajina (cca 69 % celkovej rozlohy katastra). Najväčšiu časť katastra zaberá orná pôda (734 ha, 37 %), menšie plochy predstavujú aj trvalé trávnaté porasty (384 ha, 20 %). Lesné pozemky zaberajú 28 % podiel (558 ha). Lesy sa nachádzajú najmä v juhozápadnej a južnej časti katastra. O hospodárenie v lesoch sa stará Urbárska spoločnosť „Lackov“, pozemkové spoločenstvo Zborov.

Mapa 5: Typy krajinnej štruktúry

Zdroj: vlastné spracovanie

Mapa 6: Fyzická štruktúra krajiny v katastri obce

Zdroj: vlastné spracovanie

Územný plán obce

Obec Zborov má spracovaný územný plán. Všeobecne záväzné nariadenie č. 1/2011, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť územného plánu obce Zborov, bolo schválené Obecným zastupiteľstvom v Zborove na zasadnutí dňa 24.2.2011 a účinnosť nadobudlo 30.3.2011. V roku 2018 boli schválené Zmeny a doplnky č. 1 k územnému plánu obce, a to prostredníctvom VZN č. 2/2018, ktoré nadobudlo účinnosť dňa 25.12.2018. V roku 2021 obec zverejnila návrh VZN č. 2/2021, ktoré predstavuje Zmeny a doplnky č. 2 k územnému plánu obce. Toto VZN však doposiaľ nebolo schválené.

Z hľadiska funkčného využitia územia prevažujú v intraviláne obce plochy verejnej zelene a záhrad (zeleň rodinných domov). Plochy občianskej vybavenosti sú koncentrované najmä v centrálnej zóne obce (škola, obecný úrad, kultúrny dom, obchody, kostoly...). Podobne sú v centrálnej zóne koncentrované aj plochy športu (futbalový štadión, ihriská pri ZŠ...). V okrajových častiach intravilánu obce sú vymedzené plochy pre poľnohospodársku a priemyselnú výrobu.

Územný plán obce počíta do budúca s rozvojom bývania tak v rámci existujúcej zástavby (napr. zahusťovaním zástavby – na záhradách rodinných domov, príp. zbúraním starého domu a výstavbou nového), **ako aj postupným rozširovaním existujúcej zástavby** (napr. v lokalite Podhradie, príp. predĺžením existujúcich ulíc v iných lokalitách obce).

Riadenie samosprávy

Hospodárenie samosprávy obce

Finančné zdravie

Celkové skóre finančného zdravia obce je výborné. Celkové finančné zdravie obce ohodnotila organizácia Inštitút pre ekonomické a sociálne otázky (INEKO) za rok 2020 (posledný dostupný údaj v čase spracovania tohto PHSR) počtom bodov 5,7 (zo 6 možných).

Tabuľka 1: Celkové skóre finančného zdravia obce Zborov v roku 2020

Zložka finančného zdravia	Získané skóre na stupnici od 0 po 6 ²
Celkový dlh	5,9
Dlhová služba	5,5
Bilancia bežného účtu	5,4
Záväzky po splatnosti k príjmom	6,0
Záväzky aspoň 60 dní po splatnosti	6,0
Celkové finančné zdravie³	5,7

Zdroj: INEKO

² Zdroj: INEKO (2022). Čím vyššie skóre, tým lepšie. Dostupné na:

<http://www.hospodarenieobci.sk/profil/samosprava/519961>

³ Počíta sa na základe údajov za 4 po sebe idúce roky ako kombinácia (funkcia) piatich vybraných indikátorov finančnej stability.

Celkové finančné zdravie obce sa v rokoch 2011 až 2018 neustále zlepšovalo (v roku 2018 dosiahlo maximálnu možnú úroveň), pričom aj po miernom poklese v rokoch 2019 a 2020 sa neustále drží v najlepšom pásme – „výborné“. Zároveň sa po celú dobu drží nad priemernou hodnotou za celú SR.

Tabuľka 2: Celkové finančné zdravie obce v období 2009-2020

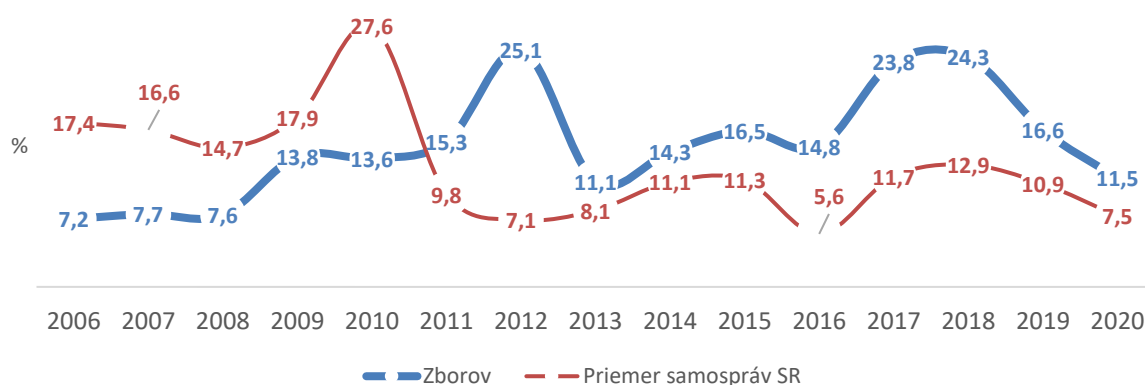
Hodnotenú obdobie (roky)	Celkové finančné zdravie (skóre)
2009	5,1
2010	5,1
2011	5,0
2012	5,3
2013	5,4
2014	5,6
2015	5,6
2016	5,7
2017	5,9
2018	6,0
2019	5,9
2020	5,7

Zdroj: INEKO

Intenzita investovania a dlh

Intenzita investovania v Zborove je priaznivá, už od roku 2011 sa neustále pohybuje na vyššej úrovni, ako je priemer všetkých samospráv Slovenskej republiky. Obec dokáže svoj majetok zveľaďovať.

Graf 1: Intenzita investovania samosprávy obce Zborov v rokoch 2006-2020

Vysvetlenie grafu:

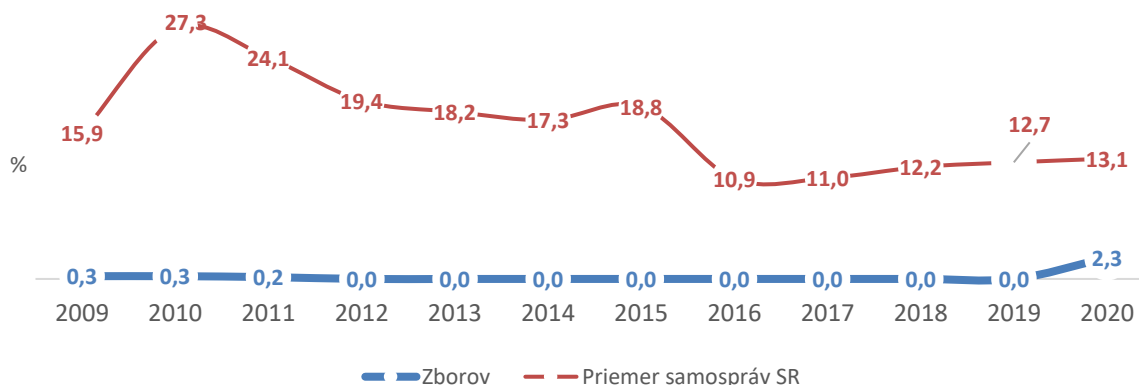
Ukazovateľ „intenzita investovania“ informuje, akú časť bežných príjmov samospráva v danom roku preinvestovala. Vypovedá teda o tom, ako dokáže samospráva hospodáriť (koľko zo svojich bežných príjmov si dokáže odložiť) a následne tieto prostriedky využiť na zveľaďovanie majetku. Vypočítava sa nasledovne: Intenzita investovania = (kapitálové výdavky – kapitálové príjmy) / (bežné príjmy). Ak je hodnota ukazovateľa záporná, znamená to, že kapitálové príjmy boli vyššie ako kapitálové výdavky. Inak povedané, samospráva za daný rok predala viac majetku ako obstarala.

ZDROJ: INEKO

Celkový dlh obce je na minimálnej úrovni, pričom takým bol počas celého sledovaného obdobia. Z pohľadu finančného zdravia je teda obec mimoriadne zdravá.

Graf 2: Vývoj celkového dlhu obce v rokoch 2009-2020

Vysvetlenie grafu:

- 1: Pri celkovom dlhu ide o údaj podľa tzv. „zákonného kritéria“, teda o dlh podľa § 17 ods. 8 zákona 583/2004 Z. z. (do celkového dlhu sa nezapočítavajú záväzky z úverov poskytnutých z bývalých štátnych fondov a Štátneho fondu rozvoja bývania a tiež záväzky z návratných zdrojov financovania prijatých na zabezpečenie predfinancovania eurofondov). Po roku 2014 sa podľa zákona začali do dlhu započítavať aj investičné dodávateľské úvery. Dlh je uvádzaný v pomere k bežným príjmom za predchádzajúci rok a podľa zákona by nemal presiahnuť úroveň 60 % (akonáhle celkový dlh obce presiahne hranicu 50 %, obec je povinná prijať tzv. „ozdravné“ opatrenia). Údaje do roku 2011 sú (kvôli nedostupnosti vstupných dát) aproximované.
- 2: V uvádzanom dlhu nemusí byť zachytené celé zadĺženie obce – a to v prípade, ak obec svoj dlh „skrýva“ (napr. prostredníctvom dcérskych firiem či PPP projektov).
- 3: Z pohľadu finančného zdravia je obec najzdravšia vtedy, ak jej dlh je čo najnižší.

ZDROJ: INEKO

Prehľad majetku a zdrojov

Hodnota majetku obce Zborov v ostatných 3 rokoch pomerne výrazne rástla. Hodnota dlhodobého majetku obce k 31.12.2021 bola 15 371 449,51 €, čo znamená, že v dlhodobom majetku má obec viazaných 84 % všetkých zdrojov. Výrazne dominantnú zložku tvorí dlhodobý hmotný majetok (14 816 251,97 €), a to najmä vo forme stavieb – takmer 12 mil. eur (menej vo forme pozemkov). Pomerne výrazné zdroje má obec aj v dlhodobom finančnom majetku (551 549,54 € - takmer celý objem v realizovateľných cenných papieroch a podieloch), no najmä v obežnom majetku (takmer 3 mil. eur).

Tabuľka 3: Bilancia aktív v rokoch 2019-2021 (eur, netto)

	2019	2020	2021
Neobežný majetok spolu	12 777 419,27	13 985 769,34	15 371 449,51
Dlhodobý nehmotný majetok	2 375,00	4 190,00	3 648,00
Dlhodobý hmotný majetok	12 238 494,73	13 430 029,80	14 816 251,97
Dlhodobý finančný majetok	536 549,54	551 549,54	551 549,54
Obežný majetok spolu	3 090 360,75	3 170 415,95	2 971 729,90
Zásoby	6 569,07	6 208,46	9 881,47
Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy	1 538 615,74	1 502 121,74	1 465 887,87
Dlhodobé pohľadávky	0,00	0,00	0,00
Krátkodobé pohľadávky	158 212,96	150 990,08	161 576,97
Finančné účty	1 386 962,98	1 361 095,67	1 139 383,59
Poskytnuté návratné finančné výpomoci dlhodobé	0,00	75 000,00	0,00
Poskytnuté návratné finančné výpomoci krátkodobé	0,00	75 000,00	195 000,00
Časové rozlíšenie	4 504,19	7 025,71	8 151,24
Vzťahy k účtom klientov Štátnej pokladnice	0,00	0,00	0,00
SPOLU MAJETOK	15 872 284,21	17 163 211,00	18 351 330,65

Zdroj: Súvaha obce Zborov za roky 2019, 2020 a 2021

V ostatných 3 rokoch rástla aj hodnota záväzkov. Celkové záväzky obce k 31.12.2021 boli vo výške 2 514 923,71 €. Krátkodobé záväzky (voči dodávateľom, zamestnancom, poisťovniam, daňovému úradu a pod.) boli k uvedenému dátumu vo výške 524 461,09 €, dlhodobé záväzky vo výške 1 825 148,69 €. Obec k 31.12.2021 evidovala bankové úvery vo výške 77 270,00 €.

Tabuľka 4: Bilancia pasív v rokoch 2019-2021 (eur, netto)

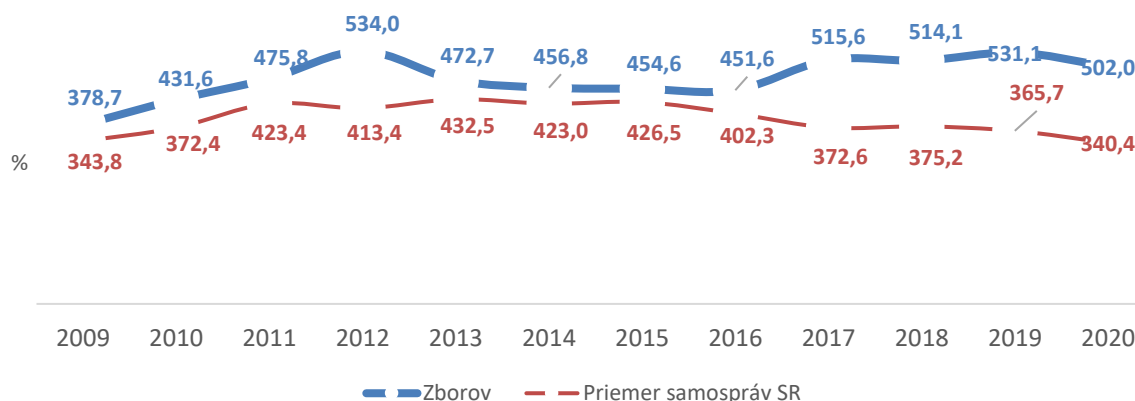
	2019	2020	2021
Vlastné imanie	6 580 840,75	7 002 448,79	7 369 067,30
Oceňovacie rozdiely	0,00	0,00	0,00
Fondy	0,00	0,00	0,00
Výsledok hospodárenia	6 580 840,75	7 002 448,79	7 369 067,30
Záväzky	1 904 499,64	2 085 330,55	2 514 923,71
Rezervy	2 000,00	2 000,00	3 000,00
Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy	100 830,40	71 704,83	85 043,93
Dlhodobé záväzky	1 594 066,38	1 534 644,12	1 825 148,69
Krátkodobé záväzky	207 602,86	399 711,60	524 461,09
Bankové úvery a výpomoci	0,00	77 270,00	77 270,00
Časové rozlíšenie	7 386 943,82	8 075 431,66	8 467 339,64
Vzťahy k účtom klientov Štátnej pokladnice	0,00	0,00	0,00
VLASTNÉ IMANIE A ZÁVÄZKY	15 872 284,21	17 163 211,00	18 351 330,65

Zdroj: Súvaha obce Zborov za roky 2019, 2020 a 2021

Výška čistého majetku obce Zborov je v porovnaní so slovenskými samosprávami výrazne nadpriemerná. Ukazovateľ „čistý majetok obce“ informuje o výške majetku samosprávy (po očistení o jej zadlženie) v pomere k jej bežným príjmom za rok.

Graf 3: Čistý majetok obce v rokoch 2009-2020

Vysvetlenie grafu:

Od roku 2012 (do roku 2011 sa počítal mierne odlišným spôsobom) sa čistý majetok obce počíta ako: [neobežný majetok + finančné účty - (bankové úvery a výpomoci + dlhodobé záväzky - úvery od ŠFRB - záväzky z predfinancovania eurofondov)] / (bežné príjmy za predchádzajúci rok).

ZDROJ: INEKO

Príjmy a výdavky obce

Napriek zvýšenému rastu výdavkov obec v jednotlivých rokoch každoročne dosahovala veľmi pozitívny výsledok hospodárenia, čo vytvára priestor na tvorbu rezerv pre prípadné použitie (napr. na kapitálové investície) v budúcnosti. Výdavky samosprávy v ostatných 3 rokoch nielenže každoročne rástli, ale rástli dokonca vo vyššej miere (v roku 2021 oproti roku 2019 zaokrúhlene o 415 tisíc eur) ako príjmy obce za ten istý čas (cca o 300 tisíc eur).

Celkové príjmy obce v roku 2021 boli vo výške 2 449 474,89 €. Dominantnú zložku tejto sumy predstavovali najmä daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov cca 1 650 000 € (a v rámci nich predovšetkým podielové dane – cca 1 500 000 €). Na druhej strane, celkové výdavky obce v roku 2021 boli vo výške 2 082 856,38 €. Najväčšiu časť tejto sumy (cca 1/3) tvorili osobné náklady (mzdy a odvody zamestnancov obce) vo výške cca 650 000 € (osobné náklady v rokoch 2019-2021 výrazne rástli). Vo väčšej miere v ostatných 3 rokoch rástli aj prevádzkové výdavky obce za spotrebované služby (z 231 na 346 tis. €). Tieto výdavky (za spotrebované služby, výdavky na osobné náklady a tiež výdavky za spotrebované nákupy) predstavujú finančné zdroje na bežný chod samosprávy.

Tabuľka 5: Náklady a výnosy v rokoch 2019-2021 (€)

Náklady	2019*	2020*	2021
Spotrebované nákupy	177 192,82	171 859,75	192 214,90
Služby	231 151,79	272 067,87	346 156,97
Osobné náklady	463 828,19	574 081,70	647 698,27
Dane a poplatky	1 094,66	3 821,44	4 035,16
Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	72 959,71	73 078,15	101 625,93
Odpisy, rezervy a opravné položky z prevádzkovej činnosti a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	249 290,17	266 797,51	314 147,63
Finančné náklady	37 426,57	21 937,94	25 108,64
Mimoriadne náklady	0,00	0,00	0,00

Náklady na transfery a náklady z odvodu príjmov	435 115,35	427 260,39	451 868,88
Spolu	1 668 059,26	1 810 904,75	2 082 856,38
Výnosy	2019*	2020*	2021
Tržby za vlastné výkony a tovar	5 814,19	1 433,55	902,54
Zmena stavu vnútroorganizačných zásob	0,00	0,00	0,00
Aktivácia	0,00	0,00	0,00
Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	1 539 699,34	1 586 476,92	1 644 291,06
Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti	167 604,99	182 447,60	176 542,82
Zúčtovanie rezerv a opravných položiek z prevádzkovej činnosti a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	1 500,00	2 000,00	2 000,00
Finančné výnosy	2 736,02	137,65	1 400,00
Mimoriadne výnosy	350,00	0,00	0,00
Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obci a v rozpočtových organizáciách a príspevkových organizáciách zriadených obcou	431 278,39	445 227,13	624 338,47
Spolu	2 148 982,93	2 217 722,85	2 449 474,89
VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA po zdanení	480 563,72	406 792,33	366 618,51

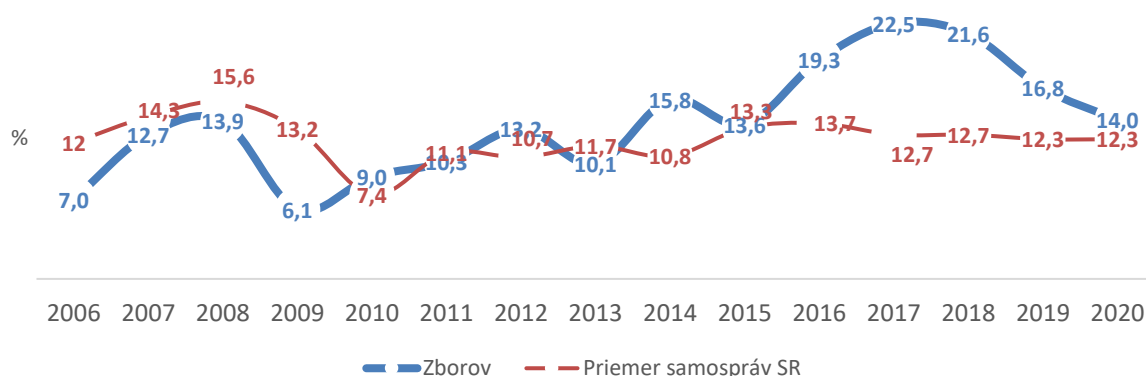
* v rokoch 2019 a 2020 vykonávala obec Zborov aj podnikateľskú činnosť. Údaje za roky 2019 a 2020 teda predstavujú sumárne hodnoty za hlavnú činnosť a podnikateľskú činnosť spolu. Náklady a výnosy na podnikateľskú činnosť však boli v porovnaní s hlavnou činnosťou len úplne minimálne.

Zdroj: Výkaz ziskov a strát obce Zborov za roky 2019, 2020 a 2021

Obec Zborov každoročne vytvára na svojom bežnom účte prebytky, čo jej vytvára zdroje na budúce investície. Nasledujúci graf naznačuje, že obec bez problémov dokáže zo svojich bežných príjmov pokrývať svoje bežné výdavky. Obec dokonca v posledných piatich rokoch dokáže vytvárať vyššie prebytky, ako priemer samospráv SR.

Graf 4: Bilancia bežného účtu v rokoch 2006-2020

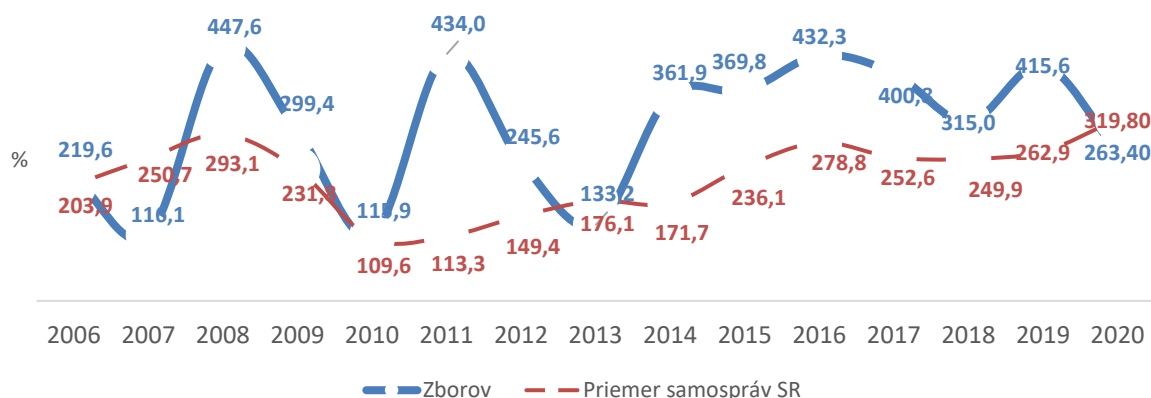
Vysvetlenie grafu:

Bilancia bežného účtu obce je počítaná ako (bežné príjmy - bežné výdavky) / (bežné príjmy). Ak je bilancia bežného účtu obce na mínusovej úrovni, ide o negatívne deficitné hospodárenie. So zvyšujúcou sa bilanciou bežného účtu klesá pre obec riziko hospodárenia (teda čím vyššie kladné číslo, tým lepšie). Pri bilancií bežného účtu na úrovni cca +20 % ide o vynikajúce hospodárenie. Hodnota bilancie bežného účtu vypovedá teda o tom, ako dokáže samospráva pokrývať svoje bežné výdavky (na chod samosprávy) zo svojich bežných príjmov (napr. z daňových príjmov). Ak samospráva vytvorí na svojom bežnom účte prebytok (plusová hodnota), môže ho následne využiť na investovanie (obnova či zveľaďovanie majetku), na zníženie dlhu, prípadne na tvorbu rezerv.

ZDROJ: INEKO

Okamžitá likvidita obce Zborov je na vysokej (pozitívnej) úrovni. Ukazovateľ vypovedá o tom, do akej miery dostupné prostriedky na finančných účtoch obce postačujú na splácanie jej krátkodobých záväzkov.

Graf 5: Okamžitá likvidita v rokoch 2006-2020

Vysvetlenie grafu:

Okamžitá likvidita obce je počítaná ako (finančné účty) / (krátkodobé záväzky). Pri okamžitej likvidite na úrovni 100 % ide v podstate o vyrovnané hospodárenie (tzn. čo má obec na účte, to jej stačí na splácanie svojich krátkodobých záväzkov). Hodnota rovná alebo vyššia ako 200 % predstavuje pre obec v podstate bezproblémové hospodárenie, kedy má obec výrazný dostatok financií na splácanie krátkodobých záväzkov.

ZDROJ: INEKO

Projektová aktivita

Aktivita obce Zborov ohľadom prípravy/podávania/realizácie projektov je obrovská. Len počas rokov 2021 a 2022 obec implementovala 21 samostatných projektov, pričom ďalších 6 projektov už bolo obci schválených a čakalo sa len na podpis zmluvy. Za prvý polrok 2022 pritom obec podala žiadosť o finančný príspevok pre ďalších 7 projektov, z ktorých 4 boli podporené (stav k 28.06.2022). Ide o mimoriadnu aktivitu (vzhľadom na veľkosť obce), ktorá si síce vyžaduje zvýšené nároky (a výdavky) na zamestnancov, v konečnom dôsledku je však pre rozvoj obce jednoznačne (a výrazne) prospešná. Obci sa takto podarilo (darí) realizovať rôzne investičné zámery v oblasti dopravy, športu, kultúrno-historických pamiatok, kultúry, zdravotníctva, školstva, bývania, bezpečnosti a pod.

Návrh

Obrázok 1: Prehľad projektov samosprávy za roky 2021 a 2022

STAV PROJEKTOV OBCE ZBOROV riešených v roku 2021 - 2022 k 28.06.2022											
	Názov projektu	Názov výzvy	Poskytovateľ pomoci - Subjekt	Žiadateľ/Partner	Priznaná suma	Spolufinancovanie	Celková výška OV	Stav projektu	Dátum účinnosti zmluvy	Začiatok realizácie projektu	Koniec realizácie projektu
1	Výstavba a rekonštrukcia ciest a chodníkov v obci Zborov	OPLZ-PO6-SC611-2019-1 - Výzva na miestne pozemné komunikácie a súvisiace prvky s cieľom zlepšenia dostupnosti služieb pre obyvateľov MRK	MV SR	Obec Zborov	379 839,81	19 991,57	399 831,38	v realizácii	30.3.2021	1.9.2019	31.8.2022
2	Výstavba a rekonštrukcia ciest a chodníkov v obci Zborov II. etapa	OPLZ-PO6-SC611-2019-1 - Výzva na miestne pozemné komunikácie a súvisiace prvky s cieľom zlepšenia dostupnosti služieb pre obyvateľov MRK	MV SR	Obec Zborov	245 643,23	12 928,59	258 571,82	v realizácii	10.12.2021	1.10.2019	31.12.2022
3	Zabudnutá krajina Lemków a Rusnakov	INTERREG Poľsko - Slovensko	Európsky fond	Obec Kružlov	1 116 396,25	58 757,70	1 175 153,95	v realizácii	18.12.2021	1.10.2019	31.12.2022
			regionálneho	Obec Zborov P2	976 357,26	51 387,23	1 027 744,49				
			o rozvoja	Gmina Uscie Gorlickie P1	309 357,39	54 592,49	363 949,88				
			(Interreg Poľsko -	Karpatská asociácia P3	439 473,74	23 130,20	462 603,94				
4	Rekonštrukcia kuchyne kultúrneho domu v obci Zborov	MAS_032/7.4/2 - Podopatrenie 7.4	MAS Horná Topľa	Obec Zborov	56 996,94	0,00	56 996,94	ukončujeme	13.10.2021	13.10.2021	30.4.2022
5	Centrum integrovanej zdravotnej starostlivosti - Zborov	Výzva na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok za účelom integrácie primárnej zdravotnej starostlivosti formou budovania centier integrovanej zdravotnej starostlivosti	MZ SR - IROP	Obec Zborov	781815,86	130831,15	822964,06	ukončujeme	20.8.2019	6.11.2019	31.1.2022
6	Novostavba Materskej školy v obci Zborov	Výzva na predkladanie ŽoNFP zameraná na výstavbu predškolských zariadení v obciach s prítomnosťou MRK	MV SR - OPLZ	Obec Zborov	1 743 431,36	91 759,55	1 835 190,91	v realizácii	10.10.2019	15.2.2019	31.1.2023
7	Miestna občianska poriadková služba - Zborov	Podpora komplexného poskytovania miestnej občianskej poriadkovej služby v obciach s prítomnosťou MRK	MV SR - OPLZ	Obec Zborov	93 824,79	4 938,15	98 762,94	ukončený	15.6.2019	1.7.2019	30.6.2021
8	Obnova Rákociho lipovej aleje	15. ročník grantového programu - Zelené oázy 2021	Nadácia Ekopolis	Obec Zborov	2 500,00	-	2 500,00	ukončený	3.6.2021	24.5.2021	30.11.2021
9	Kostol sv. Žofie Zborov - obnova západnej fasády lode	Obnovme si svoj dom 2021, Program: 1 Obnovme si svoj dom, Podprogram: 1.1 Obnova kultúrnych pamiatok	MKSR	Obec Zborov	12 400,00	3 404,82	15 804,82	ukončený	28.7.2021	1.5.2021	17.12.2021
10	Reedícia knihy "Zborov: Dejiny obce a Makovického panstva"	Výzva PREDSEDU PSK na predkladanie žiadostí o dotácie pre rok 2021	PSK	Obec Zborov	1 000,00	319,40	1 319,40	ukončený	21.7.2021	1.5.2021	30.10.2021
11	Včelia záhrada v obci Zborov - 2. etapa	Výzva MIKROPROGRAM PSK na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácie pre rok 2021	PSK	Obec Zborov	4 300,00	2 697,90	6 997,90	ukončený	17.8.2021	1.7.2021	30.10.2021

12	Vysporiadanie pozemkov v obci Zborov	Výzva na predkladanie žiadostí o NFP (OPLZ-PO5-2020-4)	MVSR	Obec Zborov	140 011,82	7 369,04	147 380,86	v realizácii	23.11.2021	23.11.2021	22.11.2022
12	Rekonštrukcia hradu Zborov	Výzva na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácie pre rok 2021 - Výzva pre región - Program 2	PSK	Obec Zborov	18 840,00	18 844,86	37 684,86	ukončený	8.9.2021	1.7.2021	31.10.2021
14	Prestupné bývanie v obci Zborov	Výzva na predkladanie žiadostí o NFP zameraná na zlepšenie formy bývania pre obce s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít s prvkami prestupného bývania	MVSR	Obec Zborov	1 512 916,61	79 627,19	1 592 543,80	v realizácii	26.11.2021	3.21	30.11.2023
15	Letné hry pre deti a mládež z MRK Poštárka a Zborov	Komunitná nadácia Bardejov, Grantový program DETI A MLÁDEŽ I. kolo	Komunitná nadácia	Obec Zborov - Komunitné centrum	376,45	66,80	443,25	ukončený	8.6.2021	1.6.2021	31.10.2021
16	Akvizícia nových knižničných fondov v Obecnej knižnici v Zborove	Výzva č. 8/2021, Program 5.1.4 – Akvizícia knižníc - de minimis	Fond na podporu umenia	Obec Zborov	1 000,00	142,00	1 142,00	ukončený		1.7.2021	31.12.2021
17	Údržba verejnej zelene, v zimnom období údržba chodníkov	NP "Podpora zamestnanosti" Aktivita č. 1 - Podpora ZUoZ k uplatneniu sa na trhu práce podľa § 54 ods. 1 písm. a) zákona č. 5/2004 Z. z. - de minimis	ÚSPVaR	Obec Zborov	6 053,31	-	6 053,31	ukončený	20.7.2021	1.8.2021	30.4.2022
18	Miestna občianska poriadková služba - Zborov, III. etapa	OPLZ-PO8-2021-1, Výzva na predkladanie ŽoNFP zameraná na zvýšenie zamestnanosti a zamestnateľnosti ľudí žijúcich v prostredí MRK poskytovaním miestnej občianskej poriadkovej služby (ďalej len „MOPS“) v obciach s prítomnosťou MRK	MVSR	Obec Zborov	60 830,17	3 201,59	64 031,76	v realizácii	26.1.2022	1.7.2021	30.9.2022
19	Bioklimatická záhradka	Klíma nás spája	Živica	Obec Zborov	2 000,00	710,00	2 710,00	ukončený	22.9.2021	1.10.2021	30.6.2022
20	Žiadosť o poskytnutie príspevku na mimoriadnu finančnú podporu pre zamestnancov poskytovateľov sociálnych služieb a vybraných subjektov SPODaSK za obdobie druhej vlny pandémie	Oznámenie o možnosti predkladania žiadostí o poskytnutie príspevku na mimoriadnu finančnú podporu, Prioritná os 8: REACT EU	ÚSPVaR	Obec Zborov	2 024,26	-	2 024,26	ukončený			31.5.2022
21	Komunitné sviatky	Komunitná nadácia Bardejov, Grantový program DETI A MLÁDEŽ II. kolo	Komunitná nadácia	Obec Zborov - Komunitné centrum	450,00	97,89	547,89	ukončený	8.12.2021	1.12.2021	30.6.2022
22	Rekonštrukcia cestného mosta na ul. Zácutie v obci Zborov	Výzvu na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok zameranú na podporu dobudovania základnej technickej infraštruktúry (pozemné komunikácie), kód výzvy OPLZ-PO6-SC611-2021-2	MVSR	Obec Zborov	100862,8	5308,57	106171,37	pred podpisom zmluvy			

23	Historická včelia záhrada v obci Zborov - III. etapa	Výzva PREDSEDU PSK na predkladanie žiadostí o dotácie pre rok 2022	PSK	Obec Zborov	5000	min. 20%		po podpise zmluvy			
24	Výstavba automatického závlahového systému na futbalovom ihrisku v Zborove	Eurá z Eura - projekt dobudovania amatérskej futbalovej infraštruktúry	SFZ	TJ Magura Zborov	10000	min. 3334		po pred podpísom zmluvy			
25	Akvízia nových knižničných fondov v Obecnej knižnici v Zborove	Výzva č. 8/2021, Program 5.1.4 – Akvizícia knižníc - de minimis	Fond na podporu umenia	Obec Zborov	1200	min. 10%		pred podpisom zmluvy			
26	Podpora a rozvoj aktivít MRK v Zborove	Otvorená výzva na predkladanie žiadostí o projekt - Miestny rozvoj, odstraňovanie chudoby a inkľúzia Rómov, LDI03	MIRRI SR	Obec Zborov	105 150,00	-	105 150,00	pred podpisom zmluvy			
				ZBOR-STAV	53 400,00	-	53 400,00				
				Cesta von, Vyrovnávanie šancí	40 970,00	-	40 970,00				
27	Kostol sv. Žofie Zborov - obnova severnej a západnej fasády lode	Obnovme si svoj dom 2022, Program: 1 Obnovme si svoj dom, Podprogram: 1.1 Obnova kultúrnych pamiatok	MKSR	Obec Zborov	25 000,00	1 250,00	26 250,00	pred podpisom zmluvy			

INFORMATÍVNA TABUĽKA K STAVU PODANÝCH PROJEKTOV V OBCI ZBOROV za rok 2022 k 28.06.2022														
P.č.	Názov projektu	Názov výzvy	Poskytovateľ pomoci - Subjekt	Žiadateľ/Partner	Rozpočet žiadateľa /partnera /inej org.	Žiadaná suma	Spolufinancovanie	Celková výška OV	Dátum podania žiadosti	Spôsob odoslania	Stav žiadosti	Priznaná suma	Spolufinancovanie	Celková výška OV
1	Rekonštrukcia cestného mosta na ul. Zácutie v obci Zborov	Výzvu na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok zameranú na podporu dobudovania základnej technickej infraštruktúry (pozemné komunikácie), kód výzvy OPLZ-PO6-SC611-2021-2	MVSR	Obec Zborov	žiadateľ	108 236,12	5 696,64	113 932,76	14.1.2022	odoslaná cez ITMS + občiansky	podporená	100862,8	5308,57	106171,37
2	Obnova Rákociho aleje v Zborove - II. etapa	16. ročník grantového programu Zelené oázy 2022	Nadácia Ekopolis	Obec Zborov	žiadateľ	5 000,00	1 016,20	6 016,20	17.1.2022	odoslaná emailom	nepodporená			
3	Historická včelia záhrada v obci Zborov - III. etapa	Výzva PREDSEDU PSK na predkladanie žiadostí o dotácie pre rok 2022	PSK	Obec Zborov	žiadateľ	5 885,00	1 472,00	7 357,00	24.2.2022	odoslaná poštou + el. formulár	podporená	5000	min. 20%	
4	Výstavba automatického závlahového systému na futbalovom ihrisku v Zborove	Eurá z Eura - projekt dobudovania amatérskej futbalovej infraštruktúry	SFZ	TJ Magura Zborov	iná org.	19 500,00	6 500,00	26 000,00	1.2.2022	elektronicky	podporená	10000	min. 3334	
5	Modernizácia budovy TJ Magura Zborov	Výzva na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácie pre rok 2021 - Výzva pre región - Program - Výstavba športovísk, Podprogram 3	PSK	TJ Magura Zborov	iná org.	62 750,00	26 902,70	89 652,70	30.3.2022	elektronicky + poštou	nepodporená			
6	Hrad v obci Zborov	Výzva na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácie pre rok 2021 - Výzva pre región - Program - Kultúra, Podprogram 2.2	PSK	Obec Zborov	žiadateľ	45 200,00	19 385,02	64 585,02	30.3.2022	elektronicky + poštou	nepodporená			
7	Akvizícia nových knižničných fondov v Obcej knižnici v Zborove	Výzva č. 8/2021, Program 5.1.4 – Akvizícia knižníc - de minimis	Fond na podporu umenia	Obec Zborov	žiadateľ	5 000,00	586,00	5 586,00	17.3.2022	elektronicky + poštou	podporená	1200	min. 10%	
Spolu				Obec Zborov		251 571,12	61 558,56	313 129,68				117 062,80		
				Ostatní partneri										

INFORMATÍVNA TABUĽKA K STAVU PROJEKTOV SCHVÁLENÝCH V ROKU 2022 (PREDLOŽENÝCH V ROKU 2021) K 28.6.2022														
10	Podpora a rozvoj aktivít MRK v Zborove	Otvorená výzva na predkladanie žiadostí o projekt - Miestny rozvoj, odstraňovanie chudoby a inklúzia Rómov, LDIO3	MIRRI SR	Obec Zborov	žiadateľ	62 380,00	-	62 380,00	1.3.2021	cez aplikáciu	podporená	105 150,00	-	105 150,00
				ZBOR-STAV	partner 1	53 400,00	-	53 400,00				53 400,00	-	53 400,00
				Cesta von, Vyrovnávanie šancí	ostatní partneri	83 740,00	-	83 740,00				40 970,00	-	40 970,00
27	Kostol sv. Žofie Zborov - obnova severnej a západnej fasády lode	Obnovme si svoj dom 2022, Program: 1.1 Obnovme si svoj dom, Podprogram: 1.1 Obnova kultúrnych pamiatok	MKSRR	Obec Zborov	žiadateľ	50 624,00	2 800,00	53 424,00	30.12.2021	poštou	podporená	25 000,00	1 250,00	26 250,00

Bezpečnosť v obci

V Zborove existujú určité problémy na úseku bezpečnosti obyvateľov – najmä v súvislosti s popíjaním alkoholu mladistvými, voľným pohybom psov a na úseku občianskeho spolunažívania. Na základe analýzy riešených priestupkových konaní za ostatných 5 rokov možno konštatovať, že obec riešila viaceré priestupky súvisiace s ohrozením bezpečnosti osôb⁴. Najviac priestupkov (8) bolo riešených v súvislosti s požitím alkoholu alebo iných návykových látok u maloletých alebo mladistvých osôb. Požívanie takýchto látok neplnoletými osobami so sebou spravidla prináša (okrem zdravotných rizík) aj rôzne asociálne formy správania týchto osôb na verejných priestranstvách voči iným obyvateľom obce. Viaceré priestupky boli riešené aj v súvislosti s voľným pohybom psov. Tento voľný pohyb psov predstavuje pomerne vypuklý problém, nakoľko obrovské množstvo voľne pobežujúcich psov sa pohybuje najmä v osade. Následne tieto psy častokrát sprevádzajú osoby z osady pri ich pohybe do ostatnej časti obce (napr. sprevádzanie detí ráno do školy, sprevádzanie do obchodov a pod.). Takýto voľný pohyb psov môže oprávnené vyvolávať u obyvateľov obce obavy o svoju bezpečnosť.

Spolunažívanie medzi rómskym a nerómskym obyvateľstvom je zhoršené. V súvislosti s vyššie uvedenými porušeniami zákona (ale aj iným, nevhodným správaním, ako je napr. pomerne rozšírené odhadzovanie odpadkov kdekoľvek na zem, rôzne pokrikovanie po okoloidúcich a pod.) dochádza k zhoršenému vzájomnému spolunažívaniu medzi nerómskym obyvateľstvom a Rómami.

Obec Zborov počas roka realizuje množstvo rôznych priestupkových konaní, najmä v súvislosti so záškoláctvom⁵. Ako vidieť z nasledujúcej tabuľky, v Zborove dochádza k pomerne významnému porušovaniu rôznych zákonov. Okrem porušení, ktoré majú vplyv na bezpečnosť obyvateľov (pozri predchádzajúce odseky), rieši totižto samospráva obce priestupkovým konaním aj rôzne iné porušenia právnych predpisov (tieto však už spravidla nemajú vplyv na bezpečnosť obyvateľov). Ide napr. o porušenia zákonov na úseku ochrany ŽP, nakladania s odpadmi alebo fajčenia na zakázaných miestach. Úplne najvypuklejším problémom (z hľadiska počtu riešených priestupkov) je záškoláctvo (tomu sa venujeme pri analýze vzdelávania a školstva).

Riešeniu bezpečnosti obyvateľov napomáha miestna občianska poriadková služba (MOPS). Samospráva Zborova sa v spolupráci s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky pravidelne zapája do projektov tohto typu, ktorých cieľom je (o. i.) zabezpečiť udržiavanie verejného poriadku a bezpečnosti v obci, podporovať komunitný rozvoj a znižovať prípadnú trestnú činnosť a rôzne formy protispoločenského konania. V rámci projektu MOPS spravidla získavajú v obci zamestnanie príslušníci marginalizovaných rómskych komunít – aktuálne má hliadka MOPS v Zborove 4 členov.

V Zborove je zavedený monitorovací kamerový systém, ktorý je však potrebné rozšíriť. Súčasťou tohto kamerového systému je aktuálne cca 20 kamier (ďalší samostatný kamerový systém je zriadený aj v základnej škole, kde sú z dôvodu predchádzania problematickému správaniu niektorých žiakov monitorované vybrané vnútorné priestory školy). Jednotlivé kamery monitorujú najmä niektoré verejné priestranstvá, ako aj budovy v majetku obce (a im priľahlé priestory). Z hľadiska prevencie kriminality, prípadného protispoločenského správania a v záujme spoľahlivejšieho zisťovania príp. porušení zákona by bolo vhodné existujúci kamerový systém v intraviláne obce rozšíriť a osadiť ďalšie kamery na monitoring verejných priestranstiev, príp. aj potenciálne problémových úsekov z hľadiska cestnej premávky (napr. prechody pre chodcov a pod.).

⁴ Na tomto mieste sa venujeme len už vykonaným priestupkovým konaniam. Tzn., že sa venujeme priestupkom, ktoré už boli obci nahlásené, pričom následne prebehol celý proces v zmysle zákona o priestupkoch s nejakým výsledkom. Je však namieste domnievať sa, že reálny počet porušení zákona bolo za ten čas určite oveľa viac (ide teda o tie porušenia zákona, ktoré sa reálne stali, avšak neboli obci nahlásené).

⁵ V zmysle zákona sa za záškoláctvo považuje buď neospravedlnené vynechanie viac ako 60 vyučovacích hodín v príslušnom školskom roku alebo neprihlásenie dieťaťa na povinnú školskú dochádzku.

Tabuľka 6: Počet realizovaných priestupkových konaní v obci v období 2017-2021

Priestupky podľa zákonov	2017	2018	2019	2020	2021	Spolu
ZÁŠKOLÁCTVO § 37 ods. 1 zák. č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve (zanedbávanie starostlivosti o povinnú školskú dochádzku)	77	92	74	25	20	288
ALKOHOL ALEBO INÉ NÁVYKOVÉ LÁTKY – MALOLETÍ A MLADISTVÍ § 2 ods. 2 zák. č. 219/1996 Z. z. o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov	1	0	1	5	1	8
FAJČENIE NA ZASTÁVKE/STANICI § 7 ods.1 písm. a) zák. č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov	1	0	0	0	0	1
VOĽNÝ POHYB PSOV § 7 ods. 1 písm. f) zák. č. 282/2002 Z. z., ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov	2	0	3	0	0	5
NAKLADANIE S ODPADMI § 115 zák. č. 79/2015 Z. z. o odpadoch	0	0	0	1	0	1
OBČIANSKE SPOLUNAŽÍVANIE § 49 zák. č. 372/1990 Z. z. o priestupkoch	0	0	0	2	1	3
OCHRANA ŽP § 46 zák. č. 372/1990 Z. z. o priestupkoch	1	1	0	0	0	2
NEOPRÁVNENÉ VEDENIE MOTOROVÉHO VOZIDLA § 22 ods. 1 písm. c) zák. č. 372/1990 Z. z. o priestupkoch	0	0	0	1	0	1
Spolu	82	93	78	34	22	309

Zdroj: Obecný úrad Zborov

Riadenie samosprávy – sumarizácia

Riadenie samosprávy – sumarizácia:

Samospráva obce Zborov si dlhodobo udržiava výborné finančné zdravie. Intenzita investovania je priaznivá, pohybuje sa na vyššej úrovni ako priemer SR. Celkový dlh obce je na minimálnej úrovni, pričom takým bol počas celého sledovaného obdobia. Z pohľadu finančného zdravia je teda obec mimoriadne zdravá. Zborov má vysokú finančnú likviditu a na svojom bežnom účte vytvára výrazné prebytky. To znamená, že má disponibilné finančné prostriedky na prípadné spolufinancovanie finančne náročnejších investičných projektov (resp. na realizáciu projektov a aktivít z vlastných zdrojov). Výška čistého majetku obce Zborov je v porovnaní so slovenskými samosprávami výrazne nadpriemerná.

Obec Zborov vykazuje mimoriadnu aktivitu v otázke podávania a implementácie projektov. Aktuálne implementuje viac ako 20 rôznych projektov, pričom o ďalšie projekty sa uchádza. To je výrazne pozitívna skutočnosť, nakoľko na realizáciu svojich investičných zámerov potrebuje zo svojho rozpočtu spravidla len zlomok celkových nákladov (podľa miery spolufinancovania). Aj táto skutočnosť výrazne napomáha obci udržiavať si výborné finančné zdravie za súčasnej realizácie množstva projektov.

Samospráva rieši obrovské množstvo rôznych priestupkov – jednoznačne najviac v prípade záškoláctva. No pomerne vysoký počet je aj takých priestupkov, ktoré predstavujú ohrozenie obyvateľov obce z hľadiska bezpečnosti (najmä popíjanie alkoholu, voľný pohyb psov alebo občianske spolunažívanie).

Kľúčové rozvojové výzvy:

- riešenie bezpečnosti obyvateľov
- riešenie problematiky spolunažívania medzi Rómami a nerómskym obyvateľstvom.

Hospodárska oblasť

Hospodárstvo v území

Polohová atraktivita územia

Makropolohová atraktivita obce Zborov je nepriaznivá. V Slovenskej republike sa v plnej miere uplatňuje západovýchodný gradient rozvoja, ktorý je odzrkadlením západovýchodného gradientu rozvoja v Európe (v súvislosti s ekonomickou výkonnosťou krajín sa v Európe spomína taktiež severovýchodný gradient rozvoja). Na Slovensku sa daná skutočnosť prejavuje tým spôsobom, že najvyspelejšie regióny sa nachádzajú v jeho západnej a najzaostalejšie v jeho východnej časti, pričom úroveň rozvoja smerom od západu na východ postupne klesá⁶ (najmä čo sa týka ukazovateľov ako tvorba HDP, miera nezamestnanosti, ekonomická aktivita obyvateľstva, príjmy obyvateľstva, tvorba nových pracovných miest, ale aj infraštruktúrne vybavenie regiónov, kvalita domového a bytového fondu a pod.). Makropolohová atraktivita obce Zborov, ležiacej na východnom Slovensku, je teda z aspektu jej potenciálu pre pritiaženie investícií do priemyselnej výroby, resp. do prevádzok s vysokým počtom zamestnancov (napr. rôzne centrálné veľkosklady a pod.) veľmi nízka, keďže ekonomicky najrozvinutejšie regióny krajiny sa nachádzajú najmä na západe (s výnimkou funkčných mestských regiónov Košíc a Prešova).

Ani mezopoloha obce nie je veľmi výhodná. Rovnako ako má obec z makropolohového hľadiska nevýhodnú polohu v menej rozvinutom regióne Horného Šariša, aj z mezopolohového hľadiska je jej lokalizácia pomerne nevýhodná. Poloha obce vo vzťahu k regionálnym ekonomickým centrámi a vo vzťahu k dopravnej infraštruktúre nadregionálneho významu (prítomnosť ktorej významne zvyšuje lokalizačný potenciál územia pre rôzne investície) je totižto málo priaznivá. Menším ekonomickým centrom v regióne je mesto Bardejov, pričom Zborov leží v jeho bezprostrednom zázemí. To je síce priaznivá skutočnosť, pretože otázku zamestnanosti môže obyvateľstvo Zborova riešiť najmä v tomto meste. Na druhej strane, mesto Bardejov predstavuje ekonomické centrum nižšieho rádu, výrazne väčším ekonomickým centrom je až cca 50 km vzdialené mesto Prešov (pričom dochádzka autom zo Zborova do Prešova trvá cca 50 min. – v závislosti od aktuálnej dopravnej situácie). V Prešove sa (oproti Bardejovu) nachádza výrazne viac rôznych podnikov, úradov a iných možností zamestnania. Navyše, aj najdôležitejšia slovenská cestná komunikačná línia nadregionálneho významu (diaľnica D1) sa najbližšie k Zborovu nachádza až v Prešove. Z hľadiska železničných komunikačných línií je v susednom Bardejove dostupná železničná trať, tá má však len regionálny charakter. Hlavná železničná trať Slovenska je najbližšie k Zborovu dostupná až v 70 km vzdialenom Kysaku.

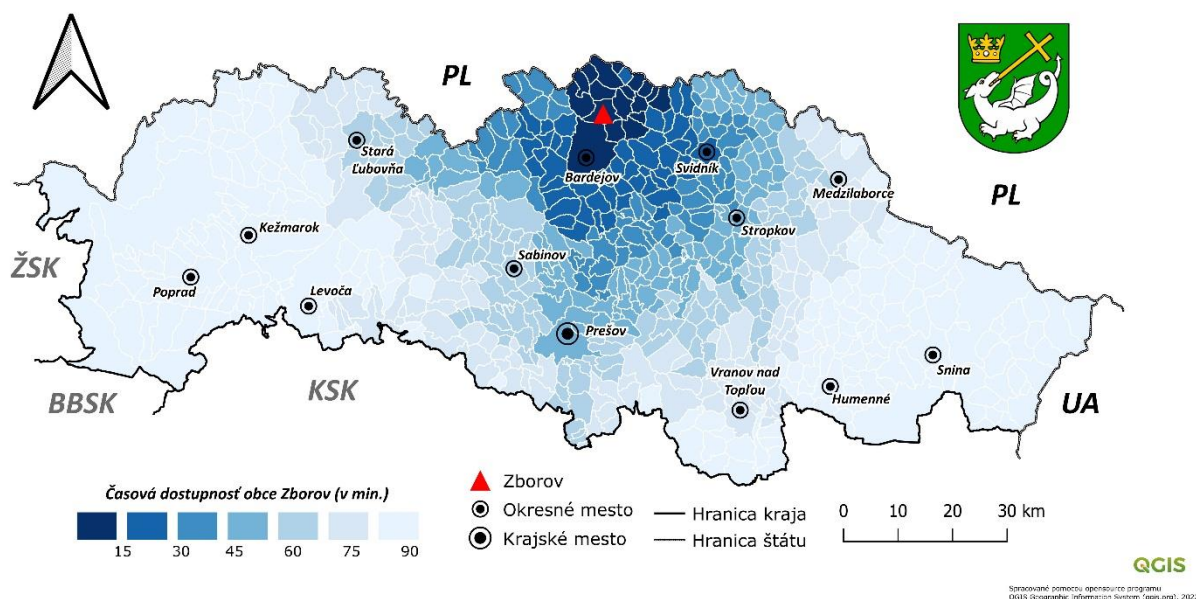
Časová dostupnosť výraznejších ekonomických centier je zo Zborova slabá. Ako bolo spomenuté vyššie, najvýznamnejšími ekonomickými centrami v okolí Zborova sú Bardejov a Prešov⁷. Žiadne ďalšie ekonomické centrá, ktoré by tvorili rádius dennej dochádzky do zamestnania, sa v okolí Zborova nenachádzajú. Na druhej strane, poloha obce v zázemí Bardejova znamená pre miestnych obyvateľov dobrú dostupnosť rôznych služieb (administratívno-správných, súkromných...).

⁶ Presnejšie, v súvislosti s úrovňou rozvoja jednotlivých slovenských regiónov sa v odbornej literatúre spomína rozdelenie Slovenska na bohatý (severozápad) a chudobný (juhovýchod) východ, pričom región Horného Šariša patrí práve do tej chudobnejšej časti.

⁷ Vo všeobecnosti – poloha obce blízko ekonomického centra vytvára spravidla priaznivé predpoklady pre rozvoj obce – či už je to z hľadiska dostupnosti zamestnania pre miestnych obyvateľov, dostupnosti služieb vyššieho rádu, atraktivity obce pre výstavbu rodinných a bytových domov a pod.

Mapa 7: Časová dostupnosť obcí a miest zo Zborova

Zdroj: vlastné spracovanie

Obec Zborov pravdepodobne nemá veľký potenciál pre prilákanie rôznych významných investícií (napr. do priemyselnej výroby) **s vyšším počtom nových pracovných miest.** Keďže má však priaznivú mikropolohu v bezprostrednej blízkosti mesta Bardejov, obyvatelia Zborova môžu v otázke zamestnania aj naďalej využívať najmä toto centrum zamestnanosti Horného Šariša (v menšej miere Prešov).

Organizačná štruktúra ekonomiky, zamestnanosť a mzdy

Z hľadiska právnej formy prevládajú v obci (prirodzene) živnostníci. K 31.12.2021 bolo v Zborove v registri štatistických jednotiek vedených celkom 211 právnych subjektov. Z tohto počtu bolo 95 % podnikateľských subjektov. Spomedzi všetkých právnych subjektov bolo 25 % právnických osôb (53 subjektov) a 75 % (158 subjektov) súkromne podnikajúcich fyzických osôb nezapísaných v obchodnom registri vrátane fyzických osôb podnikajúcich na základe iného ako živnostenského oprávnenia (slobodné povolania, samostatne hospodáriaci roľníci). V štruktúre právnických osôb mali prevahu právnické osoby ziskové (43) nad neziskovými (10). V kategórii fyzických osôb – podnikateľov dominujú, prirodzene, živnostníci, ktorí v roku 2021 tvorili 94 % podiel (149 zo 158 subjektov).

Tabuľka 7: Subjekty podľa právnej formy v obci Zborov

k 31.12.	Subjekty spolu	v tom: Právnické osoby			v tom: Fyzické osoby-podnikatelia	
		spolu	ziskové ¹	neziskové	spolu	živnostníci
2012	203	45	28	17	158	151
2013	202	48	29	19	154	146
2014	188	49	30	19	139	129
2015	162	34	31	3	128	123
2016	182	41	38	3	141	134
2027	172	43	39	4	129	121
2018	175	45	39	6	130	125
2019	194	49	43	6	145	136
2020	200	49	41	8	151	141
2021	211	53	43	10	158	149

¹ Právnické osoby, vykonávajúce sústavnú činnosť za účelom dosiahnutia zisku, podnikajúce podľa obchodného zákonníka, príspevkové organizácie vytvárajúce zisk, spoločenstvá vlastníkov pozemkov

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

V roku 2011 dvaja z troch pracujúcich obyvateľov obce odchádzali za prácou mimo Zborova – najčastejšie do Bardejova. Posledné údaje o dochádzke do zamestnania existujú len zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 (SODB 2011) – novšie údaje v čase spracovania tohto PHSR k dispozícii nie sú. V roku 2011 bolo v obci cca 1 300 ekonomicky aktívnych obyvateľov. Z nich bolo cca 530 nezamestnaných, ďalších 20 nepracovalo (lebo boli na materskej dovolenke). Pracovalo teda cca 750 osôb. Z týchto 750 osôb odchádzalo za prácou mimo Zborova 490 osôb (65 %). Spomedzi 490 odchádzajúcich osôb mimo obce bolo až 190 takých, ktorí odchádzali do Bardejova a ďalších 210 takých, ktorí odchádzali do zahraničia. Spomedzi zostávajúcich cca 90 osôb polovica odchádzala do Bratislavy, Prešova alebo Košíc a ostatných 40 osôb do inej obce/mesta v rámci Slovenska. Zjednodušene teda možno povedať, že pre veľkú väčšinu pracujúcich obyvateľov Zborova existujú najmä dve možnosti práce – Bardejov alebo zahraničie. Ako už bolo spomenuté – novšie údaje k dispozícii nie sú. Ostáva ale namiesto domnievať sa, že Bardejov a zahraničie predstavujú pre miestnych obyvateľov stále dva najvýznamnejšie smery odchádzky za prácou.

V súvislosti so zavedením taktovej dopravy sa najvýznamnejšie smery odchádzky za prácou zo Zborova môžu zmeniť. Od 1.8.2022 bola totižto medzi Bardejovom, Prešovom a Košicami zavedená taktová doprava, ktorá vytvára lepšie podmienky pre dennú dochádzku do zamestnania najmä do Prešova. Existuje teda predpoklad, že v blízkom čase dôjde pravdepodobne k zvýšeniu počtu obyvateľov, dochádzajúcich za prácou najmä do Prešova.

Najvýznamnejšími zamestnávateľmi priamo v obci Zborov sú v súčasnosti Poľnohospodárske družstvo Magura a verejný sektor (školy a samotná obec). V Zborove existuje aj viacero ďalších menších prevádzok, ktoré miestnym obyvateľom ponúkajú možnosť zamestnať sa (napr. rôzne predajne, pohostinské zariadenia, drobné dielne, poskytovatelia služieb, ďalší miestni podnikatelia a pod.).

Vo všeobecnosti si zdroj obživy môžu obyvatelia okrem zamestnania a rôznych iných činností (napr. investovanie) zabezpečiť aj prostredníctvom podnikania (kam patria aj živnostníci). Podnikateľské prostredie je závislé od živnostníkov a podnikov, pričom tieto subjekty sú hlavným zdrojom ekonomickej výkonnosti a tvorby nových pracovných miest. Podľa právnej formy v štruktúre podnikateľských subjektov v obci dominujú (prirodzene) živnostníci, ktorí tvoria približne 74 % podiel spomedzi všetkých podnikateľských právnych subjektov. Živnostníci sú fyzické osoby podnikajúce

podľa zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov na základe živnostenského listu alebo koncesie. Vhodným ukazovateľom, vyjadrujúcim ochotu obyvateľov k samozamestnávaniu, je miera podnikateľskej aktivity, vyjadrená počtom živnostníkov na 1 000 obyvateľov.

Ochota obyvateľov Zborova k samozamestnávaniu (ochota podnikateľ prostredníctvom živnosti) je na veľmi nízkej úrovni. V Zborove bola v roku 2021 zaznamenaná miera podnikateľskej aktivity na úrovni 42 živnostníkov na 1 000 obyvateľov. Pre porovnanie, počet živnostníkov na 1 000 obyvateľov sa v Slovenskej republike v roku 2021 pohyboval na úrovni 64, v Košickom kraji 44 (najmenej medzi krajinami), v Žilinskom kraji 81 (najviac medzi krajinami) a v Prešovskom kraji 70. V rámci okresov Slovenska sa hodnota tohto ukazovateľa pohybuje v rozmedzí od 35 živnostníkov na 1 000 obyvateľov v okresoch Košice-okolie a Rimavská Sobota (najmenej medzi okresmi) po 138 živnostníkov na 1 000 obyvateľov v Námestove (najviac medzi okresmi).

Zvyšovaniu zamestnanosti nepomáha ani priemerná mzda – tá je totižto v okrese Bardejov veľmi nízka. Táto skutočnosť pôsobí ako podporný faktor v otázke emigrácie obyvateľstva obce Zborov do ekonomicky vyspelejších regiónov SR (a nepomáha ani v zmysle, že pri nízkej mzde existuje menšia motivácia pracovať). Ako ukazujú dáta za podniky s 20 a viac zamestnancami, priemerná nominálna mesačná mzda zamestnancov v okrese Bardejov výrazne zaostáva za priemernou mzdou v Slovenskej republike (v roku 2020 bola nižšia až o 429 €). Navyše, aj okolité okresy Svidník a Prešov majú priemernú mzdu vyššiu ako okres Bardejov (obyvatelia obce Zborov, denne odchádzajúci za prácou mimo okresu Bardejov, s najvyššou pravdepodobnosťou odchádzajú denne za prácou práve do týchto dvoch susedných okresov).

Tabuľka 8: Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca (€)

Územie / rok	SR	Prešovský kraj	Okres Bardejov	Okres Prešov	Okres Svidník
2011	853	697	580	767	637
2012	881	715	604	774	682
2013	891	721	597	785	719
2014	957	767	614	847	738
2015	993	799	636	875	733
2016	1 034	830	658	903	702
2017	1 095	875	716	956	800
2018	1 171	928	726	1 022	913
2019	1 266	1 025	853	1 104	942
2020	1 324	1 086	895	1 155	995

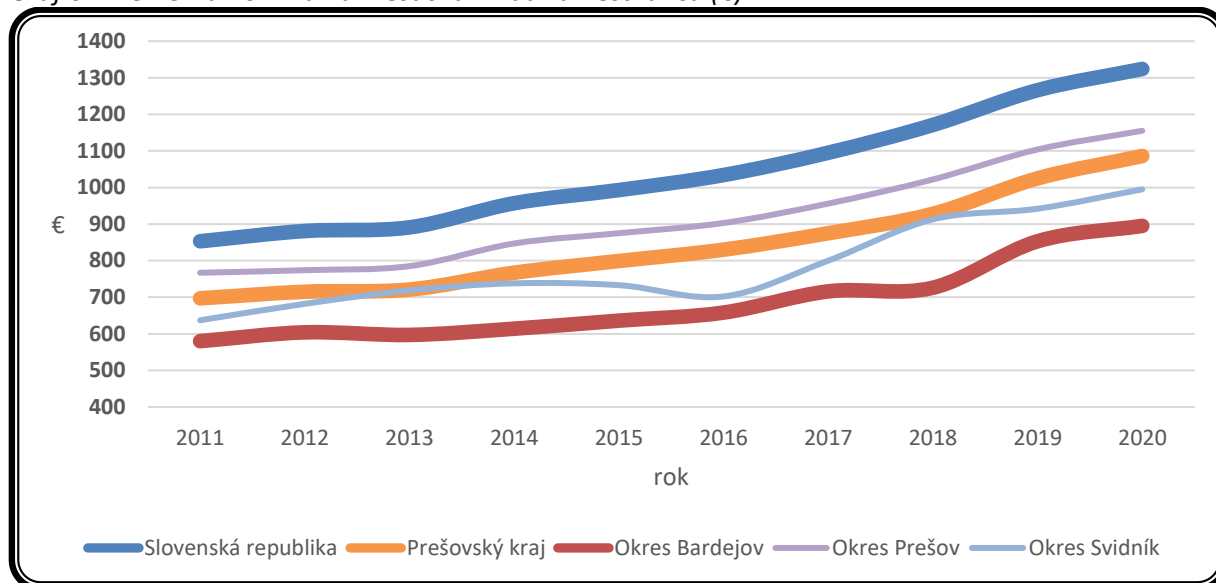
- za podniky a organizácie s 20 a viac zamestnancami

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube

Trend je nepriaznivý, okres Bardejov z hľadiska priemernej mzdy zaostáva za priemerom SR stále výraznejšie. Kým v roku 2011 bola priemerná mzda v okrese Bardejov oproti SR nižšia o 273 €, v roku 2020 už zaostávala o 429 €. Navyše, okres Bardejov zaostáva aj za Svidníkom a Prešovom, pričom aj tu je trend nepriaznivý – aj v porovnaní s týmito dvomi okresmi zaostáva okres Bardejov čoraz viac.

Graf 6: Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca (€)

- za podniky a organizácie s 20 a viac zamestnancami

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Obecné podnikateľské subjekty

Obec Zborov je zakladateľom až troch obchodných spoločností. Ide o spoločnosti Pro – Zborov, s.r.o., Zborovské obecné služby, s.r.o. a ZBOR – STAV, s.r.o. Všetky tri obchodné spoločnosti boli založené v roku 2019, a to najmä za účelom realizácie rôznych verejnoprospešných činností (ako napr. údržba zelene, verejných priestranstiev, služby v odpadovom hospodárstve, stavebníctve a iné), ako aj sociálneho podnikania. Kým prvé dve menované spoločnosti v podstate zatiaľ „spia“, reálnu činnosť vykazuje najmä tretia menovaná spoločnosť.

Najaktívnejšia je spoločnosť ZBOR – STAV, ktorá je zároveň registrovaným sociálnym podnikom (r.s.p.) v zmysle § 5 ods. 2 zákona č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch. Táto spoločnosť získala štatút registrovaného sociálneho podniku v roku 2020, pričom v zmysle zákona ide o integračný podnik. Hlavným cieľom podniku ZBOR – STAV v zmysle vyššie spomínaného zákona nie je iba vytváranie zisku, ale predovšetkým dosahovanie merateľného pozitívneho sociálneho vplyvu poskytovaním spoločensky prospešnej služby na podporu regionálneho rozvoja a zamestnanosti. Tento integračný podnik sa vo svojom podnikaní zameriava najmä na stavebnú činnosť (prípravné práce k realizácii stavby, uskutočňovanie stavieb a ich zmien, dokončovacie stavebné práce a pod.).

Ekonomické výsledky registrovaného sociálneho podniku sú výborné. Kým v roku 2019 spoločnosť ZBOR – STAV s.r.o. (ktorá v tom čase bola ešte iba založená, nemala štatút registrovaného sociálneho podniku) dosiahla pri nulových tržbách stratu cca 300 €, v roku 2020 (po získaní štatútu r.s.p.) už dosiahla zisk na úrovni 8 000 € (pri tržbách 170 000 €) a v roku 2021 dokonca zisk 31 000 € (pri tržbách 990 000 €). Tu je však namieste poznamenať, že určitú úlohu v hospodárení podniku zohrávajú aj vyrovnávacie príspevky integračného podniku v rámci národného projektu Podpora integračných podnikov (06/2019 – 11/2023), do ktorého je podnik zapojený. Podniku sa taktiež podarilo získať prostriedky z Akčného plánu okresu Bardejov na obstaranie univerzálnej stavebnej techniky.

Pozitívne sú aj sociálne výsledky spoločnosti ZBOR – STAV (merané podielom zamestnaných osôb zo znevýhodneného prostredia na celkovej počte zamestnaných osôb). Aktuálne spoločnosť zamestnáva 12 zamestnancov, z toho 9 z nich predstavujú zamestnanci spomedzi znevýhodnených osôb. Nakoľko podnik v zmysle zákona o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch povinne zamestnáva aj znevýhodnené osoby, táto skutočnosť má okrem samotných zamestnaných priaznivý dopad aj na

lokálnu komunitu (zamestnávanie „miestnych“ ľudí, získavanie pracovných návykov, zručností, budovanie pozitívneho vzťahu k lokálnej komunite a prostrediu z dôvodu realizácie prác miestnymi obyvateľmi a pod.).

Poľnohospodárstvo, priemysel a služby

V poľnohospodárskej výrobe sú vzhľadom k pomerne rozsiahlym plochám ornej pôdy i trvalých trávnych porastov (TTP) dostupné plochy tak na rastlinnú, ako aj na živočíšnu poľnohospodársku výrobu. V katastri obce Zborov totižto prevláda poľnohospodárska pôda a v rámci nej najmä orná pôda. Celková výmera katastra obce je 1 963,1 ha. Z toho 58 % (1 146,6 ha) tvorí poľnohospodárska pôda, nepoľnohospodárska pôda zaberá 42 % územia (816,5 ha). V štruktúre poľnohospodárskej pôdy v katastri obce dominuje orná pôda (733,7 ha), výraznejšie sú však aj plochy trvalých trávnych porastov (384,2 ha).

Tabuľka 9: Štruktúra pôdneho fondu (k 31.12.2021; v ha)

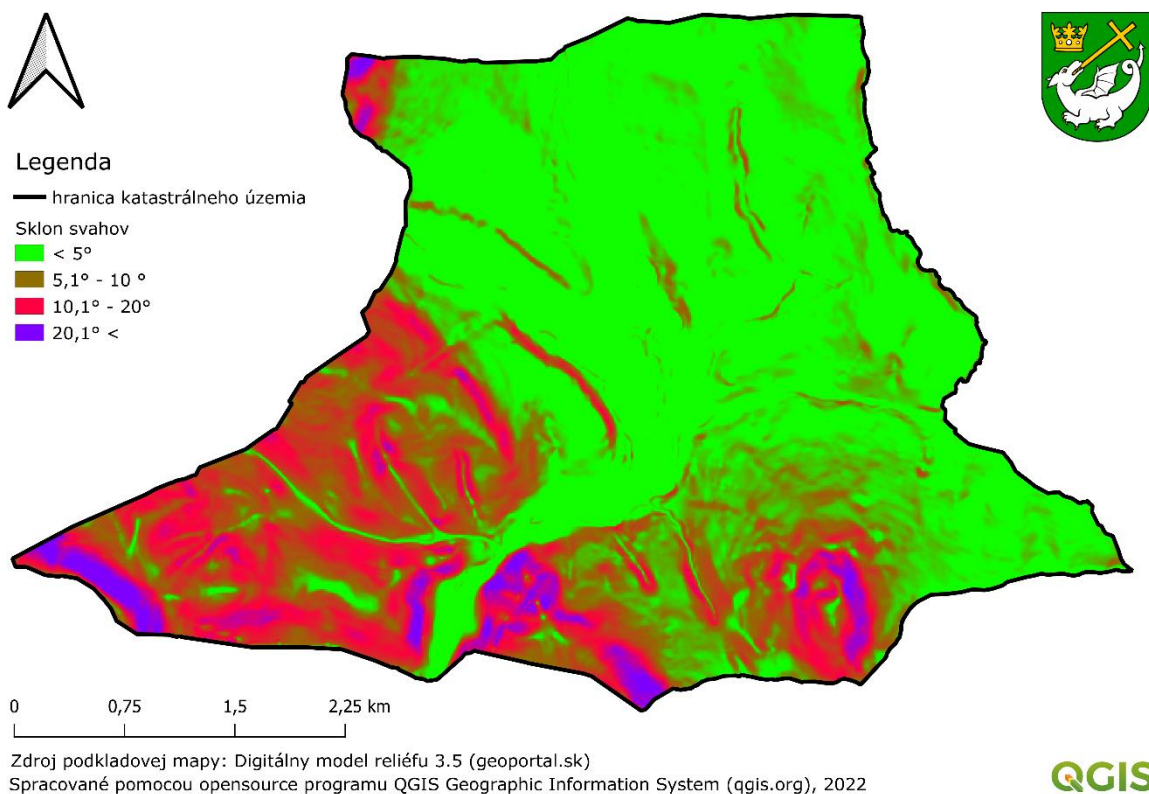
Poľnohospodárska pôda						
orná pôda	chmeľnice	vinice	záhrady	ovocné sady	TTP	spolu
733,7	0,0	0,0	26,1	2,5	384,2	1 146,6
Nepoľnohospodárska pôda						
lesné pozemky	vodné plochy	zastavané plochy a nádvorcia		ostatné plochy		Spolu
558,3	56,3	93,5		108,4		816,5
Celková výmera územia						1 963,1

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Pomerne priaznivý pre poľnohospodárstvo je aj sklon svahov, nakoľko na väčšine územia s poľnohospodárskou pôdou je sklon svahov menší ako 5°. Svahy so sklonom nad 10° sa nachádzajú najmä v juhozápadnej a južnej časti katastra, kde je poväčšine nepoľnohospodárska pôda (najmä lesné pozemky).

Mapa 8: Sklon svahov v katastri obce

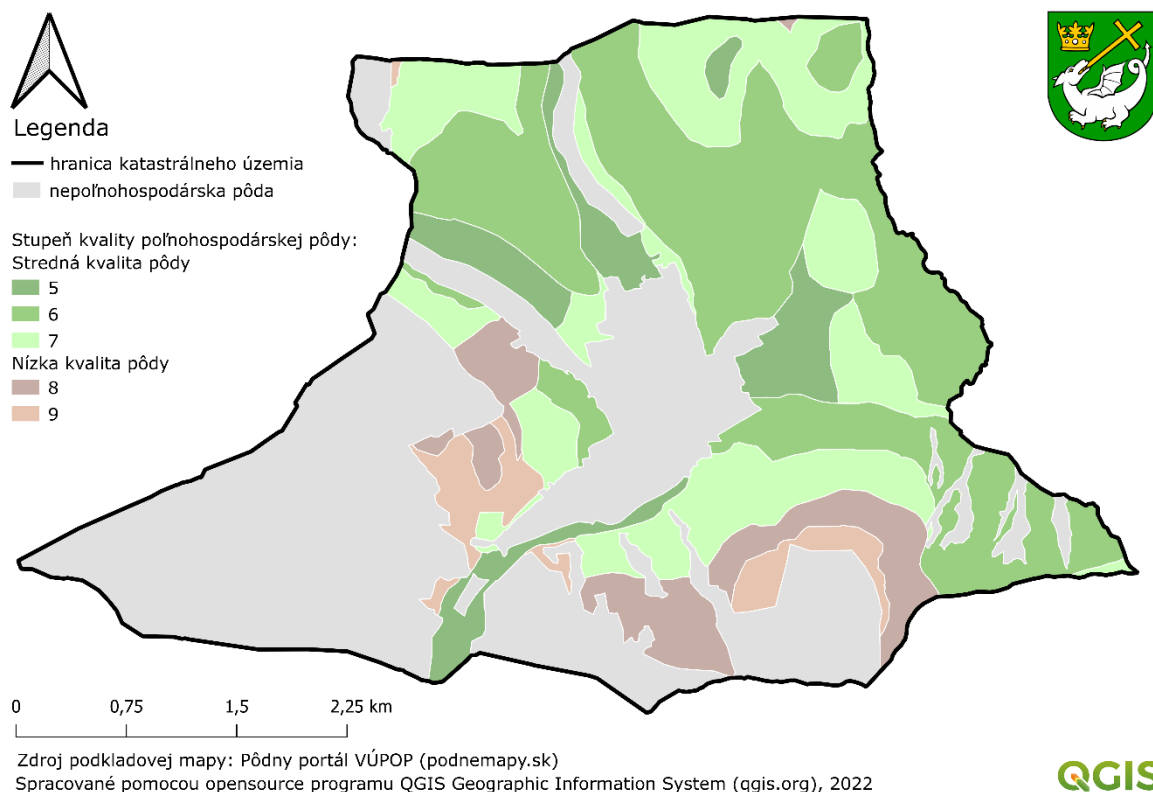

Zdroj: vlastné spracovanie

Polovicu rozlohy katastra zaberá poľnohospodárska pôda strednej kvality. Každá parcela s poľnohospodárskou pôdou je z hľadiska kvality charakterizovaná parametrami pôdno-ekologických vlastností (klimatický región, pôdna jednotka, svahovitosť a expozícia, skeletovitosť, hĺbka pôdy, zrnitosť pôdy). Tieto vlastnosti sú vyjadrené cez tzv. „bonitované pôdno-ekologické jednotky“ (BPEJ), ktoré môžu nadobúdať hodnoty v rozmedzí 1 (najvyššia kvalita) až 9 (najnižšia kvalita). Stredne kvalitné pôdy (kategórie 5 až 7) zaberajú 49,8 % rozlohy katastra Zborova a pôdy nízkej kvality ďalších 9,8 % rozlohy katastra. Najkvalitnejšie pôdy (kategórie 1 až 4) sa v katastri Zborova nevyskytujú (tie sa nachádzajú najmä na Podunajskej nížine).

Mapa 9: Kvalita poľnohospodárskej pôdy

Zdroj: vlastné spracovanie

V katastri obce hospodári jeden subjekt poľnohospodárskej veľkovýroby – Poľnohospodárske družstvo „Magura“ Zborov. Ide o subjekt s družstevným vlastníctvom, ktorý hospodári celkovo na cca 3 500 ha poľnohospodárskej pôdy vo viac ako 10 katastrálnych územiach. Vo svojej podnikateľskej činnosti vykonáva tak rastlinnú (pestovanie pšenice, jačmeňa, raže, kukurice a pod.), ako aj živočíšnu poľnohospodársku výrobu (najmä chov hovädzieho dobytku). Z pohľadu zamestnanosti ide o pomerne veľký subjekt, nakoľko zamestnáva cca 100 pracovníkov, pracujúcich na 4 hospodárskych dvoroch: v Zborove, Chmeľovej, Becherove a Stebníku.

Z hľadiska priemyselnej výroby sa v Zborove žiadne väčšie priemyselné prevádzky nenachádzajú, tie sú najbližšie lokalizované v Bardejove. Nachádzajú sa tu však napr. niektoré menšie komerčné remeselné dielne so stolárskou výrobou a výrobou nábytku na mieru, ako aj menšia cukrárenská výroba.

V obci sú dostupné viaceré prevádzky obchodov a viaceré druhy služieb. Okrem „klasických“ predajní rozličného tovaru (potraviny, drogeria, alkohol, cigarety...) sú k dispozícii napr. aj predajne železiarstva, domácich potrieb, záhradkárskeho potrieb alebo textilu. Spomedzi služieb sú pre obyvateľov obce okrem zdravotníckych služieb (ambulancie lekárov) a sociálnych služieb (zariadenia sociálnych služieb) k dispozícii napr. služby starostlivosti o ľudské telo (kaderníctvo, kozmetický salón), pohostinské a reštauračné služby, kvetinárske služby, cukrárenské služby, záhradnícke služby, autoservis a iné. V obci sa nachádza pošta.

Cestovný ruch

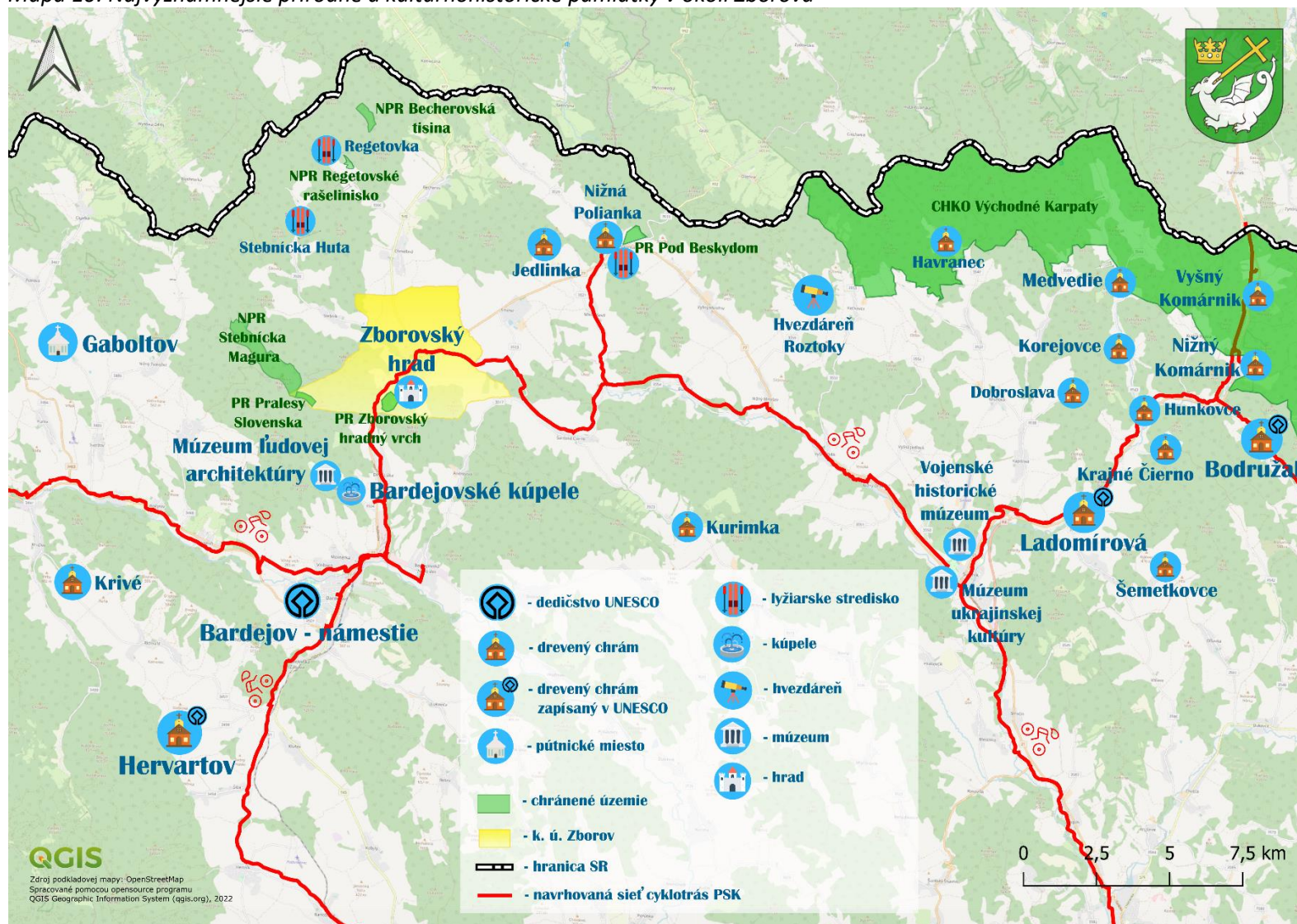
Zborov má vzhľadom k lokalizácii najvýznamnejších turistických regiónov Slovenska nevýhodnú polohu. Obec leží pomerne ďaleko od najatraktívnejších prírodných turistických regiónov (za ktoré možno považovať najmä Tatry, Nízke Tatry, Liptov, Pieniny, príp. aj iné regióny), ako aj mestských turistických regiónov (tu možno zaradiť najmä Bratislavu a Košice).

Na druhej strane, poloha obce vzhľadom k najvýznamnejším kultúrohistorickým pamiatkam v rámci Slovenska (ktorými sú najmä pamiatky UNESCO) je pomerne výhodná. Obec totižto leží v bezprostrednom susedstve mesta Bardejov (so svojou radnicou, námestím a ďalšími pamiatkami), pričom obec Zborov môže byť zároveň aj výhodnou východiskovou polohou pre turistu, ktorý chce navštíviť aj ďalšie pamiatky UNESCO v okolitom regióne – niektoré drevené kostolíky na severovýchodnom Slovensku (napr. v Hervartove, Ladomirovej alebo Bodružale).

Návrh

Mapa 10: Najvýznamnejšie prírodné a kultúrohistorické pamiatky v okolí Zborova

Zdroj: vlastné spracovanie

Silnou stránkou obce sú najmä lokalizačné predpoklady rozvoja cestovného ruchu priamo v obci (teda také, ktoré majú potenciál pritiahnúť do obce turistov). Z hľadiska prírodných predpokladov sa v katastri obce nachádzajú dve maloplošné chránené územia – prírodná rezervácia (PR) Zborovský hradný vrch (leží výlučne v katastri Zborova) a PR Pralesy Slovenska – Stebnicka Magura (poloha rovnako výlučne v katastri Zborova). Okrem toho sa tu nachádza aj územie európskeho významu (UEV) Stebnicka Magura (toto UEV do katastra Zborova iba zasahuje, väčšina tohto územia leží v k. ú. Stebník). Na všetkých troch územiach pritom platí najvyšší, 5. stupeň ochrany prírody. Medzi najvýznamnejšie kultúrno-historické pamiatky možno zaradiť najmä hrad Zborov, Šeredyho kaštieľ, kostol sv. Žofie, kostol sv. Margity Antiochijskej a vojnové cintoríny. V obci sa pritom nachádza viacero národných kultúrnych pamiatok (Výročná správa obce za rok 2020)⁸:

- Hrad Zborov, ruina
- Hrad Zborov, hradbový múr
- Kaplnka sv. Anny (pri kostole sv. Margity)
- Socha sv. Ján Nepomucký (kaplnka na Hlavnej ulici)
- Kostol sv. Margity
- Kostol Rákocziovcov (kostol sv. Žofie)
- Cintorín židovský
- Oltárna architektúra epitafového typu v kaplnke sv. Anny
- Oltárna architektúra stĺpová epitafového typu – hlavný oltár v kostole sv. Margity
- Oltárna architektúra prístenná edikulová - bočný oltár Panna Mária
- Oltárna architektúra stĺpová edikulová – bočný oltár Trpiaci Kristus
- Pohrebná kaplnka⁹.

Okrem toho obec v centrálnej časti vybudovala aj včeliu záhradu, ktorá (okrem samotnej produkcie medu) slúži aj ako náučno-vzdelávací chodník o živote včiel a ich význame pre krajinu.

⁸ Údaje o národných kultúrnych pamiatkach (okrem Pohrebnej kaplnky) pochádzajú z Výročnej správy obce, nakoľko v čase spracovania tohto PHSR bolo verejné publikovanie zoznamov národných kultúrnych pamiatok a pamiatkových objektov kvôli ochrane kultúrneho dedičstva v súvislosti s vojnou na Ukrajine pozastavené. Pozri: <https://www.pamiatky.sk/nkp-a-po/>

⁹ Ide o novo vyhlásenú národnú kultúrnu pamiatku (Rozhodnutie o vyhlásení za NKP bolo vydané Pamiatkovým úradom SR v auguste 2022). Klasicistická pohrebná kaplnka je z roku 1875, považovaná je za dôležitého predstaviteľa sepulkralnej architektúry v rámci Zborova a jeho okolia.

Mapa 11: Kultúrno-historické body záujmu cestovného ruchu v Zborove

Zdroj: vlastné spracovanie

V obci sa počas roka koná množstvo kultúrno-spoločenských podujatí. Nemenej významné lokalizačné predpoklady predstavujú aj kultúrno-spoločenské a športové podujatia, ktoré taktiež prispievajú k atraktivite okolitého regiónu a obce, pričom významne zvyšujú jeho návštevnosť. Počas roka sa ich v blízkom okolí koná viacero (najmä v Bardejove), pričom významné sú aj podujatia organizované priamo v obci Zborov¹⁰. V kostole sv. Žofie samospráva obce organizuje rôzne hudobné koncerty (v rámci zborovského hudobného leta), na futbalovom ihrisku sa koná multižánrový hudobný festival pod názvom Zborovské sladké drevo, taktiež sa tu organizuje drevosochárske sympóziu a mnoho ďalších akcií a podujatí (napr. aj na Zborovskom hrade, v obecnej knižnici a pod.).

Aktivita a starostlivosť miestnych obyvateľov a subjektov o kultúrno-historické pamiatky je na veľmi vysokej úrovni. Hrad Zborov bol kedysi zrúcaninou, avšak už viac ako 10 rokov vyvíjajú miestni obyvatelia v spolupráci so samosprávou obce veľké úsilie a snažia sa o jeho záchranu. Za týmto účelom bolo založené aj občianske združenie na záchranu Zborovského hradu, ktorému sa za ten čas podarilo v obnove hradu dosiahnuť významné výsledky. Občianskemu združeniu sa darí získavať financie z externých zdrojov na obnovu tohto hradu a na jeho sprístupnenie pre širokú verejnosť, pričom okrem samotnej obnovy (stavebných prác) sú počas roka realizované aj rôzne marketingové a kultúrne aktivity. Podobná situácia je aj v súvislosti s obnovou Šeredyho kaštieľa (lokalizovaného v centre obce), ktorý v ostatných desaťročiach taktiež výrazne chátral. Aj tento kaštieľ sa darí rekonštruovať, pričom jeho obnova je taktiež výsledkom spolupráce spomínaného občianskeho združenia a samosprávnych orgánov obce. Po dokončení obnovy kaštieľa (predpoklad: koncom roku 2022) by v kaštieli malo byť zriadené múzeum. Do tretice – aj kostol sv. Žofie (taktiež v centre obce) sa postupne rekonštruuje, pričom obci sa aktuálne podarilo zrekonštruovať vnútro kostola a teraz sa realizuje obnova fasády.

Menej silnou stránkou z pohľadu rozvoja CR v obci sú realizačné predpoklady rozvoja CR. Medzi realizačné predpoklady cestovného ruchu patrí doprava a materiálno-technická základňa (stravovacie, ubytovacie a športovo-technické zariadenia, zariadenia služieb a obchodu a špeciálne zariadenia). Dopravná infraštruktúra je v okolitom regióne na pomerne dobrej úrovni, priamo v obci Zborov je kvalita komunikácií výborná. Avšak z pohľadu materiálno-technickej základne sa v obci nenachádzajú takmer žiadne ubytovacie ani stravovacie zariadenia (k dispozícii je len jeden penzión a jedna miestna reštaurácia).

Obec Zborov má pomerne dobrý potenciál rozvoja cestovného ruchu. S ohľadom na všetko vyššie uvedené možno konštatovať, že obec Zborov vzhľadom k svojej pomerne dobrej polohe voči okolitým pamiatkam UNESCO, k množstvu kultúrno-historických pamiatok priamo v obci, vôli a zánietenosti miestnych obyvateľov v otázke starostlivosti o kultúrno-historické pamiatky a taktiež vzhľadom k aktivite pri organizovaní rôznych kultúrno-spoločenských podujatí, má priaznivé predpoklady rozvoja cestovného ruchu.

Nezamestnanosť

Výrazným sociálno-ekonomickým javom spojeným s existenciou trhu práce je nezamestnanosť. Tá predstavuje jednak vážny ekonomický problém, pretože reprezentuje stratenú potenciálnu hodnotu celej ekonomiky, no zároveň je i významným sociálnym indikátorom, pretože, ako to dokazujú viaceré štúdie, je spojená s takými spoločenskými javmi, ako je zvýšená rozvodovosť, kriminalita, zlé mentálne a fyzické zdravie, rôzne sociálno-patologické javy a pod.

Existencia nezamestnanosti má teda silný vplyv na život samotných nezamestnaných. Strata zamestnania prináša pre jednotlivca rôzne negatívne dôsledky, ktoré sa netýkajú len poklesu životnej úrovne, spojeného s poklesom príjmu, ale aj výrazných zmien v každodennom živote, spoločenských vzťahoch, hodnotách, v sociálnych inštitúciách (najmä v rodine). Nezamestnaní majú menej priestoru pre prijímanie zásadných rozhodnutí o svojom živote a menšiu šancu rozvíjať svoje zručnosti.

¹⁰ Samozrejme, s ohľadom na aktuálne protipandemické opatrenia v súvislosti s pandémiou COVID-19.

S výskytom nezamestnanosti, najmä dlhodobej, hrozí pre jednotlivca riziko asociálneho správania, spôsobené nadbytkom času, nudou, nedostatkom programu a povinností a vylúčením zo spoločnosti. Medzi najcitlivejšie a najzávažnejšie dôsledky nezamestnanosti patrí výskyt chudoby. Chudoba a nezamestnanosť sú totiž veľmi úzko korelujúce fenomény, spôsobujúce jednotlivcom ťažké sociálne a psychologické dôsledky.

Miera nezamestnanosti v Zborove je mimoriadne vysoká, pohybuje sa vysoko nad úrovňou priemernej miery nezamestnanosti okresu Bardejov, ako aj Prešovského kraja. Počet uchádzačov o zamestnanie sa v obci Zborov za posledných 10 rokov pohyboval v rozmedzí od 315 (najnižšia hodnota v sledovanom období – rok 2019) po 503 (najvyššia hodnota v sledovanom období – rok 2012). Miera nezamestnanosti sa teda v obci v ostatnom období pohybovala v rozpätí od 24,3 % po 38,8 %, pričom k 31.12.2021 bola na úrovni 33,0 %. Pre porovnanie, k 31.12.2021 bola miera nezamestnanosti v okrese Bardejov 13,3 %, v Prešovskom kraji bola na úrovni 11,7 % a v Slovenskej republike 7,4 %. V okolitých okresoch, s ktorými okres Bardejov susedí, bola nasledovná: Stará Ľubovňa 9,2 %, Sabinov 16,0 %, Prešov 9,1 % a Svidník 13,6 %.

Tabuľka 10: Vývoj nezamestnanosti v obci

k 31.12.	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Počet uchádzačov o zamestnanie	503	481	443	468	469	392	320	315	443	428
Miera nezamestnanosti* (%)	38,8	37,1	34,2	36,1	36,2	30,2	24,7	24,3	34,2	33,0

* Na výpočet miery nezamestnanosti bol použitý zatiaľ jediný dostupný údaj o ekonomicky aktívnom obyvateľstve v obci (dostupný v čase spracovania týchto údajov), ktorý pochádza zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011.

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, UPSVaR, vlastné spracovanie

Graf 7: Počet evidovaných UoZ v rokoch 2012-2021 (k 31.12.)

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, UPSVaR, vlastné spracovanie

Problémy s nezamestnanosťou majú v obci viac muži ako ženy, z pohľadu veku majú problémy všetky vekové skupiny obyvateľstva. Na konci roku 2021 bolo v obci Zborov prostredníctvom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny evidovaných 428 uchádzačov o zamestnanie. Z tohto počtu bolo 237

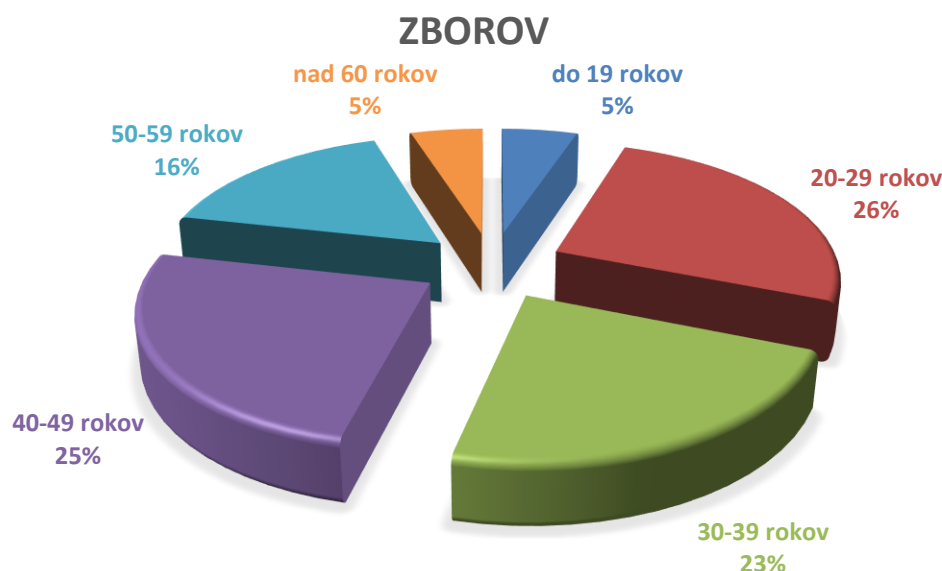
mužov (55,4 %) a 191 žien (44,6 %). Ako ukazuje nasledujúca tabuľka a graf, problémy s nezamestnanosťou majú v obci všetky vekové skupiny obyvateľstva. Neexistuje žiadna veková skupina, ktorá by bola v porovnaní s inými výraznejšie marginalizovaná (samozrejme, do tohto porovnania neberieme do úvahy vekovú skupinu do 19 rokov, keďže sa reálne jedná spravidla len o 2 ročníky – 18 a 19 ročných UoZ a rovnako ani vekovú skupinu nad 60 rokov, keďže pri tejto sa reálne jedná len o 3 ročníky – 60, 61 a 62 ročných UoZ).

Tabuľka 11: Štruktúra UoZ podľa veku k 31.12.2021

do 19 r.		20-29 r.		30-39 r.		40-49 r.		50-59 r.		nad 60 r.		UoZ spolu	
počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
22	5,1	111	25,9	97	22,7	106	24,8	71	16,6	21	4,9	428	100

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Graf 8: Štruktúra UoZ podľa veku k 31.12.2021

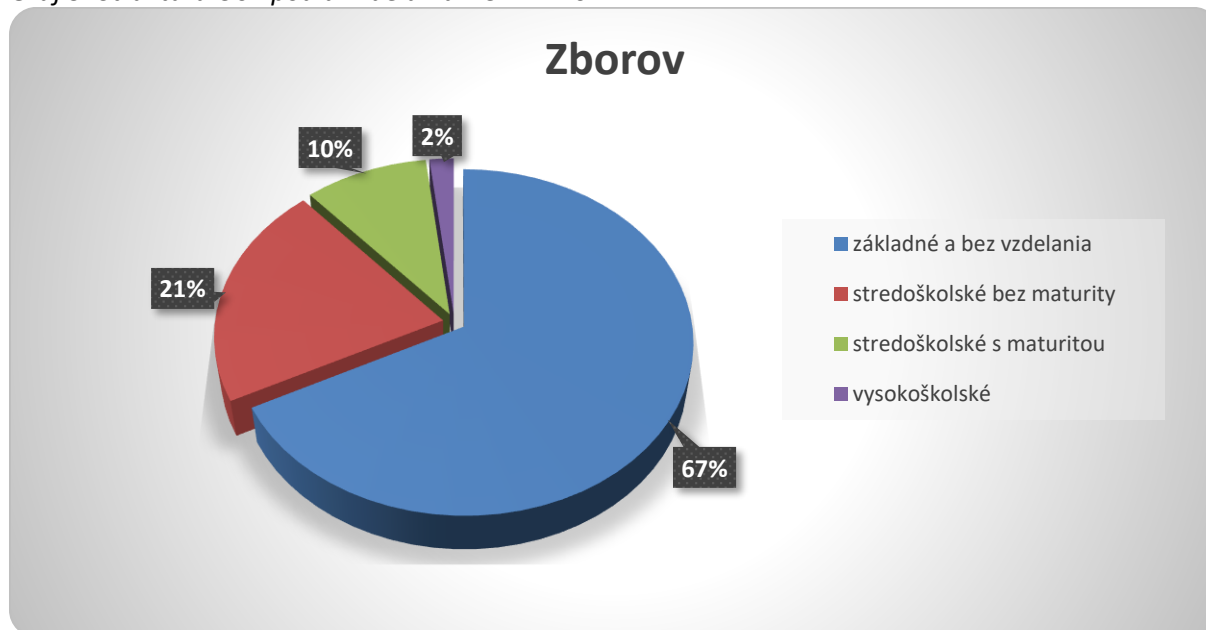

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Štruktúra UoZ podľa vzdelania v Zborove je veľmi nepriaznivá. Vo všeobecnosti možno konštatovať, že so zvyšujúcim stupňom dosiahnutého vzdelania sa pre jednotlivých obyvateľov zvyšuje pravdepodobnosť uplatnenia na trhu práce. Z tohto hľadiska je v Zborove veľmi negatívnou skutočnosť, že zo 428 uchádzačov o zamestnanie na konci roku 2021 bolo až 67 % UoZ (289 osôb) so základným vzdelaním alebo bez vzdelania. Ak teda platí, že so zvyšujúcim stupňom dosiahnutého vzdelania sa pre jednotlivých obyvateľov zvyšuje pravdepodobnosť uplatnenia na trhu práce, tak väčšina UoZ v obci Zborov má **z dôvodu nízkeho vzdelania prístup na trh práce značne sťažený.**

Graf 9: Štruktúra UoZ podľa vzdelania k 31.12.2021

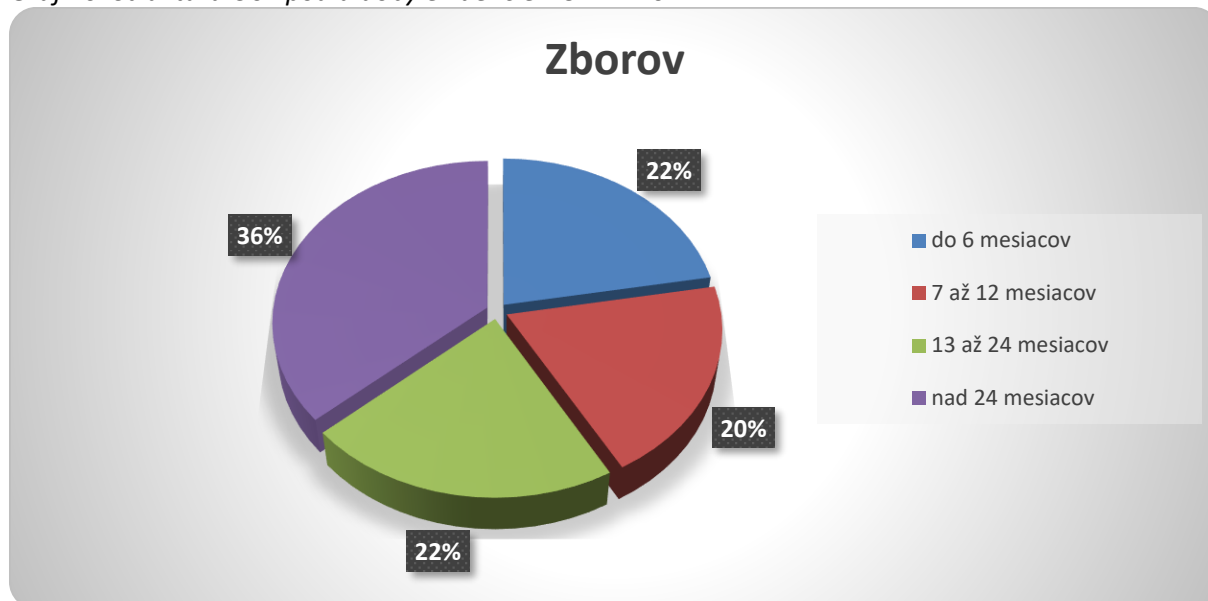
Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa doby evidencie patrí medzi najvýznamnejšie parciálne indikátory, poukazujúce na „zdravie“ ekonomickej a sociálnej sféry v tom – ktorom regióne. S nepriaznivou štruktúrou UoZ podľa doby evidencie (tzn. s vysokým podielom dlhodobo nezamestnaných osôb – nad 12 mesiacov) sa spájajú výrazné problémy ekonomického a sociálneho charakteru (vysoké sociálne dávky, „neschopnosť“ zamestnať takýchto obyvateľov, chudoba, sociálno-patologické javy a pod.). Z hľadiska štruktúry uchádzačov o zamestnanie podľa doby evidencie sa sleduje predovšetkým podiel dlhodobo nezamestnaných osôb na celkovom počte uchádzačov o zamestnanie, keďže dlhodobá nezamestnanosť patrí medzi výrazne negatívne ukazovatele socioekonomického rozvoja (resp. zaostalosti) daného regiónu.

Problémom z hľadiska možnej zamestnateľnosti uchádzačov o zamestnanie je ich dlhodobá nezamestnanosť. Až 58 % UoZ v obci Zborov patrí medzi dlhodobo nezamestnaných obyvateľov (nezamestnanosť nad 12 mesiacov). To sú osoby, u ktorých je ich umiestnenie na trhu práce značne komplikované (najmä z dôvodu straty, príp. absencie pracovných návykov). Navyše, až 36 % (156 osôb) z celkového počtu UoZ bolo nezamestnaných viac ako 2 roky a 14 % (62 osôb) dokonca viac ako 4 roky. Pre porovnanie, v Slovenskej republike sa podiel krátkodobo nezamestnaných (menej ako 7 mesiacov) v roku 2021 pohyboval na úrovni cca 35 %, podiel strednodobo nezamestnaných (7 – 12 mesiacov) na úrovni cca 18 % a podiel dlhodobo nezamestnaných až okolo úrovne 47 % (pričom Slovenská republika a špeciálne regióny východného Slovenska vykazujú dokonca najvyšší podiel dlhodobo nezamestnaných obyvateľov v rámci všetkých regiónov Európskej únie).

Graf 10: Štruktúra UoZ podľa doby evidencie k 31.12.2021

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa klasifikácie zamestnaní (KZAM) nám zatrieduje nezamestnaných do skupín podľa toho, aký charakter malo pracovné miesto, ktoré zaujímal terajší uchádzač o zamestnanie bezprostredne pred tým, než bol zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie. Jednotlivé zamestnania sú v KZAM rozdelené do tried podľa charakteru práce, zložitosti, zodpovednosti a kvalifikačnej náročnosti práce. Pri KZAM sa dôraz kladie na charakter pracovného miesta a nie na to, či zamestnanec v konkrétnom zamestnaní je viac alebo menej kvalifikovaný ako iný zamestnanec v rovnakom zamestnaní.

Kvalifikačná štruktúra UoZ v obci je veľmi nepriaznivá. Najvyšší podiel v štruktúre UoZ podľa KZAM majú v Zborove pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (157 UoZ zo 428; 36,7 %). Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci sú tí UoZ, ktorí v poslednom zamestnaní vykonávali práce vyžadujúce si vedomosti na úrovni základnej školy (ako napr. jednoduché a rutinné práce vyžadujúce ručné nástroje a fyzickú silu – upratovanie, čistenie, kopanie jám, zametanie ulíc, stráženie majetku, ručné balenie, manipulácie s nákladmi, dokladanie tovaru, pomocné práce, likvidovanie odpadov a pod.). Druhú najvýznamnejšiu skupinu tvoria osoby bez pracovného zaradenia (103 zo 428 UoZ; 24,1 %). To sú najmä tie osoby, ktoré predtým nikde nepracovali (teda absolventi, ženy, ktoré boli hneď po skončení štúdia na materskej/rodičovskej dovolenke, dlhodobo nezamestnané osoby, ktoré si doteraz žiadne zamestnanie nenašli a pod.). Významnú skupinu však tvoria aj operátori a montéri strojov a zariadení (21,7 %) – tu sú spravidla osoby, ktoré vo svojom poslednom zamestnaní pracovali vo väčších fabrikách „pri páse“.

Tabuľka 12: Štruktúra UoZ podľa KZAM k 31.12.2021

Trieda KZAM	Počet UoZ	Podiel (%)
0 - Príslušníci ozbrojených síl	0	0,0
1 - Zákonodarcovia, riadiaci pracovníci	0	0,0
2 - Špecialisti	7	1,6
3 - Technici a odborní pracovníci	4	0,9
4 - Administratívni pracovníci	10	2,3
5 - Pracovníci v službách a obchode	19	4,4
6 - Kvalifikovaní pracovníci v poľnohospodárstve, lesníctve a rybárstve	3	0,7
7 - Kvalifikovaní pracovníci a remeselníci	32	7,5
8 - Operátori a montéri strojov a zariadení	93	21,7
9 - Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	157	36,7
N/A - neurčené	103	24,1
Spolu	428	100,0

* klasifikácia zamestnaní je vytvorená v súlade s medzinárodnou štandardnou klasifikáciou zamestnaní ISCO-08
Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Ako už bolo spomenuté vyššie, existencia nezamestnanosti má negatívne ekonomické dopady na spoločnosť – predovšetkým však má vážne sociálno-psychologické dopady na jednotlivca. Pri skúmaní nezamestnanosti v obci je preto nevyhnutné venovať sa najmä tým uchádzačom o zamestnanie, ktorí sú na trhu práce z rôznych dôvodov znevýhodnení. Takíto UoZ si totižto na trhu práce nájdu svoje zamestnanie spravidla oveľa ťažšie, ako osoba bez znevýhodnenia.

Takmer všetci UoZ v obci sú nejakým spôsobom znevýhodnení. V ostatných 2 rokoch sa celkový počet uchádzačov o zamestnanie v obci pohyboval v rozmedzí cca 370-510. Ako ukazuje nasledujúca tabuľka, až 95 % UoZ spomedzi všetkých uchádzačov o zamestnanie v obci Zborov je nejakým spôsobom znevýhodnených.

Štruktúra znevýhodnených UoZ je mimoriadne nepriaznivá. Ak by sme mali charakterizovať „priemerného“ uchádzača o zamestnanie v obci Zborov, môžeme konštatovať, že ide o dlhodobu nezamestnanú osobu s nízkym vzdelaním, ktorá pred zaradením do evidencie nemala platené zamestnanie. To znamená, že u takejto osoby existujú len veľmi obmedzené (resp. žiadne) pracovné návyky – pričom možno povedať, že takáto osoba je na „štandardnom“ trhu práce (bez nejakej externej pomoci – napr. cez zvýhodnené zamestnávanie a pod.) prakticky nezamestnateľná. Práve takéto osoby najčastejšie upadajú do chudoby, pričom u nich častokrát možno pozorovať rôzne sociálno-patologické javy, ktoré si neskôr, okrem potreby zdravotného liečenia, vyžadujú častokrát aj potrebu poskytovania sociálnych služieb.

Priaznivou skutočnosťou je, že v lete 2022 sa výrazne znížil celkový počet nezamestnaných osôb, ako aj počet znevýhodnených UoZ. V júni 2022 klesol počet UoZ v obci oproti decembru 2021 o viac ako 50 (medziročne klesol počet až o 130). Zamestnali sa najmä dlhodobu nezamestnaní UoZ s nízkym vzdelaním. Potešiteľné je, že zamestnanie získali aj takmer všetci UoZ so zdravotným postihnutím.

Tabuľka 13: Počet a štruktúra UoZ znevýhodnených podľa § 8 zákona č. 5/2004 Z. z.

Typ znevýhodnenia* / obdobie	2020 december	2021 jún	2021 december	2022 jún
Absolvent	14	20	18	13
Občan starší ako 50 rokov veku	93	98	92	70
Dlhodobó nezamestnaný UoZ	214	263	249	206
UoZ so vzdelaním nižším ako stredné odborné vzdelanie	307	355	302	268
UoZ najmenej 12 mesiacov pred zaradením do evidencie bez pravidelne plateného zamestnania	337	383	332	295
Azylant alebo osoba s doplnkovou ochranou	0	0	0	0
Osamelá dospelá osoba žijúca s osobami odkázanými na jej starostlivosť alebo starajúca sa o dieťa pred skončením povinnej školskej dochádzky	0	0	0	0
UoZ so zdravotným postihnutím	4	6	6	1
Počet znevýhodnených UoZ na konci mesiaca	419	478	407	358
Celkový počet UoZ na konci mesiaca	443	506	428	374
Z toho: počet znevýhodnených UoZ na konci mesiaca	419	478	407	358
Podiel znevýhodnených UoZ na celkovom počte UoZ (%)	94,6	94,5	95,1	95,7

* u niektorých UoZ existuje kumulované znevýhodnenie (sú znevýhodnení vo viacerých aspektoch)

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Dopravná infraštruktúra

Napojenie obce na dopravnú infraštruktúru, miestne komunikácie

Z aspektu napojenia obce na nadradenú cestnú infraštruktúru (medzinárodné rýchlostné cestné komunikácie) **má Zborov nevýhodnú polohu**. Najvýznamnejšia dopravná tepna Slovenska – diaľnica D1, sa totižto nachádza až v 50 km vzdialenom Prešove. V realizácii je výstavba úseku rýchlostnej cesty R4 (severný obchvat Prešova), ktorý po dokončení bude končiť v Kapušanoch, čo pre obec Zborov priblíži rýchlostnú komunikáciu (oproti dnešnému stavu) cca o 10 km.

Ešte horšie napojenie (oproti napojeniu na rýchlostnú cestnú komunikáciu) **má obec na medzinárodné rýchlostné železničné komunikácie** (z hľadiska vzdialenosti a času potrebného na prepravu k rýchlostnej železnici). Hlavná železničná trať Slovenska je totižto najbližšie k Zborovu dostupná až v 70 km vzdialenom Kysaku. Železničná stanica v Kysaku je dostupná aj prostredníctvom lokálnej železnice (nástup na vlak v Bardejove, potreba prestupu v Prešove).

Samotná obec Zborov leží pozdĺž dvoch komunikačných línií – ciest I/77 a II/545. Najvýznamnejšou je cesta 1. triedy č. I/77, ktorá prebieha stredom intravilánu obce a prepája (o. i.) okresné mestá Bardejov a Svidník. Druhú komunikačnú líniu predstavuje cesta 2. triedy č. II/545, ktorá sa v centre Zborova pripája na spomínanú cestu 1. triedy a smeruje na sever k štátnej hranici s Poľskom. Okrem týchto dvoch ciest sa ešte v severnej časti intravilánu pripája na cestu 2. triedy aj cesta 3. triedy č. III/3505, ktoré vedie do Stebníckej Huty.

Kvalita miestnych komunikácií v obci je na výbornej úrovni. Na vyššie spomínané cesty 1. a 2. triedy nadväzuje sieť miestnych komunikácií, ktoré majú prevažne bezprašnú povrchovú úpravu s rôznym (avšak na niektorých uliciach veľmi úzkym) šírkovým usporiadaním. Takmer všetky miestne cestné komunikácie majú asfaltový povrch. V čase spracovania tohto PHSR prebiehala rekonštrukcia miestnych komunikácií na ul. Krátky rad a Zákutie (aj v osade). Ďalšia (nová) komunikácia sa buduje v školskom areáli – táto prepojí školský areál od novej budovy materskej školy s hlavnou cestou na ulici Hlavná, čím sa zabezpečí zjednodušenie premávky v šk. areáli (kritické sú najmä ranné hodiny).

Problematické je cestné prepojenie osady (časti Krátky rad) s ostatnou časťou obce – vhodné je vybudovať most. V časti osady na ulici Krátky rad (kde sa nachádza 21 obecných nájomných bytov) sú nevhodné územno-technické dopravné pomery – ulica je tu mimoriadne úzka. To spôsobuje dopravné problémy pre obyvateľov bývajúcich v tejto časti (obzvlášť, ak tam smeruje nákladné vozidlo – napr. s rôznym tovarom, materiálom a pod.). Do tejto časti osady (na ul. Krátky rad) je pritom možné dostať sa autom len cez ulicu Zákutie (pre peších je tu vybudovaná lávka). Kvôli zvýšeniu kvality dopravnej dostupnosti tejto lokality je preto vhodné prepojiť mostným objektom celú ulicu Krátky rad – spojiť obe časti osady na ul. Krátky rad ponad tok Kamenec.

V Zborove sa nachádza viacero odstavných plôch¹¹ pre motorové vozidlá, tie majú prevažne kvalitný povrch. Odstavné plochy sú situované najmä na miestach s vyššou koncentráciou obyvateľstva (napr. pri niektorých bytových domoch), resp. na miestach, kde sa príležitostne koncentruje väčšie množstvo automobilov (obecný úrad, zdravotné stredisko, pri niektorých obchodoch, zariadeniach sociálnych služieb, pri kostole, pred dvorom PD Magura a pod.). Povrch väčšiny odstavných plôch je asfaltový, ojedinele sa vyskytuje betónový podklad.

Obyvateľom je k dispozícii až 5 autobusových zastávok. Tri zastávky sú situované na ceste 1. triedy medzi Bardejovom a Svidníkom (kameňolom, Podhradie, Hlavná), ďalšie dve zastávky v smere na Poľsko (Mlynská, rázcestie Stebník). Pre všetkých obyvateľov obce je tak zabezpečená primeraná dochádzková vzdialenosť.

Spojenie Zborova s Bardejovom verejnou dopravou počas pracovných dní je vynikajúce. Do Bardejova (kam dochádza väčšina pracovníkov zo Zborova, väčšina študentov a kde sú situované úrady, obchody a vyššia občianska vybavenosť) odchádza zo Zborova cez pracovný deň (počas školského roka) v čase cca medzi 4:45 (prvý spoj) a 20:00 (posledný spoj) dokopy až 32 autobusových spojov. Z toho až 11 spojov odchádza do Bardejova do 8:00 hod. ráno (dochádzka do práce a do škôl), ostatné spoje sú časovo rozložené rovnomerne počas dňa. V opačnom smere – z Bardejova do Zborova – odchádza v rovnaký deň v čase cca medzi 4:20 (prvý spoj) a 20:30 (posledný spoj) dokopy až 31 autobusových spojov. Z tohto počtu až 8 spojov odchádza do Zborova do 8:00 hod. ráno (dochádzka do práce do Zborova). V popoludňajších hodinách medzi 14:00 a 16:00 (kedy sa ľudia poväčšine vracajú z práce a zo škôl) ide z Bardejova do Zborova až 6 spojov (<https://cp.hnonline.sk>).

Spojenie medzi Bardejovom, Prešovom a Košicami sa výrazne zlepšilo – pre obyvateľov Zborova to zároveň vytvára lepšie podmienky na dennú dochádzku za prácou najmä do Prešova. Od 1.8.2022 sa totižto udiala veľká zmena v organizácii verejnej dopravy – na trase Košice – Prešov – Bardejov došlo k čiastočnému zavedeniu taktového cestovného poriadku v oboch smeroch. To znamená, že autobusové spoje budú na tejto trati premávať v pravidelných intervaloch. Najmä v smere z Bardejova do Prešova odchádzajú spoje zo zastávok v pravidelných 30 alebo 60-minútových intervaloch. Úplné zavedenie taktového cestovného poriadku na trase Košice – Prešov – Bardejov v oboch smeroch sa predpokladá od nového roka 2023. K týmto zmenám pristúpili Prešovský a Košický samosprávny kraj v spolupráci s

¹¹ Na účely analýzy pracujeme s pojmom „odstavné plochy“. Pod týmto pojmom rozumieme 1. oficiálne parkoviská (vybudované v súlade s legislatívou – teda také, ktoré majú všetky príslušné povolenia a dokumentáciu, sú označené príslušnými značkami a sú zaradené do siete miestnych komunikácií), ako aj 2. všetky ostatné plochy, ktoré sú prispôsobené a používajú sa na parkovanie vozidiel.

organizátorom integrovaného dopravného systému a dopravcami SAD Prešov, SAD Humenné a eurobus.

V katastri Zborova sa nachádza aj letisko. Situované je popri ceste III. triedy zo Zborova v smere na Stebník, po ľavej strane. Letisko sa využíva najmä na letecké práce v poľnohospodárstve, lesnom a vodnom hospodárstve. Vykonávajú sa však na ňom aj letecké cvičenia záchranných zložiek, pričom slúži taktiež na rekreačný šport (napr. motorový paragliding).

Pešia a cyklistická doprava

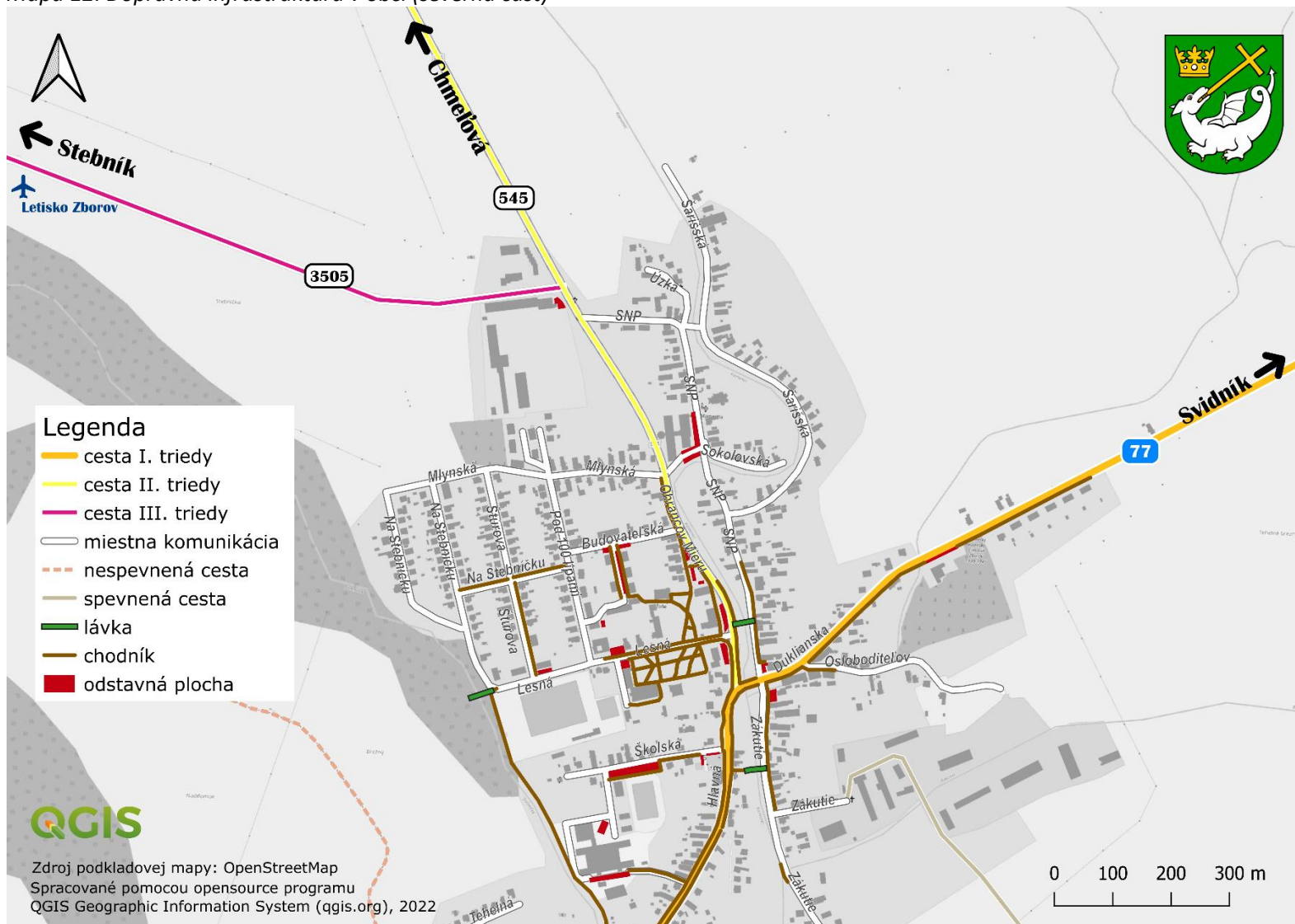
Sieť chodníkov pre peších je vybudovaná na veľmi dobrej úrovni. Možno konštatovať, že na miestach, kde je najvyššia koncentrácia chodcov a kde sú vzhľadom k miestnym podmienkam chodníky najviac potrebné, sú už tieto chodníky vybudované. Lokality, kde chodníky najviac chýbali, sa nachádzali na Školskej ulici popri ceste k areálu ZŠ a čiastočne popri ceste na ul. Zákutie, smerom k PD Magura. V lete 2022 však došlo k výstavbe chodníkov aj v oboch týchto lokalitách a nový chodník bol vybudovaný aj na ulici Krátky rad, smerom od hlavnej cesty k mostu. Aktuálne sú už chodníky v obci vybudované takmer pozdĺž celej hlavnej cesty (cesty 1. triedy medzi BJ a SK), pričom v niektorých úsekoch aj obojstranne. V smere od Bardejova sa chodník začína od križovatky ulíc Bardejovská a Tehelná a vedie popri hlavnej ceste až k posledným obývaným domom na ul. Duklianska (v smere na Svidník). Rovnako je chodník vybudovaný aj v centrálnej časti obce popri ceste 2. triedy (v smere na Chmeľovú), a to od križovatky ciest I/77 a II/ 545 severným smerom až po križovatku ulíc Obrancov mieru a Mlynská. Ďalšie chodníky pre peších sú vybudované v centrálnej časti obce popri miestnych komunikáciách, kde sú lokalizované obchody, zdravotné stredisko, obecný úrad, kultúrny dom, bytové domy a tiež v priľahlom parku. Obzvlášť významným z pohľadu bezpečnosti chodcov a bezpečnosti cestnej premávky je najmä chodník, ktorý vedie od ulice Krátky rad popod most na ceste 1. triedy a ďalej smerom k spojenej škole, okolo Stebníčka. Tento chodník totižto predstavuje hlavnú komunikačnú líniu pre žiakov základnej školy, prichádzajúcich z osady (takže žiaci z osady nemusia prechádzať cez cestu 1. triedy). Kratšie úseky chodníka sú vybudované aj v osade.

Veľký význam v pešej doprave majú lávky cez potoky. Ponad miestne potoky je vybudovaných viacero lávok. Tie uľahčujú chodcom pohyb po obci a výrazne skracujú dochádzkové vzdialenosti. Väčšina lávok je vybudovaná ponad potok Kamenec (v centrálnej časti obce; spojenie osady s ostatnou časťou obce; turistická lávka na hrad Zborov...), lávky sú vybudované aj ponad Stebníček.

Samostatné cyklistické chodníky sa v Zborove nenachádzajú, obec však má významný potenciál budovania takýchto chodníkov. Za najvýznamnejšie cyklistické trasy možno (všeobecne) považovať najmä tie trasy, ktoré tvoria súvislú regionálnu sieť a ktorých koordinované budovanie podporujú rôzne verejné inštitúcie. Takým príkladom je cyklistická sieť EUROVELO (ide o cyklistickú sieť v Európskej únii; východným Slovenskom prechádza jej časť EUROVELO 11). Za ďalšiu významnú cyklistickú sieť možno považovať „Kostrovú sieť cyklistických trás v Prešovskom samosprávnom kraji“, ktorej budovanie podporuje práve PSK. Tieto dve najvýznamnejšie regionálne cyklistické siete sú na lokálnej úrovni spravidla dopĺňané rôznymi kratšími, lokálnymi cyklistickými sieťami. Obec Zborov síce neleží na trati EUROVELO 11, leží však priamo na spomínanej Kostrovej sieti cyklistických trás PSK. Táto skutočnosť pre ňu vytvára priaznivý predpoklad, že ak sa bude uchádzať o financie z externých zdrojov na výstavbu cyklistických chodníkov, tak práve z tohto dôvodu má vyššiu pravdepodobnosť získania podpory (schválenia žiadosti o financovanie projektu).

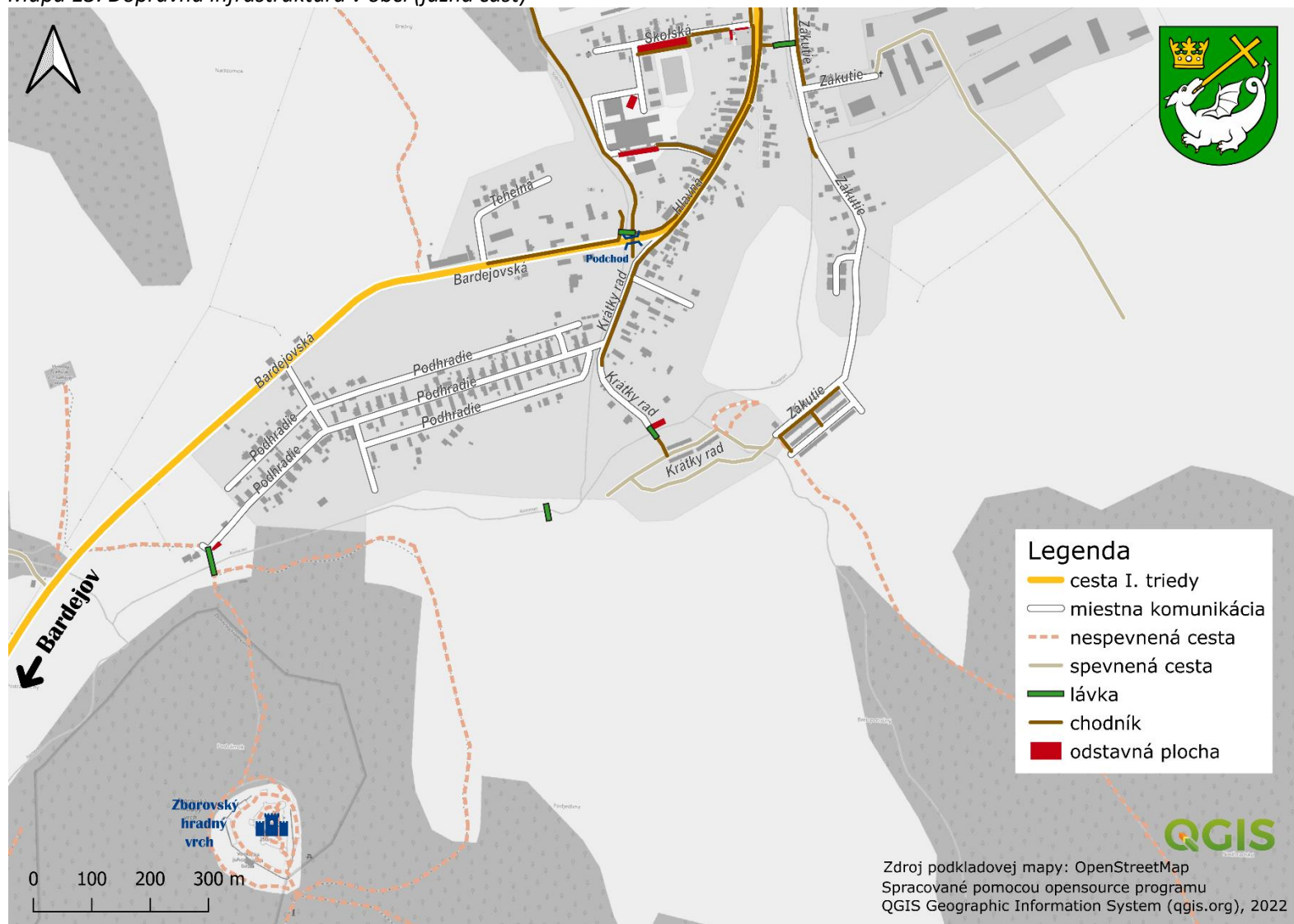
Mapa 12: Dopravná infraštruktúra v obci (severná časť)

Zdroj: vlastné spracovanie

Mapa 13: Dopravná infraštruktúra v obci (južná časť)

Zdroj: vlastné spracovanie

Technická infraštruktúra

Vodovod a kanalizácia

Vodovodnú sieť má obec vybudovanú na výbornej úrovni – používajú ju takmer všetci obyvatelia ostatnej časti obce a ¾ Rómov v osade (priestorová lokalizácia jednotlivých celkov je zobrazená v *Mapa 14*). V Zborove je vybudovaný verejný vodovod, ktorého vlastníkom aj prevádzkovateľom je samotná obec. Tento verejný vodovod je dostupný pre všetkých obyvateľov v ostatnej časti obce, pričom 95 % z nich je naň aj pripojených (ostatných 5 % obyvateľov ostatnej časti obce používa vlastnú studňu). V osade je verejný vodovod dostupný pre cca 85 % obyvateľov, pričom zhruba ¾ Rómov ho aj reálne využíva. Ostatní Rómovia používajú buď studňu alebo neštandardný zdroj vody (ARK 2019).

Spotreba pitnej vody v obci výrazne rastie, avšak ešte stále sa drží hlboko pod priemernou spotrebou v SR. Za ostatných 10 rokov vzrástla celková spotreba pitnej vody v obci Zborov o 29 %, pričom spotreba v domácnostiach vzrástla až o 45 % (zo 67 tis. m³ v roku 2011 na 97 tis. m³ v roku 2020). Zároveň je však nutné skonštatovať, že kým priemerná spotreba pitnej vody na obyvateľa je na Slovensku cca 100 litrov na osobu a deň, v Zborove to v roku 2020 bolo iba 74 litrov na osobu a deň (avšak trend je negatívny, pretože v roku 2011 bola spotreba pitnej vody v Zborove len 57 litrov na osobu a deň).

Tabuľka 14: Vývoj spotreby pitnej vody v obci Zborov

tis. m ³	rok									
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Spotreba pitnej vody spolu ¹ (tis. m ³)	75	84	83	90	90	80	95	89	90	97
Z toho domácnosti ² (tis. m ³)	67	76	71	80	78	70	79	78	81	97
Spotreba pitnej vody na 1 obyvateľa a rok ³ (m ³)	20,9	23,4	21,5	23,9	23,0	20,4	22,7	22,0	22,7	27,0
Spotreba pitnej vody na 1 obyvateľa a deň ³ (litre)	57,1	64,0	59,0	65,5	63,1	55,9	62,1	60,3	62,1	73,8

¹ Spotreba pitnej vody spolu – je to množstvo fakturovanej pitnej vody predanej priamym odberateľom. Ak je osadený vodoměr, meria sa odpočtom vodoměru, kde nie je, určí sa množstvo fakturovanej vody paušálnou čiastkou za predpokladané množstvo odobratej vody podľa smerných spotrebných čísel.

² Spotreba pitnej vody pre domácnosti – je to množstvo pitnej vody spotrebovanej obyvateľstvom. Zahŕňa spotrebu v domácnostiach, vrátane odberu pre menovite uvedené organizácie, ktorým sa voda predáva za cenu platnú pre odbery vody v domácnostiach.

³ Vypočítaná zo spotreby pitnej vody v domácnostiach.

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné prepočty

Obec má aktuálne dostatočné zdroje pitnej vody, avšak v súvislosti s nárastom spotreby vody, so zmenou klímy a s vysokými cenami elektriny je vhodné zdroje pitnej vody rozšíriť, investovať do technológií a súčasne realizovať preventívne osvetové aktivity ohľadom spotreby vody. Pri zachovaní vyššie spomenutého trendu výrazného nárastu spotreby vody sa postupne bude vytvárať čoraz väčší

tlak na zabezpečenie dostatočného zdroja pitnej vody pre potreby obce. V Zborove je aktuálne k dispozícii 7 vrtov vody pre potreby verejného vodovodu. Z nich sú však len 3 funkčné a 4 sú nefunkčné. Navyše, získaná (a následne upravená) voda z vrtov sa pomocou čerpadiel na elektrický pohon prečerpáva smerom na vrch Koldorina do vodojemu, odkiaľ sa samospádom dostáva do systému verejného vodovodu v obci. Takýto systém zabezpečovania pitnej vody je však ekonomicky nákladný a má negatívny vplyv na obecný rozpočet (najmä v súčasnosti – v súvislosti s rapidným nárastom cien elektrickej energie; kým „štandardne“ obec vynakladala na prečerpávanie pitnej vody cca 25 000 € ročne, po rapidnom náraste cien elektriny sa predpokladajú náklady na úrovni 3 až 4-násobku uvedenej sumy). Potenciálnym riešením by mohlo byť nájdenie nových vrtov vody priamo na Koldorine tak, aby pitnú vodu nebolo potrebné prečerpávať. V súhrne možno teda konštatovať, že na to, aby mohla obec zabezpečiť dostatočný (a zároveň pomerne lacný) zdroj pitnej vody aj do budúcnosti, je potrebné realizovať investície do technológií dodávky vody a rozšíriť funkčné vrty o ďalší zdroj.

Aj kanalizačnú sieť má obec vybudovanú na výbornej úrovni – používajú ju takmer všetci obyvatelia ostatnej časti obce a ¾ Rómov v osade. Vlastníkom aj prevádzkovateľom verejnej kanalizácie je taktiež obec Zborov. Verejná kanalizácia je dostupná pre všetkých obyvateľov v ostatnej časti obce, pričom 90 % z nich je na ňu aj pripojených (ostatných 10 % obyvateľov ostatnej časti obce používa vlastnú žumpu). V osade je verejná kanalizácia dostupná pre všetkých Rómov, pričom zhruba ¾ Rómov ju aj reálne využívajú. Ostatní obyvatelia osady nepoužívajú splachovacie záchody (ARK 2019).

Potrebná je rekonštrukcia ČOV a prečerpávacej stanice v osade. Čistička odpadových vôd, nachádzajúca sa na juhozápadnom okraji obce pri Kamenci, si v záujme kvalitného odvádzania a čistenia odpadových vôd vyžaduje rekonštrukciu technologického vybavenia, ako aj prestrešenia. Rovnako je potrebné rekonštruovať technológiu prečerpávacej stanice v osade.

Elektrická energia, telekomunikácie, plyn

Elektrická energia je dostupná kompletne v celej obci, avšak napojených je cca 95 % obyvateľov ostatnej časti obce a 2/3 Rómov v osade. Pripojenie na elektrickú sieť teda chýba najmä niektorým príbytkom v osade. Verejným osvetlením je pokrytých cca 95 % územia obce. Kvôli lepšiemu manažmentu verejného osvetlenia je vhodné, aby obec vykonala pasportizáciu verejného osvetlenia.

Pokrytie obce verejnými telekomunikačnými službami má nedostatky. Väčšina intravilánu Zborova je pokrytá telekomunikačnou sieťou od všetkých poskytovateľov verejných telekomunikačných služieb. Ostávajú však miesta, kde niektorí operátori nemajú signál vôbec (napr. Orange). Slabšia je taktiež kvalita signálu telefonických sietí na niektorých miestach v obci. V Zborove je pre obyvateľov dostupný internet od viacerých poskytovateľov, pričom vybudovaná je tu aj vysokorýchlostná optická sieť. Na oznamovanie informácií od obce smerom k obyvateľom je vybudovaný káblový obecný rozhlas, ktorým samospráva zabezpečuje informovanie obyvateľov (a iných subjektov) v prípade potreby.

Plyn využíva polovica obyvateľov ostatnej časti obce, avšak takmer žiadni Rómovia v osade. Z hľadiska pripojenia na plyn je situácia medzi ostatnou časťou obce a osadou diametrálne odlišná. V ostatnej časti obce je prípojka na plyn k dispozícii pre všetkých obyvateľov, pričom 70 % z nich je aj na plyn reálne pripojených. Na kúrenie ho však využíva len polovica obyvateľov ostatnej časti obce. Ďalších 40 % kúri tuhými palivami a 10 % obyvateľov ostatnej časti obce využíva centrálnu zásobu tepla. Na druhej strane, v osade, v ktorej žije polovica všetkých obyvateľov obce, je pripojenie na rozvod plynu dostupné len pre 10 % obyvateľov – pričom len polovica z nich je na plyn reálne pripojených. Až 95 % Rómov v osade kúri tuhými palivami (najmä drevom). Používanie pecí na tuhé palivo predstavuje v osade problém najmä v dvoch rovinách: 1) znečisťovanie životného prostredia

(vypúšťanie rôznych exhalátov pri spaľovaní nevysušeného dreva a pri spaľovaní rôznych materiálov – „všetkého čo zhorí“) a 2) odlesňovanie, výruby drevín „načierno“ (nepovolené výruby drevín)¹².

Hospodárska oblasť – sumarizácia

Hospodárska oblasť - sumarizácia:

Obec Zborov z hľadiska makropolohovej atraktivity nemá výhodnú polohu – nachádza sa na severovýchodnom Slovensku, pomerne ďaleko od významnejších centier zamestnanosti, mimo rýchlostných cestných a železničných spojení. Z týchto dôvodov pravdepodobne nemá veľký potenciál pre prilákanie rôznych významných investícií (napr. do priemyselnej výroby) s vyšším počtom nových pracovných miest.

Na druhej strane, poloha obce vzhľadom k najvýznamnejším kultúrohistorickým pamiatkam v rámci Slovenska (ktorými sú najmä pamiatky UNESCO) je pomerne priaznivá. Navyše – v oblasti CR má obec veľmi silnú stránku, ktorou je prítomnosť viacerých NKP a najmä aktivita a starostlivosť miestnych obyvateľov a subjektov o kultúrno-historické pamiatky. Existuje tu teda určitý potenciál rozvoja CR.

Najvýznamnejšími zamestnávateľmi priamo v obci Zborov sú v súčasnosti Poľnohospodárske družstvo Magura a verejný sektor (školy a samotná obec). V katastri obce hospodári jeden subjekt poľnohospodárskej veľkovýroby (spomínané PD). Žiadne väčšie priemyselné prevádzky sa tu nenachádzajú, lokalizované sú tu viaceré prevádzky obchodov a služieb. Lokálna ekonomika však nie je rozvinutá natoľko, aby bolo možné priamo v obci väčšinu obyvateľov zamestnať. Odhadom cca 2/3 zamestnaných denne odchádza za prácou do susedného Bardejova. Nepriaznivým momentom je skutočnosť, že ochota obyvateľov Zborova k samozamestnávaniu (ochota podnikat prostredníctvom živnosti) je na veľmi nízkej úrovni.

Miera nezamestnanosti v Zborove je mimoriadne vysoká (aktuálne okolo cca 30 %), nepriaznivé sú aj parciálne štruktúry UoZ (podľa vzdelania, doby evidencie, KZAM). Zhruba 2/3 UoZ majú len základné vzdelanie, 60 % z celkového počtu UoZ je dlhodobo nezamestnaných a polovica nemá takmer žiadne zručnosti (ak doposiaľ pracovali, tak max. ako pomocní robotníci).

Veľkým pozitívom v hospodárskej oblasti (v nadväznosti na zamestnávanie znevýhodnených UoZ) je aktivita samosprávy obce – v Zborove funguje registrovaný sociálny podnik ZBOR – STAV, s.r.o., venujúci sa najmä stavebnej činnosti. Podnik funguje veľmi dobre, realizuje viaceré zákazky a jeho ekonomické ukazovatele sú výborné. Svojou činnosťou teda napomáha aj riešeniu sociálnej situácie ohrozených skupín obyvateľov.

V doprave má obec z aspektu napojenia na nadradenú cestnú infraštruktúru (diaľnica, železnica) nevýhodnú polohu. Kvalita miestnych komunikácií je na vynikajúcej úrovni, dobudovať ostáva len niektoré krátke úseky. Pomerne komplikované je však cestné spojenie s časťou osady na ulici Krátky

¹² Pece na tuhé palivo sú (vo všeobecnosti) rómskou populáciou hojne využívané. Príčiny sú najmä ekonomického charakteru – nižšie obstarávacie náklady na takéto pece (v porovnaní s inými druhmi zdrojov tepla) a najmä nižšie „prevádzkové“ náklady (teda náklady na kúrenie – na drevo a rôzny iný materiál, ktorý sa v takýchto peciach zvykne spaľovať). Samozrejme, významnú úlohu zohrávajú aj technické podmienky – ak by sa napr. niektorá domácnosť rozhodla využívať iný zdroj tepla (napr. pripojiť sa na plyn), musí mať v prvom rade legálny príbytok so všetkými príslušnými povoleniami a súhlasmi na to, aby bolo vôbec možné plynovú prípojku zriadiť.

rad – vhodné je vybudovať most ponad Kamenec a prepojiť tak celú ulicu Krátky rad. Zborov má veľmi dobré verejné autobusové spojenie s Bardejovom počas pracovných dní (čo je priaznivá skutočnosť pre dochádzku do práce a do škôl v Bardejove).

Sieť chodníkov pre peších je vybudovaná na veľmi dobrej úrovni – nachádzajú sa všetkých miestach, kde sú z pohľadu bezpečnosti chodcov najviac potrebné (najmä pozdĺž hlavnej cesty, smerom k škole, na miestach, kadiaľ sa počas dňa presúvajú najväčšie skupiny obyvateľov). Ponad miestne toky je vybudovaných viacero lávok, ktoré významne skracujú dochádzkové vzdialenosti. Samostatné cyklistické chodníky sa v Zborove nenachádzajú, obec však má významný potenciál budovania takýchto chodníkov.

Technickú infraštruktúru má Zborov vybudovanú na veľmi dobrej úrovni. Verejný vodovod používajú takmer všetci obyvatelia ostatnej časti obce a ¾ Rómov v osade. V súčasnosti má ešte obec dostatočné zdroje pitnej vody, avšak v súvislosti s postupným nárastom spotreby vody a so zmenou klímy je vhodné zdroje pitnej vody rozšíriť, investovať do technológií a súčasne realizovať preventívne osvetové aktivity ohľadom spotreby vody. Verejnú kanalizáciu používajú takmer všetci obyvatelia ostatnej časti obce a ¾ Rómov v osade (ostatní obyvatelia osady bývajú v chatrčiach, teda nemajú prístup k splachovaciemu záchodu). Potrebná je rekonštrukcia ČOV. Podobne je v chatrčiach aj problém s pripojením na elektrickú energiu. V osade sa na kúrenie používa takmer výlučne drevo, v ostatnej časti obce polovica obyvateľov používa plyn.

Kľúčové rozvojové výzvy:

- približne 2/3 nezamestnaných tvoria veľmi ťažko zamestnateľní UoZ – dlhodobo nezamestnaní, takmer žiadne vzdelanie, slabé alebo žiadne zručnosti
- slabšie prepojenie osady s ostatnou časťou obce na ulici Krátky rad (chýba most)
- rapídne sa zvyšujúce náklady obce na zabezpečenie pitnej vody
- nedostupnosť tečúcej vody a splachovacieho záchoda u niektorých obyvateľov (cca 60 % Rómov nemá prístup k verejnému vodovodu a kanalizácii)

Sociálna oblasť

Demografická charakteristika

Počet obyvateľov a pohyb obyvateľstva

Počet obyvateľov obce už od roku 1993 takmer nepretržite rastie (okrem medziročného poklesu v roku 2021). Za dve a pol dekády sa počet obyvateľov zvýšil takmer jedenaplnásobne (z 2 398 na 3 551). Už od roku 1993 mala obec výraznú dynamiku rastu, tá sa však od roku 2019 spomalila (pričom v spomínanom roku 2021 došlo dokonca k medziročnému poklesu počtu obyvateľov). Za ostatných 10 rokov sa počet obyvateľov zvýšil o 9 %.

Graf 11: Vývoj počtu obyvateľov obce Zborov

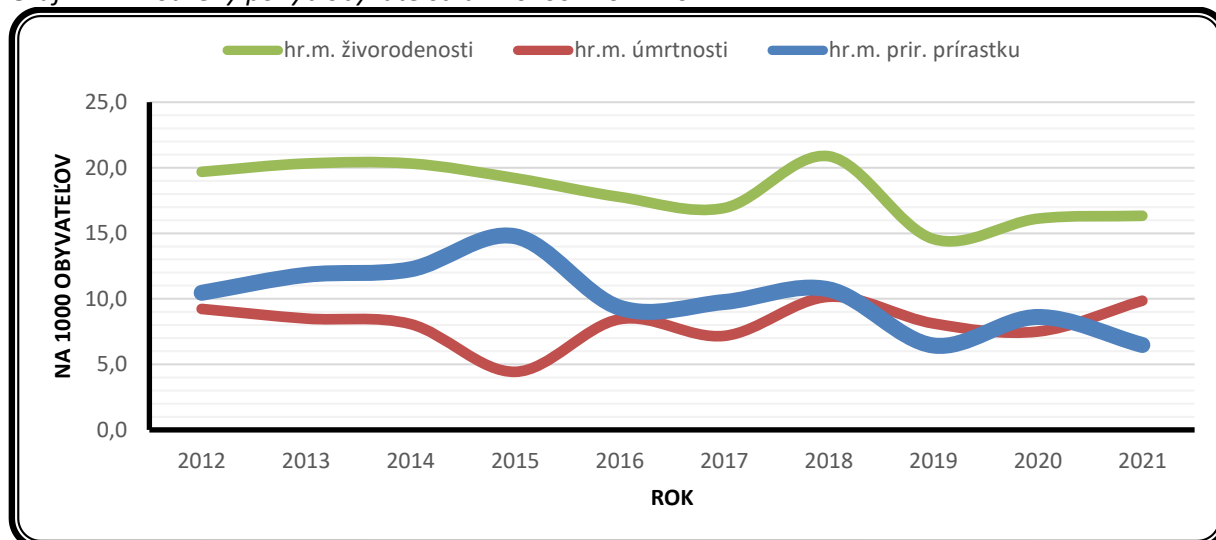
Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Dôvodom dynamického rastu počtu obyvateľov je najmä výrazne kladná bilancia prirodzeného pohybu. Táto kladná bilancia je výsledkom kombinácie nadpriemerných hodnôt natality a podpriemerných hodnôt mortality, ktoré obec vykazuje. Priemerná hodnota ukazovateľa hrubej miery živorodenosti za posledných 10 rokov bola v Zborove vysoká – až 18,2 ‰. Pre porovnanie, v okrese Bardejov sa hr. m. živorodenosti pohybuje na úrovni cca 12,0 ‰, v Prešovskom kraji 12,5 ‰ a v Slovenskej republike na úrovni 10,5 ‰. Naproti tomu, priemerná hodnota ukazovateľa hrubej miery úmrtnosti za posledných 10 rokov bola v Zborove nízka – len 8,1 ‰. V okrese Bardejov dosiahla hr. m. úmrtnosti v roku 2021 úroveň 12,0 ‰, v Prešovskom kraji rovnako 12,0 ‰ a v Slovenskej republike úroveň 13,5 ‰.

Prostredníctvom prirodzeného pohybu počet obyvateľov každoročne rastie. Každý rok bola bilancia prirodzeného pohybu kladná, záporná nebola za ostatných 10 rokov ani raz. Hrubá miera prirodzeného prírastku sa v posledných 10 rokoch pohybovala v rozmedzí od 6,4 ‰ v roku 2019 po 14,8 ‰ v roku 2015. Prirodzenými populačnými procesmi teda v obci dochádzalo k výraznému prírastku počtu obyvateľov.

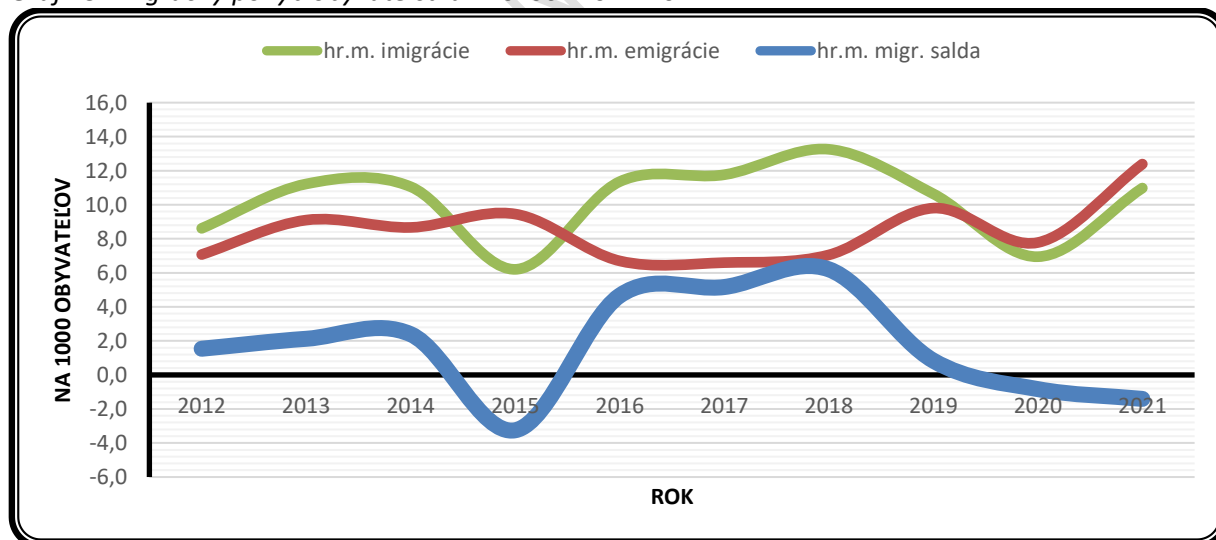
Graf 12: Prirodzený pohyb obyvateľstva v rokoch 2012-2021

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Aj bilancia migračného pohybu je v obci pozitívna (hoci už nie v takej miere ako bilancia prirodzeného pohybu). Hrubá miera imigrácie sa v obci za posledných 10 rokov pohybovala v priemere na úrovni 10,2 ‰ (priemerne sa ročne prisťahovalo 35,2 osoby). Hrubá miera emigrácie v hodnotenom období dosahovala mierne nižšie hodnoty, pričom jej priemerná úroveň bola 8,5 ‰ (v priemere 29,2 vystahovaných osôb ročne). Kladné migračné saldo obec v ostatných 10 rokoch zaznamenala až 7x, len 3x bolo migračné saldo záporné (v rokoch 2015, 2020 a 2021).

Graf 13: Migračný pohyb obyvateľstva v rokoch 2012-2021

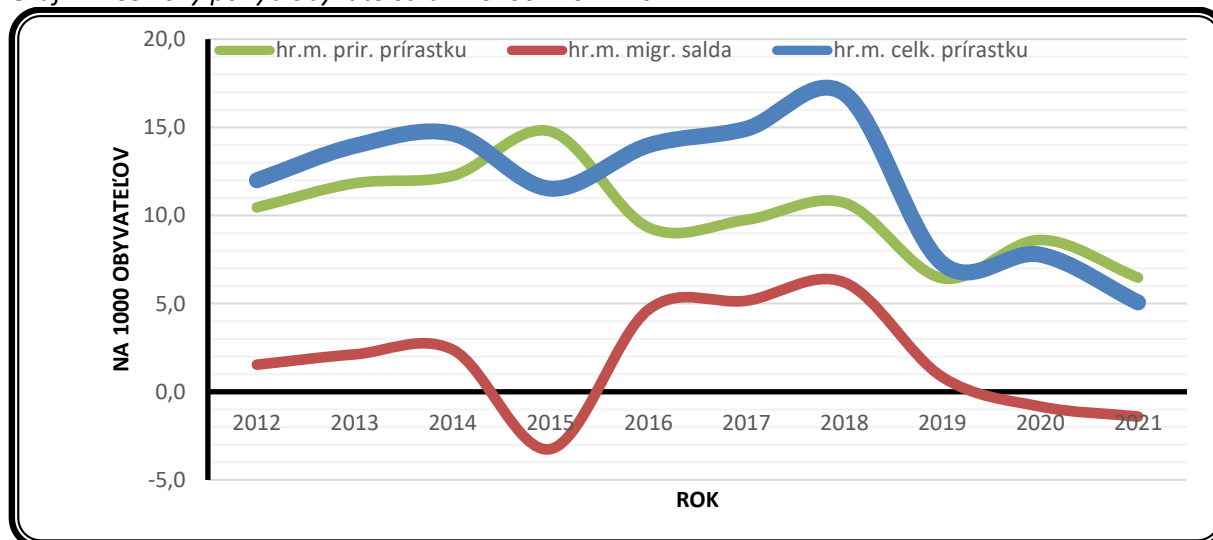

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Vývoj počtosti obyvateľstva v obci Zborov možno hodnotiť výrazne pozitívne. Obec v ostatných 10 rokoch každoročne zaznamenáva kladnú bilanciu celkového pohybu obyvateľstva.

Graf 14: Celkový pohyb obyvateľstva v rokoch 2012-2021

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Sumárny prehľad charakteristík stavu a pohybu obyvateľstva obce za posledných 10 rokov poskytuje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 15: Základné charakteristiky stavu a pohybu obyvateľstva Zborova

Ukazovateľ / rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Počet obyvateľov (k 31.12.)	3251	3297	3346	3385	3433	3485	3545	3571	3599	3551
Živonarodení	64	67	68	65	61	59	74	52	58	58
Zomrelí	30	28	27	15	29	25	36	29	27	35
Bilancia prirodzeného pohybu	34	39	41	50	32	34	38	23	31	23
Prisťahovaní	28	37	37	21	39	41	47	38	25	39
Vysťahovaní	23	30	29	32	23	23	25	35	28	44
Migračné saldo	5	7	8	-11	16	18	22	3	-3	-5
Bilancia celkového pohybu	39	46	49	39	48	52	60	26	28	18
Hr.m. živorodenosti (‰)	19,7	20,3	20,3	19,2	17,8	16,9	20,9	14,6	16,1	16,3
Hr.m. úmrtnosti (‰)	9,2	8,5	8,1	4,4	8,4	7,2	10,2	8,1	7,5	9,9
Hr.m. prirodzeného prírastku (‰)	10,5	11,8	12,3	14,8	9,3	9,8	10,7	6,4	8,6	6,5
Hr.m. imigrácie (‰)	8,6	11,2	11,1	6,2	11,4	11,8	13,3	10,6	6,9	11,0
Hr.m. emigrácie (‰)	7,1	9,1	8,7	9,5	6,7	6,6	7,1	9,8	7,8	12,4
Hr.m. migračného salda (‰)	1,5	2,1	2,4	-3,2	4,7	5,2	6,2	0,8	-0,8	-1,4
Hr.m. celkového prírastku (‰)	12,0	14,0	14,6	11,5	14,0	14,9	16,9	7,3	7,8	5,1

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné prepočty

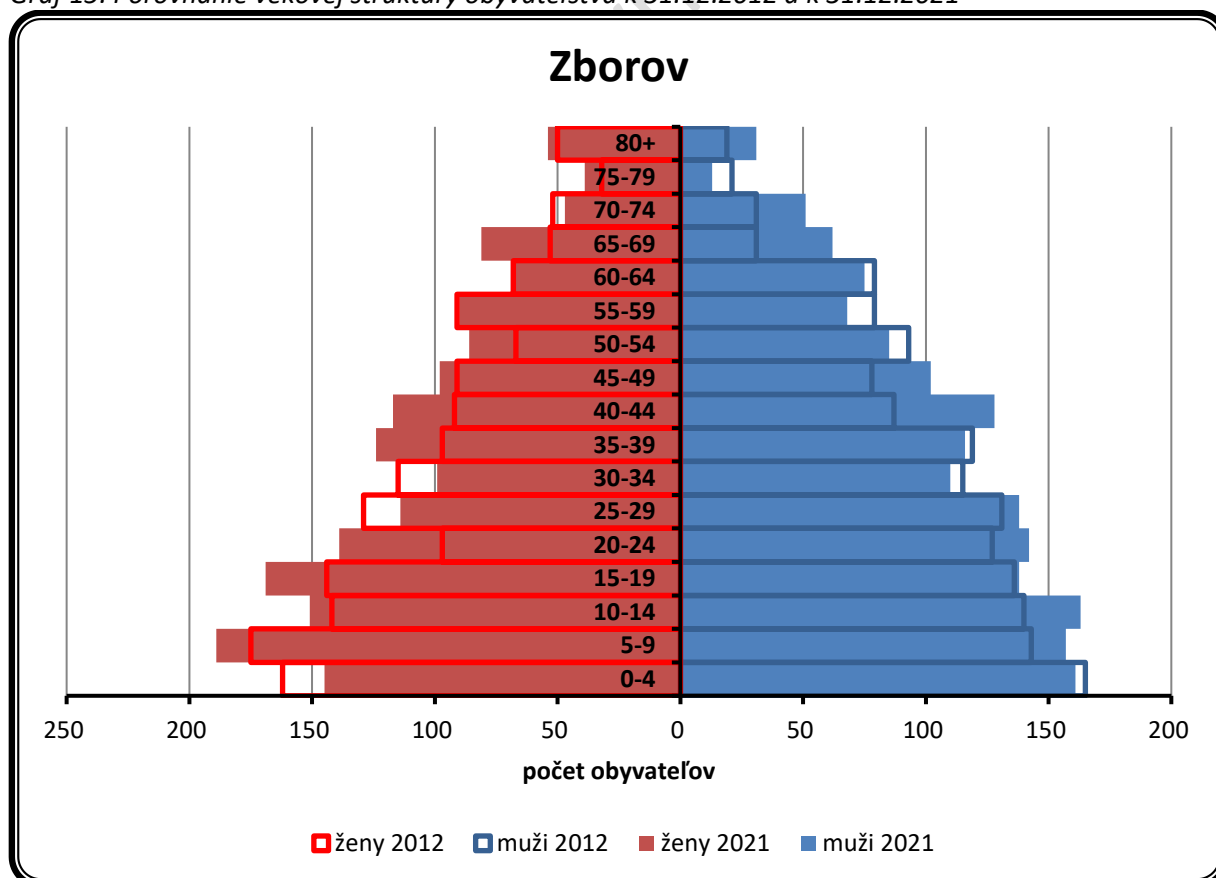
Štruktúra obyvateľov podľa pohlavia a veku

Početnosť obyvateľov v jednotlivých vekových kategóriách znázorňuje veková pyramída. Pomocou vekovej pyramídy možno k určitému dátumu graficky znázorniť zastúpenie jednotlivých vekových kategórií populácie, rozdelených na mužov a ženy. Na základe tvaru vekovej pyramídy možno skonštatovať, aký typ populácie sa v obci v danom konkrétnom čase nachádza – či progresívny, stacionárny alebo regresívny.

Veková pyramída obyvateľstva Zborova ukazuje, že **v obci sa z pohľadu demografickej reprodukcie aktuálne (koniec r. 2021) nachádza prechodný typ medzi progresívnym a stacionárnym typom populácie**, keďže početnosť predreprodukčnej zložky (0-14 r.) je v približnej rovnováhe (resp. v miernej prevahe) s početnosťou poreprodukčnej (nad 50 r.) zložky obyvateľstva (v pomere 966 k 851 k 31.12.2021). Ako vidieť z grafu, za ostatných 10 rokov obec smeruje od progresívneho k stacionárnemu typu populácie. Najvyššie zastúpenie v štruktúre obyvateľstva Zborova majú vekové skupiny (podľa poradia) 5-9 ročných (346 obyvateľov), 10-14 ročných (314) a 15-19 ročných (307 obyvateľov). K 31.12.2021 tu spomedzi 3 551 obyvateľov žilo 966 detí do 14 rokov a 378 seniorov vo veku nad 65 rokov. Zo spomínaných 3 551 obyvateľov tu k uvedenému dátumu žilo 1 740 mužov a 1 811 žien.

V nadväznosti na typ vekovej pyramídy a typ populácie možno konštatovať, že z dlhodobého hľadiska bude prostredníctvom prirodzeného pohybu počet obyvateľov obce (pri nezmenených podmienkach) pozvoľna rásť.

Graf 15: Porovnanie vekovej štruktúry obyvateľstva k 31.12.2012 a k 31.12.2021

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Aj obyvateľstvo Zborova starne, avšak výrazne pomalšie ako priemer SR. Ako vidieť z nasledujúcej tabuľky, priemerný vek obyvateľstva obce sa za ostatných 10 rokov zvýšil z 31,96 na 32,82 rokov. To znamená, že v obci sa priemerný vek za ostatných 10 rokov zvýšil „len“ o 0,86 roka, zatiaľ čo v SR to bolo až o 2,07 roka. V porovnaní so Slovenskou republikou v obci žije výrazne mladšie obyvateľstvo, nakoľko priemerný vek v Zborove v roku 2021 bol 32,82 rokov, pričom v SR to bolo až 41,39 rokov.

Počet seniorov na 100 detí vo veku do 14 rokov sa v obci zvyšuje (čo je negatívny trend), avšak oveľa pomalším tempom, ako v SR. Index starnutia obyvateľstva obce Zborov, ktorý vyjadruje pomer poproduktívneho obyvateľstva k predproduktívnemu, dosiahol v roku 2021 hodnotu 39,1. To znamená, že na 100 detí do 14 rokov pripadá v obci cca 39 osôb v poproduktívnom veku (kým v roku 2012 to bolo len cca 31 osôb). V prípade SR však index starnutia v roku 2021 dosiahol hodnotu až 108,3. Je teda nutné skonštatovať, že hoci je v obci vývoj negatívny, nie je ani zďaleka taký negatívny, ako je tomu v rámci priemeru SR.

Tabuľka 16: Vývoj vybraných parametrov vekovej štruktúry obyvateľstva

Ukazo- vateľ	Úze- mie	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Priemerný vek (rok)	Zbor- ov	31,96	32,09	32,28	32,50	32,60	32,68	32,58	32,83	33,03	32,82
	SR	39,32	39,60	39,87	40,13	40,37	40,59	40,82	41,06	41,26	41,39
Mediánový vek (rok)	Zbor- ov	28,7	29,0	29,2	29,5	29,7	29,6	29,2	29,3	29,5	29,4
	SR	38,2	38,6	39,0	39,4	39,8	40,2	40,6	41,0	41,4	41,8
Index starnutia	Zbor- ov	31,2	31,7	33,3	34,9	35,8	37,2	36,9	38,5	40,2	39,1
	SR	85,5	88,3	91,2	94,2	97,0	99,4	101,9	104,8	107,3	108,3

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Z hľadiska produktivity možno obyvateľstvo rozdeliť do 3 základných skupín: na predproduktívne obyvateľstvo (0 – 14 rokov), produktívne obyvateľstvo (15 – 64 rokov) a poproduktívne obyvateľstvo (65+ rokov). Zvyšovanie, resp. znižovanie počtu obyvateľov v niektorej z týchto 3 skupín môže spravidla pre obec naznačovať budúce potreby obyvateľstva v sociálnej oblasti, ktorým bude samospráva čeliť – napr. nárast počtu obyvateľov predproduktívnej kategórie obyčajne znamená zvyšovanie dopytu po detských ihriskách, zvýšenie nárokov na kapacity MŠ a ZŠ a pod. Zvyšovanie počtu občanov v produktívnom veku môže samospráve napríklad napovedať, že bude existovať zvýšený dopyt po bývaní alebo službách. Podobne, rast počtu obyvateľov v poproduktívnej kategórii môže naznačovať budúcu potrebu poskytovania opatrovateľskej služby alebo zvýšené nároky samosprávy na prácu so seniorami (napr. organizácia rôznych podujatí pre seniorov, zriadenie klubu dôchodcov a pod.).

Skladba vekovej štruktúry obyvateľstva obce Zborov sa za ostatných 10 rokov zhoršila, avšak nie tak výrazne, ako priemer SR. V porovnaní s rokom 2012 klesol v roku 2021 podiel predproduktívnej aj produktívnej zložky obyvateľstva (z 28,5 % na 27,2 %, resp. zo 62,6 % na 62,2 %). Zároveň sa zvýšil podiel poproduktívnej zložky obyvateľstva z 8,9 % na 10,6 %). Zároveň je však nutné skonštatovať, že oproti priemeru SR je skladba vekovej štruktúry v obci Zborov oveľa priaznivejšia. Navyše, aj to zhoršenie vekovej štruktúry, ktoré v obci za ostatných 10 rokov možno pozorovať, bolo oveľa miernejšie ako v prípade SR.

Neočakáva sa výraznejší skokovitý nárast dopytu po sociálnych službách pre seniorov. Na základe vývoja počtu a podielu obyvateľov v seniorskom veku (65+), ako aj aktuálnej vekovej štruktúry

obyvateľstva obce možno konštatovať, že sa očakáva len mierny postupný nárast dopytu po sociálnych službách, zameraných na túto cieľovú skupinu obyvateľov.

Tabuľka 17: Vývoj počtu a podielu osôb podľa vybraných vekových skupín

Ukazo- vateľ	Úze- mie	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
4 roky alebo menej (počet)	Zbor- ov	327	317	317	325	324	325	339	329	314	306
65 rokov alebo viac (počet)	Zbor- ov	289	294	312	333	342	359	365	377	390	378
Predpr- odukti- vny vek (%)	Zbor- ov	28,5	28,2	28,0	28,2	27,9	27,7	27,9	27,4	27,0	27,2
	SR	15,4	15,3	15,3	15,3	145,5	15,6	15,7	15,8	15,9	16,1
Produk- tívny vek (%)	Zbor- ov	62,6	62,9	62,6	62,0	62,2	62,0	61,8	62,0	62,2	62,2
	SR	71,5	71,1	70,7	70,2	69,6	68,9	68,2	67,6	67,0	66,6
Poprod- uktívny vek (%)	Zbor- ov	8,9	8,9	9,3	9,8	10,0	10,3	10,3	10,6	10,8	10,6
	SR	13,1	13,5	14,0	14,5	15,0	15,5	16,0	16,6	17,1	17,4

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Národnostná a konfesijná štruktúra

Národnostné zloženie obyvateľstva Zborova bolo v čase Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021 pomerne homogénne, keďže v ňom podľa jeho výsledkov výrazne dominovala slovenská národnosť s 90,5 % obyvateľov (3 199 z 3 533 osôb). Vyššie zastúpenie mala aj rómska národnosť (5,9 %; 207 obyvateľov).

Tabuľka 18: Štruktúra obyvateľov podľa národnosti

Národnosť	Počet obyvateľov	Podiel (%)
slovenská	3 199	90,5
maďarská	3	0,1
rómska	207	5,9
rusínska	9	0,3
česká	11	0,3
ukrajinská	9	0,3
nemecká	1	0,0
poľská	5	0,1
talianska	2	0,1
iná	3	0,1
nezistená	84	2,4
SPOLU	3 533	100,0

Zdroj: SODB 2021

Údaje o národnostnej štruktúre obyvateľstva, získané z SODB 2021, sú však výrazne skreslené, nakoľko obyvatelia rómskej národnosti majú tendenciu hlásiť sa (z rôznych dôvodov) najmä k slovenskej národnosti (ale aj iným). Reálnejší obraz o celkovom počte Rómov v obci poskytujú údaje z Atlasov rómskych komunít (ARK) 2004, 2013 a 2019.

Podľa ARK 2019 žilo v obci Zborov v tom čase 1 796 Rómov, ktorí predstavovali cca 52,0 % zastúpenie z celkového počtu 3 450 obyvateľov obce. Zaujímavosťou však je, že v roku 2013¹³ bol podiel rómskeho obyvateľstva v obci vyšší (53,2 % z vtedajšieho celkového počtu 3 186 obyvateľov). V súčasnosti (leto 2022) žije v obci podľa odhadu obecného úradu cca 1 900 Rómov.

Tabuľka 19: Rómske obyvateľstvo v obci Zborov podľa rôznych zdrojov

	Celkový počet obyvateľov obce podľa ARK	Počet obyvateľov „nerómskeho“ pôvodu	Počet Rómov	Podiel Rómov (%)
ARK 2004	2 969	1 829	1 140	38,4
ARK 2013	3 186	1 491	1 695	53,2
ARK 2019	3 450	1 654	1 796	52,0

Zdroj: vlastné spracovanie na základe ARK 2004, 2013 a 2019

V konfesionálnej štruktúre obyvateľstva v čase Sčítania 2021 výrazne dominovalo rímskokatolícke vierovyznanie s 88,6 % obyvateľov (3 130 z 3 533 obyvateľov), vyššie zastúpenie mala aj Gréckokatolícka cirkev (3,9 %) a Pravoslávna cirkev (1,6 %). K žiadnemu náboženstvu sa počas SODB 2021 nehlásilo 2,5 % obyvateľov obce (87 osôb) a u 2,4 % obyvateľov (86 osôb) príslušnosť ku konfesiám zistená nebola (SODB 2021).

Tabuľka 20: Štruktúra obyvateľov podľa náboženského vyznania

Konfesia	Počet obyvateľov	Podiel (%)
bez náboženského vyznania	87	2,5
Rímskokatolícka cirkev	3 130	88,6
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	22	0,6
Gréckokatolícka cirkev	137	3,9
Reformovaná kresťanská cirkev	1	0,0
Pravoslávna cirkev	56	1,6
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	2	0,1
Kresťanské zbory	8	0,2
Apoštolská cirkev	1	0,0
iné	3	0,1
nezistené	86	2,4
SPOLU	3 533	100,0

Zdroj: SODB 2021

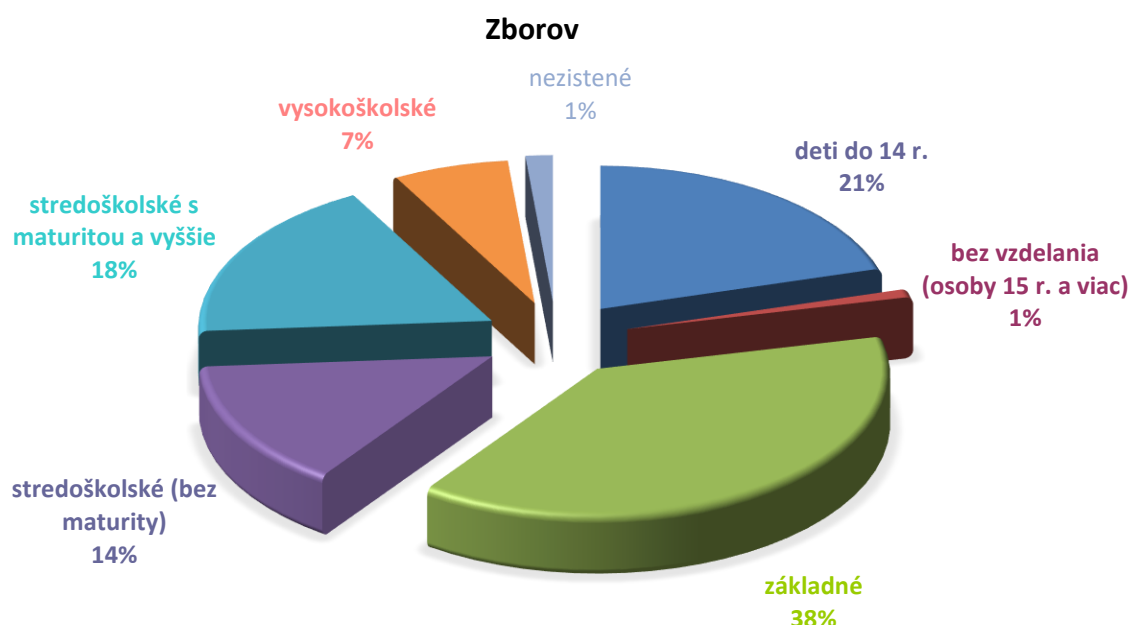
¹³ Podľa údajov z ARK 2013

Vzdelanostná štruktúra a školstvo

Podľa výsledkov SODB 2021 malo v tom čase (k 1.1.2021) až 39 % obyvateľov obce ako najvyššie ukončené vzdelanie len základné vzdelanie (tzn. osoby vo veku 15 rokov a viac, ktoré neukončili žiadne vzdelanie + osoby s ukončeným základným vzdelaním). Stredoškolské vzdelanie bez maturity (max. výučný list) malo 14 % a stredoškolské vzdelanie s maturitou a vyššie 18 % obyvateľov Zborova. Vysokoškolské vzdelanie malo v roku 2021 len 7 % obyvateľov obce.

Graf 16: Štruktúra obyvateľstva podľa najvyššieho ukončeného vzdelania

Zdroj: SODB 2021

Podmienky v rámci predprimárneho a primárneho vzdelávania sú v obci na veľmi dobrej úrovni.

V obci sa nachádza Spojená škola Zborov, ktorej zriaďovateľom je obec Zborov. Táto škola pozostáva z viacerých organizačných zložiek (škôl a školských zariadení – MŠ, ZŠ, ZUŠ, ŠJ, výdajná ŠJ, ŠKD, CVČ). Všetky organizačné zložky Spojenej školy Zborov (okrem MŠ a výdajnej ŠJ pri MŠ) sa nachádzajú v samostatnom školskom areáli na ul. Školská. Súčasťou tohto areálu sú aj dve telocvične, veľký školský dvor s prírodným ihriskom, atletickou dráhou, multifunkčným ihriskom s osvetlením a dvomi asfaltovými ihriskami (asfaltové ihriská si vyžadujú rekonštrukciu). Organizácia vyučovania sa v súvislosti s pandemiou COVID-19 prispôbuje aktuálnym protipandemickým opatreniam.

Materská škola sa v septembri 2022 presťahovala do novej budovy v školskom areáli, kapacita novej budovy bude bohato postačovať aj do budúcnosti. Materská škola sa doposiaľ nachádzala mimo školského areálu, na ul. Lesná 12 (súčasťou budovy bola aj výdajná školská jedáleň). V čase spracovania tohto PHSR sa v školskom areáli dokončovala výstavba novej samostatnej budovy pre MŠ s kapacitou až 180 detí. Do tejto novej budovy sa presťahovali triedy z existujúcej budovy MŠ (na ul. Lesná 12). Doterajšia budova MŠ na ul. Lesná tak ostala prázdna a obci bude k dispozícii na iné využitie. V šk. roku 2021/2022 navštevovalo materskú školu 97 detí. Nenavštevovali ju žiadne deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Kapacita ZŠ je naplnená na 100 % a je potrebné ju rozšíriť. Základnú školu navštevuje cca 500 žiakov, ktorí sú rozdelení do 32 tried. Škola však má k dispozícii len 29 kmeňových učební, čo znamená, že ostávajúce triedy musia s niektorými triedami vytvoriť dvojčky v jednej triede. To ale prináša rôzne negatívne dôsledky v organizácii výchovno-vzdelávacej činnosti (napr. porušovanie školského

poriadku, ničenie školského majetku a pod.). Demografický vývoj v obci pritom poukazuje na ďalšie (hoci mierne) zvyšovanie počtu žiakov v najbližších rokoch, čo bude pravdepodobne vytvárať potrebu ďalšieho rozširovania počtu tried. Aby sa v ZŠ nemusela zaviesť dvojmenná prevádzka, je nutné pre ňu vybudovať nové priestorové kapacity (či už prístavbou, nadstavbou, príp. inak). V šk. roku 2021/2022 navštevovalo základnú školu 475 žiakov. V ZŠ zároveň študovalo 25 žiakov v špeciálnych triedach. Výchovno-vzdelávací proces v ZŠ zabezpečuje viac ako 50 pedagogických zamestnancov a takmer 20 nepedagogických zamestnancov.

Obyvatelia Zborova (deti, žiaci, študenti, mladí dospelí) môžu priamo v obci študovať aj v základnej umeleckej škole. V rámci spojenej školy je totižto zriadená aj ZUŠ. Triedy ZUŠ sú zriadené v existujúcich priestoroch základnej školy, čo taktiež prináša sťažujúcu organizáciu výchovno-vzdelávacieho procesu tak v ZŠ, ako aj v ZUŠ. Riešením tohto stavu je (vyššie spomínané) rozšírenie priestorových kapacít. V šk. roku 2021/2022 navštevuje ZUŠ 235 žiakov, z toho cca ¼ v individuálnej a ¾ v skupinovej forme vyučovania. V ZUŠ sú k dispozícii 4 odbory: hudobný, výtvarný, tanečný a literárno-dramatický. Vzdelávaciu činnosť v ZUŠ zabezpečuje 9 pedagógov.

Popri spojenej škole sú zriadené (ako organizačné zložky) aj školský klub detí a centrum voľného času. V týchto školských zariadeniach majú deti MŠ a žiaci ZŠ možnosť absolvovať v popoludňajších hodinách rôzne výchovno-vzdelávacie aktivity. Samozrejme, aj prevádzka ŠKD a CVČ sa uskutočňuje s ohľadom na aktuálne protipandemické opatrenia.

Okrem spojenej školy (so svojimi organizačnými zložkami) sa v Zborove nachádza aj špeciálna základná škola. Jej zriaďovateľom je Regionálny úrad školskej správy v Prešove (okrem Zborova sa v okrese Bardejov nachádzajú ešte 2 ďalšie špeciálne ZŠ – jedna pri zdravotníckom zariadení v Bardejovských Kúpeľoch a jedna pri Spojenej škole Bardejov). Špeciálnu ZŠ v Zborove v šk. roku 2021/2022 navštevovalo 44 žiakov s mentálnym postihnutím. Popri tejto špeciálnej ZŠ je zriadený aj školský klub detí.

Tabuľka 21: Vývoj počtu detí/žiacov v Spojenej škole Zborov a v Špeciálnej ZŠ Zborov

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Materská škola	70	70	81	77	71	85	85	90	86	97
Základná škola	380	408	406	400	433	424	435	447	459	475
Základná umelecká škola	0	0	0	71	230	229	209	215	240	235
Špeciálna ZŠ	62	64	60	54	47	46	43	43	44	44

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, CVTI SR, vlastné spracovanie

Väčšina žiakov po ukončení povinnej školskej dochádzky nepokračuje v štúdiu. Priamo v Zborove sa žiadna stredná škola ani detašované pracovisko strednej školy nenachádza. Pravdepodobne aj táto skutočnosť má vplyv na to, že žiaci z obce (predovšetkým Rómovia) len v minimálnej miere pokračujú v stredoškolskom štúdiu. Tí žiaci, ktorí v štúdiu pokračujú ďalej, najčastejšie navštevujú stredné školy v Bardejove, príp. okolitých mestách.

Výrazným problémom obce je najmä záškoláctvo. Len za posledných 5 rokov riešila samospráva obce až takmer 300 prípadov záškoláctva. To je mimoriadne vysoký počet, poukazujúci na skutočnosť, že tento problém je v obci veľmi rozšírený. Záškoláctvo pritom predstavuje problém tak pre samotného žiaka (takýto žiak sa v podstate len veľmi slabo alebo vôbec nepripravuje na svoj ďalší život a je potom preňho spravídla náročnejšie uplatniť sa v živote – avšak v školskom veku si túto skutočnosť spravídla

neuveďomuje), ako aj pre spoločnosť (sankcie pre rodičov; potreba vynakladania zdrojov zo strany spoločnosti na riešenie záškoláctva a pod.).

Pozitívom je, že v ostatných 2 rokoch sa podarilo počet prípadov záškoláctva významne znížiť. Kým v rokoch 2017 až 2019 bolo v obci každoročne riešených cca 70 – 90 prípadov záškoláctva, v ostatných dvoch rokoch to už bolo „len“ okolo 20 prípadov (avšak aj tento počet je ešte stále veľmi vysoký a je určite vhodné pokračovať v intervenciách na zamedzenie prípadov záškoláctva).

Tabuľka 22: Počet riešených priestupkov záškoláctva v období 2017-2021

Priestupok	2017	2018	2019	2020	2021	Spolu
ZÁŠKOLÁCTVO						
§ 37 ods. 1 zák. č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve (zanedbávanie starostlivosti o povinnú šk. dochádzku)	77	92	74	25	20	288

Zdroj: Obecný úrad Zborov

Sociálna infraštruktúra

Domový a bytový fond

Charakteristika domového a bytového fondu v Zborove nie je veľmi dobrá. Podľa oficiálnych výsledkov Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021 (SODB 2021) sa v tom čase (k 1.1.2021) v obci nachádzalo spolu 709 domov, v ktorých bolo 865 bytov. V priemere za celú obec tak na 1 byt pripadalo 4,1 obyvateľa. V štruktúre domového fondu prevládali predovšetkým rodinné domy (511 domov; 72,1 %). Napojenie na verejný vodovod priamo v dome malo v tom čase 618 domov (87,2 %). Žiadnu vodovodnú prípojku nemalo až 82 domov (11,6 %). Pripojenie na verejnú kanalizačnú sieť malo 540 domov (76,2 %), pričom až 105 domov (14,8 %) bolo úplne bez kanalizácie (tzn. ani verejná kanalizácia, septik, žumpa, ani domová čistička). V obci sa nachádzajú najmä malé byty (s 2 obytnými miestnosťami) a veľmi veľké byty (s 5 a viac obytnými miestnosťami).

Dôvodom slabšieho hodnotenia kvality domového a bytového fondu (za celú obec) sú nekvalitné obydliá koncentrované na jednom mieste – v osade. V osade sa totižto nachádza až 83 rôznych obývaných objektov (chatrče, unimobunky), v ktorých žijú Rómovia a ktorých kvalita je nedôstojná. Tieto obydliá nie sú napojené na vodovod ani kanalizáciu. V ostatnej časti obce sú pritom domy a byty skolaudované, majú prevažne dobrý stavebnotechnický stav a poväčšine sú napojené na všetky siete. Jednoducho povedané – k „dobrým číslam“ za ostatnú časť obce sa pridávajú „zlé čísla“ za osadu, čoho výsledkom je slabšie hodnotenie obce ako celku.

Tabuľka 23: Počet domov podľa typu domu

Typ domu	Počet domov	Podiel (%)
rodinný dom	511	72,1
bytový dom	101	14,3
polyfunkčná budova	3	0,4
ostatné budovy na bývanie	3	0,4
neskolaudovaný rodinný dom	0	0,0
núdzový objekt, neurčený na bývanie	83	11,7
inštitucionálne alebo kolektívne zariadenia	4	0,6
ostatné	3	0,4
nezistený	1	0,1
SPOLU	709	100,0

Zdroj: SODB 2021

Tabuľka 24: Štruktúra domov podľa typu vodovodnej prípojky

	v dome - z verejnej siete	v dome - vlastná	mimo domu - z verejnej siete	mimo domu - vlastná	bez prípojky	nezistený	Spolu
Počet domov	555	63	2	1	82	6	709
Podiel (%)	78,3	8,9	0,3	0,1	11,6	0,9	100,0

Zdroj: SODB 2021

Tabuľka 25: Štruktúra domov podľa typu kanalizačného systému

	septik, žumpa	prípojka na kanalizačnú sieť	domáca čistička odpadových vôd	bez kanalizácie	nezistený	Spolu
Počet domov	58	540	1	105	5	709
Podiel (%)	8,2	76,2	0,1	14,8	0,7	100,0

Zdroj: SODB 2021

Tabuľka 26: Byty podľa obytných miestností

	1 obytná miestnosť	2 obytné miestnos- ti	3 obytné miestnos- ti	4 obytné miestnos- ti	5 a viac obytných miestnos- tí	nezistené	Spolu
Počet bytov	47	252	193	131	236	6	865
Podiel (%)	5,4	29,1	22,3	15,1	27,3	0,7	100,0

Zdroj: SODB 2021

Aj po roku 2000 sa v obci výrazne stavia. Väčšina domov v obci bola postavená počas socializmu. Avšak najmä v prvej dekáde nového tisícročia sa obec významne rozširovala, keď sa vybudovalo až 98 nových domov (v priemere teda cca 10 nových domov ročne). Od roku 2011 sa už stavia menej – v ostatných 10 rokoch sa v Zborove postavilo ďalších cca 30 domov (čo ale tiež nie je málo).

Tabuľka 27: Domy podľa obdobia výstavby

	pred r. 1919	1919- 1945	1946- 1960	1961- 1980	1981- 2000	2001- 2010	2011- 2015	2016 a neskôr	nezistené	Spolu
Počet domov	33	112	133	190	110	98	12	16	5	709
Podiel (%)	4,7	15,8	18,8	26,8	15,5	13,8	1,7	2,3	0,7	100,0

Zdroj: SODB 2021

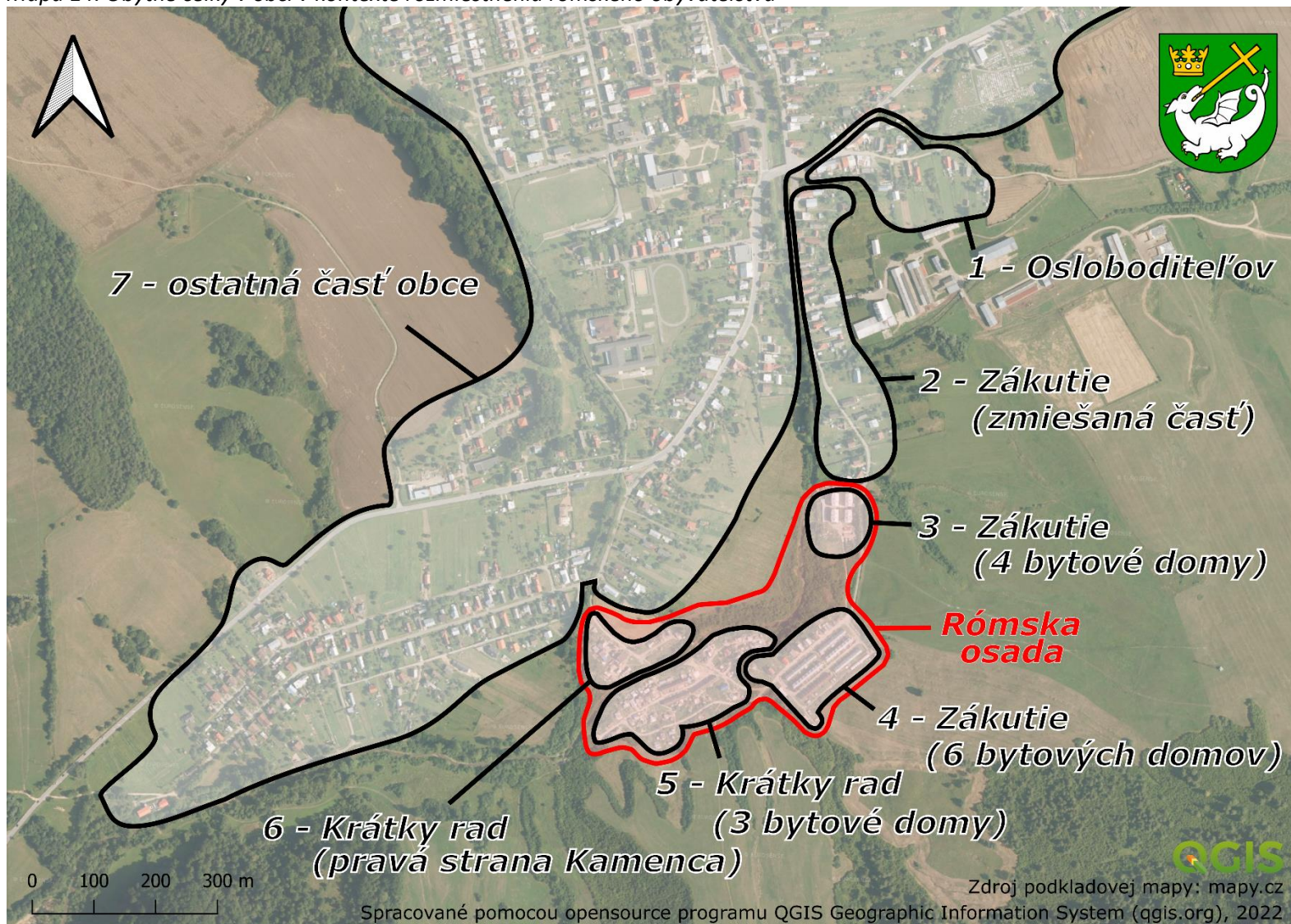
V Zborove je pre obyvateľov dostupných až 63 nájomných bytov bežného štandardu a 108 nájomných bytov nižšieho štandardu. Podľa aktuálnych údajov obecného úradu (leto 2022) sa v Zborove nachádza celkom 22 bytových domov (BD), ktoré sú vo vlastníctve obce. Z tohto počtu je 9 BD bežného štandardu, pričom sa v nich nachádza spolu 63 bytov (9x7). Ďalších 13 bytových domov so 108 bytmi sa nachádza v osade, pričom všetky tieto byty sú nižšieho štandardu. Jeden bytový dom s 13 bytovými jednotkami bežného štandardu je aktuálne vo výstavbe (realizuje ju obecný registrovaný sociálny podnik). Okrem všetkých vyššie uvedených bytových domov a bytov sa v obci nachádzajú aj súkromné bytové domy, spravované spoločenstvami vlastníkov bytov alebo Bytovým družstvom Bardejov.

Vnútroštruktúra intravilánu obce je z hľadiska charakteristík domového a bytového fondu, ako aj z hľadiska rozmiestnenia rómskeho obyvateľstva výrazne diferencovaná. Všetky vyššie v tabuľkách uvedené údaje, pochádzajúce z SODB 2021, predstavujú sumárne údaje za celú obec. V Zborove však žije komunita Rómov, ktorá tvorí miernu väčšinu celkového počtu obyvateľov obce. Rómske obyvateľstvo¹⁴ sa pritom v porovnaní s nerómskou populáciou vyznačuje veľmi špecifickými demografickými, sociálnymi, socioekonomickými (a inými) znakmi. Na účely analýzy domového a bytového fondu obce je preto vhodné rozčleniť intravilán Zborova na 7 samostatných celkov. Tieto celky sa od seba vzájomne odlišujú najmä charakterom zástavby, kvalitou domového fondu a počtom Rómov tam žijúcich.

¹⁴ Myslí sa tu rómske obyvateľstvo vo všeobecnosti, nielen v obci Zborov.

Mapa 14: Obytné celky v obci v kontexte rozmiestnenia rómskeho obyvateľstva

Zdroj: vlastné spracovanie

V Zborove aktuálne žije cca 1 900 Rómov, z nich takmer 1 600 žije v osade. Ako ukazuje predchádzajúca mapa, intravilán obce možno v nadväznosti na rozmiestnenie rómskeho obyvateľstva a charakter zástavby rozčleniť na 7 samostatných celkov. Pracovne ich možno nazvať nasledovne: 1 – Osloboditeľov, 2 – Zákutie (zmiešaná časť), 3 – Zákutie (4 bytové domy), 4 – Zákutie (6 bytových domov), 5 – Krátky rad (3 bytové domy), 6 – Krátky rad (pravá strana Kamenca), 7 – ostatná časť obce. Rómovia žijú v každom z týchto 7 celkov. Najviac Rómov žije v lokalitách 3, 4 a 5, pričom práve tieto tri lokality spolu s lokalitou 6 miestni obyvatelia nazývajú **OSADA**. Ide o etnicky homogénny celok, v ktorom žijú takmer výlučne Rómovia (okrem jednej osamelo žijúcej osoby nerómskeho pôvodu na Krátkom rade). Osadu teda tvoria časti dvoch ulíc – Zákutie a Krátky rad. Chatrče sa vyskytujú v lokalitách 4, 5 a 6.

Tabuľka 28: Distribúcia obyvateľstva a obložnosť obydlií podľa jednotlivých lokalít obce

Lokalita		Obyvatelia			Obydlia			Počet obyvateľov na 1 obydlie		
		Počet Rómov*	Počet „nerómov“	Obyvatelia v lokalite spolu	Počet rómskych	Počet „nerómskych“	Obydlia v lokalite spolu	v rómskych obydliach	v nerómskych obydliach	v lokalite spolu
	1 – Osloboditeľov	56	18	74	5	7	12	11,2	2,6	6,2
	2 – Zákutie (zmiešaná časť)	70	29	99	14	10	24	5,0	2,9	4,1
Osada	3 – Zákutie (4 bytové domy)	280	0	280	37	0	37	7,6	-	7,6
	4 – Zákutie (6 bytových domov)	424	0	424	60	0	60	7,1	-	7,1
	5 – Krátky rad (3 bytové domy)	721	0	721	82	0	82	8,8	-	8,8
	6 – Krátky rad (pravá strana Kamenca)	158	1	159	24	1	25	6,6	1,0	6,4
	7 – ostatná časť obce	200	1 617	1 817	N/A	N/A	470	N/A	N/A	3,9
	Obec Zborov SPOLU:	1 909	1 665	3 574	N/A	N/A	710	N/A	N/A	5,0

* ide o odhad skutočného počtu osôb, reálne žijúcich v danej lokalite (nie počtu osôb podľa trvalého pobytu)

- jav sa nevyskytuje

N/A údaj nedostupný

Zdroj: vlastné prepočty na základe výsledkov Sčítania 2021 a aktuálnych (august 2022) podkladových údajov od Obecného úradu Zborov

Obložnosť bytov v osade je veľmi vysoká. Na porovnanie kvalitatívnej úrovne bývania sa používajú rôzne ukazovatele (napr. obložnosť bytu, vybavenosť bytu a domu, počet osôb na 1 miestnosť, počet m² obytnej plochy na 1 osobu a iné), majúce výrazný vplyv na kvalitu života obyvateľov. Ako ukazuje predchádzajúca tabuľka, kým u nerómskeho obyvateľstva pripadá na 1 obydľie 2,6 (resp. 2,9) osoby¹⁵, v rómskych obydliach sa tento ukazovateľ v jednotlivých lokalitách pohybuje v rozmedzí od 5,0 až po 11,2 osoby na jedno obydľie (priemerné ukazovatele obložnosti bytov na Slovensku sa pritom štandardne pohybujú cca okolo úrovne 3). Priemerná obložnosť v rómskych obydliach v obci Zborov tak dosahuje hodnotu 7,7. U Rómov je teda obložnosť obydľí mimoriadne vysoká, v porovnaní s nerómskym obyvateľstvom výrazne vyššia.

Základná charakteristika jednotlivých lokalít je nasledovná:

1 – Osloboditeľov

Na ulici Osloboditeľov žije zmiešané obyvateľstvo (Rómovia aj nerómovia spolu). Spolu tu žije 74 obyvateľov, z toho je 56 Rómov. Rómovia žijú v 5 obydliach, nerómovia v siedmich (tzn., že v jednom rómskom obydľí žije priemerne až 11,2 osoby). V lokalite sa nachádzajú výlučne skolaudované rodinné domy s prípojkami na všetky siete. Na ulici sa nachádzajú staré domy (vhodné na rekonštrukciu), ako aj novovybudované domy.

2 – Zákutie (zmiešaná časť)

V tejto časti ulice Zákutie taktiež žije zmiešané obyvateľstvo. Spolu tu žije 99 obyvateľov, z toho je 70 Rómov. Rómovia žijú v 14 obydliach, nerómovia v desiatich. V lokalite sa nachádzajú výlučne skolaudované rodinné domy s prípojkami na všetky siete. Na ulici sa nachádzajú staré domy (vhodné na rekonštrukciu), ako aj novovybudované domy.

3 – Zákutie (4 bytové domy)

Samostatná (od ostatnej zástavby priestorovo oddelená) časť ulice Zákutie, v ktorej sa nachádzajú 4 bytové domy s 36 nájomnými bytmi (4x9). Okrem toho sa tu nachádza aj jeden rodinný dom. Bytové domy sú riadne skolaudované, majú prípojky na všetky siete. Stavebno-technický stav je zhoršený, bytové domy sú vhodné na rekonštrukciu. V tejto lokalite žijú výlučne Rómovia, spolu ich tu žije 280. V priemere na 1 obydľie tak pripadá 7,6 osoby.

4 – Zákutie (6 bytových domov)

Samostatná (od ostatnej zástavby priestorovo oddelená) časť ulice Zákutie, v ktorej sa nachádza 6 bytových domov s 51 nájomnými bytmi (3x8 + 3x9). Okrem toho sa tu nachádza aj 6 rodinných domov v súkromnom vlastníctve a 3 nelegálne obydľia postavené na pozemkoch obce. Bytové domy sú riadne skolaudované, majú prípojky na všetky siete. Stavebno-technický stav je vyhovujúci. V tejto lokalite žijú výlučne Rómovia, spolu ich tu žije 424. V priemere na 1 obydľie tak pripadá 7,1 osoby.

¹⁵ Údaje o obložnosti obydľí za nerómske obyvateľstvo sú len za tri lokality – ulicu Osloboditeľov, časť ulice Zákutie, kde spoločne žije rómske a nerómske obyvateľstvo a za ulicu Krátky rad (tam však žije len 1 osoba v 1 byte). V osade nerómske obyvateľstvo nežije (okrem spomínanej jednej osoby) a obložnosť za nerómske obydľia v ostatnej časti obce (lokalita 7) nie je možné vypočítať z dôvodu nedostupnosti údajov.

5 – Krátky rad (3 bytové domy)

Samostatná (od ostatnej zástavby priestorovo oddelená) časť ulice Krátky rad, v ktorej sa nachádzajú 3 bytové domy s 21 nájomnými bytmi (3x7). Od ostatnej časti ulice Krátky rad ju oddeľuje potok Kamenec, ponad ktorý je tu vybudovaná lávka. Bytové domy sú riadne skolaudované, majú prípojky na všetky siete. Stavebno-technický stav bytov v nájomných bytoch je zhoršený, vhodná je rekonštrukcia. Okrem 21 nájomných bytov sa tu nachádza aj 61 ďalších obydľí (z nich niektoré sú murované, avšak výrazná väčšina sú chatrče). Dokopy je tu teda 82 rôznych obydľí. Táto lokalita je z pohľadu kvality domového a bytového fondu najhoršia. V tejto lokalite žijú výlučne Rómovia, spolu ich tu žije 721. V priemere na 1 obydľie tak pripadá 8,8 osoby. Kým v skolaudovaných nájomných bytoch s prípojkami žije cca 210 Rómov, v chatrčiach ich žije až 540. Chatrče pritom nemajú žiadne prípojky na inžinierske siete, neexistuje tu splachovací záchod. Približne 540 Rómov v tejto lokalite tak nemá vo svojich obydliach prístup ani k tečúcej vode.

6 – Krátky rad (pravá strana Kamenca)

Časť ulice Krátky rad, ktorá plynule nadväzuje na predchádzajúcu časť tejto ulice (v smere zo severu, od hlavnej cesty; od ostatnej časti ulice Krátky rad je oddelená potokom Kamenec). Spolu tu žije 159 obyvateľov, takmer výlučne Rómov (1 osoba je nerómskeho pôvodu). Nachádza sa tu 25 obydľí, z toho je 6 rodinných domov a 19 chatrčí (tzn., že na jedno obydľie tu priemerne pripadá 6,4 osoby).

7 – ostatná časť obce

Ostatnú časť obce predstavujú všetky ostatné časti intravilánu Zborova (okrem šiestich vyššie uvedených). Celkovo tu žije cca 1 800 obyvateľov, z toho cca 200 Rómov. Rómovia v tejto ostatnej časti žijú rozptýlene. Celkovo sa tu nachádza 470 obydľí, čo znamená, že v priemere tu na 1 obydľie pripadá 3,9 osoby. Kvalita domového a bytového fondu v tejto časti obce je v porovnaní s predchádzajúcimi šiestimi lokalitami neporovnateľná – je výrazne vyššia.

Akútne je potrebné riešiť bývanie pre cca 600 Rómov, v najbližších rokoch sa tento počet bude pravdepodobne zvyšovať. V osade sa v troch lokalitách (4, 5 a 6) nachádza spolu 83 chatrčí v nevyhovujúcom stavebno-technickom stave, bez pripojenia na tečúcu vodu, energetické siete a bez splachovacieho záchoda. V takýchto extrémne nevyhovujúcich podmienkach aktuálne žije cca 650 osôb (540 v lokalite 5 a ďalších 110 osôb v lokalitách 4 a 6 spolu). Ak sa situácia nebude nijako riešiť, takýchto osôb bude s najväčšou pravdepodobnosťou pribúdať (najmä z dôvodu vysokej natality rómskeho obyvateľstva¹⁶). Pri odhadovanej hrubej miere živorodenosti u rómskeho obyvateľstva v Zborove na úrovni cca 30 ‰ možno predpokladať, že do extrémne nevyhovujúcich životných podmienok v chatrčiach sa bude v najbližších rokoch rodiť cca 15 – 25 detí ročne. V roku 2030 tak môže v chatrčiach bývať až cca 800 obyvateľov Zborova¹⁷.

Do roku 2030 je v Zborove potrebné len pre obyvateľov žijúcich v chatrčiach budovať 20 nízkoštandardných bytov ročne. Ak do roku 2030 predpokladáme akútnu potrebu riešenia bývania pre cca 800 osôb, pričom zároveň uvažujeme s obložnosťou 5 osôb na 1 byt, tak celkovo je za celé obdobie

¹⁶ Priemerná hrubá miera živorodenosti v obci Zborov za posledných 10 rokov bola na úrovni 18,2 ‰ (za obec ako celok). Údaje o hrubej miere živorodenosti rómskeho obyvateľstva síce dostupné nie sú, je však namieste predpokladať, že u Rómov je tento ukazovateľ výrazne vyšší.

¹⁷ Ide o odhad autora, vypočítaný len na základe demografického vývoja – neberú sa do úvahy iné faktory, ako je napr. odsťahovanie sa z obce, presťahovanie do nájomného bytu, získanie vyššieho sociálneho statusu a s tým spojené získanie legálneho vlastného bývania a pod.

potrebné v obci vybudovať 160 bytov. To znamená, že v priemere je od roku 2023 do roku 2030 (začiatok a koniec platnosti tohto PHSR) potrebné budovať 20 bytov ročne – len za účelom riešenia bytovej situácie obyvateľov, žijúcich v najviac nevyhovujúcich podmienkach.

Čiastočné riešenie bytovej otázky príslušníkov MRK sa už realizuje – obec sa zapojila do projektu prestupného bývania. Od roku 2018 obec Zborov spolupracuje s neziskovou organizáciou DOM.ov, n.o., ktorá sa zameriava na programy svojpomocnej výstavby. V spolupráci s touto organizáciou sa v obci realizuje projekt 2.-stupňového systému bývania, v rámci ktorého si príslušníci MRK najprv v 1. stupni šetria vlastné financie a keď budú mať našetrený dostatočný objem, v rámci druhého stupňa si budú môcť postaviť vlastné rodinné domy. Pôjde pritom o asistovaný výstup zo systému. Nezisková organizácia bude takýmto rodinám pri výstavbe pomáhať – zabezpečí im projektovú dokumentáciu, nápomocná bude aj pri vybavovaní všetkých príslušných stanovísk a povolení. Samotnú výstavbu domov si však budú realizovať rodiny vo vlastnej réžii. Samospráva obce im na výstavbu domov vopred pripravila parcely, ktoré sa nachádzajú na ulici Zákutie.

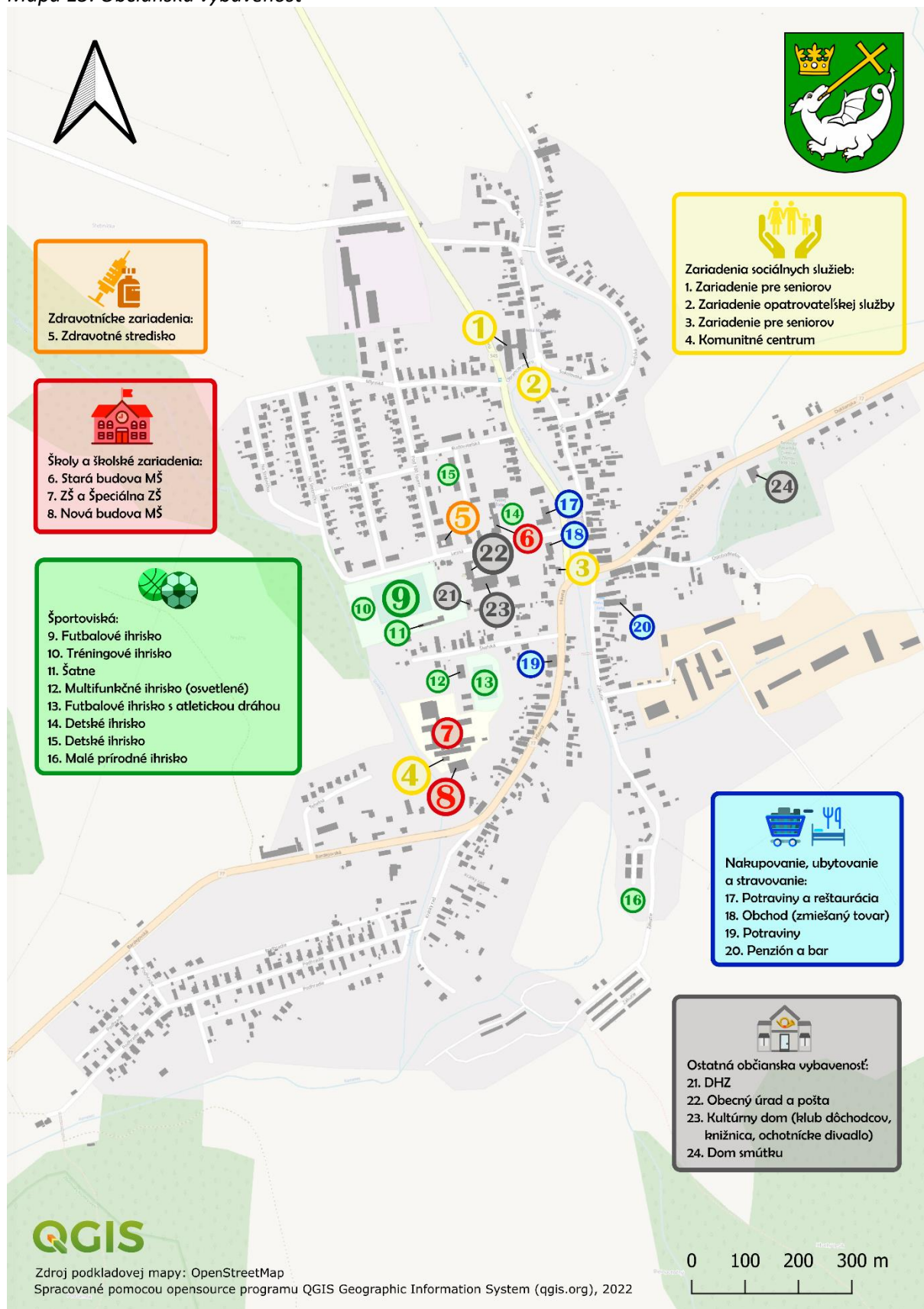
Záujem o nájomné byty je v Zborove veľký. Napriek tomu, že obec už teraz vlastní množstvo nájomných bytov nižšieho aj bežného štandardu, dopyt po nájomnom bývaní je stále vysoký. Tak príslušníci MRK, ako aj nerómska časť obyvateľstva prejavuje záujem o bývanie v takýchto bytoch. Samospráva Zborova štandardne eviduje cca 30 – 40 žiadostí o pridelenie nájomného bytu. Táto skutočnosť znamená pre obec potrebu výstavby ďalších nájomných bytov (podľa záujmu verejnosti).

Občianska vybavenosť

Občianska vybavenosť v Zborove je na veľmi dobrej úrovni. Väčšina budov a zariadení v rámci občianskej vybavenosti je situovaných najmä v centrálnej časti intravilánu, ktorá bola revitalizovaná a je veľmi dobre udržiavaná (z hľadiska čistoty, kosenia, starostlivosti o zeleň a pod.). V tejto centrálnej časti sa nachádza budova obecného úradu s poštou, kultúrny dom s obecnou knižnicou, zdravotné stredisko, stanica DHZ, Šeredyho kaštieľ, kostol sv. Žofie, park s oddychovou zónou, ako aj väčšina obchodov a služieb. Doposiaľ tam sídlila aj materská škola, tá je však už presťahovaná do novovybudovanej budovy v areáli spojenej školy. V tomto areáli sa nachádza aj ZŠ, komunitné centrum, telocvičňa a vonkajšie športoviská. Neďaleko školského areálu sa nachádza aj futbalový štadión s tribúnou, šatňami a tréningovým ihriskom. Neďaleko centra obce je umiestnený farský kostol sv. Margity Antiochijskej.

Mapa 15: Občianska vybavenosť

Zdroj: vlastné spracovanie

Zdravotníctvo a sociálne služby

Zdravotná starostlivosť je v Zborove na výbornej úrovni. Obyvatelia obce za základnou zdravotnou starostlivosťou dochádzať nemusia. V centre obce sa pri obecnom úrade nachádza novozrekonštruované zdravotné stredisko, v ktorom prebehla komplexná rekonštrukcia vnútorných priestorov aj exteriéru. Zdravotné stredisko bolo zrekonštruované v rámci projektu podporeného z EŠIF, zameraného na budovanie centier integrovanej zdravotnej starostlivosti (CIZS) na území Slovenska. Jedno takéto centrum teda vzniklo aj v Zborove. V CIZS Zborov sú po rekonštrukcii k dispozícii kvalitné čakárne aj výťah. V rámci základnej zdravotnej starostlivosti (starostlivosť, pre ktorú sa zriaďujú zdravotné obvody) sa v budove nachádza ambulancia pediatra, praktického lekára pre dospelých a stomatologická ambulancia (gynekologická starostlivosť je poskytovaná v ambulancii so zdravotným obvodom v Bardejove). Okrem týchto troch lekárov je v zdravotnom stredisku v Zborove dostupná aj interná ambulancia, zubná technika a lekárne. Najbližšia stanica rýchlej zdravotníckej pomoci sídli v Bardejove. V tomto meste sú dostupné aj ďalšie špecializované zdravotnícke ambulancie a nemocnica.

Okrem ambulancií lekárov pôsobia v obci aj agentúry domácej ošetrovateľskej starostlivosti (ADOS). Významnú pomoc pre obyvateľov obce Zborov na úseku zdravotníctva a sociálnych vecí poskytuje aj Arcidiecézna charita Košice a spoločnosť ADOS z Bardejova, ktoré tu prevádzkujú svoje ADOS-y a ktorých pracovníci poskytujú ošetrovateľskú starostlivosť aj pre osoby žijúce v obci Zborov. Táto služba ošetrovateľskej starostlivosti sa však už neposkytuje podľa zákona o sociálnych službách – no jej význam je pre obyvateľov, ktorí ju potrebujú, obrovský. ADOS je vo všeobecnosti zariadenie ambulantnej zdravotnej starostlivosti, ktoré poskytuje komplexnú domácu ošetrovateľskú starostlivosť. Vykonáva ju zdravotná sestra v domácom prostredí alebo v inom prirodzenom sociálnom prostredí klienta. Domácu ošetrovateľskú starostlivosť navrhuje pre klienta praktický lekár zdravotnej starostlivosti, s ktorým má táto fyzická osoba uzavretú dohodu o poskytovaní zdravotnej starostlivosti. Môže ju odporučiť aj lekár špecializovanej ambulantnej starostlivosti, ošetrojúci lekár ústavnej zdravotnej starostlivosti alebo ošetrojúca sestra ústavnej zdravotnej starostlivosti. Výkony za túto ošetrovateľskú starostlivosť sú plne hradené zdravotnou poisťovňou klienta, čiže pre klienta sú bezplatné. ADOS poskytuje prostredníctvom zdravotných sestier pacientom zdravotnícke výkony ako napr. ošetrovanie rán, dekubitov, vredov, realizácia odberov, podávanie liekov, infúzií, rehabilitácia a pod.

Jediným verejným poskytovateľom sociálnych služieb v obci je samotná obec Zborov, ktorá v zmysle zákona o sociálnych službách zabezpečuje svojim obyvateľom nasledovné sociálne služby:

- základné sociálne poradenstvo: v prípade potreby poskytovanie potrebných informácií jednotlivcom;
- posudková činnosť na účely odkázanosti na sociálnu službu: povinná činnosť, ktorú obec v prípade potreby zabezpečuje na základe zákona o sociálnych službách;
- terénna sociálna služba krízovej intervencie: poskytuje sa prostredníctvom národného projektu Terénna sociálna práca a terénna práca v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít (NP TSP a TP II). Cieľom terénnej sociálnej práce je komplexné riešenie sociálnej exklúzie marginalizovaných skupín občanov žijúcich v obci. Prostredníctvom TSP obec systematicky prispieva k zlepšeniu kvality života jednotlivcov a rodín v riziku sociálneho vylúčenia. V roku 2022 obec túto činnosť zabezpečuje prostredníctvom dvoch terénnych sociálnych pracovníkov a 2 asistentov TSP; Hlavným cieľom NP TSP a TP II. je poskytovanie kvalitných služieb klientom z marginalizovaných rómskych komunít, ktorí patria medzi najviac vylúčené skupiny alebo skupiny ohrozené sociálnym vylúčením a chudobou. Terénna sociálna práca je prevažne vykonávaná v prirodzenom prostredí človeka (v byte, komunite, vo voľnom priestranstve) a je zameraná na prevenciu sociálneho vylúčenia alebo jeho prehlbovania, na uľahčovanie života, sprevádzanie v ťažkých životných situáciách a zmierňovanie dopadov zlej sociálnej situácie: chudoby a sociálneho vylúčenia. Prostredníctvom terénnej sociálnej práce sa v národnom projekte

plánuje dosiahnuť začlenenie osôb žijúcich v marginalizovaných rómskych komunitách do spoločnosti, zlepšiť resp. zmierniť ich nepriaznivé životné situácie tak, aby mali dôstojné podmienky a reálne možnosti na zmenu týchto nepriaznivých životných situácií. Medzi ďalšie vybrané dôležité aktivity projektu patrí aj zvyšovanie profesionalizácie výkonu terénnej sociálnej práce prostredníctvom tematických vzdelávacích aktivít pre TSP a TP, odborného tematického vzdelávania RK, lokálnych porád, pravidelnej supervízie a sieťovanie s ostatnými pomáhajúcimi profesiami pôsobiacimi v marginalizovaných rómskych komunitách (www.minv.sk);

- opatrovateľská služba: sociálna služba poskytovaná obcou terénnou formou na neurčitý čas fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej II podľa prílohy č. 3 zákona o sociálnych službách a tiež fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť a základných sociálnych aktivitách podľa prílohy č. 4 tohto zákona. Ide teda najmä o pomoc osobám, ktoré majú zníženú sebestačnosť z dôvodu veku, chronického ochorenia alebo zdravotného postihnutia a sú odkázaní na pomoc inej osoby pri úkonoch sebaobsluhy (osobná hygiena, stravovanie, pomoc pri vyzliekaní a obliekaní, pomoc pri chôdzi), úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť (nákup, príprava jedla, upratovanie, pranie, žehlenie) a pri základných sociálnych aktivitách (sprievod na lekárske vyšetrenie, vybavenie úradných záležitostí). Obec Zborov túto službu aktuálne poskytuje jednej osobe prostredníctvom jednej opatrovateľky;
- komunitné centrum: novopostavená samostatná budova komunitného centra sa nachádza v šk. areáli, na adrese Školská 713/19. Sociálna služba sa v komunitnom centre poskytuje ambulantnou formou už od 4.11.2019, jeho kapacita je 68 osôb. Sociálna služba v ňom bola poskytnutá 537 osobám. V komunitnom centre sa okrem komunitnej práce a komunitnej rehabilitácie fyzickej osobe ohrozenej sociálnym vylúčením alebo obmedzením jej schopnosti spoločensky sa začleniť a samostatne riešiť svoje problémy z dôvodu zotrúvania v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby
 - a) poskytuje
 - základné sociálne poradenstvo,
 - pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov,
 - pomoc pri príprave na školské vyučovanie a sprevádzanie dieťaťa do a zo školského zariadenia,
 - b) vykonáva preventívna aktivita,
 - c) zabezpečuje záujmová činnosť.

V Zborove v čase spracovania tohto PHSR pôsobia dvaja neverejní poskytovatelia sociálnych služieb: nezisková organizácia Zariadenie pre seniorov Minor, n.o. a ďalšia nezisková organizácia, ADM, n.o. Nezisková organizácia Zariadenie pre seniorov Minor, n.o. sídli v Zborove, na adrese Nám. Čsl. Arm. 455/25. Na tejto adrese zároveň poskytuje sociálnu službu v zariadení pre seniorov. Kapacita zariadenia je 30 osôb, sociálna služba sa v ňom pobytovou – ročnou formou poskytuje od 1.1.2021. Nezisková organizácia ADM, n.o. sídli v Bardejove a v obci Zborov poskytuje sociálne služby v dvoch zariadeniach sociálnych služieb: na adrese SNP 299/43 poskytuje sociálnu službu v zariadení pre seniorov a na adrese SNP 691/54 poskytuje sociálnu službu v zariadení opatrovateľskej služby (obe zariadenia sa nachádzajú v samostatných budovách vedľa seba, ktoré sú stavebne vzájomne prepojené a tvoria jeden funkčný celok; celý tento komplex je známy ako **Sociálne a ošetrovateľské centrum In Vita**). Kapacita zariadenia pre seniorov je 52 osôb, sociálna služba sa v ňom pobytovou – ročnou formou poskytuje od 1.8.2012. Kapacita zariadenia opatrovateľskej služby je 20 osôb, sociálna služba sa v ňom pobytovou – ročnou formou poskytuje od 1.10.2008.

Sociálne a ošetrovateľské centrum In Vita, ako aj Zariadenie pre seniorov Minor, majú svoje kapacity plne obsadené. Obaja poskytovatelia sociálnych služieb si vedú poradovníky čakateľov, pričom pri

uvoľnení nejakého miesta je toto miesto vo veľmi krátkej dobe obsadené ďalším prijímateľom sociálnej služby.

Kultúra, kultúrno-spoločenský život a šport

Infraštruktúra kultúry je v Zborove na veľmi dobrej úrovni. V obci je vybudovaný veľký kultúrny dom, ktorý slúži na organizáciu rôznych podujatí. Jeho vnútorné vybavenie je však už pomerne zastarané a vyžaduje si komplexnú rekonštrukciu. Obec Zborov je vlastníkom rímskokatolíckeho kostola sv. Žofie, ktorý je už teraz čiastočne zrekonštruovaný a v ktorom sa už konajú kultúrne podujatia¹⁸. Okrem toho je obec vlastníkom aj Šeredyho kaštieľa, ktorý je aktuálne pred dokončením rekonštrukcie (plánovaný koniec rekonštrukcie je november 2022) a ktorý bude v budúcnosti slúžiť najmä ako múzeum. Ďalšou významnou kultúrno-historickou pamiatkou v obci je Zborovský hrad, ktorý sa miestnym subjektom (Združenie na záchranu Zborovského hradu, o.z., samospráva) taktiež darí postupne rekonštruovať. Okrem toho je na konanie (nielen športových, ale aj kultúrnych) podujatí k dispozícii aj futbalový areál. V Zborove je zriadená aj obecná knižnica, ktorá sa nachádza v budove kultúrneho domu.

V obci pôsobia dve kultúrne telesá. Najvýznamnejším (a najstarším) kultúrnym telesom v Zborove je Matičný spevokol Zborovčan (pôsobiaci popri Miestnom odbore Matice slovenskej), ktorý funguje už viac ako 50 rokov. Tento spevokol je veľmi aktívny, okrem vystúpení v obci sa zúčastňuje aj rôznych kultúrnych podujatí po Slovensku a tiež v zahraničí. Dokonca sa mu podarilo vydať už aj CD. Okrem spevokolu pôsobí v obci aj ochotnícka Mládežnícka divadelná skupina, ktorá je taktiež veľmi aktívna, pričom funguje od roku 2010. MDS zo Zborova za ten čas odohrala množstvo rôznych predstavení a významne sa spolupodieľa na kultúrnom živote obce. Svoje priestory má táto skupina zriadené v budove kultúrneho domu.

¹⁸ Interiér kostola je kompletne zrekonštruovaný, v exteriéri rekonštrukcia ešte prebieha. V tomto kostole sa pravidelné sv. omše neslúžia, slúžia sa len pri niektorých (najmä slávnostných) príležitostiach.

Obrázok 2: Matičný spevokol Zborovčan

Zdroj: www.zborov.sk

Kultúrno-spoločenský život v Zborove je veľmi bohatý. Počas roka sa tu koná viacero kultúrno-spoločenských podujatí, organizovaných najčastejšie samosprávou obce, miestnymi subjektmi a dobrovoľníkmi (samozrejme, podujatia sa organizujú s prihliadnutím na aktuálne protipandemické opatrenia v súvislosti s pandémiou COVID-19). Obyvatelia obce a jej návštevníci majú počas roka možnosť navštíviť napr. rôzne hudobné koncerty (v rámci zborovského hudobného leta), multižánrový hudobný festival pod názvom Zborovské sladké drevo, drevosochárske sympóziu, rôzne čitateľské podujatia v obecnej knižnici, podujatia konané na Zborovskom hrade, pri príležitosti ukončenia svetových vojen a iné. Ďalšie podujatia sa konajú v rámci špecifických osláv (napr. Deň matiek, Medzinárodný deň detí), konajú sa stretnutia s jubilantmi a seniormi, taktiež sa organizujú podujatia v spolupráci s rímskokatolíckou farnosťou (napr. ples, karneval, extrémna krížová cesta a iné).

V Zborove sú vybudované dva kostoly a nachádza sa tu viacero kaplniek. Podobne ako je tomu v iných obciach, aj v Zborove má významné postavenie v živote obce cirkev, ktorá mala odjakživa významný vplyv na náboženské, kultúrne a spoločenské dianie. V obci je zriadená farnosť, patriaca do Košickej arcidiecézy, dekanátu Bardejov. Pre potreby rímskokatolíckej cirkvi slúži najmä farský kostol sv. Margity Antiochijskej, v ktorom sa konajú pravidelné sv. omše. Okrem tohto kostola sa v obci nachádza aj (taktiež rímskokatolícky) kostol sv. Žofie. Ten bol v minulosti v súkromnom vlastníctve (spočiatku bol vybudovaný a slúžil ako súčasť kúrie Rákociovcov), v súčasnosti je vo vlastníctve obce Zborov, ktorej sa ho podarilo zrekonštruovať (interiér kostola je už zrekonštruovaný, práce ešte prebiehajú na rekonštrukcii fasády).

Okrem „klasického“ cintorína sa tu nachádza aj židovský cintorín a dva vojenské cintoríny. Na pochovávanie zosnulých je k dispozícii cintorín, nachádzajúci sa v severovýchodnej časti intravilánu

obce (popri hlavnej ceste v smere na Svidník). K cintorínu vedie cez intravilán popri hlavnej ceste chodník pre peších. Kapacita cintorína by pri pokračujúcom trende úmrtnosti v obci mala postačovať ešte cca na 10 rokov. K vykonávaniu pohrebných obrádov má obec na cintoríne vybudovaný dom smútku. Súčasťou tohto cintorína je aj nemecký vojenský cintorín s vojnovými hrobmi padlých nemeckých vojakov počas II. svetovej vojny. Ďalší cintorín sa nachádza v severozápadnej časti intravilánu – ide o starý židovský cintorín. Druhý vojenský cintorín sa nachádza pred vstupom do obce od Bardejova na ľavej strane – na tomto cintoríne sa nachádzajú vojnové hroby vojakov padlých v I. svetovej vojne. Všetky cintoríny v obci sú veľmi dobre udržiavané.

Pre potreby športového využitia obyvateľov je v obci prístupných viacero športovísk a športovo-rekreačných zariadení, chýbajú však detské ihriská. V centrálnej časti obce sa nachádza futbalový areál s prírodným futbalovým ihriskom, tréningovou plochou, betónovým oválom, tribúnou a sociálnou budovou (so šatňami). Tento areál je pre širokú verejnosť uzavretý, slúži pre potreby organizovaného športu. V neďalekom školskom areáli má obec vybudovanú atletickú dráhu, v strede ktorej je voľne prístupné prírodné futbalové ihrisko. Vedľa atletickej dráhy sa nachádza multifunkčné ihrisko s umelou plochou a osvetlením (ihrisko je pre verejnosť uzavreté, avšak je možnosť prenajať si ho) a vedľa neho asfaltové ihrisko. Ďalšie menšie prírodné športové ihrisko sa nachádza v osade pri bytových domoch (toto je však v značne poškodenom stave). Možnosť vykonávania športových aktivít majú miestni obyvatelia aj v telocvični pri ZŠ (ktorú si taktiež môžu za podmienok stanovených školou prenajať). V obci sa na niektorých miestach nachádzajú rôzne preliezky, hojdačky a pod., avšak žiadne oficiálne detské ihrisko¹⁹ – voľne prístupné pre širokú verejnosť – k dispozícii nie je. Samospráva obce však od leta 2022 vo vyhradených dňoch a časoch sprístupnila (inak uzavreté) detské preliezky pri starej budove materskej školy.

Predstaviteľmi organizovaného športu sú predovšetkým TJ Magura Zborov a hasiči. Športový klub TJ Magura Zborov zastrešuje pod svojimi krídlami viaceré športy: futbal, nohejbal a stolný tenis. Futbalisti majú v súťažnom ročníku 2022/2023 zriadené dva tímy: mužstvo dospelých, ktoré hrá v VII. lige a družstvo U 15, hrajúce v IV. lige starších žiakov (obe súťaže sú po riadiacou gesciou ObFZ Bardejov). Súťažne pôsobia aj nohejbalisti a stolní tenisti. Dôležitým subjektom sú aj dobrovoľní hasiči, ktorí okrem samotnej ochrany pred požiarmi organizujú a zúčastňujú sa rôznych súťaží v hasičskom športe.

Aj neorganizovaný šport má v Zborove dlhú tradíciu, pričom obyvatelia majú rôzne možnosti športovania. Okrem pôsobenia v súťažiach sa v obci organizujú aj rôzne príležitostné a tradičné turnaje, preteky a pod. Ide napr. o nohejbalový turnaj, stolnotenisový alebo volejbalový, bežecké lyžovanie (zimná stopa), florbalový turnaj a pod. Miestni obyvatelia sa zúčastňujú aj súťaží v mariáši.

Tabuľka 29: Infraštruktúra kultúry a športu

Kultúrny dom	áno	Telocvičňa	áno
Kino	nie	Športové ihrisko prírodné	áno
Knižnica	áno	Športové ihrisko umelé	áno
Ochotnícky divadelný súbor	áno	Detské ihrisko	nie
Folklorný súbor	áno	Športový klub	áno

Zdroj: vlastné spracovanie

Administratívno-správne služby

Na kvalitu života obyvateľov obce vplýva aj dostupnosť administratívno-správnych služieb subjektov verejnej správy. Možno konštatovať, že čím viac služieb je v obci dostupných, tým väčší je komfort obyvateľstva. Dostupnosť (blízkosť; nízka náročnosť na dochádzku za danými službami, či už z hľadiska

¹⁹ S príslušnými povoleniami a dokumentáciou, vybudované v súlade s legislatívou.

vzdialenosti alebo času) administratívno-správnych služieb patrí medzi dôležité faktory ovplyvňujúce migračný pohyb obyvateľstva v obci.

Dostupnosť základných administratívno-správnych služieb je veľmi dobrá. Priamo v Zborove je síce dostupný len matričný úrad, avšak všetky ďalšie (pre bežného obyvateľa najdôležitejšie) administratívno-správne služby sú pre obyvateľov Zborova dostupné v susednom Bardejove (okresný úrad, úrad práce, daňový úrad a pod.).

Tabuľka 30: Spádovosť obce k vybraným poskytovateľom administratívno-správnych služieb

Inštitúcia	Miesto poskytovania služieb
Matričný úrad	Zborov
Pracovisko daňového úradu	Bardejov
Pracovisko Obvodného oddelenia policajného zboru	Bardejov*
Okresný súd	Bardejov
Okresný úrad	Bardejov
Pobočka Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Bardejov

* v Zborove má štátna polícia k dispozícii budovu, tá sa však využíva len príležitostne; stále pracovisko policajného zboru sa nachádza v Bardejove

Zdroj: vlastné spracovanie

Bezbariérovosť

Osoby v Zborove majú problém s bezbariérovým prístupom. Veľmi významnou pomocou od samosprávy v prospech najmä ťažko zdravotne postihnutých občanov a seniorov, ale napr. aj pre osoby vedúce detské kočíky, je budovanie bezbariérového prístupu. Z dôvodu kvalitnejšej sociálnej inklúzie a zlepšenia „prístupnosti obce a verejných služieb“ pre osoby so sťaženou možnosťou pohybu je potrebné budovať bezbariérový prístup najmä do budov, slúžiacich na verejnoprospešné účely, ako aj na verejných komunikáciách – najmä chodníky s nájazdmi. Azda najvypuklejší problém sa objavuje v prípade obecného úradu, ktorý sídli v spoločnej budove s poštou. Na poštu sa musia obyvatelia dostať na 1. poschodie po prekonaní viacerých schodov, pričom väčšina kancelárií obecného úradu sa nachádza dokonca až na 2. poschodí. Možnosti bezbariérového prístupu v obci Zborov sú zhrnuté v nasledujúcej tabuľke:

Tabuľka 31: Bezbariérový prístup do verejných budov a na komunikáciách

Budova / priestor	Bezbariérový prístup	Poznámka
Obecný úrad Zborov	nie	
Pošta	nie	
Kultúrny dom	áno	Vybudovaný je nekvalitný, provizórny prístup s vodiacími koľajnicami (osoba sediaci na vozíku ho vlastnými silami zdolať nedokáže a sprevádzajúca osoba musí vynaložiť veľkú fyzickú námahu na jeho prekonanie).
MŠ (nová budova)	áno	1. podlažie – áno 2. podlažie – môže sa využiť schodolez
ZŠ	áno	1. podlažie – áno 2. podlažie – nie
Zdravotné stredisko	áno	Vybudovaný výťah
Chodníky	áno	

Zdroj: Obecný úrad, vlastný prieskum

Sociálna oblasť – sumarizácia

Sociálna oblasť - sumarizácia:

Od roku 1993 až do r. 2020 neustále rástol počet obyvateľov Zborova. Kým v r. 1993 mala obec cca 2 400 obyvateľov, v súčasnosti je to takmer 3 600. V ostatných rokoch však badať spomalenie tempa rastu, pričom v r. 2021 počet obyvateľov prvýkrát medziročne klesol. Podiel Rómov na celkovom obyvateľstve v ostatných rokoch stagnuje, v súčasnosti tvorí cca 52 % (cca 1 900 osôb).

Dôvodom rastu počtu obyvateľov je najmä výrazne kladná bilancia prirodzeného pohybu obyvateľstva (extrémne vysoká natalita v kombinácii s veľmi nízkou mortalitou). Kladná je aj bilancia migračného pohybu (viac obyvateľov sa do obce nasťahuje ako sa ich z obce vysťahuje).

Veková štruktúra obyvateľstva je v porovnaní s priemerom SR veľmi dobrá, v obci žije výrazne mladšie obyvateľstvo. Hoci aj obyvateľstvo Zborova starne, deje sa to výrazne pomalšie ako priemer SR. Skladba vekovej štruktúry obyvateľstva obce Zborov sa za ostatných 10 rokov zhoršila, avšak nie tak výrazne, ako priemer SR.

Podmienky v rámci predprimárneho a primárneho vzdelávania sú v obci na veľmi dobrej úrovni. V šk. areáli sa nachádza nová budova MŠ, v ktorej vyučovanie prebieha od septembra 2022. Jej kapacita bude výrazne postačovať aj do budúcnosti. Táto MŠ je súčasťou spojenej školy, pod ktorú organizačne patria aj ZŠ, ZUŠ, ŠKD, CVČ a ŠJ. Všetky tieto školy a školské zariadenia sa nachádzajú na jednom mieste – v školskom areáli (ktorého súčasťou sú aj športoviská). Okrem spojenej školy (so svojimi organizačnými zložkami) sa v tom istom areáli nachádza aj špeciálna základná škola. Kapacita ZŠ je však naplnená na 100 %, je potrebné ju rozšíriť. Žiadna stredná škola ani detašované pracovisko strednej školy sa v obci Zborov nenachádza. Veľkým problémom z pohľadu vzdelávania je pomerne rozšírené záškoláctvo a nepokračovanie v štúdiu po ukončení povinnej šk. dochádzky.

V Zborove sa okrem rodinných domov nachádza aj veľké množstvo bytových domov. Väčšina BD je vo vlastníctve obce, ostatné sú v správe spoločenstiev vlastníkov bytov, príp. iného subjektu. V Zborove je pre obyvateľov dostupných až 63 nájomných bytov bežného štandardu a 108 nájomných bytov nižšieho štandardu (pričom ďalšie nájomné byty sa budujú; záujem o nájomné bývanie je stále pomerne výrazný – a to tak u Rómov, ako aj nerómov).

Vnútroštruktúra intravilánu obce je z hľadiska charakteristík domového a bytového fondu, ako aj z hľadiska rozmiestnenia rómskeho obyvateľstva výrazne diferencovaná. Najhoršia situácia z pohľadu kvality domového a bytového fondu je v osade, kde aktuálne žije cca 1 600 Rómov (z celkového počtu 1 900 v obci). V osade sa totižto nachádza niekoľko desiatok chatrčí (čiernych stavieb), ktoré sú v absolútne nevyhovujúcom stave, bez pripojenia na energetické siete, bez tečúcej vody a splachovacieho záchoda. V takýchto chatrčiach žije viac ako 600 Rómov (ostatní obyvatelia osady bývajú v obecných nájomných bytoch nižšieho štandardu).

Obložnosť obydli v osade je veľmi vysoká. Kým u nerómskeho obyvateľstva sa počet obyvateľov na jeden byt v rámci SR štandardne pohybuje v rozmedzí cca 2,5 až 4,0, v Zborove je obložnosť v ostatnej časti obce 3,8 a v osade sa pohybuje na úrovni viac ako 7.

Občianska vybavenosť v Zborove je na veľmi dobrej úrovni. Nachádzajú sa tu školy, kultúrne zariadenia, cirkevné zariadenia, rôzne zariadenia služieb, obchodné prevádzky, športoviská a iné.

Rovnako je na výbornej úrovni dostupná aj zdravotná starostlivosť – v zrekonštruovanom zdravotnom stredisku sa tu nachádzajú viaceré ambulancie lekárov. Nachádzajú sa tu 2 zariadenia pre seniorov, jedno zariadenie opatrovateľskej služby a komunitné centrum. Kultúrno-spoločenský život v Zborove je bohatý, počas roka sa tu koná viacero kultúrno-spoločenských podujatí. Pôsobia tu dve kultúrne telesá (spevácky zbor a ochotnícke divadlo). Pre potreby športového vyžitia obyvateľov je v obci dostupných viacero športovísk a športovo-rekreačných zariadení, chýba však väčší počet detských ihrísk.

Kľúčové rozvojové výzvy:

- množstvo chatrčí, kde ľudia žijú vo veľmi zlých sociálnych a hygienických podmienkach; chatrče bez napojenia na energie, nedostupnosť tečúcej vody a splachovacieho záchoda
- chýbajúce nájomné byty
- nedostatočné kapacity ZŠ
- výrazne rozšírené záškoláctvo
- nepokračovanie príslušníkov MRK v ďalšom vzdelávaní po ukončení povinnej školskej dochádzky
- chýbajúce detské ihriská
- chýbajúci bezbariérový prístup do viacerých budov.

Návrh

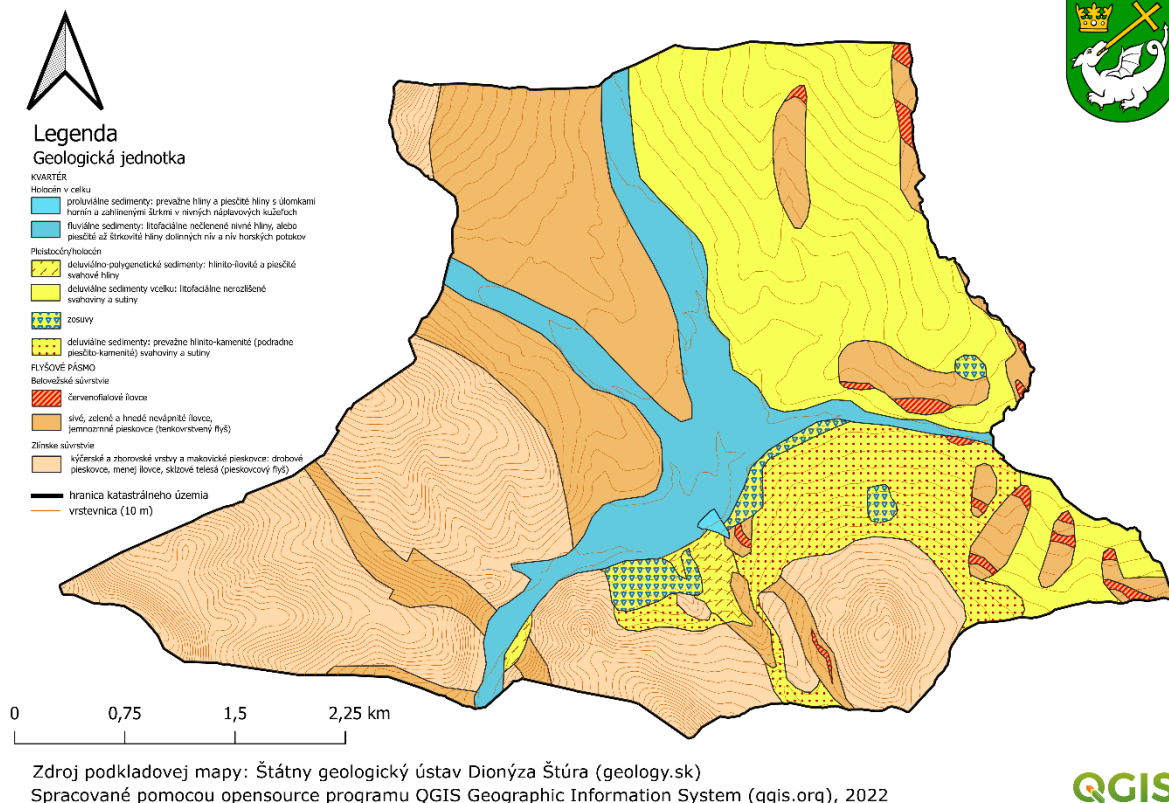

Environmentálna oblasť

Prírodné pomery

Geologická stavba územia nie je veľmi pestrá. Celý kataster obce Zborov je tvorený kriedou a paleogénom vonkajších Karpát (ide o flyš, reprezentovaný najmä pieskovecami a ílovcami rôznych súvrství – napr. vychylovské alebo belovežské súvrstvie).

Mapa 16: Geologická stavba územia

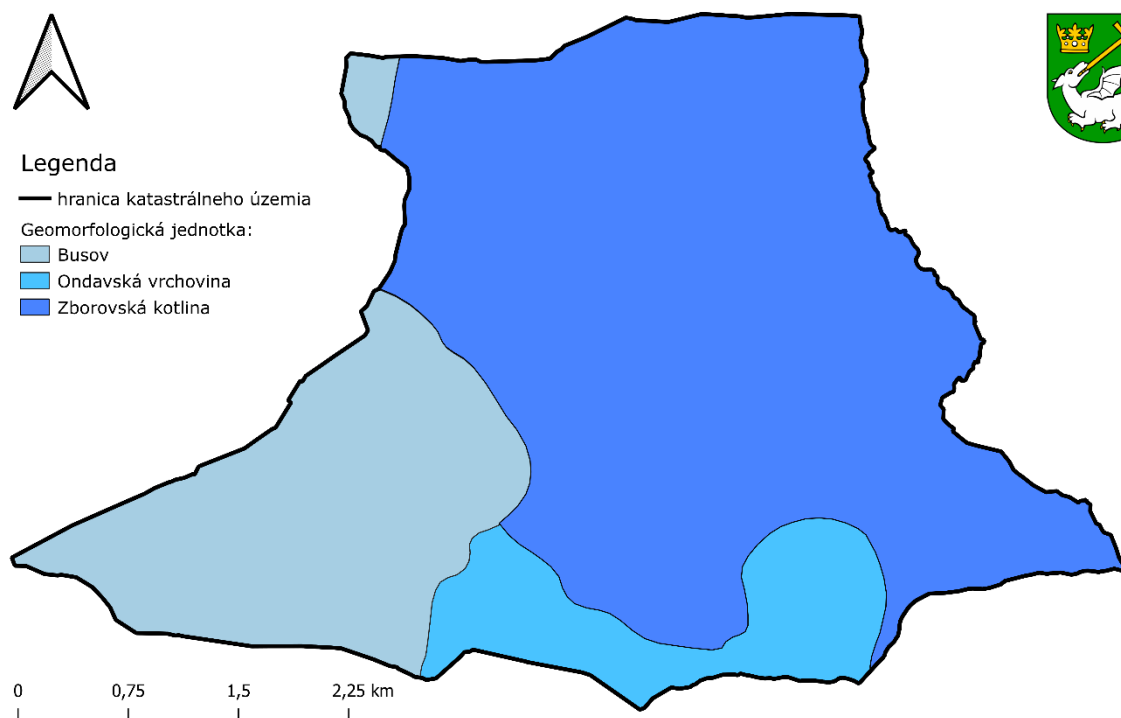
QGIS

Zdroj: vlastné spracovanie

Do katastra obce zasahujú 3 geomorfologické jednotky. Z hľadiska geomorfologického členenia patrí katastrálne územie obce do Alpsko-Himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Východné Karpaty, subprovincie Vonkajšie Východné Karpaty, oblasti Nízke Beskydy a dvoch celkov: Ondavská vrchovina (väčšina územia) a Busov (juhozápadná, prevažne zalesnená časť katastra a severozápadný cíp katastra). Celok Busov pozostáva z geomorfologickej jednotky s rovnomeným názvom a celok Ondavská vrchovina sa delí na 2 geomorf. jednotky: Ondavská vrchovina (južná časť katastra) a Zborovská kotlina (najväčšia časť katastra – centrálna a východná).

Mapa 17: Geomorfologické jednotky v katastri obce Zborov

Zdroj podkladovej mapy: Štátny geologický ústav Dionýza Štúra (geology.sk)
Spracované pomocou opensource programu QGIS Geographic Information System (qgis.org), 2022

QGIS

Zdroj: vlastné spracovanie

Hydrologicky patrí kataster obce do úmoria Čierneho mora a povodia Bodrogu (hlavné povodie). Sústavu vodných tokov v území tvoria predovšetkým Kamenec (najväčší tok, pretekajúci stredom obce), Rakovec a Stebníček. Tie sú dopĺňané sústavou bezmenných vodných tokov. Rieky a potoky na území obce majú dažďovo-snehový režim odtoku s najvyššou vodnosťou v marci až apríli (s najvyššími prietokmi v marci) a najnižšou vodnosťou v septembri. Kataster obce leží v hydrogeologickom rajóne PQ 110 (paleogén Nízkych Beskyd v povodí Tople).

Do katastra obce zasahujú 3 klimatické okrsky. Väčšina územia patrí do mierne teplej klimatickej oblasti, okrsku M6 (mierne teplý, veľmi vlhký, vrchovinový), najjužnejšia časť katastra do okrsku M3 (mierne teplý, mierne vlhký, pahorkatinový až vrchovinový). Malý cíp v juhovýchodnej (najvyššie položenej) časti katastra patrí do chladnej klimatickej oblasti, okrsku C1 (mierne chladný, veľmi vlhký). Územie obce je stredne bohaté na vlahu – priemerný ročný úhrn zrážok sa pohybuje na úrovni cca okolo 700 mm. V januári dosahuje úhrn zrážok okolo 30-40 mm, v júli cca 80-100 mm.

Z hľadiska pôd dominujú kambizeme, v lesoch najmä dub a buk. Z pôdných typov sa v katastri obce nachádzajú najmä kambizeme (s rôznymi pôdnymi jednotkami) a pseudogleje. Z hľadiska fytogeografického členenia patrí západná časť katastra obce do bukovej fytogeograficko-vegetačnej zóny, flyšovej oblasti a východná časť katastra do dubovej zóny, horskej podzóny, flyšovej oblasti. Prirodzenou potenciálnou vegetáciou na území obce sú dubovo-hrabové lesy (v nižšie položenej časti katastra), vo vyššie položených častiach (najmä na juhozápade) sú to bukové lesy. Zoogeografické členenie terestrického biocyklu zaraďuje územie obce do provincie listnatých lesov.

Ochrana prírody a krajiny

Medzinárodné zmluvy, dohovory, európska a slovenská legislatíva ustanovujú rôzne sústavy ochrany prírody a krajiny. Základným zákonom v tejto oblasti je zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Ten z pohľadu národnej sústavy definuje všeobecnú a osobitnú ochranu prírody a krajiny. V rámci osobitnej ochrany rozlišuje územnú ochranu (veľkoplošné a maloplošné chránené územia), druhovú ochranu (rastlín, živočíchov, chránených nerastov a chránených skamenelín) a ochranu drevín. Transpozíciou európskej legislatívy ustanovuje zákon č. 543/2002 Z. z. na území Slovenska 2 typy európskej sústavy chránených území NATURA 2000: Chránene vtáčie územia (CHVÚ) a územia európskeho významu (ÚEV). Okrem toho ustanovuje na Slovensku aj chránené územia medzinárodného významu (na základe osobitných zmlúv, príp. vyplývajúce z členstva SR v medzinárodných organizáciách) – patria tam napr. ramsarské lokality, lokality svetového prírodného dedičstva, biosférické rezervácie a pod.

Do katastra obce zasahujú 2 maloplošné chránené územia a 1 územie európskeho významu.

Maloplošné chránené územia predstavujú prírodná rezervácia Zborovský hradný vrch a prírodná rezervácia Pralesy Slovenska – Stebnícka Magura. Územie európskeho významu predstavuje Stebnícka Magura. Z aspektu územnej ochrany prírody leží väčšina katastra obce Zborov v území s I. stupňom ochrany prírody a krajiny (ktorým je podľa zákona č. 543/2002 Z. z. územie celej Slovenskej republiky). Priamo v katastri obce Zborov sa nenachádzajú žiadne veľkoplošné chránené územia, chránené stromy, chránené vtáčie územia ani územia medzinárodného významu.

PR Zborovský hradný vrch

Ide o prírodnú rezerváciu s rozlohou 25,5 ha, ktorá bola vyhlásená už v roku 1926, a to na ochranu zachovanej typickej vegetácie jedľových bučín, výraznej krajinnej dominanty vo flyšovej oblasti Nízkych Beskyd na vedeckovýskumné, náučné a kultúrno-výchovné ciele. Platí na nej 5. (najvyšší) stupeň územnej ochrany prírody, nachádza sa výlučne v katastri Zborova. Prírodná rezervácia má zriadené aj ochranné pásmo o rozlohe cca 23 ha.

PR Pralesy Slovenska – Stebnícka Magura

Táto prírodná rezervácia bola vyhlásená 1.12.2021, platí na nej najvyšší, 5. stupeň ochrany. PR sa nachádza výlučne v katastri obce Zborov, jej rozloha je 14 ha. Predmetom ochrany sú biotopy európskeho významu – bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy a lipovo-javorové sutinové lesy.

ÚEV Stebnícka Magura

Toto územie európskeho významu, patriace do siete NATURA 2000, sa prekrýva s NPR Stebnícka Magura (avšak NPR leží výlučne v katastri Stebníka). ÚEV pokrýva úplne najjuhozápadnejší cíp katastra Zborova, jeho evidenčné číslo je SKUEV0754. Zriadené bolo z dôvodu ochrany prirodzených, miestami až pralesových lesných porastov buka, jedle a javora, ktoré predstavujú v rámci Nízkych Beskyd fytoecologicky a floristicky jedinečnú ukážku prirodzených a pôvodných spoločenstiev ich najvyšších polôh. Aj tu platí 5. stupeň územnej ochrany prírody.

Ochrana pred povodňami

Z hľadiska manažmentu povodňových rizík sa v katastri obce Zborov nachádzajú viaceré problémové lokality s potenciálom záplav. Ide predovšetkým o tok Kamenca, ktorý preteká v podstate celým intravilánom obce v smere od severu na juh. Na niektorých miestach vytvára tento tok viaceré meandre s typickými eróznymi a akumulačnými brehmi. Pri vyšších stavoch vodnej hladiny (najmä

v čase príválových dažďov, príp. aj dlhotrvajúcich dažďov) dochádza k erózii brehov tohto toku, pričom hrozí aj jeho vyliatie. Tok Kamenca je v intraviláne na niektorých miestach regulovaný, brehy sú spevnené násypmi kameňa. Ďalším problémovým tokom je bezmenný ľavostranný prítok Kamenca, ktorý má pomerne veľké povodie a pri výdatnejších zrážkach spôsobuje povodňové situácie. Tento tok je regulovaný, preteká okolo cintorína a do Kamenca sa vlieva v centrálnej časti obce. Potenciálne problémové sú však aj ďalšie malé toky, pretekajúce intravilánom.

V obci sa povodňové situácie vyskytujú pomerne často. Naposledy boli v obci problémy s povodňami na prelome rokov 2021 a 2022, kedy došlo k veľkému otepleniu a výrazným dažďom. Táto situácia zároveň spôsobila masívne topenie snehu v povodí tokov, pretekajúcich Zborovom, čo v konečnom dôsledku spôsobilo v intraviláne obce povodňové problémy. Vyliatie potokov (a blata) však niekedy nastáva aj v letných mesiacoch, pri príválových dažďoch.

Samospráva obce, ako aj niektoré miestne subjekty, v ostatnom období realizovali viaceré protipovodňové opatrenia, ako aj adaptačné opatrenia na zmiernenie dopadov zmeny klímy na životné prostredie. Obec Zborov v spolupráci so správou povodia realizuje rôzne opatrenia na ochranu obce pred povodňami. Spevnené boli niektoré úseky na brehoch Kamenca, korytá tokov a odvodňovacie kanály boli prehĺbené a taktiež boli zväčšené priepusty popod mosty. Podobne, aj Poľnohospodárske družstvo Magura realizovalo niektoré adaptačné agrotechnické opatrenia, zadržiavajúce vodu v krajine (napr. výsev zelených pásov a pod.).

Odpadové hospodárstvo

Produkcia komunálnych odpadov v obci prudko rastie. Kým v roku 2017 bolo v obci vyprodukovaných 353 t komunálnych odpadov (KO), v roku 2021 to bolo až 854 t, čo v priebehu 5-tich rokov predstavuje mimoriadne vysoký nárast – až o 140 %. Samotný rast produkcie odpadov je v súlade s vývojom produkcie odpadov v celej SR. Avšak – zatiaľ čo v SR sa produkcia komunálnych odpadov v danom období zvýšila o cca 25 %²⁰, v obci Zborov to bolo až o spomínaných 140 %. Výrazný skokovitý nárast produkcie KO v Zborove v roku 2021 (oproti roku 2020) bol zapríčinený najmä markantným nárastom hmotnosti vyzbieraných kovov – najmä železa a ocele (kým „štandardne“ sa v obci do roku 2020 ročne vyzbieralo do 1 t kovov, v roku 2021 to bolo až cca 200 t²¹). Ak by sme kovy od celkovej produkcie KO v roku 2021 odpočítali (kvôli spomínanej zmene štatistického výkazníctva), obec by za daný rok vyprodukovala cca 650 t KO. To znamená, že nárast produkcie KO v roku 2021 oproti roku 2017 by v Zborove bol na úrovni cca 85 % - čo je aj tak extrémne vysoká hodnota (v porovnaní s 25 %-ným nárastom v SR).

V Zborove prudko rastie aj produkcia zmesových komunálnych odpadov²². V roku 2017 obec vyprodukovala 317 t zmesových KO, v roku 2021 to už bolo 580 t. To predstavuje nárast až o 83 % (čo je veľmi podobná hodnota ako nárast celkovej produkcie KO v obci bez započítaných kovov). Možno teda konštatovať, že nárast celkovej produkcie KO v rokoch 2017-2021 má „na svedomí“ nárast produkcie zmesových komunálnych odpadov. Podľa vyjadrení predstaviteľov samosprávy je táto

²⁰ Ide o odhad autora, nakoľko oficiálne údaje o množstve vyprodukovaného komunálneho odpadu v SR za rok 2021 v čase spracovania tohto PHSR ešte neboli publikované. V priebehu rokov 2017-2020 sa v SR produkcia komunálnych odpadov zvýšila o 22 %.

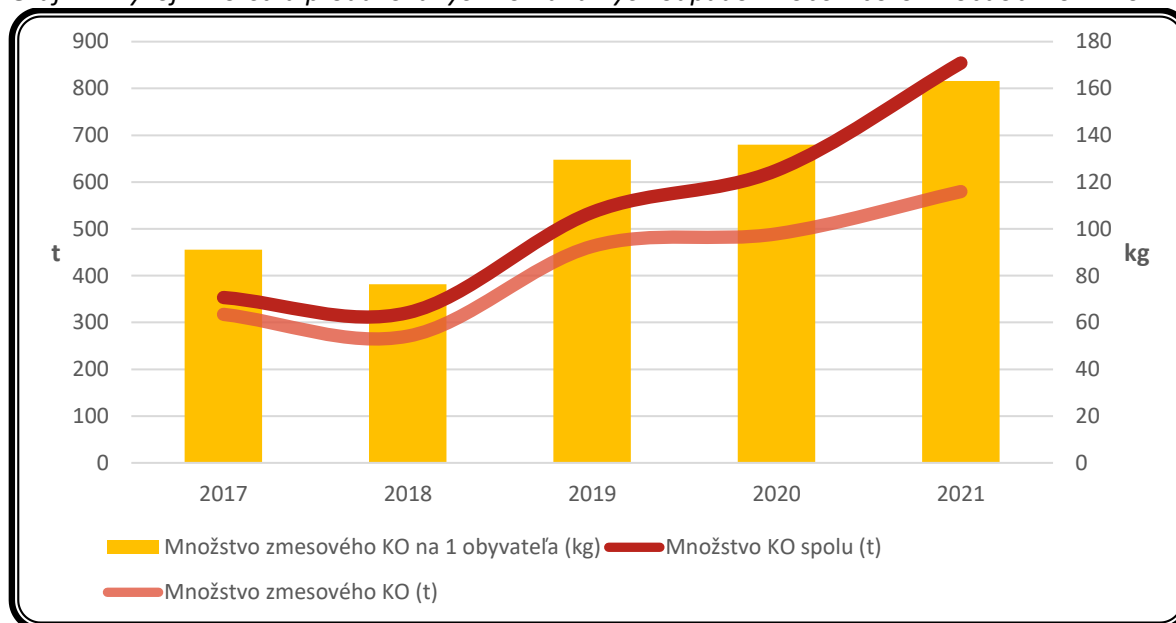
²¹ Tento rapídny nárast produkcie kovov v obci nastal z dôvodu legislatívnych zmien a povinností zberní kovov ohľadom štatistického výkazníctva. Kým zberne kovov dovtedy všetky vyzbierané kovy štatisticky vykazovali v obci (meste), kde sa táto zberňa reálne nachádzala, po legislatívnej zmene už majú zberne povinnosť tieto kovy evidovať podľa miesta trvalého pobytu osoby, ktorá kovy do zberne priniesla (následne zberňa ohlasuje každej príslušnej obci množstvo vyzbieraných kovov za predchádzajúci rok).

²² Na účely tejto analýzy bol k zmesovému odpadu (200301) započítaný aj objemný odpad (200307), nakoľko objemný odpad svojou povahou predstavuje v podstate rovnaký odpad ako zmesový – líši sa len iným katalógovým číslom (a spravidla aj rozmermi).

zvýšená produkcia zmesových KO dôsledkom sanácie viacerých čiernych skládok, ktoré obec v ostatných rokoch realizovala.

Graf 17: Vývoj množstva produkováných komunálnych odpadov v obci Zborov v období 2017-2021

* na účely tejto analýzy bol k zmesovému odpadu (200301) započítaný aj objemný odpad (200307)

Zdroj: Ročné výkazy o komunálnom odpade z obce 2017-2021, vlastné spracovanie

Do tretice – aj množstvo komunálneho odpadu na 1 obyvateľa v obci prudko rastie. Kým v roku 2017 priemerný Zborovčan vyprodukoval 101 kg komunálnych odpadov, v roku 2021 to už bolo 241 kg. Na druhej strane, ako vidieť z nasledujúceho grafu – pozitívnym momentom je skutočnosť, že produkcia KO na 1 obyvateľa v obci Zborov je hlboko pod priemerom SR, ako aj pod priemerom Prešovského kraja. Priemerný Slovák totižto v roku 2017 vyprodukoval 393 kg komunálnych odpadov a v roku 2020 (posledný údaj, ktorý je ku dňu spracovania tohto PHSR dostupný) až 478 kg (pre úplnosť: priemerný obyvateľ PO kraja vyprodukoval 290, resp. 372 kg). Negatívnym je však tempo rastu – kým v SR sa množstvo KO na 1 obyvateľa za sledované obdobie zvýšilo o 22 %, v Zborove to bolo až o 140 %.

Graf 18: Produkcia komunálneho odpadu na 1 obyvateľa

* údaje za kraj a SR za rok 2021 v čase spracovania tohto PHSR ešte neboli publikované

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, Ročné výkazy o komunálnom odpade z obce 2017-2021, vlastné spracovanie

Úroveň vytriedenia komunálnych odpadov v obci zaostáva za priemerom SR, ako aj za cieľmi SR v oblasti recyklácie komunálnych odpadov. V Zborove stúpila úroveň vytriedenia KO z 13,54 % v roku 2018 na 32,11 % v roku 2021. V Slovenskej republike sa miera recyklácie zvýšila z 29,32 % v roku 2017 na 44,63 % v roku 2020 (odhad autora pre SR a pre rok 2021 je cca 50 %). Zároveň je však nutné skonštatovať, že rovnako ako obec Zborov, ani SR a ani Prešovský kraj nedosahujú recyklačné ciele. Európska únia (a na Slovensku príslušná legislatíva vrátane Stratégie environmentálnej politiky SR do roku 2030) totižto stanovila nasledovné recyklačné ciele pre komunálny odpad:

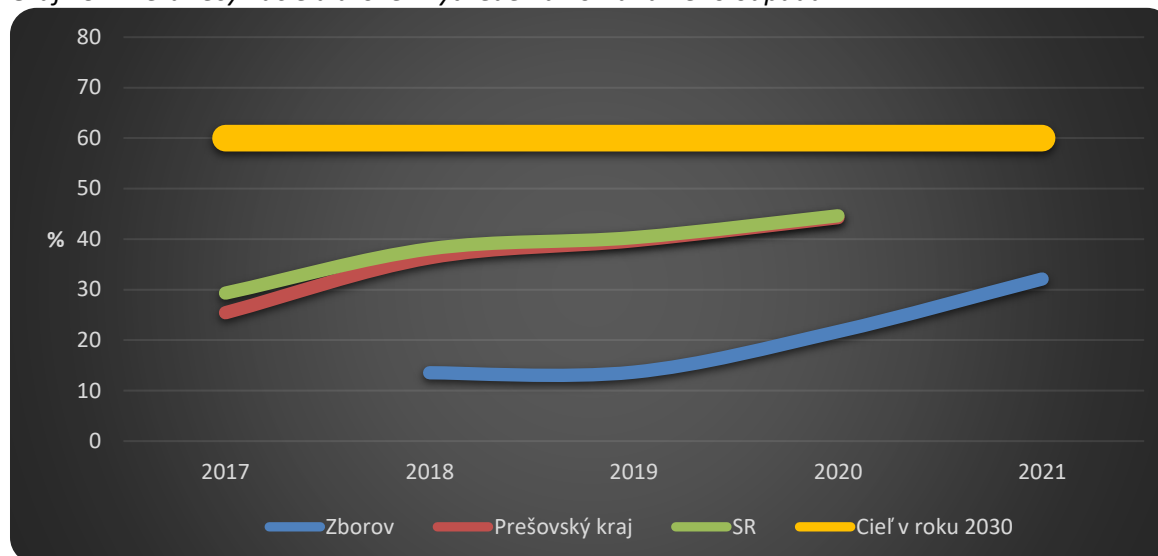
Rok	2020	2025	2030	2035
Miera recyklácie ²³	50 %	55 %	60 %	65 %

Pozitívnym momentom je skutočnosť, že úroveň vytriedenia KO v Zborove rastie rýchlejším tempom, ako rastie miera recyklácie SR. Kým v Zborove sa úroveň vytriedenia KO za ostatné 4 roky zvýšila cca o 18 percentuálnych bodov, v Slovenskej republike to bolo o 15 p.b. (pričom v Prešovskom kraji bol nárast o 19 p.b. – z 25,43 % na 44,26 %).

²³ Príslušná Smernica EP a Rady umožňuje Slovensku odložiť termíny dosiahnutia stanovených cieľov o 5 rokov.

Graf 19: Miera recyklácie a úroveň vytriedenia komunálneho odpadu

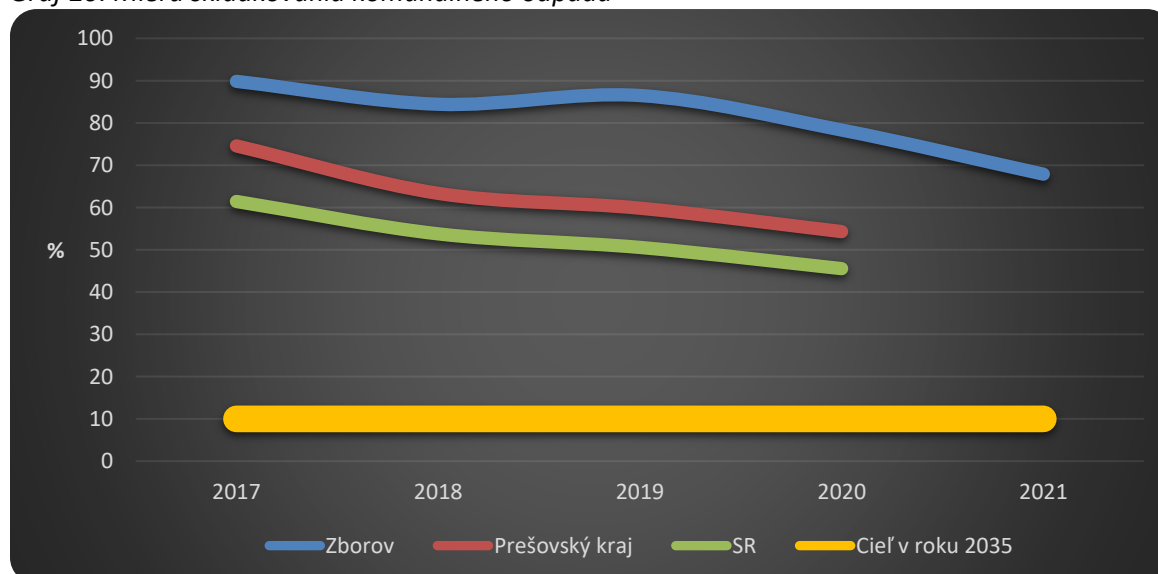
* údaje o miere recyklácie za kraj a SR za rok 2021 v čase spracovania tohto PHSR ešte neboli publikované

** údaje o úrovni vytriedeného odpadu v obci sa sledujú až od roku 2018

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, Ročné výkazy o komunálnom odpade z obce 2017-2021, vlastné spracovanie

Napriek tomu, že sa miera skládkovania KO v Zborove postupne znižuje (čo je pozitívny trend), ešte stále je extrémne vysoká (čo je negatívny stav). Stratégia environmentálnej politiky SR do roku 2030 stanovila pre SR pre rok 2035 cieľ znížiť mieru skládkovania komunálnych odpadov na menej ako 25 % (MŽP SR, 2019). Obec Zborov dosiahla v roku 2021 mieru skládkovania na úrovni 68 %, pričom v roku 2017 to bolo až 90 %. Pre porovnanie, v SR sa miera skládkovania znížila zo 61 % v roku 2017 na 46 % v roku 2021 a v Prešovskom kraji sa v tom istom období znížila zo 75 % na 54 %. V Zborove sa miera skládkovania znižuje mierne rýchlejším tempom, ako je tomu v SR a v Prešovskom kraji.

Graf 20: Miera skládkovania komunálneho odpadu

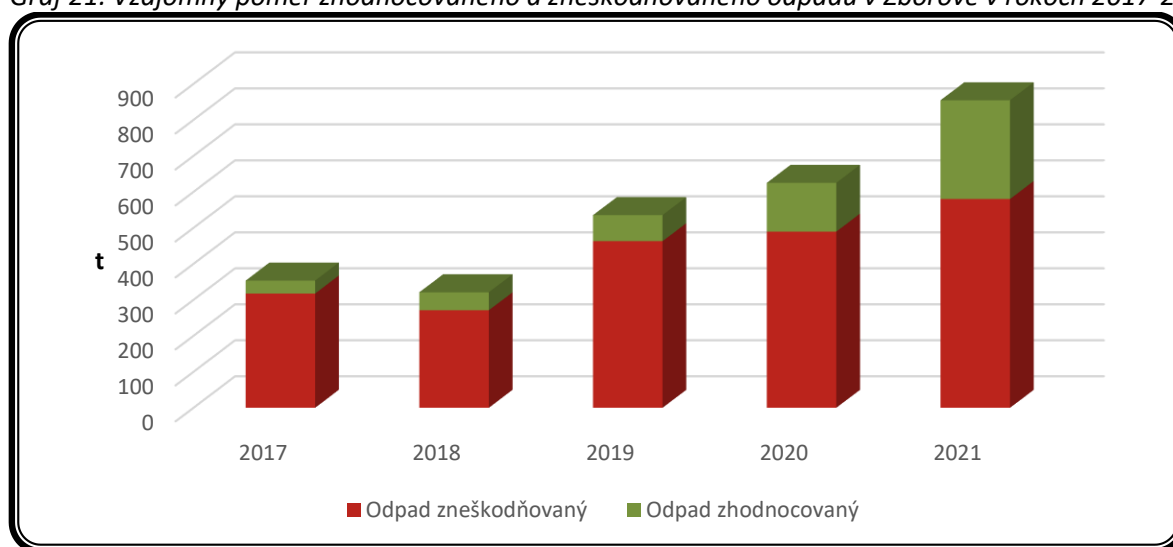
* údaje o miere skládkovania za kraj a SR za rok 2021 v čase spracovania tohto PHSR ešte neboli publikované

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, Ročné výkazy o komunálnom odpade z obce 2017-2021, vlastné spracovanie

Vzájomný pomer zhodnocovaného a zneškodňovaného odpadu sa v obci pozitívne mení. S tým, ako sa v obci postupne zvyšuje úroveň vytriedenia komunálneho odpadu a ako sa zároveň znižuje miera skládkovania, dochádza (logicky) k pozitívnemu trendu – postupne sa zlepšuje vzájomný pomer pozitívneho typu (zhodnocovanie) a negatívneho typu (zneškodňovanie) nakladania s komunálnym odpadom.

Graf 21: Vzájomný pomer zhodnocovaného a zneškodňovaného odpadu v Zborove v rokoch 2017-2021

Zdroj: Ročné výkazy o komunálnom odpade z obce 2017-2021, vlastné spracovanie

Náklady obce na odpadové hospodárstvo za ostatných 5 rokov rapídne stúpili – až 2,4 násobne. Zatiaľ čo v roku 2017 obec Zborov vynaložila na odpadové hospodárstvo takmer 44 000 €, v roku 2022 očakáva náklady na úrovni až 105 000 €. Tento výrazný nárast finančných nákladov ide ruka v ruku s rapídnyim zvyšovaním množstva vyprodukovaného komunálneho odpadu (a v rámci KO najmä zmesového a objemného odpadu) v obci. Samozrejme, podiel na tejto skutočnosti má aj zvyšovanie poplatkov za uloženie odpadu na skládky, ktoré na Slovensku z dôvodu sprísnenia legislatívy prebehlo v rokoch 2019-2021. Do budúcnosti je však namieste očakávať, že poplatky za uloženie odpadu na skládky budú v nadväznosti na strategické ciele SR v oblasti odpadového hospodárstva (pozri MŽP SR, 2019) naďalej významne narastať, **čo pre obec vytvára ďalšie významné potenciálne zaťaženie rozpočtu.** Riešením pre obec je prijatie súboru opatrení zameraných na znižovanie produkcie zmesového KO, zvyšovanie úrovne vytriedenia odpadov (vrátane zhodnocovania biologicky rozložiteľného KO) a zavedenie motivačného systému poplatkov za odpad.

Tabuľka 32: Náklady obce Zborov na odpadové hospodárstvo (€)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Obec Zborov	43 915	45 497	50 117	77 885	111 693	105 443

Poz.: 2017-2020 skutočné plnenie, 2021 očakávaná skutočnosť, 2022 rozpočtované prostriedky

Zdroj: rozpočty obce na roky 2020-2022, 2021-2023 a 2022-2024

Nakladanie s odpadmi sa v obci riadi podľa Všeobecne záväzného nariadenia č. 2/2016 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a s drobnými stavebnými odpadmi a zabezpečuje sa v súlade s ustanoveniami

zákona NR SR č. 79/2015 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov. Jednotlivé druhy odpadov sa zbierajú spôsobom a vo frekvenciách v zmysle ustanovení spomínaného zákona a jeho vykonávacích vyhlášok.

V obci ako aj v osade sa na zber zmesového komunálneho odpadu využívajú štandardné KUKA nádoby na odpad (spravidla o objeme 110 litrov). KUKA nádoby na odpad majú k dispozícii všetci obyvatelia obce – teda aj v rómskej osade²⁴. Okrem KUKA nádob sú v osade dostupné aj maloobjemové kontajnery (MOK). Frekvencia odvozu zmesového odpadu zmluvnou spoločnosťou z KUKA nádob je 1x za dva týždne – a to tak v celej obci, ako aj v osade. Triedený zber odpadov, na ktorý sa vzťahuje rozšírená zodpovednosť výrobcov, je v obci zabezpečený najmä prostredníctvom vriec. Len takýto systém zberu je zjavne nedostatočný – odporúča sa tento systém rozšíriť o stojiská nádob na triedený zber (papier, plasty, kovy, sklo, kompozitné obaly) a vybudovať zberný dvor.

Tabuľka 33: Frekvencia zberu komunálneho odpadu v roku 2022

Druh(y) odpadu	Frekvencia zberu
Zmesový odpad	1x za 2 týždne*
Objemný odpad	2x ročne
Papier a lepenka	1x za 3 mesiace
Sklo	3x za rok
Plasty	1x mesačne
Kovové obaly	1x mesačne
Kompozitné obaly	1x mesačne
Elektroodpad, batérie a akumulátory	1x za 3 mesiace
Odpad s obsahom škodlivých látok	2x ročne
Drobný stavebný odpad	podľa potreby (individuálne)
Kuchynský odpad	nezbiera sa**
Jedlé oleje a tuky	6x ročne
Textil	podľa aktuálnej dohody so zberovou spoločnosťou
Nespotrebované lieky a zdravotnícke pomôcky	priebežne (vo verejnej lekární)

* v osade a na iných miestach v obci, kde sa 1 100 l MOK, sa odpad vyváža 1x týždenne

** na základe výnimky zo zákona

Zdroj: VZN 2/2016, www.zborov.sk

Obec realizuje projekt výstavby zberného dvora (prostredníctvom externých zdrojov). Tento projekt, po jeho ukončení, výrazne obci napomôže v oblasti nakladania s komunálnym odpadom (najmä triedenia). Pred vjazdom do Zborova v smere od Bardejova sa nachádza súkromné recyklačné stredisko stavebnej sutiny. To je z hľadiska nakladania s drobným stavebným odpadom (DSO) pozitívna skutočnosť, nakoľko priamo v katastri obce je dostupné zariadenie na zhodnocovanie DSO.

Paušálny kalendárový systém zberu od fyzických osôb nevytvára pre obyvateľov obce motiváciu triediť odpad. V Zborove je zavedený paušálny kalendárový systém zberu zmesových odpadov pre fyzické osoby a množstvový zber pre právnické osoby a podnikateľov. Systému zberu odpadov je teda prispôsobený aj systém platenia poplatku za komunálny odpad, ktorý je ošetrený prostredníctvom VZN č. 3/2012 o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady (toto VZN má 2 dodatky). Fyzické osoby aktuálne (2022) platia za komunálny odpad poplatok vo výške 10 € na osobu a rok. Takáto **výška poplatku postačuje na vykrytie len cca 1/3 nákladov obce na odpadové**

²⁴ Niektorí obyvatelia osady síce KUKA nádoby (resp. MOK) majú, avšak aj napriek tejto skutočnosti hádzajú odpad kamkoľvek (v okolí svojich obydľí).

hospodárstvo (ktoré sú aktuálne na úrovni viac ako 100 000 € ročne). Je preto viac ako vhodné prijať na tomto úseku viaceré opatrenia (napr. zvýšiť výšku poplatku, zaviesť množstvový zber a pod.).

Nádoby na zmesový odpad sa vážia. Obec Zborov v spolupráci so zberovou spoločnosťou pristúpila od roku 2022 v záujme nastavenia kvalitnejšieho, efektívnejšieho a spravodlivejšieho systému odpadového hospodárstva k váženiu nádob na zmesový odpad. Počas roku 2022 sa tieto dáta pilotne zbierajú, a to na úrovni každej domácnosti. Následne, na základe vyhodnotenia dát za kalendárny rok bude obec môcť reagovať, keďže bude mať k dispozícii dostatočnú dátovú základňu pre kvalitatívnu zmenu odpadového hospodárstva a lepšie nastavenie systému poplatku za odpad.

Veľkým problémom a výrazne negatívnym javom z pohľadu nakladania s odpadmi a pohľadu ochrany zdravia a ochrany životného prostredia je mimoriadne nízke environmentálne povedomie obyvateľov žijúcich v osade. V osade sa totižto – aj napriek skutočnosti, že obyvatelia majú dostupné nádoby na zmesový odpad – nachádza viacero (aj veľmi veľkých) čiernych skládok, pričom aj kdekoľvek na zemi (na uliciach, okolo ciest, v rigoloch, okolo obydľí) je voľne pohodených množstvo odpadkov. Nekvalitné životné prostredie následne so sebou nesie zdravotné riziká – zvýšené riziko prenosu chorôb, prítomnosť myší, potkanov a pod. Na druhej strane – riešenie tohto stavu je mimoriadne náročné a jednoznačne predstavuje „beh na dlhé trate“ s neistým výsledkom (dlhodobá a neustála environmentálna osveta, naučiť obyvateľov hádzať odpadky do koša, následne naučiť ich odpadky triediť, vypestovať návyky ohľadom povinnosti platieb za odpad atď.). **Azda najväčšou výzvou pre samosprávu obce na úseku odpadového hospodárstva je teda zlepšovať environmentálne povedomie obyvateľov žijúcich v osade.**

Environmentálne záťaž

V obci sú oficiálne evidované dve environmentálne záťaž. Podľa Informačného systému environmentálnych záťaž, vedeného Ministerstvom životného prostredia SR, sú na území obce Zborov evidované dve záťaž: Zborov – obaľovačka a Zborov – skládka TKO. Pravdepodobná environmentálna záťaž Zborov – obaľovačka sa nachádza pred vstupom do obce v smere od Bardejova, na pravej strane. Skládka TKO je v registri vedená ako pravdepodobná environmentálna záťaž a zároveň ako sanovaná/rekultivovaná skládka. Nachádza sa na severozápadnom okraji obce, jej aktuálny stav (leto 2022) je taký, že ide o sanovanú skládku odpadov.

Tabuľka 34: Environmentálne záťaž v obci Zborov

Názov environmentálnej záťaž	Identifikátor	Register*
BJ (033) / Zborov – obaľovačka	SK/EZ/BJ/52	Register A
BJ (034) / Zborov – skládka TKO	SK/EZ/BJ/53	Register A Register C

* Register A: Pravdepodobná environmentálna záťaž

Register B: Environmentálna záťaž

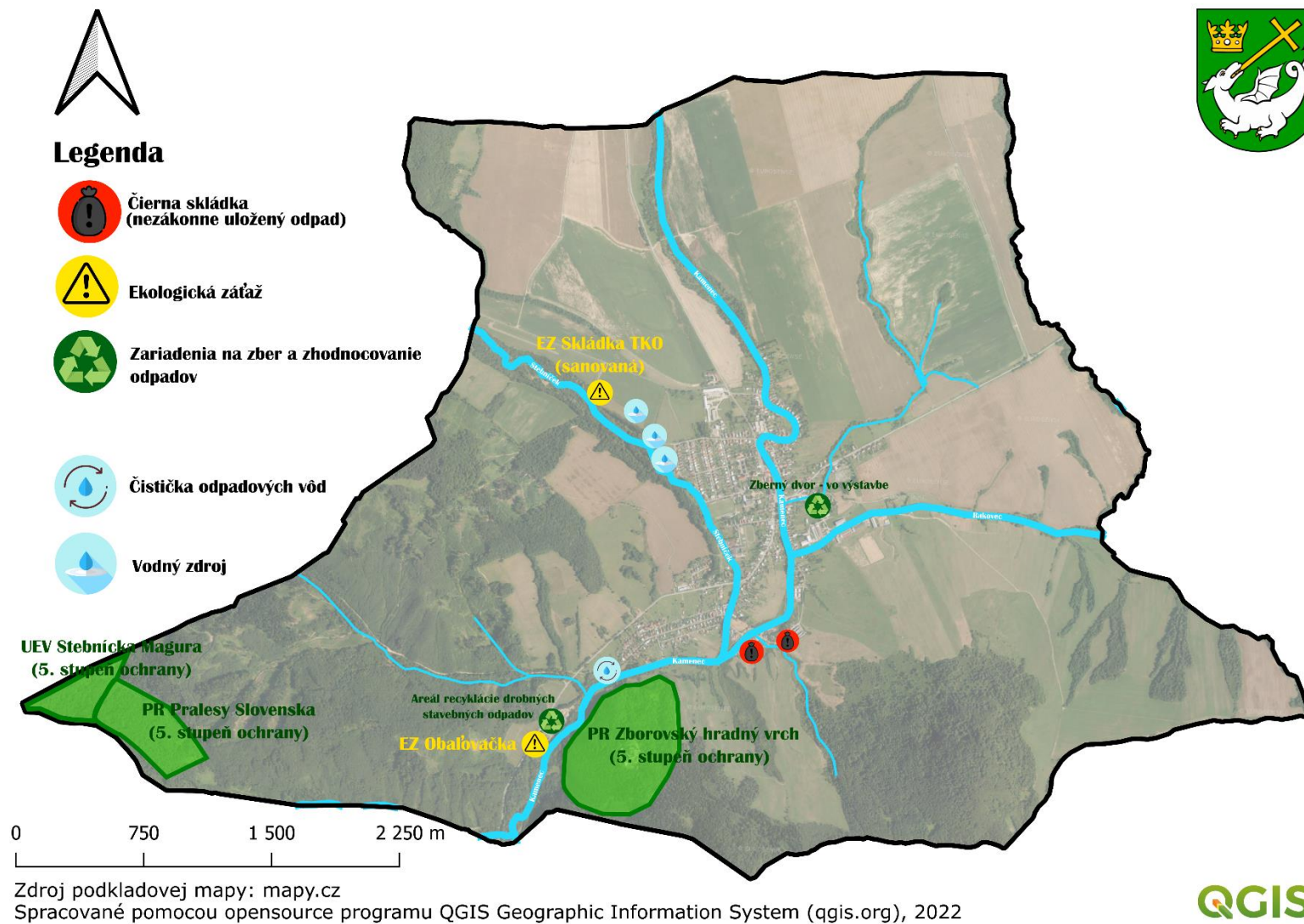
Register C: Sanovaná/rekultivovaná lokalita

Zdroj: <http://envirozataze.enviroportal.sk>

Výraznými záťažami sú najmä čierne skládky v osade. Okrem vyššie uvedených dvoch v registri oficiálne vedených environmentálnych záťaž sa na území obce Zborov nachádzajú aj ďalšie záťaž – sú nimi predovšetkým lokálne nelegálne skládky odpadu, nachádzajúce sa na viacerých miestach v priestoroch osady. Ide o skládky komunálneho odpadu rôznej povahy (čo sa týka plochy, objemu, druhov odpadov a pod.).

Mapa 18: Environmentálne záťaže a chránené územia v katastri obce

QGIS

Zdroj: vlastné spracovanie

Zmena klímy

Veľmi dôležitý faktor, ktorý bude čoraz viac ovplyvňovať rozvoj obce Zborov a ktorému je potrebné venovať pozornosť, je zmena klímy (samozrejme, tento faktor nevlplyva len na obec, ale pôsobí celosvetovo; v konečnom dôsledku však pôsobí aj lokálne – najčastejšie v podobe extrémnejších prejavov počasia ako sú horúčavy, povodne, suchá a pod.).

Zmena klímy ako fenomén 21. storočia sa stáva jednou z najväčších výziev environmentálnej politiky. Svetové ekonomické fórum vo svojej Správe o globálnych rizikách (2018), v ktorej pravidelne vyhodnocuje 50 najväčších globálnych rizík z hľadiska ich účinku, pravdepodobnosti a vzájomných interakcií, zaradilo extrémne prejavy počasia, krízu z nedostatku vody, prírodné katastrofy a zlyhanie zmierňovania zmeny klímy a adaptácie medzi 5 najväčších rizík súčasnosti (MŽP, 2018).

Za obdobie rokov 1881 – 2017 sa na Slovensku pozoroval:

- rast priemernej ročnej teploty vzduchu asi o 1,73 °C (z pohľadu ročných sezón k najrýchlejšiemu otepľovaniu dochádza v lete a na jar);
- priestorovo rozdielny trend ročných úhrnov atmosférických zrážok v priemere asi o 0,5 % (na juhu Slovenska bol pokles miestami aj viac ako 10 %, na severe a severovýchode ojedinele úhrn zrážok vzrástol do 3 %);
- pokles relatívnej vlhkosti vzduchu (na juhu Slovenska od roku 1900 doteraz o 5 %, na ostatnom území menej);
- pokles všetkých charakteristík snehovej pokrývky do výšky 1000 m n. m takmer na celom území Slovenska (vo väčšej nadmorskej výške bol zaznamenaný jej nárast);
- vzrast potenciálneho výparu a pokles vlhkosti pôdy – charakteristiky výparu vody z pôdy a rastlín, vlhkosti pôdy, slnečného žiarenia potvrdzujú, že najmä juh Slovenska sa postupne vysušuje;
- zmeny v premenlivosti klímy (najmä zrážkových úhrnov) – príkladom sú v krátkom časovom intervale striedajúce sa extrémne vlhké a suché roky: extrémne suchý rok 2003 a čiastočne aj 2007, extrémne vlhké roky 2010 a 2016 a mimoriadne suchý rok 2011 a čiastočne aj 2012. Za ostatných 15 rokov došlo k významnejšiemu rastu výskytu extrémnych denných a niekoľkodenných úhrnov zrážok, čo malo za následok zvýšenie rizika lokálnych povodní v rôznych oblastiach SR. Na druhej strane v období rokov 1989 – 2017 sa oveľa častejšie ako predtým vyskytovalo lokálne alebo celoplošné sucho, ktoré bolo zapríčinené predovšetkým dlhými periódami relatívne teplého počasia s malými úhrnmi zrážok v niektorej časti vegetačného obdobia. Zvlášť výrazné bolo sucho v rokoch 1990 – 1994, 2000, 2002, 2003 a 2007, v niektorých regiónoch na západe Slovenska aj v rokoch 2015 a 2017.

Riešením, ktoré by malo v konečnom dôsledku zabrániť, alebo aspoň minimalizovať riziká a negatívne dôsledky zmeny klímy, je kombinácia zmierňovacích opatrení zameraných na znižovanie emisií skleníkových plynov (mitigácia) s opatreniami, ktoré znížia zraniteľnosť a umožnia adaptáciu človeka a ekosystémov s nižšími ekonomickými, environmentálnymi a sociálnymi nákladmi. Cieľom adaptácie je zmierniť nepriaznivé dôsledky zmeny klímy, znížiť zraniteľnosť a zvýšiť adaptívnu schopnosť prírodných a človekom vytvorených systémov voči aktuálnym, alebo očakávaným negatívnym dôsledkom zmeny klímy, a posilniť odolnosť celej spoločnosti zvyšovaním verejného povedomia v oblasti zmeny klímy a budovaním znalostnej základne pre účinnejšiu adaptáciu (MŽP, 2018).

Environmentálna oblasť – sumarizácia

Environmentálna oblasť – sumarizácia:

Do katastra obce zasahujú až 3 maloplošné chránené územia: prírodná rezervácia Zborovský hradný vrch, národná prírodná rezervácia Stebnícka Magura a prírodná rezervácia Pralesy Slovenska – Stebnícka Magura.

v katastri obce Zborov sa v súvislosti s povodňami nachádzajú viaceré problémové lokality s potenciálom záplav. Povodňové situácie sa pritom v obci vyskytujú pomerne často. V ostatnom období boli realizované viaceré protipovodňové opatrenia (prehĺbenie koryt, zväčšenie priepustov, spevňovanie brehov a pod.).

V Zborove prudko rastie celková produkcia komunálnych odpadov, produkcia zmesových komunálnych odpadov a tiež množstvo vyprodukovaného komunálneho odpadu na 1 obyvateľa. Úroveň vytriedenia komunálnych odpadov pritom rastie (zo 14 % v r. 2018 na 32 % v r. 2021), stále však zaostáva za priemerom SR, ako aj za cieľmi SR v oblasti recyklácie komunálnych odpadov. Pozitívnym momentom je skutočnosť, že úroveň vytriedenia KO v Zborove rastie rýchlejším tempom, ako rastie miera recyklácie SR. Napriek tomu, že sa miera skládkovania KO v Zborove postupne znižuje (čo je pozitívny trend), ešte stále je extrémne vysoká (čo je negatívny stav).

Náklady obce na odpadové hospodárstvo za ostatných 5 rokov rapídne stúpili – až 2,4 násobne (zo 44 000 na 110 000 €). V obci je pritom zavedený paušálny kalendárový systém zberu od fyzických osôb, ktorý nevytvára pre obyvateľov obce motiváciu triediť odpad.

Veľkým problémom a výrazne negatívnym javom z pohľadu nakladania s odpadmi a pohľadu ochrany zdravia a ochrany životného prostredia je mimoriadne nízke environmentálne povedomie obyvateľov žijúcich v osade. Napriek skutočnosti, že obyvatelia v osade majú dostupné nádoby na zber odpadu, nachádza sa tu viacero čiernych skládok (niektoré sú veľmi veľké) a voľne pohodeného odpadu na uliciach.

Z hľadiska zvyšovania úrovne vytriedenia odpadov a kvalitnejšieho nakladania s odpadmi existuje v obci priestor na realizáciu rôznych opatrení zo strany samosprávy (napr. zberný dvor, malá kompostáreň, rozšírenie triedeného zberu, osvetové a vzdelávacie aktivity a iné).

Kľúčové rozvojové výzvy:

- potreba realizácie ďalších protipovodňových opatrení
- nižšia úroveň vytriedenia odpadov (32 %)
- nízke environmentálne povedomie príslušníkov MRK
- adaptácia územia na zmenu klímy, znižovanie tvorby CO₂.

Vyhodnotenie dotazníkových prieskumov

V záujme poznania názorov a preferencií obyvateľov obce a taktiež miestnych podnikateľských subjektov (tých subjektov, ktoré reálne podnikajú na území obce Zborov), boli v obci zrealizované dva dotazníkové prieskumy.

Dotazník pre verejnosť

Dotazníkový prieskum názorov obyvateľstva bol realizovaný v júli 2022 v kombinovanej forme – v tlačenej aj online verzii. Tlačená verzia dotazníka bola obyvateľom k dispozícii na dvoch verejne prístupných miestach – v priestoroch obecného úradu a v zdravotnom stredisku. S vyplňovaním dotazníka priamo v teréne pomáhali respondentom (najmä v komunite MRK a medzi dôchodcami) aj pracovníci terénnej sociálnej práce a zamestnanci obecného úradu. Online podoba dotazníka bola zverejnená na webe obce (www.zborov.sk). V obci bola zároveň realizovaná výrazná informačná kampaň ohľadom zapojenia verejnosti do dotazníkového prieskumu. Obyvatelia mali na vyplnenie dotazníka 18 dní (v tom tri víkendy).

Celkovo bolo vyplnených spolu 104 dotazníkov, z toho 16 v tlačenej podobe a 88 v online formulári. V dotazníku boli použité otvorené, uzavreté aj polouzavreté druhy otázok, ktoré skúmali demografickú a socioekonomickú štruktúru respondentov, spokojnosť respondentov s rôznymi oblasťami života obce, návrhy respondentov ohľadom rozvoja obce, plány respondentov do budúcnosti a pod. V nasledovnom prehľade prinášame ucelené zhodnotenie výsledkov dotazníkového prieskumu (ktoré sú v niektorých prípadoch pre lepšiu prehľadnosť doplnené o graficky znázornené odpovede). Podrobné výsledky dotazníkového prieskumu podľa otázok (so všetkými odpoveďami v grafickej, resp. slovnej podobe) sa nachádzajú v prílohe.

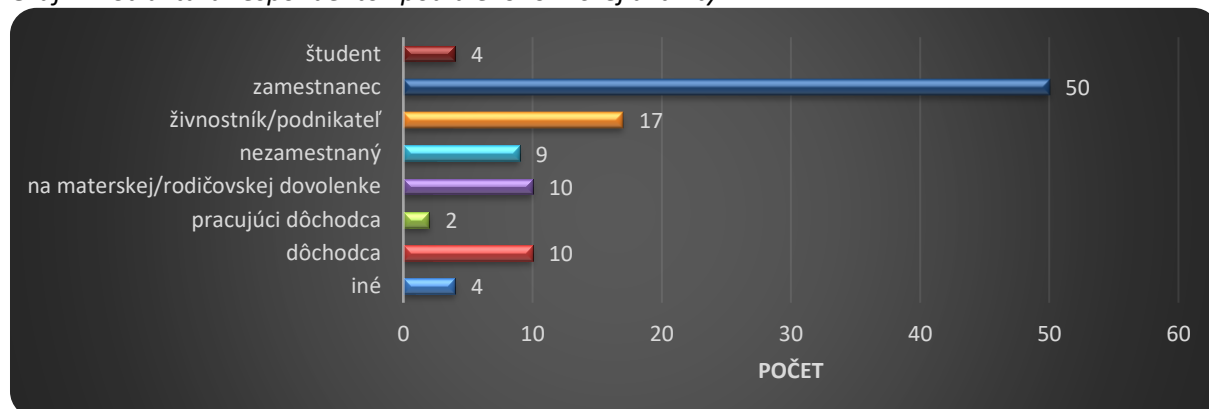
Výsledky prieskumu

Základné charakteristiky respondentov

- Prieskumu sa zúčastnilo 63 žien (61 %) a 41 mužov (39 %). Vo vekovej štruktúre mali najvyššie zastúpenie stredné vekové kategórie (30-39 a 40-49 rokov; zhodne po 30 %). Dôchodcovia tvorili 10 %-ný podiel. Z hľadiska ekonomickej aktivity dominovali zamestnanci (50 zo 104 respondentov), ostatné kategórie boli zastúpené pomerne rovnomerne. Tretina respondentov má najvyššie ukončené vzdelanie stredné s maturitou, ďalšia ¼ vysokoškolské vzdelanie. Prieskumu sa zúčastnilo 8 % respondentov so základným vzdelaním.

Graf 22: Štruktúra respondentov podľa ekonomickej aktivity

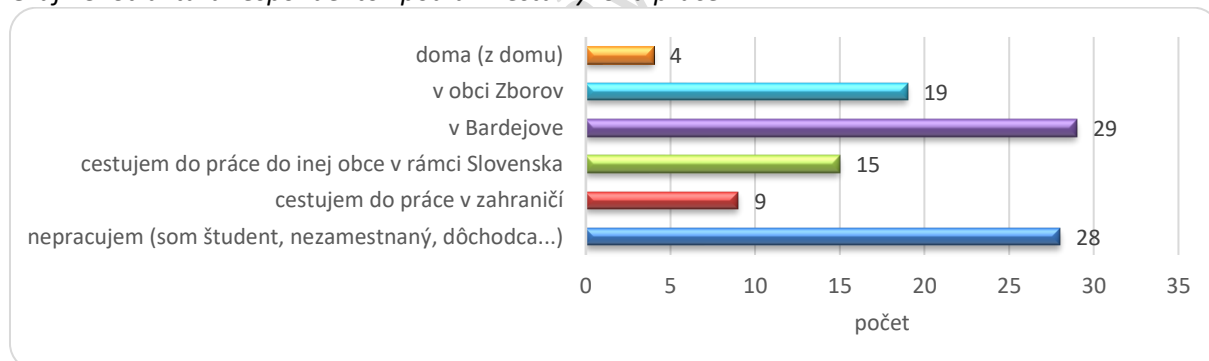

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Miesto výkonu práce

- **Priamo v Zborove aktuálne pracuje 1/4 z pracujúcich respondentov, ostatní pracujúci dochádzajú najmä do Bardejova. Výrazná väčšina z odchádzajúcich by v Zborove chcela pracovať.** Pracujúcich respondentov bolo 76 zo 104 (ostatní boli dôchodcovia, študenti, nezamestnaní...). Z tohto počtu až 29 respondentov (38 %) aktuálne pracuje v Bardejove a ďalších 19 osôb (25 %) priamo v Zborove. Viac ako 4/5 respondentov majú záujem v Zborove pracovať.

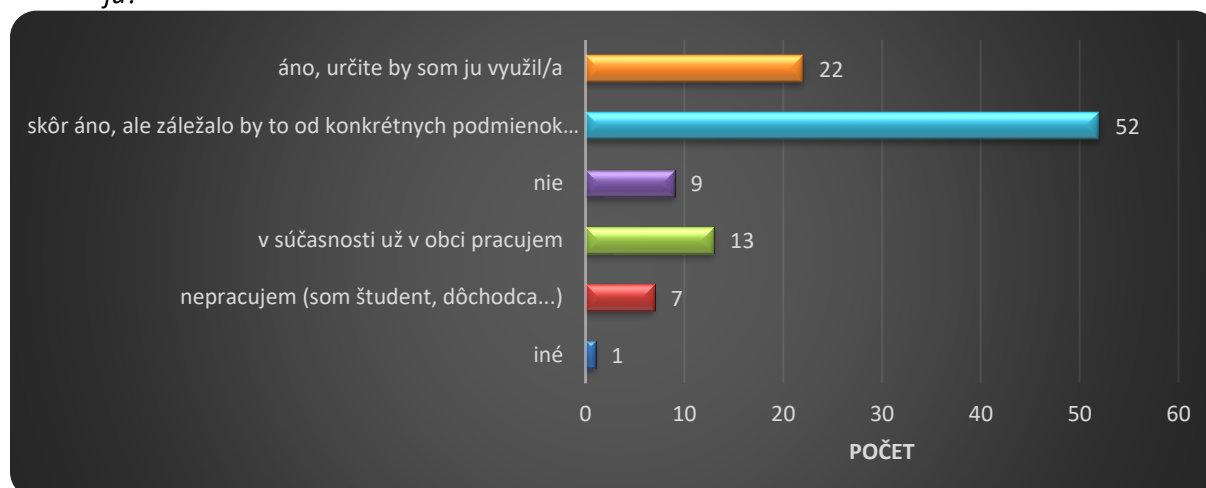
Graf 23: Štruktúra respondentov podľa miesta výkonu práce

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Graf 24: Ak by sa Vám vyskytla možnosť zamestnať sa a pracovať priamo v obci Zborov, využili by ste ju?

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Celková spokojnosť s obcou ako miestom života a plány do budúcnosti

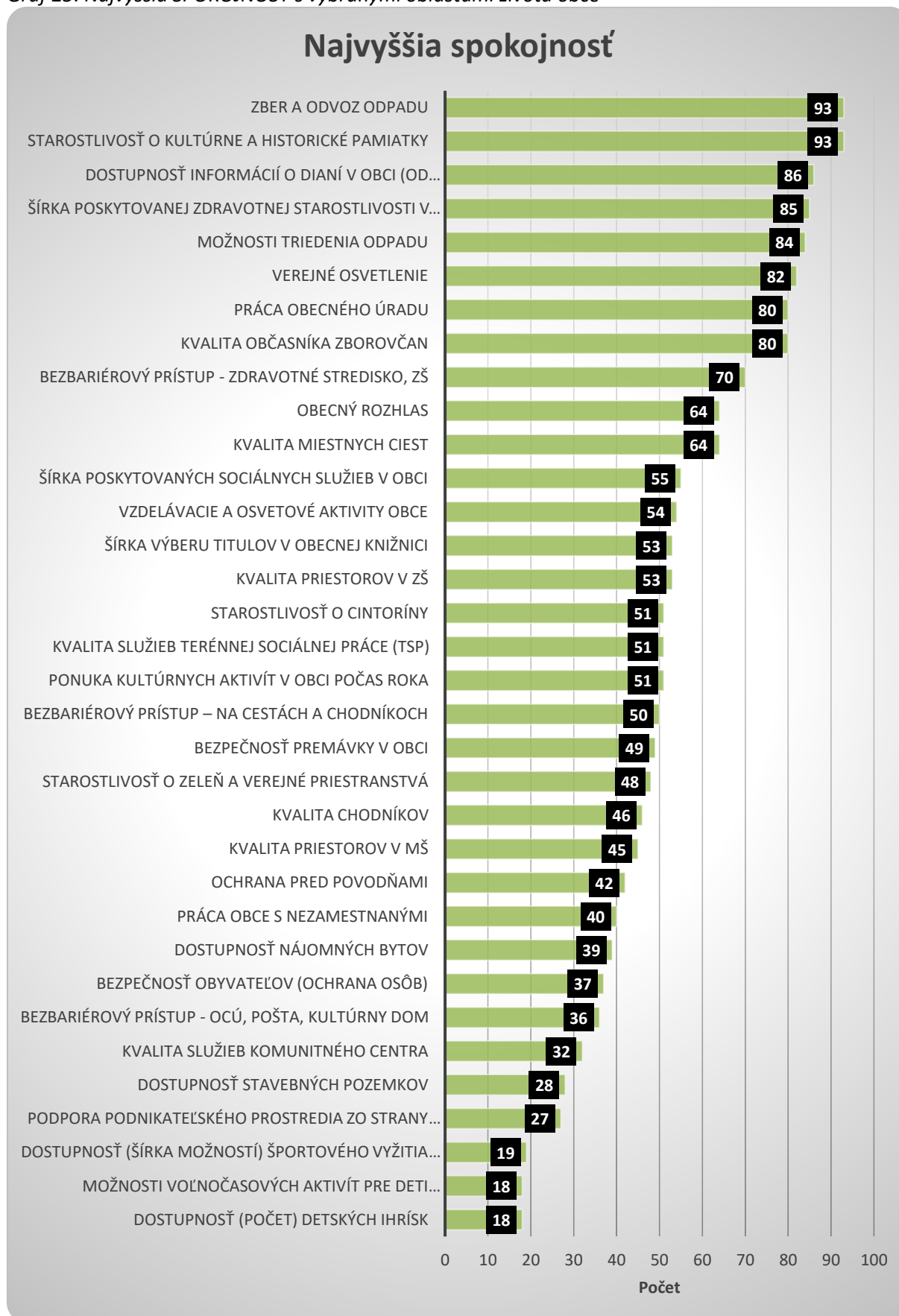
- **Obec je z hľadiska celkovej spokojnosti rozdelená na dve polovice, mierne však prevládajú tí spokojní. Odísť z obce plánuje 13 % respondentov.** Kým spokojnosť (spokojný alebo skôr spokojný) s kvalitou života v obci vyjadrilo 59 respondentov, nespokojnosť (nespokojný alebo skôr nespokojný) vyjadrilo ďalších 40 osôb (podobný pomer bol zaznamenaný pri otázke ohľadom napĺňania predstáv).
- **Dôvodmi nespokojnosti sú najmä správanie niektorých Rómov a nedostatok možností pre voľnočasové aktivity a šport** (a to tak pre deti, ako aj mládež a dospelých). V otvorenej otázke mohli respondenti sami napísať, prečo život v obci nenapĺňa ich predstavy. Jednoznačne identifikovali dva najvypuklejšie dôvody – nespokojnosť so správaním niektorých Rómov (hluk, obťažovanie, popíjanie alkoholu a pod.) a málo možností na trávenie voľného času a športovanie (nedostupnosť detských ihrísk, rôznych športovísk a pod.). Výhrady boli prezentované napr. aj voči starostlivosti o verejné priestranstvá, spôsobu fungovania obecného rozhlasu, nebezpečnosti cesty na Zákutie kvôli poľnohospodárskym strojom a neexistujúcemu chodníku a iné. V nadväznosti na tieto uvedené dôvody sa 13 % osôb vyjadrilo, že v Zborove neplánuje zostať (ďalších 61 % tu však určite plánuje žiť aj naďalej).

Spokojnosť s vybranými oblasťami života obce

- **Najvyššia spokojnosť bola vyjadrená s odpadovým hospodárstvom, starostlivosťou o kultúrne a historické pamiatky a so šírkou poskytovanej zdravotnej starostlivosti.** Respondenti mali možnosť vyjadriť svoju spokojnosť alebo nespokojnosť s vopred „prednastavenými“ oblasťami života obce. Na výber pritom mali až 34 rôznych možností, týkajúcich sa odpadov, bývania, kultúry, športu, voľného času, školstva, bezpečnosti, starostlivosti o zeleň a pod. Pomerne vysoká miera spokojnosti (okrem vyššie uvedených oblastí) bola vyjadrená napr. aj s verejným osvetlením, prácou obecného úradu, kvalitou Zborovčana alebo bezbariérového prístupu do zdravotného strediska a ZŠ.

Graf 25: Najvyššia SPOKOJNOSŤ s vybranými oblasťami života obce

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

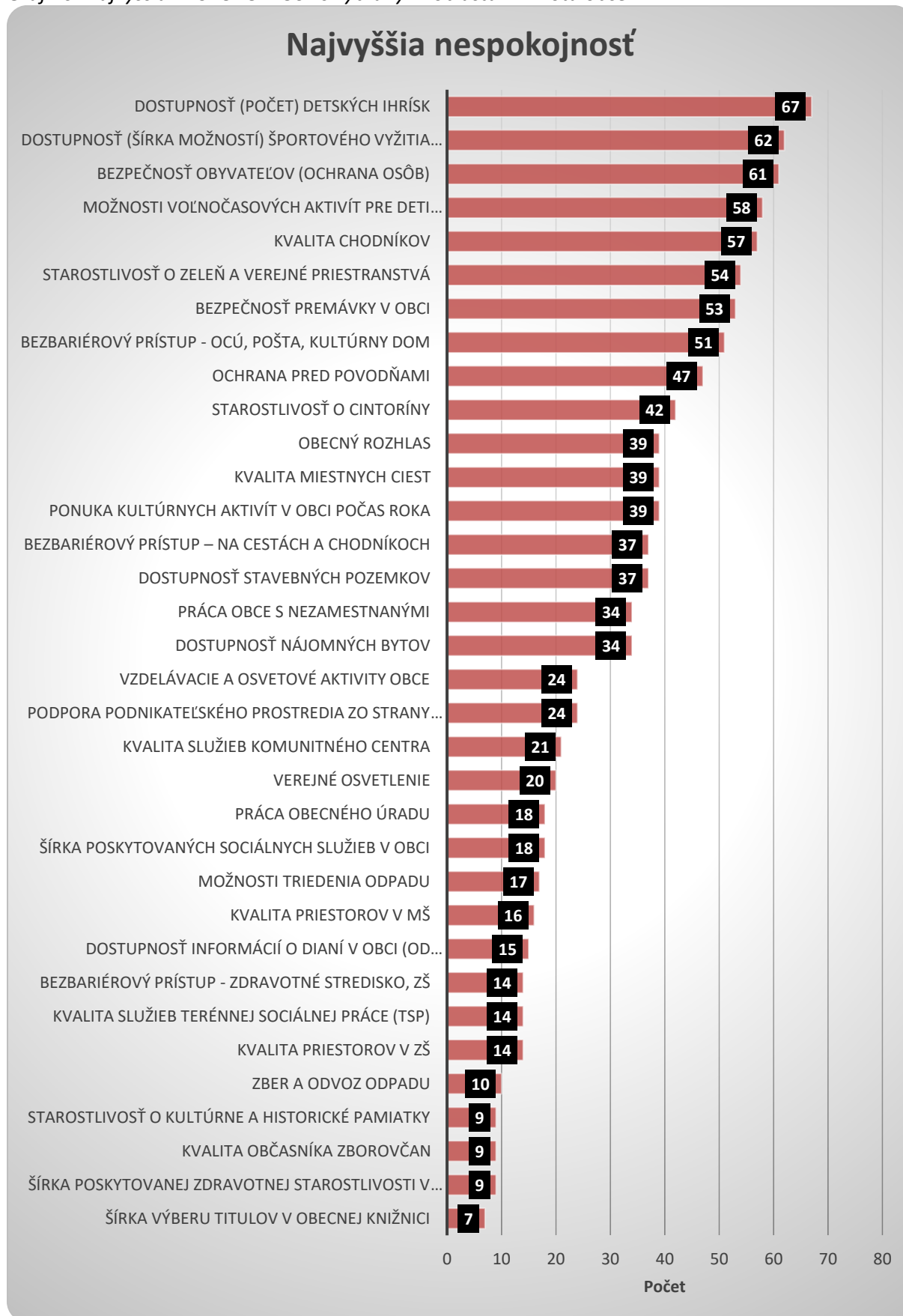

- **Na druhej strane, najvyššia NEspokojnosť bola vyjadrená s dostupnosťou detských ihrísk a športovísk, s možnosťami voľnočasových aktivít, bezpečnosťou obyvateľov a kvalitou chodníkov.** Pomerne vysoká miera nespokojnosti (okrem vyššie uvedených oblastí) bola vyjadrená napr. aj so starostlivosťou o zeleň a verejné priestranstvá, bezpečnosťou premávky v obci, absenciou bezbariérového prístupu na obecny úrad, poštu a do kultúrneho domu a ochranou pred povodňami.

Návrh

Graf 26: Najvyššia NESPOKOJNOSŤ s vybranými oblasťami života obce

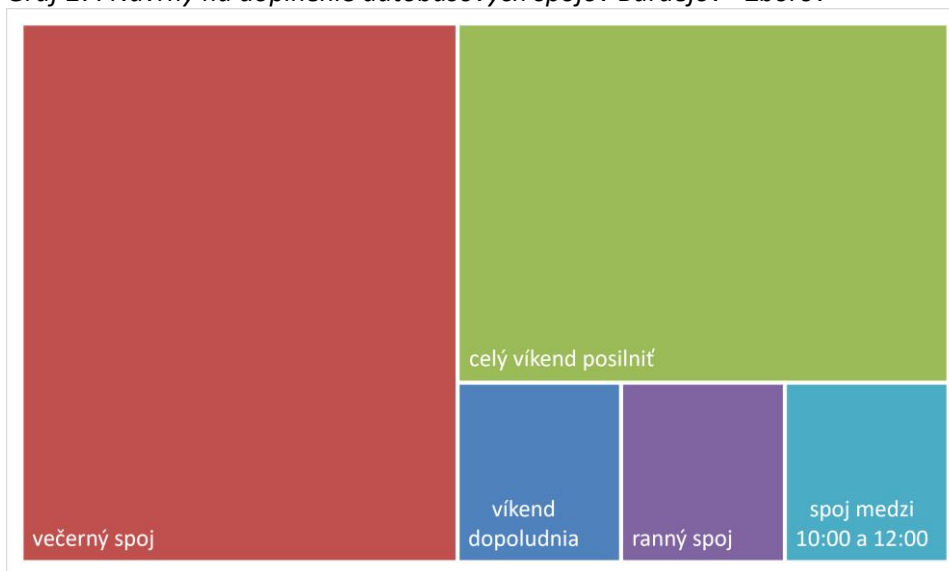
Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Napojenie obce na verejnú dopravu

- **Chýbajú najmä večerné spoje a spoje cez víkend.** Viac ako polovica respondentov je spokojných s počtom a grafikom spojov do a zo Zborova. Nespokojnosť vyjadrilo len 13 respondentov, pričom až 36 osôb sa k tejto problematike vyjadriť nevedelo. Z tých respondentov, ktorí predložili konkrétne návrhy na doplnenie, sa jednoznačne najviac vyjadrilo za doplnenie večerného spoja z Bardejova do Zborova (aktuálne ide posledný spoj o 20:30). Taktiež navrhovali posilniť víkendové spoje.

Graf 27: Návrhy na doplnenie autobusových spojov Bardejov - Zborov

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Odpadové hospodárstvo

- **Veľká väčšina respondentov odpad triedi a vyhovuje im aj súčasný systém zberu odpadu.** Až 95 respondentov zo 104 sa v prieskume vyjadrilo, že odpad triedi. Zároveň aj veľkej väčšine (83 osôb) vyhovuje systém zberu, používaný v obci – systém nevyhovuje len 14 respondentom. Medzi najčastejšími dôvodmi, pre ktoré im systém zberu nevyhovuje, bola uvádzaná potreba zmeny zberu elektroodpadu (nakoľko ten sa často ešte pred zberom rozoberie a končí v prírode) a potreba zavedenia zberného dvora.
- **Ak by však obec zaviedla motivačný systém poplatkov za odpad, väčšina by súhlasila. Rizikom by bol (podľa respondentov) vznik ďalších čiernych skládok.** Väčšine respondentov systém zberu odpadu vyhovuje. Zároveň však bol vyjadrený názor, že by boli aj za zavedenie motivačného systému zberu odpadu a poplatkov za odpad (61 bolo „za“). Len 20 z nich bolo proti zavedeniu takéhoto systému a ďalších 23 osôb sa vyjadriť nevedelo. Najčastejšie uvádzaným dôvodom proti zavedeniu motivačného systému bola obava zo vzniku čiernych skládok.

Ochrana pred povodňami

- **Podľa takmer polovice respondentov obec nie je dostatočne chránená pred povodňami, pomohla by realizácia súboru viacerých opatrení.** Z hľadiska dostatočnosti ochrany pred povodňami sa až 38 % respondentov k tejto téme vyjadriť nevedelo, pričom len 13 % osôb vyjadrilo názor, že protipovodňová ochrana je dostatočná. Respondenti mohli uviesť aj svoje

návrhy, ktoré by podľa nich pomohli ochrane obce pred povodňami. Najčastejšie spomínanými opatreniami boli najmä neustála starostlivosť o korytá tokov (čistenie a prehĺbenie koryt, kosenie brehov, regulácia brehov a pod.). Zároveň však boli navrhnuté aj rôzne dlhodobé a systémové opatrenia, ako napr. vysádzať remízky na lúkach a poliach, nevykonávať nadmerný výrub v lesoch, intenzívne vysádzať vyrúbané plochy, realizovať záchytné hrádzky na lesných potokoch, pravidelne kontrolovať a čistiť vodné toky a kanály, realizovať agrotechnické opatrenia na zlepšenie absorpcie vody poľnohospodárskou pôdou (napr. orba a sadenie po vrstevnici) a iné.

Verejné priestory

- **Najviac zanedbaným/znečisteným verejným priestorom v obci bol jednoznačne identifikovaný chodník okolo Stebníčka a samotné koryto a brehy Stebníčka.** Respondenti mohli v otvorenej otázke sami identifikovať priestory, ktoré sú podľa ich názoru zanedbané, znečistené, príp. poškodené. Suverénne najviac hlasov (14) „získal“ chodník a okolie Stebníčka. V poradí druhým identifikovaným problémom (7 hlasov) boli odpadky voľne pohodené na zemi (najmä okolo chodníkov, cestou z Makosu, na ul. Krátky rad a inde). Ďalšími (najčastejšie spomínanými) konkrétnymi priestormi, ktoré sú zanedbané, boli uvádzané najmä chodníky a asfalt na cintoríne, zeleň okolo zdravotného strediska a parkovisko a prístup na hrad.
- **Miestami a priestormi v obci, kde sa respondenti cítia najmenej bezpečne, sú najmä mosty a lávky na území obce a priestory okolo obecného úradu a kultúrneho domu (najmä vo večerných hodinách).** Na mostoch a lávkach dochádza podľa vyjadrení respondentov k zgrupovaniu najmä rómskej mládeže, ktorá tam odhadzuje odpadky, správa sa nemravne, popíja alkohol a obťažuje okoloidúcich rôznymi posmeškami, pokrikmi a pod. Mosty a lávky sú pritom miesta, kde je priestor značne zúžený a spravidla nie je možné sa takejto mládeži pri prechode mostom alebo lávkou vyhnúť, čo v obyvateľoch vyvoláva odôvodnené obavy. Je preto namieste obzvlášť tento identifikovaný problém riešiť. Ďalšími priestormi s najväčšou obavou o bezpečnosť sú podľa vyjadrení respondentov priestory okolo obecného úradu vo večerných hodinách, autobusové zastávky a okolie predajne Makos. Extrémnym prípadom je vyjadrenie jedného respondenta, ktorému Rómovia preskakujú cez plot, oberajú ovocie a opíjajú sa v altánku na dvore, takže obyvateľ sa bojí vyjsť na vlastný (oplotený) dvor.

Graf 28: Priestory a miesta v obci, kde sa respondenti necítia bezpečne

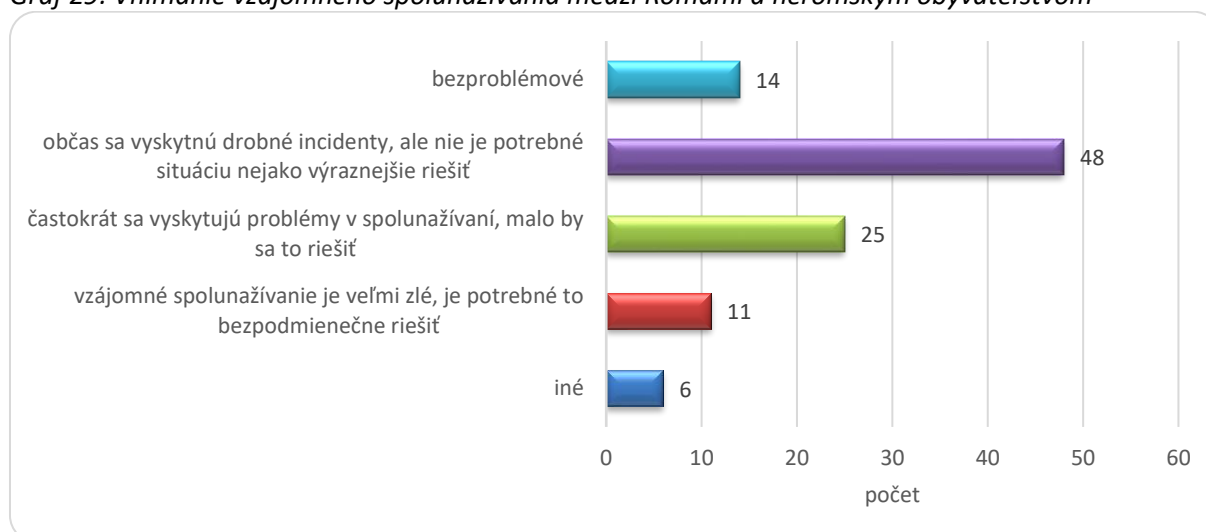
Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Vzájomné spolunažívanie medzi Rómami a nerómskym obyvateľstvom

- **Najväčšia časť respondentov (48) eviduje občasné drobné incidenty v spolunažívaní, zároveň si však nemyslí, že by bolo potrebné túto situáciu nejako výraznejšie riešiť.** Navyše, ďalších 14 osôb považuje spolužitie za bezproblémové. Na druhej strane, existuje početná skupina respondentov (36), ktorí sú za riešenie problematiky spolunažívania medzi Rómami a nerómskym obyvateľstvom.
- **Najväčšie problémy predstavuje správanie sa Rómov na verejnosti.** Z tých respondentov, ktorí sa konkrétne vyjadrili k tomu, čo je podľa nich na vzájomnom spolunažívaní problematické, jednoznačne najviac označilo správanie sa Rómov (11 z 20 odpovedí). Za problematický považujú najmä hluk na uliciach, nedodržiavanie nočného pokoja, vyhadzovanie odpadkov kdekoľvek na ulici, pokrikovanie po okoloidúcich a iné.

Graf 29: Vnímanie vzájomného spolunažívania medzi Rómami a nerómskym obyvateľstvom

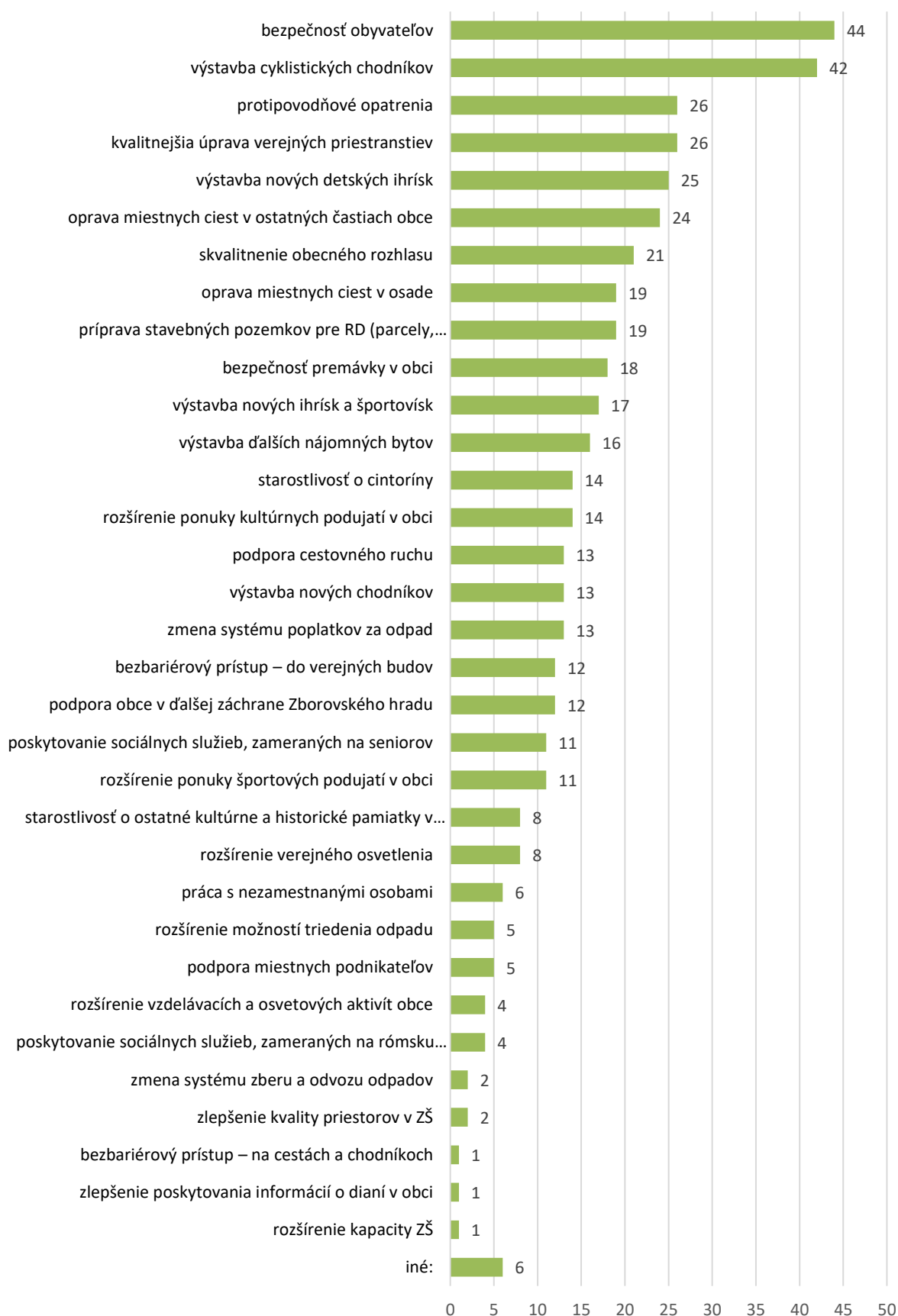
Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Oblasť, ktorá by sa v obci mala riešiť prioritne

- **Najvyššiu prioritu má riešenie bezpečnosti obyvateľov a výstavba cyklistických chodníkov.** Respondenti si mohli vybrať maximálne 5 z prednastavených odpovedí a tak označiť, ktorým oblastiam by sa mala v obci venovať prioritná pozornosť. Jednoznačne najvyššie počty respondentov preferujú bezpečnosť obyvateľov a cyklistické chodníky. Viac ako 20 hlasov získali aj protipovodňová ochrana, kvalitnejšia úprava verejných priestranstiev, výstavba nových detských ihrísk, oprava miestnych ciest v ostatných častiach obce a skvalitnenie obecného rozhlasu.

Graf 30: Oblasť, ktorá by sa v obci mala riešiť prioritne

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Využitie priestorov / budov v obci

- **Bývalé colné sklady: prestavať na nájomné byty.** Respondenti v tomto areáli navrhujú najmä zriadenie nájomných bytov alebo ponúknuť priestory podnikateľom na prenájom (resp. zriadiť polyfunkčnú budovu – nájomné byty spolu s podnikateľskými prevádzkami a službami).
- **Budova materskej školy: prestavať na nájomné byty alebo vytvoriť klubové priestory na záujmovú činnosť detí, mládeže a seniorov.** Aj pri tejto budove spočívajú najčastejšie návrhy v zriadení nájomných bytov, oproti colným skladam tu však existuje aj výrazná požiadavka na zriadenie priestorov, kde by sa mohli schádzať a stretávať najmä deti, mládež a dôchodcovia. Zároveň by sa tam mohli vybudovať priestory na rôzny (najmä rekreačný, záujmový) šport.
- **Iné priestory: bývalá prevádzka „Poľovník“** (táto prevádzka sa síce spomína, respondenti však pre ňu nenavrhujú žiadne konkrétne využitie). Okrem Poľovníka sa ešte v odpovediach spomínajú aj iné priestory/budovy, ktoré by mali byť využité inak: pri ČOV vykúpiť pozemky a vybudovať spoplatnené parkovisko, odkúpiť staré a schátrané rodinné domy do vlastníctva obce, taktiež sa spomína budova pri židovskom cintoríne a bývalá kolkáreň na ihrisku (pre nich sa žiadne konkrétne využitie nenavrhuje).

Obecný úrad a verejnosť – vzájomný kontakt a poskytovanie informácií

- **Väčšine obyvateľov stránkové hodiny na obecnom úrade vyhovujú, zároveň chcú zachovať kombinovanú formu kontaktu pri komunikácii.** Stránkové hodiny nevyhovujú len 5 respondentom zo 104 – títo navrhujú aspoň jeden deň v týždni predĺžiť stránkové hodiny pre verejnosť do neskorších hodín. Kombinovaná forma komunikácie (aj osobná návšteva, aj elektronicky) pri vybavovaní úradných záležitostí vyhovuje až 4/5 respondentov.
- **Obecnú webovú stránku navštevujú 2/3 respondentov, väčšina z nich menej ako 1x do týždňa.** Informácie na nej sú postačujúce. Na obecnú webovú stránku nechodí 36 zo 104 respondentov. Najväčšia časť (cca 2/3) tých, ktorí web obce navštevujú, chodí na tento web menej ako 1x do týždňa. Zhruba 1/3 chodí na obecnú stránku párkrát do týždňa.
- **Informácie na webe sú dostatočné, vhodné by však bolo sprehľadniť stránku.** Až 90 % respondentov považuje informácie, ktoré sú na webe zverejňované, za dostatočné. Ostatní navrhujú informácie na webe častejšie aktualizovať a doplniť ich o informácie a narodených, zomrelých, sobášoch, o využívaní finančných prostriedkov a o zapájaní sa občanov do samosprávy. Zároveň navrhujú sprehľadniť web obce, nakoľko informácie na ňom sa ťažko vyhľadávajú.

Participácia respondentov na živote obce

- **Až 1/3 respondentov sa vo svojom voľnom čase zapája do aktivít, prospešných pre obec Zborov a jej obyvateľov.** Polovica z nich sa zapája menej ako 5 hodín za mesiac v priemere, avšak 1/3 viac ako 10 hodín mesačne v priemere.
- **Viac ako 4/5 respondentov má záujem zúčastňovať sa na obecných podujatiach.** Tí, ktorí záujem o tieto podujatia neprejavili, ako najčastejšie dôvody uvádzali: sú pre nich nezaujímavé, nedostatok času alebo pobyt väčšinou v zahraničí.

Ďalšie pozitíva a negatíva obce

- **Respondentom jednoznačne najviac vyhovujú zdravotnícke služby,** poskytované v zdravotnom stredisku. V tejto otvorenej otázke mohli respondenti identifikovať služby, ktoré im najviac vyhovujú, resp. sú pre nich najväčšou pomocou. Zo 42 odpovedí až 18 respondentov

uviedlo zdravotné stredisko. Druhými v poradí sa stali existujúce obchody a služby, ktoré spomenulo 9 respondentov. V odpovediach sa vyskytli aj služby TSP, pošta, školy na území obce, obecný vodovod, zber odpadu a iné.

- **Výrazne najviac sa v obci páčia pamiatky a starostlivosť o nich.** Aj táto otázka bola otvorená, pričom zo 64 odpovedajúcich respondentov až 19 uviedlo, že práve pamiatky a starostlivosť o nich sú to, čo sa im v obci najviac páči. Druhými v poradí boli prírodná scenéria a zdravotné stredisko (zhodne po 6 hlasov).
- **Respondentom však v obci chýbajú predovšetkým ihriská a športoviská pre deti a mládež.** Na túto otvorenú otázku odpovedalo 67 respondentov. Okrem ihrísk a športovísk im najviac chýba najmä vyšší počet podujatí a aktivít v obci, ako aj bezpečnosť, klud a s tým súvisiace služby polície.

Hodnotenie rozvoja obce za ostatných 5 rokov a plány ohľadom bývania na najbližších 5 rokov

- **Obec sa vyvíja pozitívnym smerom.** Takúto odpoveď označilo až 67 zo 104 respondentov. Keďže 16 respondentov sa k smerovaniu obce za ostatných 5 rokov vyjadriť nevedelo, nejaké vyjadrenie teda poskytlo 88 osôb. Z nich viac ako 3/4 uviedli pozitívne smerovanie a len 21 sa vyjadrilo inak ako pozitívne (že obec stagnuje alebo že sa vyvíja negatívnym smerom).
- **Len minimum opýtaných sa plánuje z obce odsťahovať.** Až 92 zo 104 respondentov uviedlo, že chce v Zborove bývať aj naďalej (či už tam, kde teraz, alebo v nájomnom byte, príp. si chcú postaviť vlastný dom).

Voľný priestor na vyjadrenie

- V závere bol respondentom ponechaný voľný priestor na akékoľvek vyjadrenie. Nakoľko boli uvedené veľmi rôznorodé odpovede/návrhy/postrehy a pod., ich sumárnejšie vyhodnotenie je veľmi náročné. Všetky odoslané odpovede preto figurujú v pôvodnom znení v prílohe.

Súhrnné zhodnotenie kľúčových zistení

Na základe podrobného zhodnotenia všetkých odpovedí respondentov z dotazníkového prieskumu vyplývajú pre obec Zborov nasledovné kľúčové zistenia:

- **Obyvatelia vnímajú smerovanie obce prevažne pozitívne.**
- **Chcú tu žiť aj naďalej, avšak zároveň je potrebné riešiť viaceré problémy obce, ktoré taktiež vnímajú.**
- **Želajú si riešiť najmä vzájomné spolunažívanie, bezpečnosť a dostupnosť ihrísk.** Napriec celým dotazníkom rezonujú v odpovediach respondentov 2 kľúčové (najdôležitejšie, najvypuklejšie) problémy:

Spolužitie Rómov a „nerómov“, bezpečnosť obyvateľov – správanie sa niektorých Rómov:

Obyvateľov významne obťažuje nevhodné správanie sa určitých osôb, ktoré nerešpektujú zaužívané spoločenské normy slušného správania, sú hluční, znečisťujú priestranstvá odpadkami, obťažujú okoloidúcich a pod. To u obyvateľov vyúsťuje do obáv o svoju bezpečnosť. Za problematické je takéto správanie považované nie preto, že sa takto správajú Rómovia, ale preto, že takéto správanie je problematické v akejkoľvek civilizovanej spoločnosti. Problémom obce, súvisiacim s Rómami, sú taktiež voľne sa potulujúce psy.

Nedostupnosť detských ihrísk a športovísk pre obyvateľov, možnosti trávenia voľného času:

V obci nie sú dostupné detské ihriská, voľne prístupné športoviská, obyvatelia majú málo možností pre trávenie voľného času. Vo viacerých odpovediach si želajú výstavbu (alebo sprístupnenie) príslušnej infraštruktúry – detských ihrísk, športovísk, cyklistických chodníkov, klubových priestorov pre deti, mládež a seniorov, ako aj rozšírenie ponuky spoločenských aktivít (najmä pre deti a mládež).

- **V Zborove existuje dopyt po nájomnom bývaní.** Okrem dopytu po výstavbe športovej a voľnočasovej infraštruktúry existuje v obci pravdepodobne významný dopyt aj po nájomnom bývaní, nakoľko si respondenti želajú výstavbu nových nájomných bytov, pričom obec zároveň eviduje desiatky žiadateľov o nájomné byty.
- **Obyvatelia vnímajú aj ďalšie problémy.** Okrem problémov s bezpečnosťou a so spolunažívaním a problémov s nedostupnosťou športovej a voľnočasovej infraštruktúry existujú aj ďalšie, pomerne významné problémy – ochrana pred povodňami, zlepšenie starostlivosti o verejné priestranstvá, bezbariérový prístup na niektorých miestach a iné.
- **Veľmi pozitívnu stránkou obce sú pamiatky, zdravotná starostlivosť a systém odpadového hospodárstva.** Obyvatelia mimoriadne oceňujú najmä starostlivosť o kultúrne pamiatky a šírku poskytovanej zdravotníckej starostlivosti priamo v obci. Za dobre nastavené považujú odpadové hospodárstvo.

Dotazník pre podnikateľov

Dotazníkový prieskum názorov miestnych podnikateľských subjektov bol realizovaný v septembri 2022. Jednotlivé podnikateľské subjekty boli priamo oslovené pracovníkmi obecného úradu so žiadosťou o vyplnenie dotazníka. Ponúknutá im bola tak tlačенá, ako aj elektronická verzia dotazníka.

Celkovo bolo vyplnených spolu 16 dotazníkov. V dotazníku boli použité otvorené, uzavreté aj polouzavreté druhy otázok, ktoré skúmali plány podnikateľských subjektov na najbližších 5-7 rokov ohľadom prípadného rozširovania/utlmovania podnikateľskej činnosti, prijímania nových zamestnancov, zamýšľaných investícií, priemerných príjmov, prípadných nápadov/prekážok v podnikaní, ako aj potenciálnej vzájomnej spolupráce medzi samosprávou obce a týmito subjektmi. V nasledovnom prehľade prinášame ucelené zhodnotenie výsledkov dotazníkového prieskumu (ktoré sú v niektorých prípadoch pre lepšiu prehľadnosť doplnené o graficky znázornené odpovede). Podrobné výsledky dotazníkového prieskumu podľa otázok (so všetkými odpoveďami v grafickej, resp. slovnej podobe) sa nachádzajú v prílohe.

Výsledky prieskumu

Základné charakteristiky podnikateľov

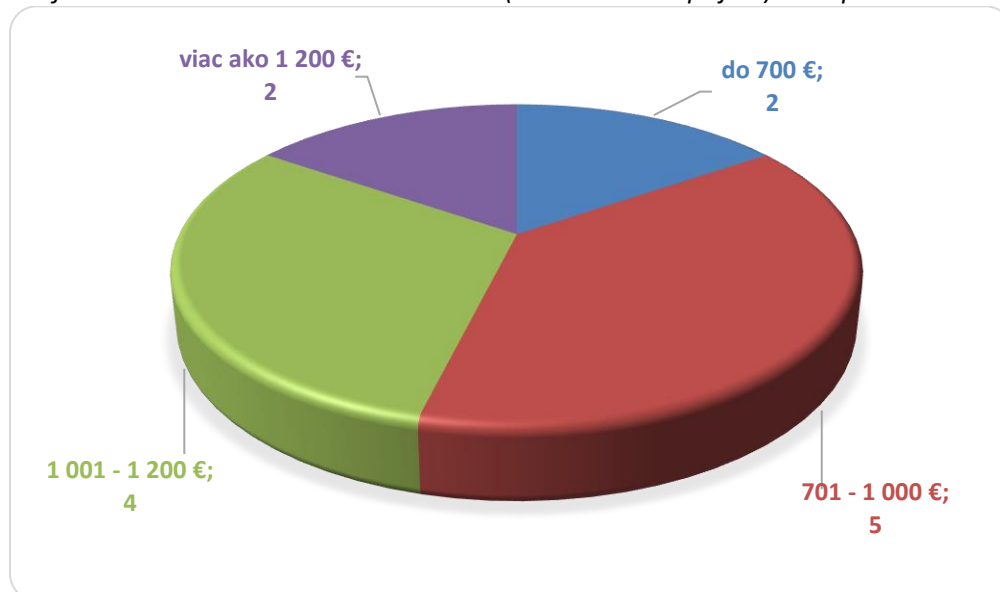
- **V Zborove podnikajú najmä už etablované spoločnosti²⁵, pričom takmer všetky ponúkajú nižší príjem ako je priemer SR.** Zo 16 spoločností, ktoré sa zúčastnili prieskumu, je až 13 takých, ktoré svoju podnikateľskú činnosť v obci vykonávajú viac ako 6 rokov (pričom až 11 z nich podniká 11 rokov alebo viac). Žiadna zo spoločností nepodniká menej ako rok. Odpoveď na priemerný príjem vo svojej spoločnosti ponúklo 13 zo 16 spoločností. Možno konštatovať, že až v 11 z nich bol priemerný príjem za prvý polrok 2022 nižší ako priemerný príjem v SR za rok

²⁵ V dotazníku pre podnikateľov, ako aj v tomto prehľade výsledkov, používame kvôli zjednodušeniu pojem „spoločnosť“. Pod týmto pojmom rozumieme všetky právne formy podnikania - či už je to podnikanie na živnosť, cez s.r.o., a.s., družstvo, prípadne inak.

2021. Zároveň je však nutné dodať, že v zhruba polovici spoločností bol priemerný príjem vyšší ako priemer okresu Bardejov za rok 2020.

Graf 31: Priemerná mesačná hrubá mzda (u živnostníkov príjem) za 1. polrok 2022

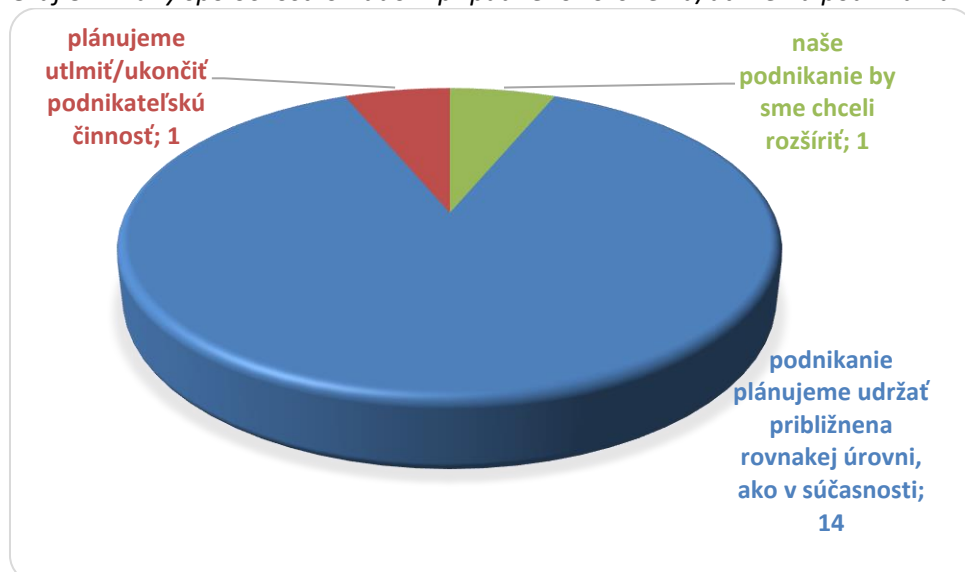

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Plány podnikateľov ohľadom prípadného rozšírenia / utlmenia podnikania

- **Spoločnosti chcú svoje podnikanie do budúcnosti udržať zhruba na rovnakej úrovni ako v súčasnosti.** Z týchto 16 spoločností pritom len jedna chce svoje podnikanie rozšíriť a jedna utlmiť. Ostatných 14 spoločností by chcelo pokračovať približne na rovnakej úrovni, ako v súčasnosti. Tá spoločnosť, ktorá chce svoje podnikanie utlmiť, tak chce urobiť z dôvodu rastu cien.

Graf 32: Plány spoločností ohľadom prípadného rozšírenia/utlmenia podnikania

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Plány podnikateľov ohľadom prijímania nových zamestnancov

- **Neočakáva sa výraznejšie prijímanie nových zamestnancov u podnikateľov v tomto alebo budúcom roku.** Len 3 spoločnosti plánujú ešte v tomto alebo v budúcom roku prijímať nových zamestnancov, pričom by malo ísť o prijatie cca 5-9 zamestnancov v súhrne. Až 10 spoločností nových zamestnancov prijímať neplánuje a 3 sa nevedeli vyjadriť.

Plány podnikateľov ohľadom investícií

- **Len málo spoločností plánuje investovať; u tých, ktorí investovať chcú, pôjde zároveň len o pomerne nízke investície.** Z 15 spoločností, ktoré na túto otázku odpovedali, len 3 plánujú ešte v tomto alebo v budúcom roku investovať do dlhodobého huteľného alebo nehnuteľného majetku (pričom z týchto 3 spoločností je len jedna taká, ktorá chce zároveň investovať a aj prijímať nových zamestnancov). 5 spoločností sa vyjadrilo, že investovať neplánuje a ďalších 7 sa vyjadriť nevedelo. Každá z tých troch spoločností, ktoré plánujú investovať, predpokladá investície v hodnote 5 001 až 30 000 €.

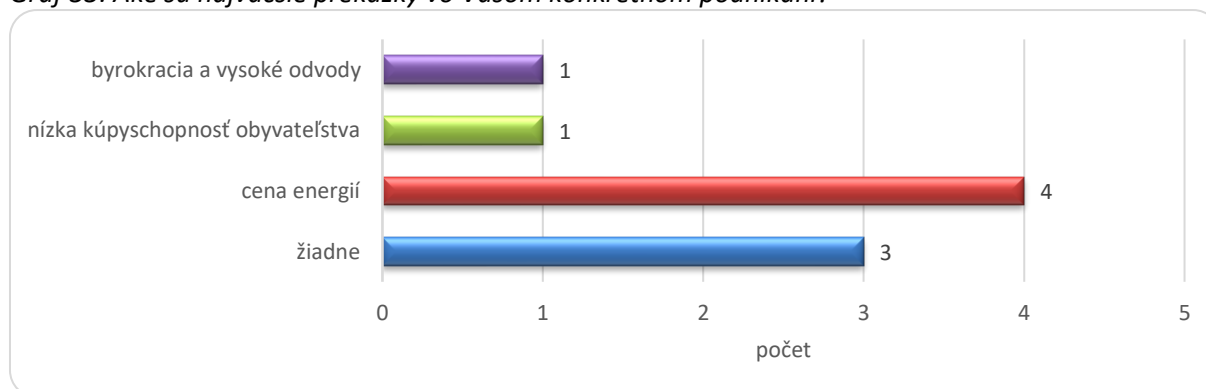
Podnikateľské nápady

- **Až 2/5 spoločností má aj ďalšie podnikateľské nápady, pričom niektorí ich aj realizujú.** Na túto otázku odpovedalo rovnako 15 spoločností. Z nich až 4 majú okrem svojho terajšieho predmetu podnikania aj ďalšie nápady, ktoré sa im darí realizovať. Ďalšie 2 spoločnosti nápady majú, ale realizovať sa im ich nedarí. Ako dôvody uviedli rôzne okolnosti, najmä finančné, vysokú infláciu a neistotu. 9 spoločností z 15 žiadne ďalšie podnikateľské nápady nemá.

Prekážky v podnikaní

- **Jednotlivé spoločnosti najviac trápí cena energií.** Odpoveď na otvorené otázky ohľadom prekážok v podnikaní poskytlo 9 zo 16 spoločností. Pri zhodnotení VŠEOBECNÝCH PREKÁŽOK v podnikaní bolo najčastejšou odpoveďou (3x), že spoločnosti žiadne prekážky nemajú. Identifikovanými prekážkami však boli najmä nízka kúpyschopnosť miestneho obyvateľstva, rast cien energií, prítomnosť neprispôsobivých občanov, nízka priemerná kvalita pracovnej sily, nízka atraktivita lokality a málo rozvinutý CR spojený s nižšou úrovňou poskytovaných služieb, ako aj zlá starostlivosť o verejné priestranstvá. Avšak pri zhodnotení PREKÁŽOK V RÁMCI ICH KONKRÉTNEHO PODNIKANIA, s ktorými sa spoločnosti boria, bola jednoznačne identifikovaná cena energií.

Graf 33: Aké sú najväčšie prekážky vo Vašom konkrétnom podnikaní?

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Spolupráca samosprávy a podnikateľov

- **Len málo spoločností si vie predstaviť nejaké konkrétne kroky/aktivity samosprávy na zlepšenie podnikateľského prostredia v obci, príp. nejakú konkrétnu formu vzájomnej spolupráce so samosprávou.** Zo 16 spoločností len 1 navrhla kroky/aktivity na zlepšenie podnikateľského prostredia v obci. Išlo o zlepšenie starostlivosti obce o verejné priestranstvá, využívanie potenciálu v súvislosti s hradom a prilákanie nových obyvateľov prostredníctvom stavebných pozemkov (ktorých je aktuálne nedostatok). Ďalšie 3 spoločnosti navrhli nejakú formu vzájomnej spolupráce medzi nimi a obcou – išlo o predaj spojovacieho materiálu pre obecnú firmu za výhodné ceny, ponúknutie zákaziek zo strany obce miestnym podnikateľom a doporučené akcií, prenájom sály a catering (z odpovede však nebolo úplne zrejmé, ako presne sa tá spolupráca myslí).

Záujem o voľné obecné priestory, potenciálne vhodné pre podnikateľov

- **O existujúce aktuálne voľné priestory vo vlastníctve obce záujem medzi podnikateľmi v Zborove nie je.** Iba jeden podnikateľ prejavil záujem o aktuálne voľné obecné priestory, pričom však nedokázal spresniť, o ktorý konkrétny priestor má záujem (či o bývalé colné sklady, priestory v budove starej MŠ alebo v budove Poľovníka) a nedokázal ani uviesť, čo by bolo potrebné vykonať zo strany obce, aby v týchto priestoroch aj reálne začal podnikáť. Ostatné spoločnosti záujem o obecné priestory neprejavili.

Voľný priestor na vyjadrenie

- V závere bol spoločnostiam ponechaný voľný priestor na akékoľvek vyjadrenie. Tu sa vyjadrili len 3 spoločnosti, z toho jedna v zmysle, že samospráva nemusí osobitne podporovať podnikanie, postačí, ak sa bude riadne starať o verejné priestranstvá a čistotu v obci. Všetky ostatné odoslané odpovede figurujú v pôvodnom znení v prílohe.

Súhrnné zhodnotenie kľúčových zistení

Na základe podrobného zhodnotenia všetkých odpovedí podnikateľov z dotazníkového prieskumu vyplývajú pre obec Zborov nasledovné kľúčové zistenia:

- **Existuje tu potenciál pre zamestnávanie znevýhodnených osôb (avšak nie skokovité).** Priemerné príjmy zamestnancov a živnostníkov v Zborove sú nižšie ako je priemer SR (v roku 2021 to bolo 1 211 €). V porovnaní s priemerným príjmom v okrese Bardejov (cca 900 € v roku 2020) ponúkala zhruba polovica spoločností v Zborove nižší príjem (ako priemer okresu BJ) a polovica vyšší príjem. Z hľadiska príjmov tu teda existuje potenciál na postupné zamestnávanie znevýhodnených obyvateľov s najnižším vzdelaním a zručnosťami (ktorí predstavujú väčšinu nezamestnaných v obci).
- **Podnikateľské prostredie v obci sa pravdepodobne veľmi nezmení.** Ak sa podnikateľom podarí realizovať svoje zámery, tak podnikateľské prostredie v obci bude aj naďalej pravdepodobne na zhruba rovnakej úrovni, ako v súčasnosti (za predpokladu, že do ich podnikania nezasiahne nejaký iný faktor, ako napr. útlm/ukončenie podnikania kvôli cenám energií, inflácii, dôsledkom vojny na Ukrajine a pod.). Výraznejšie nezmenený ostane pravdepodobne aj počet zamestnancov.

- **Obec nečakajú výraznejšie investície v podnikaní.** Neistota v podnikateľskom prostredí sa prejavuje aj na poli investícií, nakoľko v obci len 3 spoločnosti plánujú tento alebo budúci rok investovať. Z hľadiska objemu pritom pôjde o pomerne nízke investície.
- **Podnikatelia majú problém najmä s cenami energií.**
- **U existujúcich podnikateľov v obci nie je záujem o obecné priestory (colné sklady, stará budova MŠ, Poľovník), a to ani po ich úprave.** Takmer žiadni podnikatelia, podnikajúci v Zborove, nemajú záujem o priestory, ktoré má aktuálne samospráva k dispozícii na prenájom. Navyše, podnikatelia neprejavili záujem ani v prípade, že by samospráva vykonala v týchto priestoroch rôzne úpravy (podľa konkrétnych potrieb podnikateľov). Z toho vyplýva, že ak chce obec tieto svoje priestory prenajať nejakým podnikateľom, išlo by s najvyššou pravdepodobnosťou o nových podnikateľov, ktorí v obci doposiaľ nepôsobili.

Ex-post hodnotenie predchádzajúceho PHSR

Predchádzajúci *Program rozvoja obce* mala obec Zborov spracovaný na roky 2015-2022. V ňom mala zadefinovaných 5 priorít:

- Priorita 1: Technická infraštruktúra
- Priorita 2: Cestovný ruch a služby
- Priorita 3: Sociálna oblasť
- Priorita 4: Podnikanie
- Priorita 5: Životné prostredie

V rámci týchto 5 priorít mala obec zadefinovaných celkom 18 rôznych opatrení (v prvých troch prioritách boli zadefinované po 4 opatrenia a ostatných dvoch prioritách po 3 opatrenia). V rámci týchto 18 opatrení bolo zadefinovaných spolu až rôznych 122 aktivít. Najviac aktivít bolo zadefinovaných v Priorite 4 – až 31. V Priorite 3 bolo zadefinovaných 30 aktivít, 24 aktivít bolo v Priorite 5, 22 aktivít v Priorite 2 a najmenej aktivít (15) v Priorite 1.

Mnoho zadefinovaných aktivít z predchádzajúceho Programu rozvoja obce sa podarilo zrealizovať, avšak celkové vyhodnotenie úspešnosti plnenia predchádzajúceho programu je veľmi ťažké vykonať, nakoľko mnoho zadefinovaných aktivít malo priveľmi všeobecnú formuláciu (napr. „marketingové aktivity“, „rozvoj terénnych a ambulantných sociálnych služieb“ a iné).

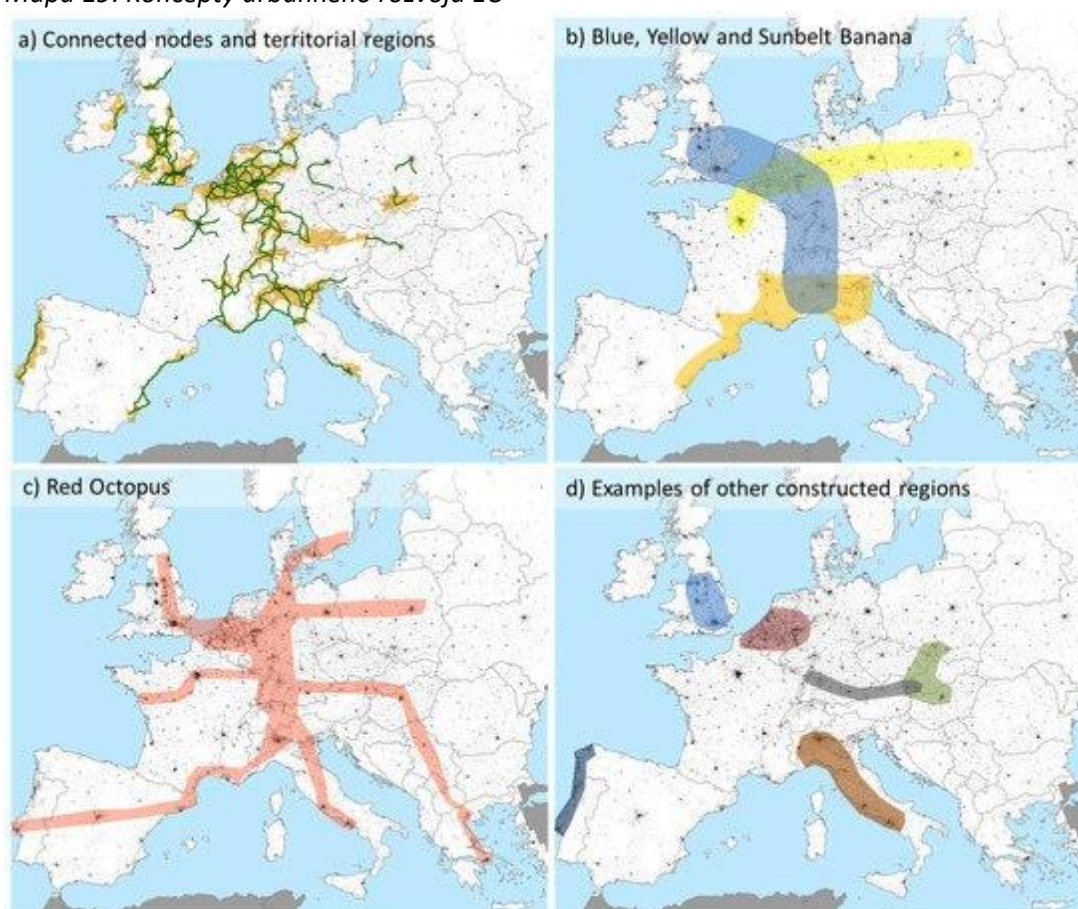

A.II Analýza vonkajšieho prostredia

Vonkajšie prostredie predstavuje pre obec tie oblasti, ktoré síce ovplyvňujú jej rozvoj (a to rôznym spôsobom, v rôznej miere, hoci významne alebo len okrajovo), avšak obec ich zároveň svojou činnosťou nedokáže nijako ovplyvniť – sú teda úplne nezávislé na činnosti obce.

Makropoloha obce je nevýhodná – obec Zborov je od najrozvinutejších európskych centier, ako aj od centier s najväčším potenciálom budúceho rozvoja, značne vzdialená. V makroregionálnej mierke existujú viaceré rozvojové koncepty. Tie rôznym spôsobom prepájajú hlavné rozvojové centrá Európy (najrozvinutejšie európske sídelné a aglomeračné centrá a centrá, ktoré majú najväčší potenciál ďalšieho rozvoja). Je zrejmé, že obec Zborov je od týchto centier značne vzdialená.

Mapa 19: Koncepty urbánneho rozvoja EÚ

Zdroj: Taubenböck, H. Ferstl, J. Dech, S. (2017)

Ani mezopoloha obce nie je veľmi výhodná – obec leží v blízkosti len jedného (menšieho) centra zamestnanosti a terciárnej obslužnosti. Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001) vyhodnotila jednotlivé sídelné centrá Slovenska ako terciárne centrá, t.j. centrá na základe ich terciárnej obslužnosti (úrovne vybavenosti vybranou vyššou občianskou vybavenosťou). Takýmto spôsobom bolo na národnej úrovni vytvorených päť skupín miest (okrem Bratislavy a Košíc, ktoré stoja samostatne a nepatria do žiadnej skupiny), ktoré naznačujú úroveň obsluhy ako pre vlastné mesto, tak

pre jeho zázemie (prvé tri skupiny sa pritom členia na dve podskupiny)²⁶. Najbližšie centrá osídlenia pre Zborov predstavujú mestá Bardejov (2a. skupina centier osídlenia), Svidník (3a. skupina) a Prešov (1a. skupina).

Zborov leží na rozvojovej osi III. stupňa, čo (teoreticky) nevytvára priaznivé predpoklady pre možný rozvojový impulz pre obec z vonkajšieho prostredia prostredníctvom súkromných investorov. Okrem centier osídlenia KURS 2001 na Slovensku stanovila jadrové ťažiská osídlenia, ktoré sú navzájom pospájané rozvojovými osami I. stupňa. Ostatné sídelné centrá sú pospájané osami II. a III. stupňa. Tieto rozvojové a urbanizačné osi sú súčasťou vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry. Podporujú sídelné väzby medzi obcami a rovnovážny sídelný rozvoj vrátane rozvoja vidieka. Z pohľadu rozvoja územia Slovenska najdôležitejšia, teda rozvojová os I. stupňa, prepája Bratislavu a Košice (o. i.) severoslovenským dopravným koridorom cez Žilinu, Poprad, Levoču a Prešov. Zborov leží ďaleko od tejto najvýznamnejšej rozvojovej osi. Z Prešova do Bardejov vedie rozvojová os II. stupňa a z Bardejova do Svidníka rozvojová os III. stupňa. Zborov teda leží na tejto rozvojovej osi III. stupňa.

Z prostredia investičnej pomoci, poskytovanej vládou SR, možno na základe doterajších skúseností len ťažko očakávať priaznivé rozvojové impulzy pre okolitý región v blízkej budúcnosti. Výrazným vonkajším rozvojovým impulzom pre oblasť okresu Bardejov by mohla byť zvýšená podpora zo strany vlády formou investičných stimulov pre tie priame zahraničné investície, ktoré sa realizujú ktoré sa realizujú v danom okrese²⁷. Skúsenosti však ukazujú, že od roku 2002, kedy sa začalo s poskytovaním investičnej pomoci, jednotlivé slovenské vlády touto formou podporovali smerovanie priamych zahraničných investícií primárne do najrozvinutejších regiónov Slovenska (najmä do trojuholníka Bratislava – Trnava – Nitra, do Košíc a oblasti stredného Považia po Žilinu). Do oblasti Bardejova smerovala len úplne minimálna časť investičnej pomoci vlády. Z prostredia investičnej pomoci teda len ťažko očakávať priaznivé rozvojové impulzy pre región v blízkej budúcnosti.

Výraznejší rozvojový impulz pre okres Bardejov (a teda aj pre obec Zborov) môže znamenať jeho zaradenie medzi najmenej rozvinuté okresy (NRO) Slovenska. Podpora najmenej rozvinutých okresov predstavuje formu regionálnej politiky, zameranú na stimulovanie a rozvíjanie endogénneho potenciálu okresov, ktoré boli na základe zákonných kritérií medzi NRO zaradené. Podpora sa poskytuje v súlade so zákonom č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov. Obce, mestá a iné subjekty, ležiace v týchto NRO, majú pri žiadostiach o nenávratný finančný príspevok z EŠIF zvýhodnenú pozíciu oproti subjektom, ležiacim mimo týchto NRO. V rámci NRO má podpora smerovať najmä na tvorbu nových pracovných miest. Hoci finančný balík, dostupný pre okres v rámci tejto podpory, nie je nejaký obrovský a teda neznamená nejaké výrazné investície, v prípade jeho vhodného a racionálneho využitia môže čiastočne prispieť k rozvoju okresu ako takého (a v rámci neho aj k rozvoju obce Zborov).

Komplexný projekt pozemkových úprav v obci doposiaľ nebol realizovaný – výrazne limitujúcim faktorom rozvoja obce je veľmi komplikovaná štruktúra vlastníckych vzťahov, tá by však mala byť v najbližších rokoch odstránená. Významným projektom z hľadiska tvorby podmienok pre rozvoj územia je tzv. projekt pozemkových úprav, prostredníctvom ktorého sa vykonáva komasácia pozemkov a sprehľadnenie a zjednodušenie vlastníckych vzťahov k pozemkom – podľa princípu „jedna parcela, jeden vlastník“. V praxi sa vykonávajú buď tzv. jednoduché alebo komplexné pozemkové úpravy²⁸. Realizácia takéhoto projektu znamená výrazný pozitívny determinant rozvoja územia (napr. pri rôznej výstavbe – budovanie cyklistických trás, príprava stavebných pozemkov, výstavba rekreačných lokalít,

²⁶ Platí, že čím významnejšie centrum je, tým vyššiu úroveň občianskej vybavenosti (ktorú zároveň poskytuje obciam vo svojom zázemí) má. Najvýznamnejšie centrá boli zaradené do 1a. skupiny, najmenej významné sídelné centrá do 5. skupiny. Zároveň platí, že čím bližšie k významnejšiemu centru daná obec leží, tým pre ňu lepšie – z hľadiska dostupnosti rôznych služieb, vybavenosti, ako aj rozvojových impulzov.

²⁷ Regionálna investičná pomoc je v súčasnosti poskytovaná podľa zákona č. 57/2018 Z. z.

²⁸ Ak sa robí tzv. komplexný projekt pozemkových úprav, tak sa vykoná sprehľadnenie a zjednodušenie vlastníckych vzťahov v celom katastrálnom území obce. V prípade jednoduchých pozemkových úprav sa tieto činnosti vykonávajú len pre určitú, konkrétnu časť katastra obce.

nájomné vzťahy v poľnohospodárstve a pod.), vytvárajú sa ním oveľa priaznivejšie podmienky na potenciálny rozvoj územia. Jednoduchosť / resp. komplikovanosť vlastníckej štruktúry pozemkov v katastri obce je teda mimoriadne dôležitým faktorom z pohľadu komplexného rozvoja obce. V tejto súvislosti možno konštatovať, že štruktúra vlastníckych vzťahov k pozemkom v katastri obce Zborov je mimoriadne komplikovaná (obrovský počet parciel; väčšina parciel zapísaná v registri „E“; obrovské množstvo spoluvlastníkov na jednotlivých parcelách a pod.). Riešením tohto (z pohľadu komplexného rozvoja obce) negatívneho javu je vykonanie komplexného projektu pozemkových úprav (PPÚ) v extraviláne. Obec Zborov bola vybraná na realizáciu tohto PPÚ a v blízkej budúcnosti by sa v spolupráci s Okresným úradom Bardejov mal projekt PPÚ v katastri obce Zborov rozbehnúť. Celý proces realizácie komplexného projektu pozemkových úprav trvá spravidla 4-5 rokov, takže existuje predpoklad, že do roku 2030 sa v katastri obce Zborov podarí nežiaduci stav ohľadom komplikovanosti vlastníckych práv k pozemkom odstrániť.

Členstvo obce v organizáciách

Obec Zborov je členom viacerých združení, ktoré vznikli za rôznym účelom, majú rôzne ciele a prostredníctvom ktorých sa obec snaží uplatňovať a presadzovať svoje záujmy:

- „*Združenie miest a obcí Slovenska*“ (ZMOS) – organizácia zastupujúca záujmy obecných samospráv na celoslovenskej úrovni;
- „*Miestna akčná skupina Horná Topľa*“ (MAS Horná Topľa) – verejno-súkromné partnerstvo rôznych organizácií (obcí, podnikov, podnikateľov, občianskych združení, neziskových organizácií, fyzických osôb a pod.), vytvorené za účelom zlepšovania kvality života v území združenia (územie obcí, ktoré sú členmi tohto združenia), posilnenia ekonomického prostredia, zhodnotenia kultúrneho a prírodného dedičstva a podpory trvalo udržateľného rozvoja;
- „*Združenie obcí Mikroregión Makovica*“ – záujmové združenie právnických osôb, založené za účelom kvalitnejšieho a efektívnejšieho riešenia spoločných problémov a výziev;
- „*Mikroregión Šariš*“ – záujmové združenie právnických osôb, založené za účelom kvalitnejšieho a efektívnejšieho riešenia spoločných problémov a výziev;
- „*Združenie matrikárov a matrikárov Slovenskej republiky*“ – odborný-profesijné združenie pracovníkov matrik.

STEEP analýza

Okrem vnútorných faktorov majú na rozvoj územia vplyv aj rôzne vonkajšie faktory (také, ktoré obec nedokáže ovplyvniť). Pri identifikovaní problémov obce a hľadani strategíe/í na ich vyriešenie je preto potrebné si uvedomiť, že tieto riešenia môžu byť v budúcnosti ovplyvnené aj spomínanými vonkajšími faktormi. Externé faktory sú rozdelené do 5 oblastí: S – sociálne, T – technologické, E – ekonomické, E – ekologické, P – politické. Úlohou STEEP analýzy (analýzy externého prostredia) je napomáhať tvorcom rozhodnutí predvídať budúci možný vývoj a na tieto zmeny sa pripraviť.

Formulár 4 (A8): STEEP analýza

Sociálne	Technologické	Ekonomické	Ekologické	Politické
Starnutie obyvateľstva, emigrácia mladých ľudí do miest	Zavádzanie nových materiálov a inovatívnych technológií v hospodárstve	Ekonomická situácia štátu (dopady ekonomického vývoja v jednotlivých sektoroch, výrazná podpora štátu vybraným sektorom)	Klimatické zmeny (častejšie a extrémnejšie výkyvy počasia, sucho, znižujúce sa zásoby pitnej vody...)	Politika vlády v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti
Zmeny vzdelanostnej štruktúry obyvateľstva	Využívanie moderných informačno-komunikačných technológií	Možnosti financovania projektov z fondov EU a iných zdrojov	Verejný tlak na zavádzanie ekologických a environmentálnych technológií	Zmena priorít vlády ako výsledok volieb
Zmena postojov obyvateľov a reprezentantov rôznych sektorov k lokálnemu rozvoju	Digitalizácia verejnej správy, vytváranie mobilných aplikácií pre využívanie verejných služieb	Rozvoj malého a stredného podnikania	Zvyšovanie povedomia verejnosti o ochrane ŽP a rast environmentálnej zodpovednosti obyvateľstva	Legislatívne zmeny v rôznych oblastiach
Prehlbujúce sa rozdiely medzi obyvateľmi v oblasti príjmov	Nové technologické riešenia v oblasti sociálnych služieb a zdravotníctva	Zvyšovanie / znižovanie kúpyschopnosti obyvateľstva	Podpora a využívanie alternatívnych zdrojov energie	Štrukturálna politika Európskej únie
Zmeny v mobilitě obyvateľov	Výrazné zmeny na trhu práce ovplyvnené inováciami a novými technológiami	Dostupnosť finančných zdrojov	Odpadové hospodárstvo	Nová politika územného rozvoja v SR – dôraz na integrované územné investície a na prístup zdola
Zvyšujúca / znižujúca sa kvalita života obyvateľov		Daňová politika štátu	Vplyv rôznych subjektov na tvorbu politík v oblasti ŽP	Vojna na Ukrajine

Zdroj: vlastné spracovanie

A.III Zhodnotenie súčasného stavu územia

Zhodnotenie súčasného stavu územia je spracované formou SWOT analýzy. Tá bola vypracovaná na základe auditu rozvojových zdrojov obce. SWOT analýza patrí medzi nástroje, používané na zhodnotenie aktuálneho stavu obce. Rozdelená je na vnútornú analýzu (silné a slabé stránky) a vonkajšiu analýzu (príležitosti a ohrozenia).

SWOT analýza

Formulár 5 (A10): SWOT analýza

HOSPODÁRSKA OBLASŤ Hospodárstvo v území, Zamestnanosť, Nezamestnanosť, Dopravná infraštruktúra, Technická infraštruktúra, Hospodárenie samosprávy, Bezpečnosť	
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • existencia registrovaného sociálneho podniku ZBOR – STAV s výbornými ekonomickými a sociálnymi výsledkami • existencia PD Magura (významný zamestnávateľ s cca 100 zamestnancami) • obhospodarovanie poľnohospodárskej pôdy prostredníctvom PD Magura • nižšia hladina priemerných miezd v obci (znamenajúca potenciál pre zamestnávanie ťažko zamestnateľných UoZ) • dostupnosť viacerých prevádzok obchodov a služieb • viaceré pamiatky UNESCO v blízkom okolí obce • množstvo kultúrno-historických pamiatok v obci (Zborovský hrad, kostol sv. Žofie, Šeredyho kaštieľ...) • aktivita miestnych subjektov a starostlivosť o kultúrno-historické pamiatky v obci • výborná kvalita miestnych komunikácií • vybudovaná sieť chodníkov a lávok cez vodné toky • výborné spojenie verejnou dopravou s Bardejovom počas pracovných dní • elektrina, vodovod a kanalizácia dostupné v celej obci (aj v osade) • výborné finančné zdravie samosprávy, rozumné hospodárenie, dostatok vlastných zdrojov na realizáciu investícií • aktivita a výborná pripravenosť obce na získanie financií na realizáciu investičných akcií z externých dotačných zdrojov (množstvo už pripravených aj rozpracovaných projektových dokumentácií) 	<ul style="list-style-type: none"> • nízka makropolitická atraktivita obce • nevýhodná poloha obce ďaleko od výrazných centier zamestnanosti (urbánnych centier) • poloha mimo rýchlostných komunikácií • komplikovaná vlastnícka štruktúra pozemkov v katastri obce • nízka ochota obyvateľov podnikať prostredníctvom živnosti • absencia ubytovacích zariadení v obci • vysoká miera nezamestnanosti • veľmi nepriaznivá štruktúra UoZ podľa vzdelania, doby evidencie a klasifikácie zamestnaní • takmer všetci nezamestnaní patria medzi znevýhodnené osoby • žiadne cyklistické chodníky (stavebne oddelené od ciest) • kúrenie nekvalitným drevom a spaľovanie rôzneho materiálu v osade • slabšia dostupnosť signálu niektorých operátorov • negatívne vnímanie bezpečnosti v obci verejnosťou, nevhodné správanie sa najmä Rómov na verejnosti

Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • využitie európskych štrukturálnych a investičných fondov, Plánu obnovy a iných zdrojov financovania na realizáciu rozvojových aktivít • realizácia naplánovaných investičných aktivít prostredníctvom integrovaných investičných balíkov (Rada partnerstva VÚC) • využitie možností ponúkajúcich sa prostredníctvom najmenej rozvinutých okresov • realizácia projektu pozemkových úprav • možnosti podpory nezamestnaných občanov v rámci AOTP (menšie obecné služby, regionálna zamestnanosť...) 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatočné využitie možných zdrojov z EÚ • vysoká administratívna náročnosť pre získanie financií z EŠIF • zvyšovanie administratívnej záťaže výkonu miestnej samosprávy bez kompenzácie z hľadiska paralelného zvyšovania zdrojov (finančných, personálnych) • nepriaznivý makroekonomický vývoj v súvislosti s vojnou na Ukrajine • potenciálna energetická kríza • neistota v lokálnom podnikateľskom prostredí, vyúsťujúca do nižšieho objemu plánovaných investícií, prijímania nových zamestnancov a prípadného rozširovania podnikania

SOCIÁLNA OBLASŤ Demografická charakteristika, Vzdelanie a školstvo, Domový a bytový fond, Občianska vybavenosť, Kultúra, Šport, Zdravotníctvo, Sociálne služby	
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • takmer neustály rast počtu obyvateľov • veľmi pozitívny vývoj prirodzeného aj migračného pohybu obyvateľstva • priaznivá veková štruktúra obyvateľstva • výrazne pomalšie starnutie obyvateľstva ako priemer SR • výborné podmienky v rámci predprimárneho a primárneho vzdelávania (dostupnosť škôl a viacerých šk. zariadení priamo v obci) • dobrá technická vybavenosť škôl • dobrá kvalita domového a bytového fondu v ostatnej časti obce (okrem osady) • aktivita samosprávy na poli obstarávania nájomných bytov • množstvo nájomných bytov v obci • reálny záujem samosprávy o riešenie bytovej otázky obyvateľov bývajúcich v najhorších podmienkach (obstarávanie nájomných bytov, projekt prestupného bývania, príprava pozemkov...) • záujem o výstavbu rodinných domov v obci • záujem o nájomné byty (tak u Rómov, ako aj u nerómskeho obyvateľstva) • výborná občianska vybavenosť (viacero verejnoprospešných budov, zdravotnícke služby, sociálne služby, športové zariadenia, pamiatky...) • dostupnosť základných zdravotných služieb priamo v obci 	<ul style="list-style-type: none"> • nepriaznivá vzdelanostná štruktúra obyvateľstva • naplnená kapacita budovy ZŠ • rozšírené záškoláctvo • nepokračovanie v štúdiu po skončení povinnej školskej dochádzky u veľkého množstva žiakov • znížená kvalita domového a bytového fondu v skolaudovaných bytoch v osade • množstvo chatrčí v osade (nevyhovujúci stavebno-technický stav, katastrofálne sociálne a hygienické podmienky) • vysoká obľobnosť obydli v osade • chýbajúci väčší počet detských ihrísk

<ul style="list-style-type: none"> • viaceré sociálne služby dostupné priamo v Zborove • viaceré športoviská na realizáciu rôznych športov na území obce • realizácia rôznych kultúrno-spoločenských podujatí v obci počas roka (ak to dovoľujú protipandemické opatrenia) • pôsobenie ochotníckych kultúrnych telies priamo v obci 	
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • využitie európskych štrukturálnych a investičných fondov, Plánu obnovy a iných zdrojov financovania na realizáciu rozvojových aktivít • realizácia naplánovaných investičných aktivít prostredníctvom integrovaných investičných balíkov (Rada partnerstva VÚC) • využitie možností ponúkajúcich sa prostredníctvom inštitútu najmenej rozvinutých okresov • spolupráca s vládami aj mimovládami organizáciami na riešení rómskej problematiky (chatrče, sociálne a hygienické podmienky, zamestnanosť, správanie sa na verejnosti) • možnosti podpory nezamestnaných občanov v rámci AOTP (menšie obecné služby, regionálna zamestnanosť...) 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatočné využitie možných zdrojov z EÚ • vysoká administratívna náročnosť pre získanie financií z EŠIF • zvyšovanie administratívnej záťaže výkonu miestnej samosprávy bez kompenzácie z hľadiska paralelného zvyšovania zdrojov (finančných, personálnych) • nepriaznivý makroekonomický vývoj v súvislosti s vojnou na Ukrajine • potenciálna energetická kríza • predsudky a negatívny postoj majority voči Rómom

ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ Prírodné pomery, Ochrana prírody, Ochrana pred povodňami, Odpadové hospodárstvo, Zmena klímy	
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • relatívne zachovalé a esteticky príťažlivé prírodné prostredie • viaceré prvky územnej ochrany prírody v katastri obce (2x PR, ÚEV) • rýchlejší rast úrovne vytriedenia odpadov ako priemer SR • realizácia projektu zberného dvora • záujem samosprávy riešiť problematiku odpadov (pilotné váženie nádob na zmesový odpad, sanácia čiernych skládok, dostupnosť kontajnerov na odpad v osade...) • záujem miestnych subjektov prijímať adaptačné opatrenia na zmenu klímy 	<ul style="list-style-type: none"> • typická kotlinová poloha obce (výrazne zvyšujúca povodňové riziko v obci) • pomerne častý výskyt záplav v intraviláne obce • vysoký rast celkovej produkcie komunálnych odpadov, produkcie zmesových odpadov a produkcie odpadov na 1 obyvateľa • vysoká miera skládkovania odpadov • vysoký nárast nákladov obce na odpadové hospodárstvo • zavedený (nemotivačný) paušálny systém poplatkov za odpad • veľmi nízke environmentálne povedomie obyvateľov žijúcich v osade • čierne skládky v osade

Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • využitie európskych štrukturálnych a investičných fondov, Plánu obnovy a iných zdrojov financovania na realizáciu rozvojových aktivít • realizácia naplánovaných investičných aktivít prostredníctvom integrovaných investičných balíkov (Rada partnerstva VÚC) • využitie možností ponúkajúcich sa prostredníctvom najmenej rozvinutých okresov • spolupráca s vládami aj mimovládami organizáciami na riešení rómskej problematiky z hľadiska odpadov 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatočné využitie možných zdrojov z EÚ • vysoká administratívna náročnosť pre získanie financií z EŠIF • zvyšovanie administratívnej záťaže výkonu miestnej samosprávy bez kompenzácie z hľadiska paralelného zvyšovania zdrojov (finančných, personálnych) • nepriaznivý makroekonomický vývoj v súvislosti s vojnou na Ukrajine • potenciálna energetická kríza • predsudky a negatívny postoj majority voči Rómom

Návrh

Kľúčové faktory a disparity územia

Vyhodnotením silných stránok a príležitostí zo SWOT analýzy boli identifikované hlavné faktory rozvoja obce. Podobne, na základe vyhodnotenia slabých stránok a ohrození boli identifikované hlavné disparity obce.

Hlavné faktory rozvoja:

- mimoriadna aktivita samosprávy a iných miestnych subjektov z hľadiska obnovy kultúrno-historických pamiatok v obci
- využitie potenciálu pre rozvoj CR na báze atraktívneho prírodného prostredia a množstva kultúrno-historických pamiatok v okolí
- podpora marginalizovaných rómskych komunít
- podpora cezhraničných kontaktov a ochota participovať na cezhraničnej spolupráci
- racionálne hospodárenie samosprávy
- výrazná aktivita samosprávnych orgánov na poli rozvoja nájomného bývania
- pripravenosť obce na získanie externých zdrojov na realizáciu rozvojových projektov (množstvo pripravených projektových dokumentácií); kvalitný projektový tím
- využitie geografickej polohy obce v zázemí Bardejova na rozvoj bytovej výstavby a ďalšie zvyšovanie počtu obyvateľov
- rozvoj poľnohospodárskej výroby.

Hlavné disparity rozvoja:

- nízka vzdelanostná úroveň obyvateľstva – vysoký podiel obyvateľov po ukončení základného vzdelávania nemá záujem o pokračovanie vo vzdelávaní, čo do budúcnosti znamená príjmy na minimálnej úrovni
- nezamestnanosť obyvateľstva – obyvateľstvo, ktoré si nevie nájsť prácu a neemigruje, upadá kvôli absencii dostatočného príjmu na živobytie do sociálnych problémov
- emigrácia obyvateľstva – z obce emigruje predovšetkým mladé obyvateľstvo, najčastejšie z dôvodu absencie ponuky pracovných miest, slabej ponuky trávenia voľného času a nedostatku možností bývania
- množstvo obyvateľov bývajúcich v chatrčiach – aktuálne cca 600 obyvateľov obce býva v katastrofálnych sociálnych a hygienických podmienkach, v prostredí generačne reprodukovanej chudoby
- nízky potenciál pre prilákanie investícií do priemyselnej výroby – z dôvodu málo výhodnej polohy vo vzťahu k ekonomickým centráram a nadradenej dopravnej infraštruktúry má obec veľmi nízky lokalizačný potenciál pre prilákanie investícií do priemyselnej výroby
- vyššia úroveň miezd v metropolitných regiónoch SR, príp. v zahraničí – úroveň miezd v regióne spolu s časovou a finančnou náročnosťou dochádzky do zamestnania (do centier, kde je vyššia úroveň miezd) pôsobí ako demotivačný faktor a generuje podmienky pre emigráciu obyvateľstva
- veľká rozdrobenosť pozemkov a komplikovaná štruktúra vlastníckych vzťahov v katastrálnom území obce – výrazne limitujúci faktor potenciálnych rozvojových aktivít z dôvodu veľkej náročnosti z hľadiska vysporiadania vlastníckych vzťahov (napr. pre technickú infraštruktúru, budovanie chodníkov a pod.).

B-Strategická časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Strategická časť Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Zborov na roky 2023-2030 nadväzuje na analytickú časť, ktorá predstavuje komplexnú analýzu územia. Táto časť PHSR obsahuje stratégiu rozvoja obce s ohľadom na jej vnútorné špecifiká a danosti. Jej súčasťou je strategická vízia, formulácia a návrh stratégie rozvoja, ako aj formulácia cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti.

Rozvoj rôznych regiónov, od lokálnej po makroregionálnu úroveň, je nutné chápať, realizovať, uvažovať a posudzovať v čo možno najširších súvislostiach a väzbách, nie izolovane. Z tohto dôvodu je preto pre stanovenie rozvojovej stratégie obce nevyhnutné rešpektovať aj rôzne „nadradené“ stratégie, ktoré boli prijaté či už na nadnárodnej úrovni, na úrovni štátu alebo VÚC.

Na medzinárodnej úrovni je Slovenská republika viazaná najmä **Agendou 2030**. Ide o súhrn globálnych záväzkov, ktorými medzinárodné spoločenstvo reaguje na najzávažnejšie výzvy súčasnosti. Zmena klímy, chudoba, zvyšujúce sa ekonomické a sociálne nerovnosti alebo neudržateľnosť prevládajúcich vzorcov výroby a spotreby sú komplexné a navzájom previazané problémy. Izolované zásahy a opatrenia preto strácajú účinnosť pri ich riešení. Agenda 2030 bola prijatá členskými štátmi Organizácie Spojených národov v roku 2015 a vyzýva štáty k spoločnému koordinovanému postupu pri riešení globálnych výziev. Táto Agenda 2030 bola prijatá najmä za účelom zabezpečenia udržateľného rozvoja vo svete. Obsahuje spolu 17 cieľov, ktorých plnenie je v záujme udržateľného rozvoja potrebné naplňať.

Implementácia Agendy 2030 je na Slovensku inštitucionálne rozdelená medzi Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR a Ministerstvo zahraničných vecí SR. V konzultácii s odbornou verejnosťou bola Agenda 2030 na Slovensku premietnutá do užšieho súboru šiestich prioritných oblastí, ktoré zohľadňujú špecifiká Slovenska a ktoré budú základom ďalšej strategickej a koncepcnej práce. Sú nimi:

- Vzdelanie pre dôstojný život,
- Smerovanie k znalostnej a environmentálne udržateľnej ekonomike pri demografických zmenách a meniacom sa globálnom prostredí,
- Znižovanie chudoby a sociálna inklúzia,
- Udržateľné sídla, regióny a krajina v kontexte zmeny klímy,
- Právny štát, demokracia a bezpečnosť,
- Dobré zdravie.

Vyššie uvedené prioritné oblasti sa premietajú aj do opatrení regionálnej politiky, podporujúcich rozvoj jednotlivých regiónov Slovenska.

Vízia obce do roku 2030

Vízia je želanou predstavou obyvateľov o budúcnosti, o tom, ako by mala obec vyzeráť. Je teda nástrojom na motiváciu, opisom ideálneho stavu, ktorý by sme chceli v budúcnosti dosiahnuť. Stanovuje rámec pre definovanie strategických cieľov a priorít na strednodobý časový horizont. Analýzou súčasného stavu obce, analýzou doteraz realizovaných a plánovaných projektov, na základe analýzy hlavných faktorov rozvoja a na základe funkcií, ktoré plní samospráva obce bola sformulovaná nasledovná **strategická vízia** obce Zborov:

Obec Zborov je miestom s atraktívnym prostredím pre život. Všestranným rozvojom a využívaním svojho vnútorného potenciálu zabezpečuje zvyšovanie kvality života všetkých svojich obyvateľov, ktorým poskytuje kvalitné služby.

Na dosiahnutie uvedenej strategickej vízie bude potrebné naplniť globálny cieľ rozvoja obce Zborov na roky 2023-2030. **Globálnym cieľom** rozvoja obce je

„zvýšiť kvalitu života obyvateľov obce aktívnym prístupom k podpore hospodárskej a sociálnej oblasti pri súčasnom zveľaďovaní životného prostredia obce“.

Kľúčové rozvojové výzvy

V analytickej časti dokumentu bolo identifikovaných viacero kľúčových rozvojových výziev, ktoré je v záujme úspešného rozvoja obce Zborov a dosiahnutia stanovenej vízie nevyhnutne potrebné v strednodobom horizonte vyriešiť (resp. realizovať také aktivity, ktoré napomôžu ich riešeniu).

Tabuľka 35: Kľúčové rozvojové výzvy

Kľúčová rozvojová výzva	Možné spôsoby riešenia
Nezamestnanosť	
<ul style="list-style-type: none"> približne 2/3 nezamestnaných tvoria veľmi ťažko zamestnateľní UoZ (dlhodobá nezamestnanosť, takmer žiadne vzdelanie, slabé alebo žiadne zručnosti) 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ postupne zamestnávať, príp. zlepšovať zamestnateľnosť (získavaním pracovných návykov) najviac ohrozených UoZ – napr. v obecnom sociálnom podniku, zapájaním UoZ do AOTP a pod.
Dopravná infraštruktúra	
<ul style="list-style-type: none"> slabšie prepojenie osady s ostatnou časťou obce na ulici Krátky rad (chýba most) 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ vybudovať nový most na ul. Krátky rad

Vodovod a kanalizácia	
<ul style="list-style-type: none"> • rapídne sa zvyšujúce náklady obce na zabezpečenie pitnej vody 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ získanie nového vodného zdroja na vhodnejšom mieste; úprava technológie pre získanie pitnej vody; osvetová činnosť medzi obyvateľstvom
<ul style="list-style-type: none"> • 60 % Rómov nemá prístup k verejnému vodovodu a kanalizácii 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ zlegalizovať čierne stavby, resp. napomáhať snahe príslušníkov MRK o výstavbu vlastného legálneho bývania; pripojiť stavby na vodovod a kanalizáciu
Vzdelanostná štruktúra a školstvo	
<ul style="list-style-type: none"> • nedostatočné kapacity ZŠ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozšíriť kapacity budovy základnej školy (prístavbou, nadstavbou, príp. novou výstavbou)
<ul style="list-style-type: none"> • výrazne rozšírené záškoláctvo 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ v spolupráci so všetkými dotknutými subjektmi a stranami (žiaci, rodičia, škola, polícia, obec, UPSVaR...) realizovať opatrenia na zamedzenie záškoláctva
<ul style="list-style-type: none"> • nepokračovanie príslušníkov MRK v ďalšom vzdelávaní po ukončení povinnej školskej dochádzky 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ realizovať tútorské programy; vykonávať osvetu ohľadom vzdelávania; zlepšiť dostupnosť stredného školstva
Domový a bytový fond	
<ul style="list-style-type: none"> • naliehavá potreba zvýšenia kvality bývania pre vybraných obyvateľov (cca 60 % Rómov nemá prístup k verejnému vodovodu a k splachovaciemu záchodu; množstvo chatrčí, kde ľudia žijú vo veľmi zlých sociálnych a hygienických podmienkach; chatrče bez napojenia na energie, bez tečúcej vody a splachovacieho záchoda) 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysporiadať všetky vlastnícke vzťahy k pozemkom v osade (doposiaľ nevysporiadané); zlegalizovať nelegálne obydľia, resp. realizovať rôzne podporné programy na zabezpečenie bývania (napr. prestupné bývanie); zvýšiť dostupnosť nájomného bývania; realizovať vzdelávacie a osvetové aktivity na podporu zlepšovania zdravia obyvateľov, hygienických podmienok, zvyšovania finančnej gramotnosti a pod.
<ul style="list-style-type: none"> • chýbajúce nájomné byty 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ vybudovať bytové domy s nájomnými bytmi

Voľný čas	
<ul style="list-style-type: none"> • chýbajúce detské ihriská 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ vybudovať viaceré detské ihriská na území obce
Prístupnosť verejných budov a komunikácií v obci	
<ul style="list-style-type: none"> • chýbajúci bezbariérový prístup do viacerých verejných budov a na niektorých komunikáciách 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ vybudovať kvalitný bezbariérový prístup do verejných budov ✓ presťahovať kancelárie poskytujúce verejné služby na spodné podlažie ✓ odstrániť bariéry na miestnych cestných komunikáciách a chodníkoch
Odpadové hospodárstvo	
<ul style="list-style-type: none"> • nižšia úroveň vytriedenia odpadov (32 %) 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ skvalitniť systém zberu odpadov; zvýšiť úroveň vytriedenia prostredníctvom výstavby zberného dvora, kompostárne a skvalitnenia triedeného zberu; realizovať rôzne podporné opatrenia na nižšiu produkciu zmesového KO
<ul style="list-style-type: none"> • nízke environmentálne povedomie príslušníkov MRK 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ zlepšiť nízke environmentálne povedomie príslušníkov MRK (vzdelávanie, osвета, aktivity v rámci MŠ, ZŠ, mimoškolskej činnosti)
Povodne, zmena klímy	
<ul style="list-style-type: none"> • potreba realizácie ďalších protipovodňových opatrení 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ realizovať celý systém rôznych protipovodňových opatrení (v spojitosti s adaptačnými opatreniami na zmenu klímy) – úprava brehov a korýt, priepustov, výsadba zelene, zachytávanie vody v krajine a pod.
<ul style="list-style-type: none"> • adaptácia územia na zmenu klímy, znižovanie tvorby CO₂ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ realizovať celý systém rôznych adaptačných opatrení v sídelnom prostredí, v poľnohospodárstve, lesníctve a pod.; prejsť na obnoviteľné zdroje energie; zvýšiť energetickú efektívnosť budov

Zdroj: vlastné spracovanie

Identifikované kľúčové rozvojové výzvy sú akcentované v zadefinovaných cieľoch, prioritách a opatreniach obce Zborov (pozri ďalšie časti dokumentu). Okrem kľúčových rozvojových výziev obsahujú zadefinované ciele, priority a opatrenia aj ďalšie rozvojové aktivity, úspešnou realizáciou ktorých dôjde k všestrannému rozvoju obce Zborov.

Rozvojová stratégia obce, definovanie cieľov a priorít

Cieľom strategickej časti programu je navrhnuť priority, ktoré budú viesť k naplneniu zadefinovaných strategických cieľov a dosiahnutiu stanovenej vízie. Ide o návrh takých priorít, ktorých riešenie je buď priamo v kompetencii obce alebo tiež takých, ktoré síce nie sú priamo v jej kompetencii, avšak obec ich dokáže svojou činnosťou a svojimi schopnosťami ovplyvniť žiaducim smerom.

Definovanie stratégie rozvoja obce vychádza najmä z detailného poznania jej vnútorného prostredia a z poznania potrieb obyvateľstva, pričom priamo nadväzuje na výsledky analýz. Stratégia vychádza zo základného predpokladu, že príslušné orgány verejnej správy od národnej po regionálnu úroveň budú zabezpečovať koordinovaný prístup v záujme dosiahnutia realizácie plánovaných zmien a že bude existovať dobrá informovanosť kľúčových aktérov regionálneho rozvoja.

Stratégia rozvoja obce je spracovaná v súlade s **Víziou a stratégiou rozvoja Slovenska do roku 2030**, ktorá plní úlohu Národnej stratégie regionálneho rozvoja Slovenskej republiky v zmysle zákona o podpore regionálneho rozvoja. Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 definuje (okrem iného) priority, ciele a nástroje podpory regionálneho rozvoja podľa typov regiónov, miest a obcí. Je v súlade s politikou súdržnosti Európskej únie v období 2021-2027, v rámci ktorej **Európska komisia zadefinovala 5 hlavných politických cieľov politiky súdržnosti**:

1. *Inteligentnejšia Európa* – inovatívna a inteligentná transformácia hospodárstva
2. *Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa*
3. *Prepojenejšia Európa* – mobilita a regionálna pripojiteľnosť IKT
4. *Sociálnejšia Európa* – vykonávanie Európskeho piliera sociálnych práv
5. *Európa bližšie k občanom* – udržateľný a integrovaný rozvoj mestských, vidieckych a pobrežných oblastí prostredníctvom miestnych iniciatív.

V novom programovom období EÚ (2021-2027) nastávajú na Slovensku v oblasti strategického plánovania a riadenia a implementácie eurofondov viaceré zásadné zmeny. Doposiaľ sa programy rozvoja vypracúvali na úrovni VÚC a na úrovni obcí a miest (pričom obce mali možnosť vypracovať si spoločný program rozvoja obcí). Po novom sa do strategického plánovania pridáva ďalší „medzistupeň“. Tento nový medzistupeň predstavujú tzv. **Strategicko-plánovacie regióny (SPR)**, ktorých hranice zadefinuje príslušný VÚC a schváli ustanovená Rada partnerstva kraja. Pre každý SPR sa následne vypracúva špecifická stratégia, spracovaná vo forme **integrovanej územnej stratégie (IUS)** a obsahujúca špecifické ciele a operácie, vzťahujúce sa len na to-ktoré SPR. Cieľom je zabezpečiť adresnejšie operácie a podporu regiónom na medzistupni medzi regionálnou samosprávou (VÚC) a miestnou samosprávou (obce).

Tretí stupeň strategického plánovania budú stále tvoriť obce a mestá – tým je, samozrejme, ponechaná možnosť vypracovať si svoje vlastné PHSR (ak nevyužijú možnosť vypracovať si svoj PHSR ako súčasť spoločného programu rozvoja obcí). **Obec Zborov** leží v Prešovskom samosprávnom kraji a v programovom období 2021-2027 je **súčasťou** strategicko-plánovacieho regiónu **SPR Šariš**.

Zmena nastáva v rámci územného rozvoja. Každý samosprávny kraj na Slovensku si v rámci svojho PHSR definuje tzv. **Integrované projektové balíčky**. Tie pozostávajú z kľúčových projektov (ktorých realizácia je pre implementáciu daného projektového balíka kľúčová, nosná; bez nej by realizácia celého integrovaného balíka nemala zmysel a investície by nepriniesli synergický efekt) a komplementárnych projektových balíkov (ktoré obsahujú indikatívne tematické projektové balíčky). Celý integrovaný projektový balík môže byť financovaný z rôznych zdrojov (napr. EŠIF, Plán obnovy, Fond pre spravodlivú transformáciu, tzv. Nórske fondy, úverové zdroje, vlastné zdroje, dotácie štátu

a pod.). Tá časť integrovaného projektového balíka, ktorá bude financovaná len z EŠIF, sa nazýva **Integrovaná územná investícia** (IUI, angl. skratka ITI).

Integrovaný územný rozvoj v rámci územného programu by už nemal byť realizovaný výlučne formou dopytovo-orientovaných projektov (ako tomu bolo doposiaľ). V čase spracovania tohto PHSR (leto / jeseň 2022) zatiaľ situácia ohľadom nastavovania implementácie EŠIF v SR definitívne vyjasnená nie je. S najvyššou pravdepodobnosťou však **časť IUI bude schvaľovaná Radou partnerstva daného VÚC** (bez potreby vyhlasovania dopytovo-orientovaných výziev; výhodou tohto spôsobu schvaľovania bude, že najprv Rada partnerstva VÚC schváli konkrétny projektový zámer na realizáciu, takže žiadateľ bude mať istotu, že jeho projektový zámer určite získa financie na realizáciu; potom dostane úspešný žiadateľ čas na dopracovanie a dodanie všetkej potrebnej dokumentácie, ako napr. samotná projektová dokumentácia, územné rozhodnutie, stavebné povolenie a pod.; tento prístup môže teda potenciálne ušetriť žiadateľom množstvo financií, úsilia a času – keďže tí nebudú povinní mať pripravenú celú dokumentáciu už v čase podania žiadosti o NFP, ale až po jej schválení) a časť IUI sa bude stále implementovať formou dopytovo-orientovaných výziev, vyhlasovaných štátnymi orgánmi (obdobným spôsobom ako tomu bolo doteraz).

Návrh

Rozvojová stratégia obce Zborov na roky 2023 – 2030 je definovaná prostredníctvom **súboru strategických a špecifických cieľov a na nich nadväzujúcich priorit**. Na základe výsledkov plynúcich z analytickej časti dokumentu, identifikácie kľúčových rozvojových výziev a v záujme naplnenia stanovenej vízie bude teda potrebné, aby obec Zborov dosiahla nasledovné ciele, zadané v rámci troch prioritných oblastí – Hospodárskej, Sociálnej a Environmentálnej (tieto tri oblasti predstavujú 3 základné piliere trvalo udržateľného rozvoja):

Formulár 6 (S1): Hierarchia rozvojových cieľov

Vízia <i>„Obec Zborov je miestom s atraktívnym prostredím pre život. Všestranným rozvojom a využívaním svojho vnútorného potenciálu zabezpečuje zvyšovanie kvality života všetkých svojich obyvateľov, ktorým poskytuje kvalitné služby“</i>			
Globálny cieľ <i>„Zvýšiť kvalitu života obyvateľov obce aktívnym prístupom k podpore hospodárskej a sociálnej oblasti pri súčasnom zveľaďovaní životného prostredia obce“</i>			
Prioritná oblasť	Hospodárska	Sociálna	Environmentálna
Strategický cieľ	SC1: <i>Rozvíjať vnútorný potenciál územia, založený na podpore miestneho hospodárstva a vybudovanej dopravnej a technickej infraštruktúry</i>	SC2: <i>Podporovať skvalitňovanie občianskej vybavenosti a zabezpečovať pre obyvateľov dôstojné podmienky bývania a spoločenského vyžitia</i>	SC3: <i>Zabezpečiť pre obyvateľov obce ako aj jej návštevníkov kvalitné životné prostredie</i>
Špecifické ciele	<ul style="list-style-type: none"> • ŠC1: Zlepšiť podnikateľské prostredie v obci zvýšením jej atraktivity pre podnikanie, vytvorením širšej ponuky investičných príležitostí a podporou zavádzania inovácií • ŠC2: Využiť miestny ekonomický potenciál dostupnej pracovnej sily prostredníctvom sociálneho podnikania a realizácie podporných programov zamestnávania 	<ul style="list-style-type: none"> • ŠC10: Vytvoriť podmienky pre zvýšenie kvality bývania osôb, žijúcich v nevyhovujúcich podmienkach • ŠC11: Zlepšiť dostupnosť bývania v obci • ŠC12: Zvýšiť bezpečnosť obyvateľov • ŠC13: Rozšíriť početnosť a druh zariadení občianskej vybavenosti, vrátane debarierizácie prístupu k nim 	<ul style="list-style-type: none"> • ŠC19: Znížiť mieru skládkovania, zvýšiť úroveň vytriedenia odpadov a zefektívniť nakladanie s nimi • ŠC20: Zlepšiť ochranu obyvateľov a majetku pred povodňami • ŠC21: Posilniť adaptáciu územia na zmenu klímy • ŠC22: Znížiť množstvo vyprodukovaného CO₂ v obci

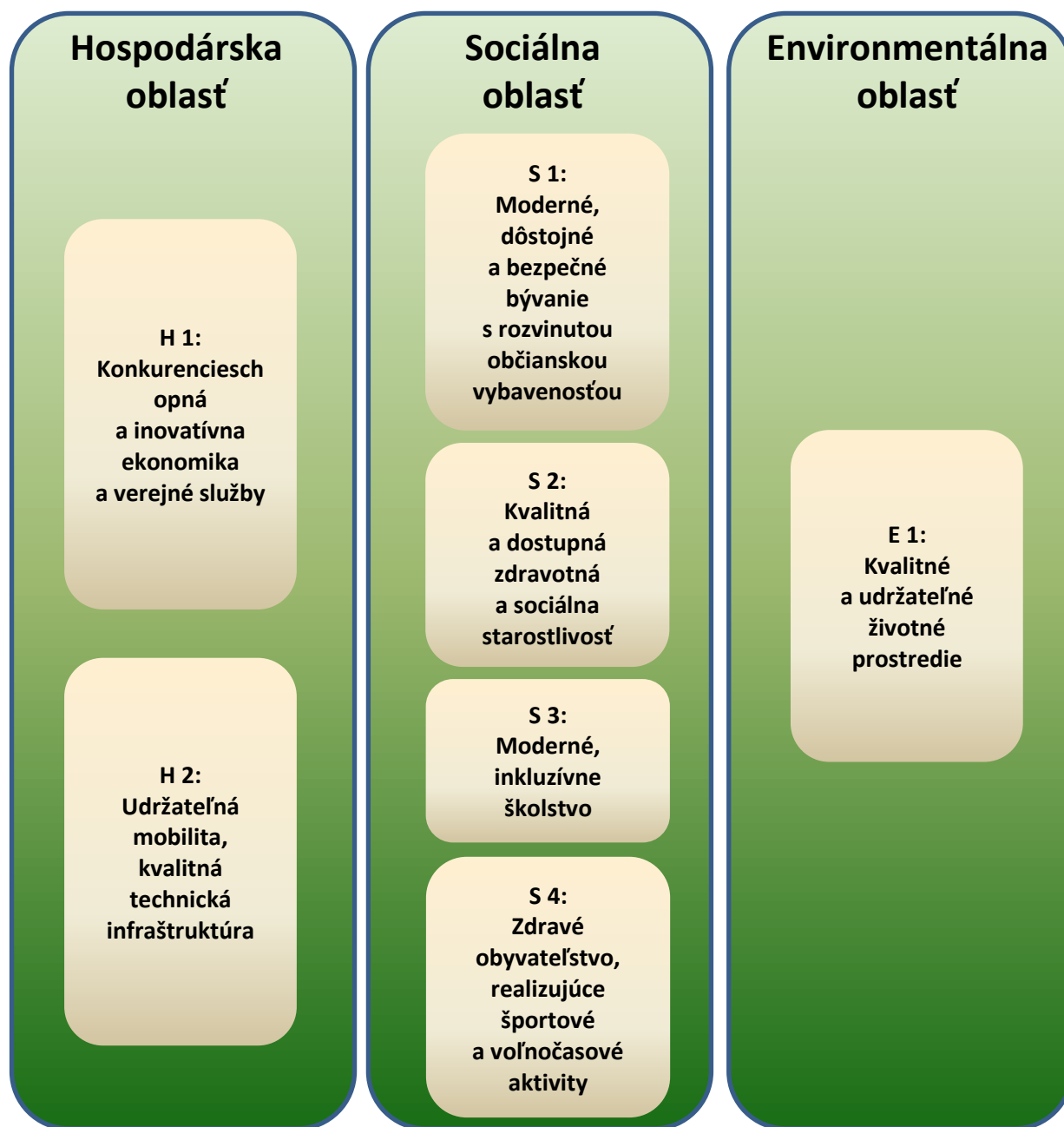
	<ul style="list-style-type: none"> • ŠC3: Zabezpečiť ochranu prírodného a kultúrneho dedičstva v obci, ako aj zveľaďovanie kultúrno-historických pamiatok • ŠC4: Rozšíriť a modernizovať existujúcu infraštruktúru cestovného ruchu, vrátane zavádzania inovatívnych riešení a rozširovania ponuky CR • ŠC5: Vytvoriť vhodné podmienky pre rozvoj kultúrno-spoločenského života • ŠC6: Zefektívniť výkon verejných služieb samosprávou a zlepšiť ich poskytovanie obyvateľstvu prostredníctvom digitalizácie, používania SMART (IoT) riešení, budovania informačnej infraštruktúry a skvalitňovania personálnych kapacít • ŠC7: Vytvoriť kvalitnú a bezpečnú sieť miestnych komunikácií a cyklistických chodníkov • ŠC8: Zlepšiť dostupnosť inštitúcií a služieb pre príslušníkov MRK, bývajúcich v osade • ŠC9: Zabezpečiť spoľahlivú a ekonomicky nenáročnú dodávku pitnej vody, odvádzanie splaškových vôd z celej obce a spoľahlivé fungovanie všetkých verejných sietí 	<ul style="list-style-type: none"> • ŠC14: Zvýšiť dostupnosť a kvalitu zdravotnej starostlivosti, podporovať zdravotnú prevenciu • ŠC15: Zabezpečiť miestnym obyvateľom poskytovanie všetkých druhov sociálnych služieb, ktoré potrebujú • ŠC16: Zvýšiť sociálnu integráciu znevýhodnených skupín obyvateľov • ŠC17: Zvýšiť vzdelanostnú úroveň obyvateľov a skvalitniť podmienky vzdelávania v obci • ŠC18: Rozšíriť spektrum možností pre pohybové aktivity a zdravý životný štýl miestnych obyvateľov, vrátane skvalitnenia športovej a voľnočasovej infraštruktúry 	
--	---	--	--

Zdroj: vlastné spracovanie

Úspešným splnením stanovených cieľov zabezpečí obec Zborov zvyšovanie kvality života všetkých svojich obyvateľov.

Naplnenie strategických cieľov bude dosiahnuté prostredníctvom naplnenia súboru špecifických cieľov. Na to, aby obec Zborov dosiahla špecifické ciele, bude potrebné v nasledujúcich rokoch sústrediť najvyššiu pozornosť, úsilie, čas a zdroje na tieto priority:

Prostredníctvom vyššie uvedených troch prioritných oblastí a definovaných priorít, ktoré sú v programovej časti dokumentu rozpracované do jednotlivých opatrení a aktivít, bude obec naplňať želanú víziu rozvoja.

Zdôvodnenie výberu priorít

Dôvody, prečo bude obec Zborov klásť dôraz práve na vyššie zadefinované priority, vychádzajú najmä z analytickej časti dokumentu a z identifikovaných kľúčových rozvojových výziev. Priority pritom úzko nadväzujú na sústavu vyššie zadefinovaných strategických a špecifických cieľov. Podrobnejšie zdôvodnenie výberu priorít je nasledovné:

HOSPODÁRSKA OBLASŤ

Priorita H 1:

Konkurencieschopná a inovatívna ekonomika a verejné služby

Obec Zborov sa pri svojom budúcom (želanom) rozvoji s najvyššou pravdepodobnosťou nemôže spoliehať na príchod nejakého veľkého investora so stovkami pracovných miest, ktorý by vyriešil nezamestnanosť v obci a výrazne by zvýšil príjmy miestneho obyvateľstva a miestnych subjektov. Budúce možnosti vlastného ekonomického rozvoja teda tkvejú najmä v rozvoji malých a stredných podnikov (existujúcich, ako aj prípadných nových), ktoré okrem zamestnávania miestneho obyvateľstva budú schopné do svojho podnikania zavádzať rôzne inovácie, čím budú zároveň zvyšovať svoju konkurencieschopnosť. S ohľadom na výhodnú polohu v zázemí mesta Bardejov je jednou z možností riešenia zamestnanosti obyvateľov Zborova aj dochádzka za prácou do okresného mesta.

Okrem rozvoja malých a stredných podnikov môže jedna z možných ciest rozvoja obce viesť aj cez zvyšovanie atraktivity obce z hľadiska cestovného ruchu. Obec Zborov (v spolupráci s inými subjektmi) sa už teraz významným spôsobom podieľa na záchrane a obnove prírodného a kultúrneho dedičstva. Pokračovanie v týchto aktivitách, spolu s doplnením o rôzne ďalšie aktivity znamenajúce zvyšovanie návštevnosti obce, má potenciál zlepšovať lokálnu ekonomiku a zabezpečovať príjmy obyvateľstva Zborova.

V záujme zvyšovania kvality života miestnych obyvateľov sa inovácie a modernizácia nemôžu týkať len podnikateľského prostredia, ale rovnako aj výkonu samosprávnych činností. V tejto súvislosti sa samospráva Zborova zameria na realizáciu konceptu „SMART city“, a v rámci neho najmä na dimenziu „SMART governance“ (tzv. inteligentné spravovanie vecí verejných). Pôjde najmä o rozvoj nových elektronických služieb obce, efektívne využívanie moderných technológií samosprávou, využívania rôznych „IoT riešení“ (Internet of Things – internet vecí) a zlepšenie možností prístupu obyvateľstva k službám obce.

Priorita H 2:

Udržiateľná mobilita, kvalitná technická infraštruktúra

Rozvoj lokálnej ekonomiky sa nezaobíde bez kvalitnej cestnej a technickej infraštruktúry. Okrem komunikácií je potrebné mať zabezpečené dostatočné zdroje pitnej vody, odvádzanie splaškových vôd, spoľahlivé a dostatočné dodávky elektriny a pod. Ak sa chce obec rozvíjať aj v oblasti cestovného ruchu, okrem starostlivosti o kultúrno-historické pamiatky a realizácie rôznych podujatí je v ostatnom období dôležitou a obyvateľstvom mimoriadne kladne hodnotenou aktivitou aj výstavba samostatných cyklistických chodníkov. Okrem toho, kvalitne vybudovaná a dostupná cestná a technická infraštruktúra zvyšuje atraktivitu obce aj pre prípadných nových obyvateľov.

SOCIÁLNA OBLASŤ

Priorita S 1:

Moderné, dôstojné a bezpečné bývanie s rozvinutou občianskou vybavenosťou

Niekoľko stoviek obyvateľov Zborova žije v chatrčiach, v otrasných hygienických podmienkach, bez prístupu k tečúcej vode a splachovaciemu záchodu. Bývanie pritom predstavuje jeden z kľúčových prvkov, vplývajúcich na kvalitu života obyvateľov. Len veľmi ťažko možno teda hovoriť o rozvoji obce Zborov, ak veľká časť jej obyvateľov žije v takýchto podmienkach. Z tohto dôvodu sa obec Zborov zameria na riešenie bytovej otázky obyvateľov bývajúcich v chatrčiach – a to kombináciou viacerých prístupov (príprava pozemkov na vlastnú výstavbu, nájomné bývanie, prestupné bývanie...). Samozrejme, cieľom rozvoja bývania nemôže byť len riešenie bytovej otázky obyvateľov žijúcich v chatrčiach, ale rovnako tak všetkých obyvateľov obce, ako aj budúcich potenciálnych obyvateľov. Preto sa pozornosť samosprávy sústreďí na bytovú politiku ako takú – najmä na zvyšovanie dostupnosti nájomného bývania pre ostatných obyvateľov (nielen príslušníkov MRK) a prípravu lokalít na IBV. Dobre nastavená a efektívne fungujúca bytová politika má totižto okrem riešenia bytovej otázky miestneho obyvateľstva zároveň výrazný potenciál zvyšovania atraktivity obce pre prípadných záujemcov o bývanie v obci.

Samospráva obce Zborov zároveň reflektuje aj potrebu riešenia bezpečnosti na svojom území. Nielen bezpečnosti obyvateľov (ktorá u miestnych obyvateľov rezonuje výrazne), ale aj bezpečnosti majetku. Z tohto dôvodu sa zameria aj na realizáciu rôznych aktivít, zvyšujúcich bezpečnosť v obci tak, aby sa všetci obyvatelia Zborova a jeho návštevníci cítili v obci komfortne. Ruka v ruku s rozvojom bývania a zvyšovaním bezpečnosti musí byť zákonite akcentovaný aj rozvoj občianskej vybavenosti. Obec Zborov síce už v súčasnosti občiansku vybavenosť má vybudovanú na pomerne dobrej úrovni, stále je však v čom napredovať.

Priorita S 2:

Kvalitná a dostupná zdravotná a sociálna starostlivosť

Pri zvyšovaní kvality života obyvateľov má nezastupiteľné miesto aj zdravotná a sociálna starostlivosť. Základná zdravotná starostlivosť je v obci na pomerne dobrej úrovni – v Zborove sa nachádzajú viaceré ambulancie lekárov, ktoré sú centralizované v zrekonštruovanom zdravotnom stredisku. Zámerom obce Zborov teda bude udržať si priamo v obci existujúce ambulancie (vrátane lekárne) a zároveň sa snažiť o prilákanie prípadných ďalších ambulancií. V súlade s odporúčaniami relevantných autorít v oblasti zdravotníctva sa však obec zameria predovšetkým na zdravotnú prevenciu (čo je obzvlášť dôležitá aktivita najmä v prípade príslušníkov MRK, žijúcich v chatrčiach).

V oblasti sociálnych služieb sa obec bude usilovať o čo najkvalitnejšie poskytovanie existujúcich služieb, ich prípadnú integráciu a v prípade identifikovanej potreby aj o ich rozširovanie (či už vlastnými silami alebo prostredníctvom neverejných poskytovateľov). Jednoznačne najpočetnejšou cieľovou skupinou, ktorej je potrebné sociálne služby poskytovať (avšak nielen sociálne služby v zmysle zákona, potrebné je venovať im aj komplexnú sociálnu starostlivosť), sú príslušníci MRK. Okrem nich bude pozornosť venovaná aj seniorom, ŤZP osobám a iným znevýhodneným osobám.

Priorita S 3: Moderné, inkluzívne školstvo

Na to, aby sa jednotlivec dokázal plnohodnotne uplatniť v neskoršom pracovnom živote, je viac ako žiaduce, aby absolvoval plnohodnotné vzdelávanie tak, aby bol čo najlepšie pripravený na vstup na konkurenčný trh práce. V tejto súvislosti je potrebné absolvovať prinajmenšom stredoškolské vzdelávanie. V Zborove má až takmer 40 % obyvateľov ako najvyššie ukončené vzdelanie iba základné vzdelanie. Tento fakt spôsobuje, že obyvateľ s takýmto vzdelaním je v drvivej väčšine prípadov počas svojho života odkázaný iba na výkon najjednoduchších (a zároveň najslabšie platených) prác. To vyúsťuje do situácie, že daný občan nie je schopný svojimi silami prostredníctvom dostatočných príjmov zvýšiť svoj sociálny status (a sociálny status svojej rodiny) a neustále sa tak pohybuje na hranici chudoby. Navyše, v súvislosti s celkovým nastavením sociálneho zabezpečenia v Slovenskej republike sa mu jednoducho pri príjmoch na úrovni okolo minimálnej mzdy častokrát ani neoplatí pracovať.

Východiskom tohto problému je tak dôraz na zvyšovanie vzdelanostnej a kvalifikačnej úrovne obyvateľstva. Práve z týchto dôvodov sa bude obec Zborov snažiť výrazne podporovať deti a žiakov v ich vzdelávaní v obci, zlepšovať podmienky a technický stav školských budov a príslušného vybavenia, realizovať osvetovú činnosť v otázke vzdelania (aby jednotlivci pochopili dôležitosť vzdelania a sami prejavili záujem vzdelávať sa) a významne podporovať celoživotné a neformálne vzdelanie tak, aby aj obyvatelia s najvyššie ukončeným základným vzdelaním si mohli svoje vzdelanie a kvalifikáciu doplniť/zvýšiť.

Priorita S 4: Zdravé obyvateľstvo, realizujúce športové a voľnočasové aktivity

Pravidelný (ale aj príležitostný) výkon športových a voľnočasových aktivít, spojený s dostatočným pohybom, primeraným veku a zdravotnému stavu, má zásadný vplyv na celkové zdravie obyvateľstva. Takéto aktivity (spolu so zdravým stravovaním) majú mimoriadne významný preventívny účinok v oblasti fyzického aj mentálneho zdravia jednotlivca. Obec Zborov sa v tejto súvislosti zameria na vytvorenie adekvátnych podmienok na výkon športových aktivít pre všetky vekové a sociálne skupiny obyvateľov (dostupnosť športovísk a súvisiacej infraštruktúry; podpora športových telies a pod.).

ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ

Priorita E 1: Kvalitné a udržateľné životné prostredie

V záujme budovania trvalo udržateľného prostredia pre život obyvateľov je okrem ekonomickej a sociálnej dimenzie nevyhnutne potrebné klásť dôraz aj na environmentálnu zložku. Prípadné zanedbanie tejto zložky by totižto už v krátkodobom horizonte nevyhnutne znamenalo, že obyvateľstvo by žilo v znečistenom (eventuálne kontaminovanom) prostredí, bez dostatočného množstva zelene, ktoré by ho zároveň nechránilo pred povodňami, suchom, extrémnymi teplotami a pod. Z tohto dôvodu sa táto priorita zameriava na efektívne a racionálne nakladanie s odpadmi, protipovodňovú infraštruktúru, realizáciu adaptačných a mitigačných opatrení a na znižovanie množstva CO₂, produkovaného v obci Zborov (najmä energetikou).

Odpadové hospodárstvo predstavuje mimoriadne dôležitú zložku fungovania spoločnosti, nakoľko má výrazný vplyv na kvalitu životného prostredia, ako aj rôznu ťažbu a využívanie zdrojov našej planéty. Samozrejme, okrem toho má aj výrazné ekonomické dopady (v lokálnom prostredí na ekonomiku obce, podnikov, ako aj financie miestnych obyvateľov). Z týchto dôvodov je jednou z priorít obce aj dobré nastavenie systému nakladania s odpadmi v obci a jeho zefektívnenie tak, aby obec plnila ciele odpadového hospodárstva, stanovené pre Slovenskú republiku, aby produkovala čo najmenej zmesového komunálneho odpadu, aby dosahovala čo najvyšší podiel vytriedeného odpadu a aby životné prostredie na území obce bolo čo najpriaznivejšie. Zameranie samosprávy obce na túto prioritu zároveň napomôže budovaniu obehového hospodárstva v regionálnej a národnej ekonomike.

Obec Zborov je z dôvodu svojej polohy a v nadväznosti na charakter krajiny štruktúry vo svojom okolí ťažko skúšaná povodňami, ktoré sa tu vyskytujú pomerne často. Z pohľadu ochrany života, zdravia a majetku je teda potrebné zamerať sa taktiež na ochranu pred povodňami. V rámci tejto priority sa teda obec Zborov bude zameriavať nielen na skvalitňovanie infraštruktúry, ktorá už spadnutú dažďovú vodu z územia odvádza, ale najmä na realizáciu takých environmentálnych opatrení, ktoré dokážu dažďovú vodu v území efektívne zadržať. Pôjde teda o realizáciu rôznych protipovodňových a vodozádržných opatrení v extraviláne aj intraviláne obce.

Údržba a starostlivosť o verejné priestory, výsadba zelene, racionálne hospodárenie s vodou a so zeleňou predstavujú dôležitú službu obce pre jej obyvateľstvo a návštevníkov. Takýmto prístupom, znamenajúcim zvyšovanie adaptability územia, sa totižto obec Zborov vhodne pripraví na očakávané dopady zmeny klímy – prostredníctvom realizácie vhodných a adekvátnych adaptačných opatrení v extraviláne aj v intraviláne vytvorí obyvateľom obce čo najvhodnejšie životné podmienky a významne tak zvýši kvalitu ich života. Navyše, kvalitné verejné priestranstvá s dostatkom zelene a vody zvyšujú atraktivitu obce ako takej a majú veľký vplyv na jej ďalší rozvoj – či už z hľadiska prípadných nových obyvateľov, ktorí sa tu rozhodnú bývať, rozvoja turistiky a pod. Obec Zborov sa teda zameria najmä na zvyšovanie biodiverzity celého svojho územia a na rozširovanie a skvalitňovanie plôch zelene.

V otázke trvalej udržateľnosti životného prostredia pre súčasné aj budúce generácie majú kľúčovú úlohu najmä mitigačné opatrenia, ktoré znižujú množstvo CO₂, vypúšťaného do atmosféry. Ako ukazujú relevantné štúdie (premietnuté na podmienky Zborova), kľúčovú úlohu v otázke znižovania produkcie CO₂ hrá najmä zvyšovanie energetickej efektívnosti budov (a spomedzi nich najmä bytových budov). Okrem samotnej ekologickej dimenzie (znižovanie uhlíkovej stopy) totižto takáto aktivita v sebe integruje aj dimenziu ekonomickú (nižšie prevádzkové náklady). Mimoriadne dôležitou aktivitou je v tejto súvislosti aj prechod na obnoviteľné a alternatívne zdroje energie. Z tohto dôvodu sa obec Zborov bude snažiť o obnovu čo najväčšieho počtu verejných budov a o prechod na OZE tak, aby svojou energetickou politikou prispela k zmierňovaniu dopadov ľudskej činnosti na zmenu klímy a – v neposlednom rade – v súvislosti s vojnou na Ukrajine zároveň zvýšila svoju energetickú bezpečnosť.

C-Programová časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Programová časť PHSR nadväzuje na strategickú časť a obsahuje opatrenia a aktivity na zabezpečenie realizácie programu rozvoja, vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám. Táto časť obsahuje podrobnejšie rozpracovanie cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti na úroveň opatrení a aktivít. Táto časť obsahuje:

- konkrétne opatrenia a aktivity, vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám,
- súbor merateľných ukazovateľov, vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Opatrenia a aktivity, vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám

Strategické a špecifické ciele a k nim priradené priority, zadefinované v strategickej časti tohto PHSR, sú v tejto implementačnej časti rozpracované do podrobnej sústavy opatrení a následne do konkrétnych aktivít. Celá sústava strategických a špecifických cieľov, priorít a opatrení má teda nasledovnú podobu:

Tabuľka 36: Sústava rozvojových cieľov, priorít a opatrení

Prioritná oblasť	Strategický cieľ	Priorita	Opatrenie	Špecifický cieľ
Hospodárska	SC 1: Rozvíjať vnútorný potenciál územia, založený na podpore miestneho hospodárstva a vybudovanej dopravnej a technickej infraštruktúry	H 1: Konkurencieschopná a inovatívna ekonomika a verejné služby	H 1.1: Poskytovanie podpory subjektom lokálnej ekonomiky	ŠC 1: Zlepšiť podnikateľské prostredie v obci zvýšením jej atraktivity pre podnikanie, vytvorením širšej ponuky investičných príležitostí a podporou zavádzania inovácií
				ŠC 2: Využiť miestny ekonomický potenciál dostupnej pracovnej sily prostredníctvom sociálneho podnikania a realizácie podporných programov zamestnávania
			H 1.2: Inovatívna ponuka produktov turizmu na báze rozvinutej kultúry a atraktívnych kultúrno-historických pamiatok	ŠC 3: Zabezpečiť ochranu prírodného a kultúrneho dedičstva v obci, ako aj zveľaďovanie kultúrno-historických pamiatok
				ŠC 4: Rozšíriť a modernizovať existujúcu infraštruktúru cestovného ruchu, vrátane zavádzania inovatívnych riešení a rozširovania ponuky CR
				ŠC 5: Vytvoriť vhodné podmienky pre rozvoj kultúrno-spoločenského života

Prioritná oblasť	Strategický cieľ	Priorita	Opatrenie	Špecifický cieľ
		H 2: Udržateľná mobilita, kvalitná technická infraštruktúra	H 1.3: Rozvoj digitalizácie a SMART infraštruktúry, vrátane modernizácie verejných služieb	ŠC 6: Zefektívniť výkon verejných služieb samosprávou a zlepšiť ich poskytovanie obyvateľstvu prostredníctvom digitalizácie, používania SMART (IoT) riešení, budovania informačnej infraštruktúry a skvalitňovania personálnych kapacít
			H 2.1: Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry	ŠC 7: Vytvoriť kvalitnú a bezpečnú sieť miestnych komunikácií a cyklistických chodníkov
			H 2.2: Zlepšenie technickej vybavenosti obce	ŠC 8: Zlepšiť dostupnosť inštitúcií a služieb pre príslušníkov MRK, bývajúcich v osade
				ŠC 9: Zabezpečiť spoľahlivú a ekonomicky nenáročnú dodávku pitnej vody, odvádzanie splaškových vôd z celej obce a spoľahlivé fungovanie všetkých verejných sietí
Sociálna	SC 2: Podporovať skvalitňovanie občianskej vybavenosti a zabezpečovať pre obyvateľov dôstojné podmienky bývania a spoločenského vyžitia	S 1: Moderné, dôstojné a bezpečné bývanie s rozvinutou občianskou vybavenosťou	S 1.1: Riešenie bytovej otázky ohrozených skupín obyvateľov, zvyšovanie dostupnosti súkromného aj nájomného bývania	ŠC 10: Vytvoriť podmienky pre zvýšenie kvality bývania osôb, žijúcich v nevyhovujúcich podmienkach
			S 1.2: Zvyšovanie bezpečnosti obyvateľov, vrátane prevencie kriminality	ŠC 11: Zlepšiť dostupnosť bývania v obci
			S 1.3: Skvalitnenie občianskej vybavenosti	ŠC 12: Zvýšiť bezpečnosť obyvateľov
				ŠC 13: Rozšíriť početnosť a druh zariadení občianskej vybavenosti, vrátane debarierizácie prístupu k nim

Prioritná oblasť	Strategický cieľ	Priorita	Opatrenie	Špecifický cieľ
		S 2: Kvalitná a dostupná zdravotná a sociálna starostlivosť	S 2.1: Podpora poskytovania zdravotníckych služieb a zlepšovania zdravia miestnych obyvateľov	ŠC 14: Zvýšiť dostupnosť a kvalitu zdravotnej starostlivosti, podporovať zdravotnú prevenciu
			S 2.2: Podpora poskytovania sociálnych služieb a sociálnych aktivít	ŠC 15: Zabezpečiť miestnym obyvateľom poskytovanie všetkých druhov sociálnych služieb, ktoré potrebujú
				ŠC 16: Zvýšiť sociálnu integráciu znevýhodnených skupín obyvateľov
		S 3: Moderné, inkluzívne školstvo	S 3.1: Zlepšovanie vzdelanostnej úrovne obyvateľov, vrátane skvalitnenia školskej infraštruktúry	ŠC 17: Zvýšiť vzdelanostnú úroveň obyvateľov a skvalitniť podmienky vzdelávania v obci
		S 4: Zdravé obyvateľstvo, realizujúce športové a voľnočasové aktivity	S 4.1: Skvalitnenie ponuky športového vyžitia a trávenia voľného času	ŠC 18: Rozšíriť spektrum možností pre pohybové aktivity a zdravý životný štýl miestnych obyvateľov, vrátane skvalitnenia športovej a voľnočasovej infraštruktúry
		E 1: Kvalitné a udržateľné životné prostredie	E 1.1: Skvalitnenie nakladania s odpadmi a podpora zhodnocovania odpadov	ŠC 19: Znížiť mieru skládkovania, zvýšiť úroveň vytriedenia odpadov a zefektívniť nakladanie s nimi
Environmentálna	SC 3: Zabezpečiť pre obyvateľov obce ako aj jej návštevníkov kvalitné životné prostredie		E 1.2: Zlepšenie existujúcej protipovodňovej infraštruktúry	ŠC 20: Zlepšiť ochranu obyvateľov a majetku pred povodňami

Priorit- ná oblasť	Strategický cieľ	Priorita	Opatrenie	Špecifický cieľ
			E 1.3: Realizácia adaptačných a mitigačných opatrení na zmenu klímy, zelené a modré investície, zvyšovanie biodiverzity	ŠC 21: Posilniť adaptáciu územia na zmenu klímy
			E 1.4: Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov, prechod na OZE	ŠC 22: Znížiť množstvo produkovaného CO ₂ v obci

Zdroj: vlastné spracovanie

Návrh

Ako už bolo vyššie spomenuté, v strategickej časti zadefinované priority v rámci troch prioritných oblastí (hospodárskej, sociálnej, environmentálnej) pozostávajú z viacerých opatrení, pričom každé opatrenie obsahuje určitý počet konkrétnych aktivít. Tie sú plne v súlade s 5 hlavnými politickými cieľmi politiky súdržnosti Európskej únie na programové obdobie 2021-2027. Realizácia aktivít v rámci zadefinovaných opatrení podporí **inteligentnú transformáciu hospodárstva**, napomôže **prechodu na ekologickejšiu nízkouhlíkovú Európu**, posilní **mobilitu a digitalizáciu**, prispeje k budovaniu **sociálnejšej Európy** a posilní **miestny rozvoj** (samozrejme, myslí sa tu realizácia aktivít na území obce Zborov – pričom tieto aktivity svojím malým dielom napomôžu realizácii systémových zmien v celoslovenskom a európskom meradle).

Realizáciou konkrétnych aktivít sa budú naplňať jednotlivé špecifické, a následne aj strategické ciele rozvoja obce, čím sa v konečnom dôsledku splní želaná vízia. Viacero zadefinovaných aktivít je pritom prierezových, tzn. takých, že ich realizáciou dôjde k napĺňaniu viacerých špecifických cieľov. Samozrejme, okrem nižšie zadefinovaných aktivít môže obec Zborov v priebehu realizácie tohto PHSR realizovať aj iné, tu vyslovene neuvedené aktivity. Tie by však každopádne mali byť v súlade so stanovenými cieľmi rozvoja a ich realizácia by mala napomáhať k dosiahnutiu vízie obce.

Všetky aktivity, ktoré samospráva plánuje v strednodobom horizonte realizovať, sú uvedené v nasledovnom prehľade. Nie vždy bolo možné jednotlivé aktivity, ktoré samospráva plánuje realizovať, jednoznačne zatriediť pod konkrétnu prioritu a konkrétne opatrenie. Niektoré plánované aktivity sa totižto svojím obsahom prelínajú a dotýkajú sa viacerých priorít a opatrení. V takýchto prípadoch bola plánovaná aktivita začlenená pod príslušné opatrenie podľa hlavného, najdôležitejšieho cieľa, na ktorý je tá-ktorá aktivita zameraná. Takýmto spôsobom sa postupovalo napr. pri aktivite „E 1.2.7 Rekonštrukcia existujúcich a výstavba nových odvodňovacích rigolov popri komunikáciách“ (táto aktivita mohla byť začlenená aj k opatreniu H 2.1. Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry, nakoľko rigoly sú integrálnou súčasťou dopravnej infraštruktúry, avšak ich hlavným cieľom je spoľahlivé odvádzanie dažďových vôd z okolia komunikácií – preto bola táto aktivita začlenená pod protipovodňové opatrenia).

Všetky aktivity, ktoré sú v tomto PHSR zadefinované, môžu byť realizované v rámci **integrovaných projektových balíkov**, zadefinovaných v Programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja a môžu byť taktiež zahrnuté medzi **integrované územné investície** (financované z EŠIF).

HOSPODÁRSKA OBLASŤ

Priorita H 1:

Konkurencieschopná a inovatívna ekonomika a verejné služby

Opatrenie H 1.1:

Poskytovanie podpory subjektom lokálnej ekonomiky

Samospráva obce ako taká nemá vo všeobecnosti nejaké výrazné kompetencie na úseku podpory/usmerňovania/ovplyvňovania lokálnej ekonomiky. Nejaké kompetencie (a aj možnosti) však predsa len má – a z toho dôvodu (taktiež v súvislosti s uvedomením si dôležitosti existencie a zveľaďovania lokálnej ekonomiky) sa bude zameriavať zlepšovanie podnikateľského prostredia v obci.

Aktivita H 1.1.1: Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci

Poskytovanie/sprostredkovanie/súčinnosť/napomáhanie rôznym formám podpory, ktoré budú skvalitňovať podnikateľské prostredie v obci, napomáhať existujúcim aj potenciálnym novým subjektom pri realizácii ich podnikateľských plánov, tvorbe nových pracovných miest a pod. Môže sa jednať napr. o podporu v prípade potrebných zmien územného plánu, marketingovú podporu, poradenstvo, účasť v PPP projektoch a pod.

Aktivita H 1.1.2: Rekonštrukcia areálu bývalých colných skladov na polyfunkčný objekt, vrátane podnikateľských prevádzok

Stavebno-technická rekonštrukcia nevyužívaného areálu, v ktorom je (podľa záujmu) možné zriadiť rôzne podnikateľské prevádzky (napr. skladové priestory, rôzne služby, kancelárske priestory a pod.), ako aj byty.

Aktivita H 1.1.3: Rekonštrukcia starej budovy MŠ na polyfunkčný objekt, vrátane podnikateľských prevádzok

Stavebno-technická rekonštrukcia nevyužívanej budovy, v ktorom je (podľa záujmu) možné zriadiť rôzne podnikateľské prevádzky (napr. skladové priestory, rôzne služby, kancelárske priestory a pod.), ako aj byty.

Aktivita H 1.1.4: Príprava nových plôch pre podnikateľské aktivity

Komplexná príprava nových zelených plôch („greenfields“) pre rôzne typy potenciálnych podnikateľských aktivít, spočívajúca vo vytypovaní vhodných plôch, prípadnej úprave územného plánu, majetkovo-právneho vysporiadania pozemkov, vytvorenia vhodnej štruktúry parciel a výstavby celej potrebnej infraštruktúry (vodovod, kanalizácia, energetické siete, komunikácie, osvetlenie a pod.).

Aktivita H 1.1.5: Realizácia komplexného projektu pozemkových úprav, vrátane vytvorenia racionálnej štruktúry poľných a lesných ciest pre prístup k pozemkom

Mimoriadne dôležitá aktivita v záujme (nielen) zlepšovania podnikateľského prostredia, ale komplexného rozvoja obce. V spolupráci s Okresným úradom Bardejov realizácia celého procesu PPÚ tak, aby došlo k výraznému zjednodušeniu vlastníckej štruktúry k pozemkom na území obce.

Aktivita H 1.1.6: Podpora zavádzania inovácií u miestnych zamestnávateľov

Poskytovanie rôznych foriem podpory podnikateľským subjektom v prípade záujmu (napr. poradenstvo, súčinnosť, zapojenie do prípadného PPP projektu a pod.).

Aktivita H 1.1.7: Spolupráca na úrovni dodávateľsko-odberateľských vzťahov s registrovaným sociálnym podnikom ZBOR - STAV

Realizácia rôznych rozvojových investičných projektov (nielen) na území obce v súčinnosti s podnikom ZBOR – STAV, poskytovanie zákaziek.

Aktivita H 1.1.8: V spolupráci s orgánmi štátnej správy a inými subjektmi realizácia podporných vzdelávacích a informačných aktivít ohľadom zamestnanosti obyvateľstva

Organizovanie, spoluorganizovanie, príp. poskytovanie súčinnosti pri realizácii rôznych informačno-vzdelávacích aktivít pre obyvateľov Zborova (napr. rekvalifikácie, školenia, kurzy, podpora zakladania živnosti a pod.).

Aktivita H 1.1.9: Rozvoj obecných firiem a sociálneho podnikania v obci

V prípade možností/potreby/príležitosti založenie ďalších foriem sociálneho podnikania s rôznym predmetom podnikania (príp. rozširovanie existujúceho podnikania v rámci podniku ZBOR – STAV).

Opatrenie H 1.2:

Inovatívna ponuka produktov turizmu na báze rozvinutej kultúry a atraktívnych kultúrno-historických pamiatok

Mimoriadna aktivita (v celoslovenskom ponímaní) obce Zborov a ďalších subjektov v otázke obnovy kultúrno-historických pamiatok na území Zborova tvorí výborný základ pre ďalší potenciálny rozvoj turizmu v obci. Ak obec bude naďalej schopná pokračovať v nastolenom trende a bude vedieť poskytnúť potenciálnym turistom rôzne produkty CR (spojené s návštevou kultúrno-historických pamiatok, prírodných zaujímavostí, ako aj rôznych kultúrno-spoločenských podujatí), s veľkou pravdepodobnosťou bude môcť lokálnu ekonomiku rozvíjať aj prostredníctvom cestovného ruchu.

Aktivita H 1.2.1: Rekonštrukcia Zborovského hradu

Príprava komplexnej dokumentácie k obnove a rekonštrukcii Zborovského hradu, spolu s návrhom možných technických riešení a predpokladaným rozpočtom pre jednotlivé hradné objekty. Obnova hradných objektov v súlade s dokumentáciou.

Aktivita H 1.2.2: Obnova fasády a dokončenie obnovy interiéru kostola sv. Žofie

Prostredníctvom pamiatkových reštaurátorských prác dokončenie rekonštrukcie historickej fasády kostola, dokončenia obnovy interiéru.

Aktivita H 1.2.3: Rekonštrukcia NKP Pohrebná kaplnka na Školskej ulici

Príprava potrebnej dokumentácie a následná rekonštrukcia novozaradenej pamiatky do pamiatkového fondu – Národnej kultúrnej pamiatky Pohrebná kaplnka. Obnova stavebno-technického stavu múrov, strechy, výmena okien, dverí, obnova interiéru...).

Aktivita H 1.2.4: Obnova Rákociho aleje v Zborove

Dendrologická obnova pôvodnej Rákociho aleje so 100 lipami, spočívajúca vo výsadbe príslušného počtu v centrálnej časti obce.

Aktivita H 1.2.5: Obnova ostatných NKP a iných historických objektov na území obce

Realizácia rekonštrukčných prác na ostatných kultúrno-historických pamiatkach v obci (nielen NKP, ale aj krížov, kaplniek, Božích múk a pod.).

Aktivita H 1.2.6: Výstavba turistickej infraštruktúry v okolí Zborovského hradu a v podhradí

Vybudovanie sprievodnej, doplnkovej infraštruktúry v zázemí Zborovského hradu – parkovisko, chodníky, lavičky, mobiliár, informačné tabule a pod.; zriadenie múzea, výstavba turistickej ubytovne.

Aktivita H 1.2.7: Rozvoj vojnovej turistiky – údržba a modernizácia vojenských cintorínov, židovského cintorína a zákopov z I. svetovej vojny

Obnova a následná údržba pamiatkových (a turisticky zaujímavých lokalít) – dvoch vojenských cintorínov, vojenských zákopov a židovského cintorína – spočívajúca najmä vo výstavbe informačných tabúl, náučných chodníkov, sprievodného mobiliáru (koše, lavičky, prístrešky a pod.), obnove zelene a pod.

Aktivita H 1.2.8: Výstavba multifunkčnej vodnej plochy v extraviláne obce

Vybudovanie vodnej plochy s multifunkčným využitím – funkciou zvyšovania adaptability územia na zmenu klímy (zadržiavanie vody v krajine, lokálne ochladzovanie teploty, zvyšovanie biodiverzity...), protipovodňovou funkciou (protipožiarna nádrž, zachytávanie povodňovej vlny...), hospodárskou funkciou (rybné hospodárstvo, zavlažovanie poľnohospodárskych plôch...) a rekreačnou funkciou (kúpanie, možnosti realizácie rôznych voľnočasových a oddychových aktivít, zvyšovanie počtu návštevníkov v obci a pod.).

Aktivita H 1.2.9: Výstavba náučných chodníkov na území obce

Vybudovanie náučných chodníkov s rôznym zameraním (na kultúru, históriu, vojny, prvky ochrany prírody, okolitú prírodu a pod.) na viacerých miestach v intraviláne aj extraviláne obce, s možným prepojením chodníkov do susedných katastrov.

Aktivita H 1.2.10: Tvorba a realizácia ucelených turistických produktov pre rozvoj CR

V spolupráci s aktérmi rozvoja cestovného ruchu v obci a okolitom regióne príprava a realizácia rôznych komplexných produktov cestovného ruchu v záujme zvýšenia návštevnosti obce Zborov a okolitého regiónu.

Aktivita H 1.2.11: Realizácia rôznych aktivít (muzeálne, audiovizuálne, kultúrne, ...) v rámci Šeredyho kaštieľa a jeho súčasti - Múzea Rusínskej kultúry, vrátane zbierok

Organizácia kultúrno-spoločenských podujatí rôznej povahy (história, umenie, hudba, ...) v zrekonštruovaných priestoroch Šeredyho kaštieľa.

Aktivita H 1.2.12: Organizácia kultúrno-spoločenských podujatí

Organizovanie/spoluorganizovanie rôznych podujatí na území obce pre široké vrstvy obyvateľstva a návštevníkov.

Aktivita H 1.2.13: Poskytovanie podpory obecným kultúrno-spoločenským telesám

Finančná aj nefinančná podpora obce pre existujúce (a príp. novovzniknuté) kultúrno-spoločenské telesá, pôsobiace v obci (spevokol, ochotnícke divadlo). Poskytovanie dotácií, priestorov, pomoc pri zvyšovaní publicity a pod.

Aktivita H 1.2.14: Modernizácia interiéru kultúrneho domu

Stavebno-technická obnova vnútorných priestorov KD, vrátane obnovy vybavenia (podlahy, omietky, sedenie, WC, akustika, elektroinštalácie, javisková technika, osvetlenie, ozvučenie, videotechnika, javisko, zázemie pre vystupujúcich a pod.).

Aktivita H 1.2.15: Rozvoj partnerskej a cezhraničnej spolupráce

Budovanie partnerstiev na rôznej úrovni – medziobecná spolupráca v rámci SR, spolupráca s inými subjektmi a organizáciami v rámci SR (mimovládny, štátny, podnikateľský a pod.), spolupráca s partnerskými obcami/mestami v zahraničí; realizácia spoločných rozvojových projektov.

Opatrenie H 1.3:

Rozvoj digitalizácie a SMART infraštruktúry, vrátane modernizácie verejných služieb

Tvorba inovatívneho prostredia a implementácia rôznych inovácií (technologických, sociálnych, procesných...) sú okrem podnikateľského sektora veľmi dôležité aj pre verejný sektor. Ak sa majú verejné služby zlepšovať, skvalitňovať, zefektívňovať a racionalizovať, je nevyhnutné zavádzať do riadenia samosprávy rôzne inovatívne formy a procesy, ako je napr. digitalizácia výkonu niektorých samosprávnych úkonov, implementácia SMART riešení a pod. Nemenej dôležitou aktivitou je zvyšovanie digitálnych zručností zamestnancov a širokej verejnosti.

Aktivita H 1.3.1: Podpora zavádzania efektívnych SMART digitálnych riešení v podnikoch a u subjektov poskytujúcich verejné služby

Finančná aj nefinančná podpora pri zavádzaní takéhoto typu riešení (napr. v doprave, infraštruktúre, cestovnom ruchu, podnikaní a pod.).

Aktivita H 1.3.2: Zvyšovanie digitálnych zručností zamestnancov samosprávy a verejnosti

Organizovanie/spoluorganizovanie rôznych vzdelávacích aktivít, školení a iných podujatí za účelom zvyšovania digitálnych zručností všetkých osôb.

Aktivita H 1.3.3: Pasportizácia, digitalizácia a modernizácia verejných infraštruktúrnych sietí, verejnoprospešných zariadení a verejnej zelene za účelom ich kvalitnej a efektívnej údržby a spravovania

Vykonanie podrobnej pasportizácie existujúcich infraštruktúrnych sietí (vodovod, kanalizácia, elektrina), verejnoprospešných zariadení (verejné osvetlenie vrátane stĺpov, obecný rozhlas, mobiliár, ...) a verejnej zelene; zavádzanie moderných prvkov spravovania (napr. inteligentné verejné osvetlenie a pod.).

Aktivita H 1.3.4: Zriadenie verejnej WIFI siete

Zavedenie bezdrôtového internetového pripojenia na verejných priestranstvách za účelom zvyšovania digitálnej pripojiteľnosti miestnych obyvateľov a návštevníkov obce.

Aktivita H 1.3.5: Vytvorenie intranetovej siete pre potreby samosprávy vo všetkých verejných budovách a priestoroch

Technologické a procesné zavedenie vnútornej samosprávnej intranetovej siete do všetkých verejných budov za účelom efektívnejšieho výkonu samosprávnych činností, vnútornej komunikácie, zlepšovania nastavených procesov a sprístupňovania širšieho rozsahu kvalitných služieb obyvateľom a iným subjektom.

Aktivita H 1.3.6: Digitalizácia obecnej knižnice

Digitalizácia obecného knižného fondu, zavedenie automatizovaného softvéru na správu knižného fondu a na výpožičky.

Aktivita H 1.3.7: Posilnenie personálnej vybavenosti verejných inštitúcií na poskytovanie verejných služieb a služieb rozvoja obce

Zvýšenie počtu zamestnancov zabezpečujúcich výkon samosprávy v prípade potreby (napr. stavebné oddelenie, kultúrna zložka, projektové oddelenie, verejné obstarávanie, inžiniering, vzdelávanie, ...).

Priorita H 2:

Udržateľná mobilita, kvalitná technická infraštruktúra

Opatrenie H 2.1:

Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry

Kvalitná dopravná infraštruktúra má zásadný význam nielen pre spokojnosť obyvateľov so životom v tej-ktorej obci/meste, ale dôležitá je aj pre podnikateľský sektor. Kvalitná sieť miestnych ciest vedúca k obydliam, podnikateľským prevádzkam, zariadeniam občianskej vybavenosti alebo turistickým atrakciám, vybudované chodníky popri cestách, vybudované cyklistické chodníky, vhodné dopravné značenie, optimálny počet miest na parkovanie a pod., sú základné atribúty rozvinutej obce.

Aktivita H 2.1.1: Výstavba nových a rekonštrukcia existujúcich miestnych cestných komunikácií
Údržba a obnova existujúcich miestnych ciest, v prípade potreby výstavba nových.

Aktivita H 2.1.2: Výstavba nových a rekonštrukcia existujúcich chodníkov
Údržba a obnova existujúcich chodníkov pre peších, v prípade potreby výstavba nových.

Aktivita H 2.1.3: Rekonštrukcia historického cestného mosta na ul. SNP
Obnova unikátneho cestného mosta, slúžiaceho nielen pre potreby dopravy, ale potenciálne aj pre rozvoj turizmu v obci.

Aktivita H 2.1.4: Údržba a rekonštrukcia obecných mostov a lávok
Údržba a obnova všetkých obecných mostov a lávok ponad vodné toky.

Aktivita H 2.1.5: Výstavba nového mosta ponad Kamenec
Obstaranie projektovej dokumentácie, všetkých súhlasov a povolení, realizácia inžinierskych činností a následné vybudovanie nového mostného objektu ponad rieku Kamenec na ulici Krátky rad tak, aby bolo zabezpečené priame cestné spojenie ulice Krátky rad s osadou ponad vodný tok.

Aktivita H 2.1.6: Výstavba nových a údržba existujúcich parkovísk a odstavných plôch
Údržba dobrého technického stavu existujúcich parkovísk a odstavných plôch, v prípade potreby výstavba nových.

Aktivita H 2.1.7: Obnova autobusových zastávok
Oprava a rekonštrukcia všetkých autobusových zastávok na území obce.

Aktivita H 2.1.8: Výstavba cyklistických chodníkov na území obce, vrátane mostov, lávok a príslušnej infraštruktúry
Obstaranie projektovej dokumentácie, všetkých súhlasov a povolení, realizácia inžinierskych činností a následné vybudovanie siete cyklistických chodníkov (prioritne chodníkov patriacich do Kostrovej siete cyklotrás PSK), vrátane altánkov, mobiliáru, informačných tabúl, nabíjajúcich staníc, značenia trás a pod.).

Aktivita H 2.1.9: Doplnenie nového a úprava existujúceho dopravného značenia na miestnych komunikáciách
Príprava potrebnej dokumentácie, súhlasov a povolení a následná realizácia vhodného dopravného značenia.

Aktivita H 2.1.10: Rekonštrukcia a modernizácia letiska v Zborove

Obstaranie projektovej dokumentácie, všetkých súhlasov a povolení, realizácia inžinierskych činností a následná výstavba príslušnej infraštruktúry, modernizácia prístávacej plochy a pod.

Aktivita H 2.1.11: Obstaranie komunálnej techniky na údržbu miestnych komunikácií a pre výkon prác, realizovaných vo verejnom záujme

Zabezpečenie príslušnej vlastnej techniky na kvalitnú a efektívnu údržbu miestnych komunikácií, realizáciu potrebných prác na zbernom dvore, údržbu obecného rozhlasu, ako aj športových a zelených plôch v areáli TJ a spojenej školy (napr. traktor, sypač, nakladač, pracovná plošina na opravy rozhlasu a verejného osvetlenia, technika na zimnú údržbu a pod.).

Opatrenie H 2.2:
Zlepšenie technickej vybavenosti obce

Rovnako ako v prípade dopravnej infraštruktúry, aj kvalitná technická vybavenosť obce má zásadný význam pre spokojnosť obyvateľov so životom v tej-ktorej obci/meste a tiež pre podnikateľský sektor. Navyše, zabezpečenie spoľahlivej dodávky pitnej vody významne zvyšuje potravinovú bezpečnosť obyvateľov obce.

Aktivita H 2.2.1: Realizácia prieskumných aktivít za účelom získania nových zdrojov pitnej vody

Inžiniersko-geologický prieskum vyššie položenej lokality Koldorina (oproti aktuálnym vodným zdrojom obce) z hľadiska dostupnosti nových zdrojov pitnej vody s cieľom dosiahnuť nižšie prevádzkové náklady na zabezpečenie pitnej vody pre obec Zborov.

Aktivita H 2.2.2: Rekonštrukcia vodných stavieb, vrátane technologického vybavenia obecných zdrojov pitnej vody

Stavebno-technická a technologická rekonštrukcia všetkých vodných stavieb a existujúcich technológií na zabezpečenie pitnej vody.

Aktivita H 2.2.3: Rozšírenie počtu meracích úsekov vo verejnej vodovodnej sieti

Zvýšenie počtu meradiel vo vodovodnej sieti za účelom lepšej a nákladovo efektívnejšej správy vodovodnej siete, zisťovania prípadných neoprávnených odberov, poškodení vodovodnej siete a pod.

Aktivita H 2.2.4: Skvalitnenie odvádzania splaškových vôd z osady výstavbou novej prečerpávacej stanice

Vybudovanie novej prečerpávacej stanice s dostatočnou kapacitou a vhodným technologickým vybavením na zabezpečenie odvádzania splaškových vôd z osady aj po zamýšľanej výstavbe nových RD a BD.

Aktivita H 2.2.5: Rekonštrukcia ČOV

Vybudovanie nového prestrešenia nádrže pre 1 000 ekvivalentných obyvateľov, prestrešenie kontajnerov na odpad, rekonštrukcia technologického vybavenia ČOV.

Aktivita H 2.2.6: Údržba a rekonštrukcia verejných sietí (vodovod, kanalizácia, elektrina, verejné osvetlenie), vrátane rozšírenia do nových lokalít

Priebežná realizácia údržbárskych prác na verejných sieťach, v prípade potreby výstavba (rozšírenie) existujúcich sietí do nových lokalít.

Aktivita H 2.2.7: Modernizácia a rozšírenie obecného rozhlasu

Obnova stĺpov, technologického vybavenia a koncových bodov rozhlasu, v prípade potreby jeho výstavba (rozšírenie) do nových lokalít.

Aktivita H 2.2.8: Realizácia hydrogeologických, geologických a statických prieskumov v lokalitách potenciálnej výstavby

Zabezpečenie príslušných prieskumných aktivít vo všetkých lokalitách so zamýšľanou výstavbou (priemyselnou, domovou, bytovou) za účelom zistenia vhodnosti a bezpečnosti daného územia na takýto typ výstavby.

SOCIÁLNA OBLASŤ

Priorita S 1:

Moderné, dôstojné a bezpečné bývanie s rozvinutou občianskou vybavenosťou

Opatrenie S 1.1:

Riešenie bytovej otázky ohrozených skupín obyvateľov, zvyšovanie dostupnosti súkromného aj nájomného bývania

Otázka bývania je jedným z kľúčových determinantov kvality života obyvateľov. Veľká časť populácie Zborova pritom žije v chatrčiach – vo veľmi zlých hygienických podmienkach. Z tohto dôvodu sa obec Zborov bude usilovať o riešenie bytovej otázky týchto obyvateľov, ako aj o pokrytie dopytu po nájomnom bývaní a individuálnej bytovej výstavbe v obci.

Aktivita S 1.1.1: Postupné vysporiadavanie pozemkov v osade, príprava parciel na nové bývanie

Realizácia majetkovo-právneho vysporiadania pozemkov v osade tak, aby bolo možné legalizovať čierne stavby, príp. zabezpečiť novú výstavbu riadne skolaudovaných stavieb. Príprava geometrických plánov v záujme vhodného rozparcelovania pozemkov na ďalšiu (legálnu) výstavbu.

Aktivita S 1.1.2: Výstavba obecných nájomných bytov nižšieho štandardu

V záujme riešenia otázky bývania obyvateľov žijúcich (najmä) v chatrčiach vybudovanie dostatočného počtu nájomných bytov nižšieho štandardu tak, aby sa vytvorili podmienky pre zníženie počtu osôb bývajúcich v takomto prostredí (v ideálnom prípade úplnú elimináciu počtu takýchto obyvateľov) – budovanie prístupu k zlepšeným podmienkam bývania.

Aktivita S 1.1.3: Výstavba obecných nájomných bytov bežného štandardu

Vybudovanie ďalších nájomných bytov bežného štandardu v záujme pokrytia výrazného dopytu po nájomnom bývaní pre všetkých záujemcov o bývanie v obci – budovanie prístupu k zlepšeným podmienkam bývania.

Aktivita S 1.1.4: Zavedenie systému prestupného bývania v obci Zborov

V záujme riešenia otázky bývania obyvateľov žijúcich (najmä) v chatrčiach zavedenie vhodného (spravidla trojfázového) systému prestupného bývania tak, aby títo obyvatelia po výstupe zo systému boli schopní zabezpečiť si vlastné legálne bývanie a dlhodobom horizonte uhrádzať všetky potrebné náklady na legálne bývanie – budovanie prístupu k zlepšeným podmienkam bývania.

Aktivita S 1.1.5: Realizácia projektu svojpomocnej výstavby rodinných domov

V spolupráci s externým subjektom, ktorý sa touto problematikou dlhodobo zaoberá, realizácia poradenstva vo všetkých formách a počas celej doby aktivity pre záujemcov, pomoc s nákupom a zapožičaním nástrojov pre výstavbu vlastného domu, pomoc so získaním pôžičky, projektovou dokumentáciou pre stavbu RD, stavebným dozorom a pod.

Aktivita S 1.1.6: Príprava nových lokalít na rozvoj IBV

Vytypovanie vhodných lokalít na ďalšiu výstavbu rodinných domov v obci, úprava územného plánu v prípade potreby, majetkovo-právne vysporiadanie pozemkov, vytvorenie vhodných parciel, výstavba príslušnej infraštruktúry (elektrina, vodovod, plyn, cesty, chodníky...).

Aktivita S 1.1.7: Rekonštrukcia a údržba existujúceho bytového fondu obce

Priebežná údržba a obnova poškodeného bytového fondu obce – bytových domov s nájomnými bytmi bežného štandardu a nižšieho štandardu, ako aj vlastného domového fondu obce.

Aktivita S 1.1.8: Zabezpečenie možnosti krízového bývania v obci Zborov (pre prípad pandémie, vojny, živelnnej pohromy, iných tragických udalostí...).

Zriadenie vhodných priestorov, ktoré budú pripravené na okamžité použitie (bývanie) v prípade mimoriadnej udalosti (resp. zriadenie takých priestorov, ktoré budú pripravené po veľmi krátkej a nenáročnej úprave).

Aktivita S 1.1.9: Zameranie niektorej z obecných firiem na správu a údržbu obecného bytového fondu

Prenos kompetencií, aktivít a potrebného vybavenia (technického, personálneho, odborného...) na obecnú firmu tak, aby táto prostredníctvom svojich zamestnancov vykonávala agendu správy obecného bytového fondu.

Opatrenie S 1.2:
Zvyšovanie bezpečnosti obyvateľov, vrátane prevencie kriminality

Bezpečnosť obyvateľov je, obzvlášť v tomto geopoliticky nestabilnom období, významne pertraktovanou témou naprieč celou spoločnosťou. V podmienkach obce Zborov je pritom potreba riešenia bezpečnosti fyzických osôb z dôvodu čiastočne narušeného vzájomného spolunažívania medzi Rómami a nerómskou časťou obyvateľstva vnímaná oveľa intenzívnejšie. Na pocit bezpečnosti miestnych obyvateľov však nevlplyva len správanie niektorých príslušníkov MRK, ale aj iné faktory, na základe ktorých obyvatelia vnímajú svoju bezpečnosť napr. v nadväznosti na často sa opakujúce povodne, ale taktiež z hľadiska požiarnej bezpečnosti, potravinovej, energetickej, dopravnej, príp. inej bezpečnosti. Toto opatrenie sa zameriava práve na riešenie bezpečnosti obyvateľov v nadväznosti na vzájomné spolunažívanie, požiarnej bezpečnosti a čiastočne aj dopravnej bezpečnosti (integrovane s aktivitami, začlenenými pod opatrenie H 2.1 Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry). Aktivity na zlepšovanie potravinovej a energetickej bezpečnosti sú riešené v rámci iných opatrení.

Aktivita S 1.2.1: Rozšírenie existujúceho kamerového systému, obstaranie fotopascí

Obstaranie ďalších kamier a fotopascí na monitorovanie verejných priestranstiev a verejných budov a preventívne pôsobenie na úseku bezpečnosti, vrátane zabezpečenia príslušného technologického vybavenia.

Aktivita S 1.2.2: Miestna občianska poriadková služba Zborov (MOPS)

Zapojenie obce do národného projektu MOPS za účelom prevencie kriminality a prípadného protispoločenského správania v obci.

Aktivita S 1.2.3: Realizácia vzdelávacích a osvetových aktivít pre rôzne skupiny obyvateľov v záujme zvýšenia bezpečnosti v obci

Organizovanie/spoluorganizovanie rôznych aktivít pre seniorov, deti, širokú verejnosť, v rámci ZŠ, MŠ... – na zvyšovanie dopravnej bezpečnosti, požiarnej bezpečnosti, udržiavanie verejného poriadku, správanie sa na verejnosti, zamedzenie zneužívania seniorov a pod.

Aktivita S 1.2.4: Zvýšenie požiarnej bezpečnosti v obci rekonštrukciou, modernizáciou a rozšírením sústavy hydrantov

V spolupráci s miestnym DHZ obnova sústavy hydrantov v rámci systému požiarnej bezpečnosti a jeho rozšírenie do nových lokalít.

Aktivita S 1.2.5: Realizácia preventívnych bezpečnostných prvkov na zabezpečenie verejných budov a priestranstiev

Zriadenie/osadenie/zavedenie rôznych typov bezpečnostných prvkov – napr. alarmy, fotopasce, mreže a pod.

Aktivita S 1.2.6: Realizácia rôznych podporných krokov v záujme zriadenia stáleho pracoviska štátnej polície v obci

V záujme (najmä) preventívneho pôsobenia na úseku bezpečnosti obyvateľov prijatie a realizácia rôznych opatrení/krokov/aktivít tak, aby priamo v Zborove bolo zriadené stále pracovisko policajného zboru.

Opatrenie S 1.3: Skvalitnenie občianskej vybavenosti

Budovanie občianskej vybavenosti má silne prierezový charakter, nakoľko sa dotýka rôznych oblastí života obyvateľov (napr. kultúrne zariadenia, turistické zariadenia, oddychové a relaxačné zariadenia, zariadenia týkajúce sa cirkevných aktivít a pod.). Veľmi dôležitou aktivitou je v tomto ohľade aj budovanie prístupu k takýmto zariadeniam pre všetky vrstvy obyvateľstva. Toto opatrenie sa zameriava na budovanie takých zariadení, ktoré v chýbajú úplne, resp. nie sú dostatočne dostupné.

Aktivita S 1.3.1: Rekonštrukcia a rozšírenie obecného cintorína

Vybudovanie, resp. rozšírenie infraštruktúry na obecnom cintoríne (chodníky, lavičky, koše a pod.); rozšírenie počtu hrobových miest na miestach starých hrobov; umožnenie ďalších typov pochovávaní (napr. kolumbárium a iné).

Aktivita S 1.3.2: Zriadenie karanténnej stanice v obci

Príprava potrebnej dokumentácie, získanie príslušných povolení a vybudovanie vhodných priestorov pre voľne pobežujúce psy za účelom riešenia problému a krízovej situácie s túlavými psami po obci.

Aktivita S 1.3.3: Vytvorenie oddychových zón na území obce

Zriadenie zón v intraviláne aj extraviláne obce s možnosťou bezpečného aktívneho pohybu, s upokojenou dopravou, mestským mobiliárom, nabíjacími stanicami a inými prvkami) pre obyvateľov obce a jej návštevníkov.

Aktivita S 1.3.4: Zlepšenie bezbariérového prístupu do budov a na verejných priestranstvách

Vybudovanie kvalitného a bezpečného bezbariérového prístupu všade tam, kde takýto prístup chýba úplne alebo je vybudovaný nekvalitne (napr. obecný úrad, pošta, kultúrny dom, niektoré prechody medzi chodníkmi a miestnymi komunikáciami).

Priorita S 2:
Kvalitná a dostupná zdravotná a sociálna starostlivosť

Opatrenie S 2.1:
Podpora poskytovania zdravotníckych služieb a zlepšovania zdravia miestnych obyvateľov

Zdravie býva v rebríčkoch hodnôt obyvateľov spravidla na najvyšších priečkach. Obyvatelia s dobrým zdravím majú výrazne vyššiu kvalitu života ako tí, ktorí sa dobrému zdraviu netešia. Z tohto dôvodu sa obec Zborov bude aj naďalej usilovať nielen o zabezpečenie čo najlepšej a najdostupnejšej zdravotnej starostlivosti pre svojich obyvateľov, ale v spolupráci s externými subjektmi bude významne podporovať najmä realizáciu rôznych preventívnych aktivít ohľadom zdravia (čo je extrémne potrebné predovšetkým u obyvateľov osady).

Aktivita S 2.1.1: Realizácia podporných krokov na zachovanie existujúcich ambulancií a lekárne v zdravotnom stredisku, ako aj na prilákanie ďalších ambulancií

Rôzne formy podpory/propagácie v záujme zachovania existujúcich ambulancií v obci, príp. zriadenie aj iných ambulancií aspoň na niekoľko hodín počas týždňa.

Aktivita S 2.1.2: Podpora subjektov venujúcich sa zdravotnej starostlivosti, preventívnym opatreniam a osvetovej činnosti u miestneho obyvateľstva

Poskytovanie rôznych foriem podpory (finančných/nefinančných) pre príslušné subjekty (napr. Zdravé komunity, SČK a pod. – realizácia preventívnych meraní tlaku, osвета v osade a pod.).

Aktivita S 2.1.3: Umiestnenie AED defibrilátora na verejne prístupné miesto

Vykonanie potrebných stavebno-technických úprav a zabezpečenie monitorovania daného miesta tak, aby bol už obstaraný AED defibrilátor prístupný širokej verejnosti na použitie v prípade potreby.

Aktivita S 2.1.4: Realizácia preventívnych osvetových aktivít ohľadom drogovej prevencie, užívania alkoholu a iných návykových látok

Organizovanie/spoluorganizovanie rôznych podujatí, školení a iných foriem aktivít v záujme zdravého vývoja detí, žiakov a dospelých osôb.

Aktivita S 2.1.5: Realizácia preventívnych osvetových aktivít ohľadom zodpovedného prístupu k rodičovstvu

Organizovanie/spoluorganizovanie rôznych podujatí, školení a iných foriem aktivít v záujme dosiahnutia zodpovedného prístupu k rodičovstvu (najmä u mladších vekových kategórií).

Opatrenie S 2.2:
Podpora poskytovania sociálnych služieb a sociálnych aktivít

Význam poskytovania sociálnych služieb príslušným cieľovým skupinám obyvateľov čím ďalej, tým viac narastá (obzvlášť u obyvateľov, ktorí sú na ich poskytovanie odkázaní). V podmienkach obce Zborov však okrem „klasických“ sociálnych služieb (tzn. sociálnych služieb v zmysle zákona o sociálnych službách) predstavujú mimoriadne dôležitú úlohu v otázke pomoci a začleňovania jednotlivcov do spoločnosti aj rôzne iné aktivity v sociálnej oblasti (ktoré sa už vykonávajú „mimo“ zákona o sociálnych službách, avšak ich dopad a prínos pre jednotlivcov je obrovský). Toto opatrenie sa zameriava tak na sociálne služby, ako aj na iné sociálne aktivity.

Aktivita S 2.2.1: V spolupráci s UPSVaR zapájanie obce do projektov AOTP

Pomoc miestnym obyvateľom, znevýhodneným na trhu práce (napr. absolventom, dlhodobo nezamestnaným osobám, osobám v preddôchodkovom veku a pod.), prostredníctvom aktívnych opatrení trhu práce získavať príjem, pracovné návyky a začleňovať sa tak do spoločnosti (napr. cez výkon miestnych obecných služieb, zamestnanie takýchto osôb spojené s čiastočnou refundáciou miezd a odvodov a pod.).

Aktivita S 2.2.2: Poskytovanie sociálnych služieb samosprávou (komunitné centrum, TSP, opatrovateľská služba a iné)

Pokračovanie v poskytovaní už existujúcich sociálnych služieb, ktorých poskytovateľom je obec Zborov. V prípade potreby zriadenie ďalších sociálnych služieb.

Aktivita S 2.2.3: Podpora neverejných poskytovateľov sociálnych služieb, poskytujúcich služby obyvateľom Zborova

Poskytovanie rôznej formy podpory neverejným poskytovateľom sociálnych služieb.

Aktivita S 2.2.4: Podpora organizácií venujúcich sa sociálnej starostlivosti o príslušníkov MRK (napr. Cesta von, Zdravé regióny a pod.)

Poskytovanie rôznej formy podpory pre všetky relevantné inštitúcie/organizácie, ktoré napomáhajú integrácii príslušníkov MRK do spoločnosti.

Aktivita S 2.2.5: Podpora rozvoja komunity v Zborove – multifunkčné centrum

Vytvorenie multifunkčného centra, v ktorom budú poskytované služby marginalizovanej rómskej komunite za pomoci občianskych združení, ktoré v obci pôsobia. Služby predškolského vzdelávania, vzdelávania dospelých, svojpomocnej výstavby, prestupného bývania, sociálne poradenstvo, športové aktivity a i.

Priorita S 3:
Moderné, inkluzívne školstvo

Opatrenie S 3.1:
**Zlepšovanie vzdelanostnej úrovne obyvateľov, vrátane skvalitnenia školskej
infraštruktúry**

Vzdelanie predstavuje spravidla jeden z kľúčových determinantov v otázke zvyšovania sociálneho statusu jednotlivca a jeho rodiny. V Zborove pritom 2/5 obyvateľov starších ako 15 rokov majú najvyššie ukončené len základné vzdelanie, čoho významne prispieva k životu takýchto jednotlivcov na hranici (resp. pod hranicou) chudoby. Týmto opatrením sa obec Zborov zameria na zvyšovanie vzdelanostnej a kvalifikačnej úrovne miestnych obyvateľov a na zlepšenie miestnych podmienok v rámci školstva.

Aktivita S 3.1.1: Rozšírenie kapacity spojenej školy

Zvýšenie priestorových kapacít budov Spojenej školy v Zborove (nadstavbou, prístavbou, príp. novou budovou) s cieľom zabezpečiť dostatočnú kapacitu pre všetkých žiakov a všetky školy a školské zariadenia, ktoré v daných priestoroch realizujú výučbu tak, aby nebolo nutné zaviesť prípadnú dvojzmennú prevádzku.

Aktivita S 3.1.2: Rekonštrukcia budovy bývalej vodárne v areáli spojenej školy pre potreby ZUŠ

Stavebno-technické úpravy existujúcej budovy v areáli školy a zariadenie interiéru pre budúce využitie týchto priestorov základnou umeleckou školou (presťahovanie ZUŠ z budovy spojenej školy do novo zrekonštruovanej budovy).

Aktivita S 3.1.3: Rekonštrukcia telocvične Spojenej školy v Zborove

Stavebno-technické úpravy a obnova exteriéru aj interiéru budovy telocvične. Kompletná rekonštrukcia s výmenou opotrebovaných povrchov, s možnosťou multifunkčného využitia na viaceré športy a s dobudovaním zázemia. Čiastočne je spracovaná aj projektová dokumentácia.

Aktivita S 3.1.4: Rekonštrukcia interiéru ostatných školských budov a školských zariadení, vrátane príslušného vybavenia

Obnova interiéru v ostatných zariadeniach (napr. školská jedáleň – výmena podláh, obnova omietok, obstaranie kuchynského riadu a príslušného vnútorného vybavenia...; školský klub detí – obnova podláh, omietok, obstaranie školských pomôcok...).

Aktivita S 3.1.5: Vybavenie Spojenej školy v Zborove

Materiálno-technické vybavenie spojenej školy a všetkých jej zložiek (napr. pomôcky pre centrum voľného času, pomôcky a náradie pre mimoškolskú vzdelávaciu činnosť a krúžky a pod.).

Aktivita S 3.1.6: Údržba a rekonštrukcia areálu spojenej školy

Vykonávanie priebežnej údržby celého areálu, výstavba nových prvkov/zariadení (chodníky, cestné komunikácie, športové ihriská, zachytávanie a využívanie dažďovej vody, oplatenie, kryté stojiská pre bicykle...), vrátane údržby zelene.

Aktivita S 3.1.7: Podpora rôznych aktivít obce a škôl v záujme umožniť miestnym obyvateľom dokončiť si vzdelanie (základné, stredoškolské)

Realizácia rôznych foriem aktivít za účelom zvyšovania vzdelanostnej a kvalifikačnej úrovne miestnych obyvateľov.

Aktivita S 3.1.8: Podpora neformálneho a celoživotného vzdelávania

Poskytovanie rôznych foriem podpory pre subjekty poskytujúce neformálne a celoživotné vzdelávanie a pre miestnych obyvateľov so záujmom o takého vzdelávanie.

Aktivita S 3.1.9: Realizácia podporných krokov v záujme zriadenia elokovaného pracoviska strednej školy v Zborove

V záujme zvyšovania vzdelanostnej a kvalifikačnej úrovne obyvateľov prijatie a realizácia rôznych opatrení/krokov/aktivít tak, aby priamo v Zborove bolo zriadené elokované pracovisko strednej školy.

Priorita S 4:

Zdravé obyvateľstvo, realizujúce športové a voľnočasové aktivity

Opatrenie S 4.1:

Skvalitnenie ponuky športového vyžitia a trávenia voľného času

Vytvorenie adekvátnych podmienok pre realizáciu športových a voľnočasových aktivít vytvára pozitívny vplyv na zdravie jednotlivcov, zvyšuje pocit spokojnosti obyvateľov a zabezpečuje tiež vyššiu atraktivitu obce pre prípadných návštevníkov. Navyše, v podmienkach Zborova otázka dostupnosti športovísk a detských ihrísk rezonuje pomerne výrazne. Toto opatrenie sa zameriava na zvýšenie dostupnosti športovísk a súvisiacej športovej a voľnočasovej infraštruktúry.

Aktivita S 4.1.1: Rekonštrukcia hľadiska vo futbalovom areáli, výstavba krytej tribúny, údržba a modernizácia športových plôch

Stavebno-technická rekonštrukcia poškodeného hľadiska, spojená s výstavbou modernej krytej tribúny; úprava hlavnej aj vedľajšej športovej plochy.

Aktivita S 4.1.2: Modernizácia budovy TJ Magura Zborov

Obnova exteriéru aj interiéru budovy (šatne, pohostinské priestory, ďalšie priestory).

Aktivita S 4.1.3: Vytvorenie oddychovej zóny a rekonštrukcia ihriska v osade na ul. Zákutie

Výstavba altánku, detských preliezok, osadenie mobiliáru a príslušnej oddychovej infraštruktúry; oprava futbalových bránok, úprava existujúceho ihriska.

Aktivita S 4.1.4: Výstavba detských ihrísk na území obce

Vybudovanie detských ihrísk v jednotlivých lokalitách obce s rôznymi prvkami na hranie detí (preliezky, hojdačky, šmýkačky...), infraštruktúrou a príslušným mobiliárom (lavičky, koše...).

Aktivita S 4.1.5: Výstavba workoutových ihrísk na území obce

Vybudovanie workoutových prvkov v jednotlivých lokalitách obce s príslušnou infraštruktúrou a mobiliárom (lavičky, koše...).

Aktivita S 4.1.6: Rekonštrukcia asfaltových ihrísk v areáli spojenej školy

Obnova poškodeného povrchu asfaltových ihrísk, výstavba ďalších potrebných prvkov a realizácia značenia za účelom vykonávania rôznych športov.

Aktivita S 4.1.7: Údržba a rekonštrukcia existujúcich športových prvkov a zariadení

Vykonávanie priebežnej údržby a v prípade potreby obnova všetkých ostatných športových prvkov a zariadení, nachádzajúcich sa na území obce.

Aktivita S 4.1.8: Výstavba nových športových plôch v obci (napr. basketbalové ihrisko, volejbalové ihrisko...)

V záujme rozšírenia možností výkonu športových aktivít vybudovanie ďalších športových plôch na výkon športov, pre ktoré zatiaľ v obci nie sú vytvorené dostatočné podmienky.

Aktivita S 4.1.9: Podpora športových podujatí a aktivít na území obce

Poskytovanie finančnej aj nefinančnej podpory pre všetky existujúce (tradičné) aj prípadné novovznikajúce športové aktivity, realizované na území obce Zborov (napr. orientačný beh, podujatia modelárov na letisku, biela stopa, extrémna krížová cesta a pod.).

Aktivita S 4.1.10: Poskytovanie podpory miestnym športovým subjektom

Finančná aj nefinančná podpora existujúcich aj prípadných novovzniknutých miestnych športových subjektov (napr. TJ Magura Zborov a pod.).

ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ

Priorita E 1: Kvalitné a udržateľné životné prostredie

Opatrenie E 1.1: Skvalitnenie nakladania s odpadmi a podpora zhodnocovania odpadov

V odpadovom hospodárstve sa obec zameria na skvalitňovanie a zefektívňovanie súčasného systému nakladania s odpadmi, rozširovanie možností triedenia odpadov a budovanie nových zariadení na zhodnocovanie odpadov. Mimoriadne potrebnou aktivitou je zvyšovanie environmentálneho povedomia verejnosti v oblasti odpadového hospodárstva (osvetové a vzdelávacie aktivity).

Aktivita E 1.1.1: Skvalitnenie systému zberu odpadov (digitalizácia, SMART riešenia, motivačný systém poplatkov...)

Realizácia rôznych podporných krokov v záujme skvalitňovania celého systému zberu odpadov v obci (napr. meranie hmotnosti zmesových nádob a následné vyhodnocovanie prostredníctvom softvérových riešení, prispôsobovanie príslušných VZN obce tak, aby bol vytvorený čo najviac motivujúci systém, zavádzanie rôznych inovácií a pod.).

Aktivita E 1.1.2: Zabezpečenie prevádzky zberného dvora, vrátane obstarania príslušnej komunálnej techniky a nádob

Prevádzkovanie zberného dvora na území obce s čo možno najširším rozsahom zberu jednotlivých druhov odpadu; obstaranie príslušných nádob a potrebnej komunálnej techniky pre nakladanie s odpadmi (napr. traktor, nakladač, vlečka, ...).

Aktivita E 1.1.3: Výstavba malej kompostárne, vrátane obstarania príslušnej techniky

Vybudovanie zariadenia na zhodnocovanie biologicky rozložiteľných odpadov pochádzajúcich z územia obce Zborov – malej kompostárne so spracovateľskou kapacitou do 100 t ročne; úprava podkladu, výstavba oplotenia; obstaranie potrebnej techniky pre zhodnocovanie BRKO (napr. traktor, nakladač, premiešavač, vlečka, ...).

Aktivita E 1.1.4: Výstavba veľkej kompostárne, vrátane obstarania príslušnej techniky

Vybudovanie zariadenia na zhodnocovanie biologicky rozložiteľných odpadov pochádzajúcich z územia obce Zborov, ako aj z územia okolitých obcí – veľkej kompostárne so spracovateľskou kapacitou nad 100 t ročne (a zároveň menej ako 2 500 t ročne); výstavba haly a príslušných priestorov, oplotenia, obstaranie potrebnej techniky pre zvoz, manipuláciu a nakladanie s BRKO (napr. traktor, nákladný automobil, nakladač, premiešavač, vlečka, ...).

Aktivita E 1.1.5: Zriadenie hygienizačnej stanice

V záujme čo najefektívnejšieho a legislatívne konformného nakladania s BRKO vybudovanie hygienizačnej stanice na území obce, zameranej na spracovanie kuchynského odpadu, bioodpadu, vedľajších živočíšnych produktov a pod. tak, aby bolo možné tento odpad ďalej zhodnocovať.

Aktivita E 1.1.6: Údržba existujúcich a obstaranie nových nádob na komunálny odpad, vrátane kompostovacích zásobníkov

Priebežný výkon údržby existujúcich nádob na komunálnych odpad; obstaranie ďalších nádob na zmesový odpad a triedený zber odpadu, vrátane kompostovacích zásobníkov do záhrad rodinných domov.

Aktivita E 1.1.7: Rekonštrukcia existujúcich a výstavba nových stojísk na komunálny odpad

Vybudovanie viacerých kvalitných a vhodných stojísk pre nádoby na komunálny odpad na území obce Zborov.

Aktivita E 1.1.8: Realizácia vzdelávacích a osvetových aktivít ohľadom nakladania s odpadmi

Organizovanie/spoluorganizovanie aktivít rôzne ho charakteru za účelom vzdelávania obyvateľov v oblasti s nakladania s odpadmi (napr. ohľadom povinnosti ukladať odpad iba do nádob na to určených a nie kdekoľvek na ulici, nevytvárania čiernych skládok odpadu, triedenia odpadov, kompostovania a pod.).

Aktivita E 1.1.9: Sanácia miest s nezákonne uloženým odpadom na území obce

Likvidácia čiernych skládok odpadu na území obce, vrátane potrebných terénnych a sadových úprav.

Aktivita E 1.1.10: Obstaranie a osadenie fotopascí a monitorovacích kamier za účelom monitorovania tvorby čiernych skládok

Zakúpenie potrebnej a vhodnej techniky a jej osadenie na vytypovaných miestach v katastri obce Zborov za účelom realizácie preventívnych monitorovacích aktivít, resp. odhalenia prípadných tvorcov čiernych skládok a osôb, ktoré porušujú legislatívu na úseku nakladania s odpadmi.

Opatrenie E 1.2:
Zlepšenie existujúcej protipovodňovej infraštruktúry

Ochrana obyvateľov, zdravia a majetku pred povodňami je v podmienkach obce Zborov z dôvodu pomerne častého výskytu povodní mimoriadne potrebnou aktivitou. V rámci zvyšovania bezpečnosti obce pred povodňami sa obec zameria na realizáciu celého súboru vzájomne prepojených protipovodňových a environmentálnych aktivít v celom katastri obce.

Aktivita E 1.2.1: Realizácia sústavy protipovodňových opatrení na miestnych potokoch

Výkon rôznych stavebno-technických a materiálovo-technických aktivít na potokoch v katastri obce, ako napr. spevňovanie brehov jednotlivých tokov lomovým kameňom, betónovaním, príp. inými spôsobmi, rozširovanie a prehĺbovanie korýt tokov a iné.

Aktivita E 1.2.2: Realizácia vodozádržných opatrení na horných tokoch potokov

Výstavba hrádzok na jednotlivých tokoch v lesoch a na poliach za účelom zachytávania prípadnej povodňovej vlny, ako aj iných vhodných aktivít.

Aktivita E 1.2.3: Výstavba suchých poldrov v extraviláne obce

Lokalizácia a vytypovanie vhodných miest na výstavbu suchých poldrov nad intravilánom obce; vybudovanie príslušných stavieb a realizácia potrebných terénnych úprav v záujme zachytávania prípadnej povodňovej vlny ešte pred jej príchodom do intravilánu obce.

Aktivita E 1.2.4: Rekonštrukcia existujúcej dažďovej kanalizácie v obci, rozšírenie do osady

Obnova zastaranej dažďovej kanalizácie na území obce (priepusty, potrubia, spádovanie...); výstavba novej dažďovej kanalizácie v priestoroch osady.

Aktivita E 1.2.5: Objekty protipovodňovej ochrany v obci Zborov – úprava bezmenného potoka

Stavebno-technické a terénne úpravy bezmenného potoka, pretekajúceho okolo obecného cintorína a vlievajúceho sa do toku Kamenec, ktorý sa častokrát vylieva a spôsobuje v intraviláne obce povodňové situácie (rozšírenie priepustov, vyčistenie a rozšírenie koryta, navýšenie a spevnenie brehov, výstavba nových prvkov a pod.); stabilizácia svahu cintorína, ktorý sa zosúva do riešenej časti bezmenného potoka.

Aktivita E 1.2.6: Ochrana obývanej lokality Zákutie pred potenciálnym zosuvom svahu jeho stabilizáciou

Obstaranie inžiniersko-geologického prieskumu a realizácia príslušných odporúčaných opatrení v zmysle vykonaného prieskumu v záujme ochrany lokality Zákutie (existujúcich pozemkov budov, ako aj územným plánom predpokladaných nových pozemkov a budov) pred potenciálnym zosuvom svahu v prípade extrémnych, resp. dlhotrvajúcich dažďov.

Aktivita E 1.2.7: Rekonštrukcia existujúcich a výstavba nových odvodňovacích rigolov popri komunikáciách

Priebežná údržba a vybudovanie nových rigolov popri komunikáciách v záujme bezpečného a spoľahlivého odvádzania dažďovej vody z územia.

Opatrenie E 1.3:
Realizácia adaptačných a mitigačných opatrení na zmenu klímy, zelené a modré investície, zvyšovanie biodiverzity

Adaptácia na zmenu klímy, ako jedna z najvýznamnejších novodobých výziev, predstavuje v otázke skvalitňovania života obyvateľov a zabezpečenia trvalej udržateľnosti existencie našej planéty úplne kľúčovú úlohu. Zmena klímy má pritom dopady na všetkých úrovniach – prejavuje sa od makroregionálnej až po lokálnu úroveň. V tejto súvislosti sa obec Zborov zameria na realizáciu celého súboru vzájomne prepojených adaptačných a mitigačných opatrení v celom katastri obce (pričom rôzne prierezové aktivity – zvyšujúce adaptabilitu územia na zmenu klímy a znižujúce tvorbu CO₂ – sú uvedené aj v iných opatreniach tohto PHSR – napr. aktivity ohľadom zvyšovania energetickej efektívnosti budov, výsadby rôznej zelene, výstavby cyklistických chodníkov a pod.).

Aktivita E 1.3.1: Údržba a revitalizácia zelene na verejných priestranstvách, výsadba stromov a krov

Skvalitňovanie verejnej zelene, vrátane rozširovania zelených plôch výsadbou rôznych drevín, krovín, kvetov, zatrávňovaním a pod.

Aktivita E 1.3.2: Obstaranie techniky na údržbu zelene na verejných priestranstvách a zimnú údržbu

Zakúpenie potrebnej techniky na výkon komunálnych služieb – traktor, vlečka, kosačka, vertikutátor, technika na zber opadaného lístia, radlica, sypač a pod.

Aktivita E 1.3.3: Výstavba / osadenie retenčných nádrží na zachytávanie dažďovej vody z verejných budov a priestranstiev za účelom využitia takejto vody na zavlažovanie, znižovanie teploty, zvlhčovanie prostredia a zvyšovania biodiverzity

Vybudovanie, príp. obstaranie a osadenie retenčných nádrží na viacerých miestach v obci (napr. pri obecnom úrade, budovách spojenej školy, hasičskej zbrojnici, kostole sv. Žofie, v športovom areáli a inde), vrátane obstarania zavlažovacej techniky (čerpádlá, hadice, rozvádzače, SMART ovládacie jednotky a pod.).

Aktivita E 1.3.4: Vybudovanie rozária

Vytypovanie vhodnej lokality, v prípade potreby vykonanie stavebno-technických a terénnych úprav, obstaranie zavlažovacej techniky a ďalšie potrebné úkony/činnosti v záujme zriadenia samostatnej záhrady/parku/plochy na pestovanie ruží (príp. aj iných kvetov a rastlín).

Aktivita E 1.3.5: Založenie obecného ovocného sadu

Vytypovanie vhodnej lokality, v prípade potreby vykonanie stavebno-technických a terénnych úprav, obstaranie zavlažovacej techniky a ďalšie potrebné úkony/činnosti za účelom výsadby ovocného sadu; využívanie sadu na oddych a relax, na edukačné účely, vlastnú produkciu potravín a pod.

Aktivita E 1.3.6: Postupná rekonštrukcia a premena povrchu odstavných plôch a parkovísk z asfaltového/betónového na zelené plochy

Rozširovanie plôch zelene aj na parkoviskách a odstavných plochách – napr. formou osadenia zatrávňovačov a pod.

Aktivita E 1.3.7: Realizácia ďalších adaptačných opatrení a opatrení na zvyšovanie biodiverzity v sídelnom prostredí

Výsadba novej zelene, zriaďovanie/budovanie dažďových záhrad, bylinkových záhrad, zelených striech, včelích záhrad a iné aktivity.

Aktivita E 1.3.8: Podpora realizácie adaptačných opatrení na poľnohospodárskej pôde

Podpora PD Magura Zborov a iných obhospodarovateľov poľnohospodárskej pôdy v katastri obce Zborov pri realizácii rôznych adaptačných opatrení – napr. výsadba remízok a zelených plôch, zmena druhovej skladby osevných postupov, sejba pozdĺž vrstevníc a pod.

Aktivita E 1.3.9: Ochrana a environmentálny manažment zamokreného územia pri ceste na Stebník, zaradenie územia medzi mokrade; ochrana a manažment iných environmentálne vzácných plôch

Vykonanie potrebných krokov/úkonov s cieľom zaradiť predmetné územie medzi mokrade; ochrana územia s mokradou, ako aj iných environmentálne hodnotných plôch.

Aktivita E 1.3.10: Zriadenie nabíjacích staníc na území obce pre elektrické autá, kolobežky, bicykle a pod.

Vytypovanie vhodných priestorov, v prípade potreby realizácia stavebno-technických úprav za účelom zriadenia nabíjacích staníc.

Opatrenie E 1.4: Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov, prechod na OZE

Ako ukazujú celosvetové vedecké výsledky, dôvodom zmeny klímy a všetkých s tým spojených prebiehajúcich procesov na Zemi je predovšetkým vysoká produkcia CO₂ ľudskou činnosťou. V nadväznosti na tieto zistenia bude obec Zborov kladť dôraz na realizáciu aktivít, ktoré prispievajú k zníženiu produkcie CO₂ (najmä obnova budov, prechod na OZE a pod.).

Aktivita E 1.4.1: Obecný úrad – zvýšenie energetickej efektívnosti budovy

Realizácia všetkých potrebných stavebno-technických a iných prác – zateplenie budovy, rekonštrukcia strešného plášťa, obnova fasády, výmena okien a dverí, využitie obnoviteľných a alternatívnych zdrojov energie, modernizácia rozvodov tepla, obnova elektroinštalácie a svietidiel (LED), tienenie transparentných výplní otvorov budov, zavedenie rekuperácie a iné.

Aktivita E 1.4.2: Kultúrny dom - zvýšenie energetickej efektívnosti budovy

Realizácia všetkých potrebných stavebno-technických a iných prác – zateplenie budovy, rekonštrukcia strešného pláštá, obnova fasády, výmena okien a dverí, využitie obnoviteľných a alternatívnych zdrojov energie, modernizácia rozvodov tepla, obnova elektroinštalácie a svietidiel (LED), tienenie transparentných výplní otvorov budov, zavedenie rekuperácie a iné.

Aktivita E 1.4.3: Budova TJ Magura Zborov - zvýšenie energetickej efektívnosti budovy

Realizácia všetkých potrebných stavebno-technických a iných prác – zateplenie budovy, rekonštrukcia strešného pláštá, obnova fasády, výmena okien a dverí, využitie obnoviteľných a alternatívnych zdrojov energie, modernizácia rozvodov tepla, obnova elektroinštalácie a svietidiel (LED), tienenie transparentných výplní otvorov budov, zavedenie rekuperácie a iné.

Aktivita E 1.4.4: Stará budova MŠ - zvýšenie energetickej efektívnosti budovy

Realizácia všetkých potrebných stavebno-technických a iných prác – zateplenie budovy, rekonštrukcia strešného pláštá, obnova fasády, výmena okien a dverí, využitie obnoviteľných a alternatívnych zdrojov energie, modernizácia rozvodov tepla, obnova elektroinštalácie a svietidiel (LED), tienenie transparentných výplní otvorov budov, zavedenie rekuperácie a iné.

Aktivita E 1.4.5: Spojená škola - zvýšenie energetickej efektívnosti budovy

Realizácia všetkých potrebných stavebno-technických a iných prác – zateplenie budovy, rekonštrukcia strešného pláštá, obnova fasády, výmena okien a dverí, využitie obnoviteľných a alternatívnych zdrojov energie, modernizácia rozvodov tepla, obnova elektroinštalácie a svietidiel (LED), tienenie transparentných výplní otvorov budov, zavedenie rekuperácie a iné.

Aktivita E 1.4.6: Dom smútku - zvýšenie energetickej efektívnosti budovy

Realizácia všetkých potrebných stavebno-technických a iných prác – rekonštrukcia strešného pláštá, obnova fasády, výmena okien a dverí, využitie obnoviteľných a alternatívnych zdrojov energie, modernizácia rozvodov tepla, obnova elektroinštalácie a svietidiel (LED), tienenie transparentných výplní otvorov budov, zavedenie rekuperácie a iné.

Aktivita E 1.4.7: Bývalé colné sklady - zvýšenie energetickej efektívnosti budov

Realizácia všetkých potrebných stavebno-technických a iných prác – zateplenie budov, rekonštrukcia strešného pláštá, obnova fasády, výmena okien a dverí, využitie obnoviteľných a alternatívnych zdrojov energie, modernizácia rozvodov tepla, obnova elektroinštalácie a svietidiel (LED), tienenie transparentných výplní otvorov budov, zavedenie rekuperácie a iné.

Aktivita E 1.4.8: Obecné nájomné bytové domy v obci Zborov - zvýšenie energetickej efektívnosti budov

Realizácia všetkých potrebných stavebno-technických a iných prác – zateplenie budov, rekonštrukcia strešného pláštá, obnova fasády, výmena okien a dverí, využitie obnoviteľných a alternatívnych zdrojov energie, modernizácia rozvodov tepla, obnova elektroinštalácie a svietidiel (LED), tienenie transparentných výplní otvorov budov, zavedenie rekuperácie a iné.

Aktivita E 1.4.9: Ostatné budovy vo vlastníctve obce a ňou zriadených/založených organizácií - zvýšenie energetickej efektívnosti budov

Realizácia všetkých potrebných stavebno-technických a iných prác na budovách (napr. hasičská zbrojnica, dom č. 164, polyfunkčná budova č. 454 a iné) – zateplenie budov, rekonštrukcia strešného plášťa, obnova fasády, výmena okien a dverí, využitie obnoviteľných a alternatívnych zdrojov energie, modernizácia rozvodov tepla, obnova elektroinštalácie a svietidiel (LED), tienenie transparentných výplní otvorov budov, zavedenie rekuperácie a iné.

Aktivita E 1.4.10: Rekonštrukcia zdrojov tepla vo verejných budovách na OZE (OcÚ, Zdravotné stredisko, stará MŠ, ZŠ, ...)

Prechod na obnoviteľné zdroje energie pri získavaní tepla v obecných budovách.

Aktivita E 1.4.11: Podpora využívania obnoviteľných a alternatívnych zdrojov energie na verejných plochách

Využívanie OZE a alternatívnych zdrojov energie (napr. zo slnečnej energie) pri prevádzke rôznych verejnoprospešných zariadení (napr. verejného osvetlenia, osvetlenia pamiatok a rôzneho iného osvetlenia, informačných tabúl a pod.).

Návrh

Súbor merateľných ukazovateľov

Mimoriadne dôležitou súčasťou strategického plánovania je definovanie merateľných ukazovateľov. Tie nám napovedajú, či plnenie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je úspešné alebo nie (resp. do akej miery je úspešné). V procese implementácie PHSR tak môže samospráva obce na základe priebežného monitorovania úspešnosti naplňania PHSR svoju stratégiu v prípade potreby modifikovať tak, aby na konci plánovaného obdobia boli stanovené ciele dosiahnuté (príp. aby sa obec k ich dosiahnutiu čo najviac priblížila).

Pri prijímaní rozhodnutí ohľadom realizácie naplánovaných aktivít v obci a prípadnej potreby úpravy stratégie je viac ako žiaduce, aby samospráva robila správne rozhodnutia. Správne rozhodnutia sa pritom najlepšie robia vtedy, ak sú podložené relevantnými dátami. V tejto súvislosti sú v nasledujúcej časti dokumentu zadané **klúčové výkonnostné ukazovatele** a „ostatné“ merateľné ukazovatele. Klúčové výkonnostné ukazovatele sa od „ostatných“ merateľných ukazovateľov líšia v tom, že ide (ako to už sám ich názov napovedá) o najdôležitejšie, prioritné ukazovatele, pomocou ktorých môžeme merať úspešnosť plnenia strategického plánu. Tieto ukazovatele majú najväčší vplyv na rozvoj obce – na jej úspešné napredovanie.

Tabuľka 37: Klúčové výkonnostné ukazovatele

Prioritná oblasť	Strategický cieľ	Špecifický cieľ	Kľúčové výkonnostné ukazovatele				
			Názov	Informačný zdroj	Merná jednotka	Východiskový stav (2022)	Cieľový stav (2030)
Hospodárska	SC 1: Rozvíjať vnútorný potenciál územia, založený na podpore miestneho hospodárstva a vybudovanej dopravnej a technickej infraštruktúry	ŠC 1: Zlepšiť podnikateľské prostredie v obci zvýšením jej atraktivity pre podnikanie, vytvorením širšej ponuky investičných príležitostí a podporou zavádzania inovácií	Počet podnikateľských subjektov v obci	ŠÚ SR	počet	35	50
			Počet nových investorov v obci	vlastná databáza	počet	0	5
		ŠC 2: Využiť miestny ekonomický potenciál dostupnej pracovnej sily prostredníctvom sociálneho podnikania a realizácie podporných programov zamestnávania	Počet zamestnancov v sociálnych podnikoch z radov znevýhodnených osôb	vlastná databáza	počet	15	30
			Počet uchádzačov o zamestnanie, registrovaných na UPSVaR	ŠÚ SR	počet	430	100
			Podiel dlhodobo nezamestnaných UoZ	ŠÚ SR	%	58	20

		ŠC 3: Zabezpečiť ochranu prírodného a kultúrneho dedičstva v obci, ako aj zveľaďovanie kultúrno-historických pamiatok	Stavebno-technický stav kultúrno-historických pamiatok	Min. kultúry	dezolátny /narušený /vyhovujúci / dobrý /v obnove / iné	podľa konkrétnej KH pamiatky	dobrý
			Environmentálny stav chránených území a environmentálne hodnotných plôch	ŠOP SR	priaznivý / nepriaznivý - nevyhovujúci / nepriaznivý - zlý	podľa konkrétneho územia	priaznivý
			Počet návštevníkov kultúrno-historických pamiatok v obci	vlastná databáza	počet	N/A	nárast o 50 %
		ŠC 4: Rozšíriť a modernizovať existujúcu infraštruktúru cestovného ruchu, vrátane zavádzania inovatívnych riešení a rozširovania ponuky CR	Počet prenocovaní za rok	vlastná databáza	počet	0	200
			Počet návštevníkov kultúrno-historických pamiatok v obci	vlastná databáza	počet	N/A	nárast o 100 %
			Počet návštevníkov kultúrno-spoločenských podujatí, realizovaných v obci	vlastná databáza	počet	4 000	12 000
		ŠC 5: Vytvoriť vhodné podmienky pre rozvoj kultúrno-spoločenského života	Počet návštevníkov kultúrno-spoločenských podujatí, realizovaných v obci	vlastná databáza	počet	4 000	12 000
			Počet prenocovaní za rok	vlastná databáza	počet	0	200
		ŠC 6: Zefektívniť výkon verejných služieb samosprávou a zlepšiť ich poskytovanie obyvateľstvu prostredníctvom digitalizácie, používania SMART (IoT) riešení, budovania informačnej infraštruktúry a skvalitňovania personálnych kapacít	Zavedené moderné formy manažmentu a zdieľania informácií v rámci výkonu samosprávy a fungovania obecných organizácií	obec	áno / nie	nie	áno
			Spokojnosť obyvateľov s výkonom verejných služieb	dotazníkový prieskum	%	77	95

		ŠC 7: Vytvoriť kvalitnú a bezpečnú sieť miestnych komunikácií a cyklistických chodníkov	Dĺžka novovybudovaných miestnych komunikácií / chodníkov	vlastná databáza	m / m	730 / 850	podľa potreby
			Dĺžka zrekonštruovaných miestnych komunikácií / chodníkov	vlastná databáza	m / m	3470 / 30	podľa potreby
			Dĺžka vybudovaných cyklistických chodníkov na území obce	vlastná databáza	km	0	12,2
		ŠC 8: Zlepšiť dostupnosť inštitúcií a služieb pre príslušníkov MRK, bývajúcich v osade	Časová vzdialenosť pešej dochádzky z osady do centra obce	obec	min.	10	7
		ŠC 9: Zabezpečiť spoľahlivú a ekonomicky nenáročnú dodávku pitnej vody, odvádzanie splaškových vôd z celej obce a spoľahlivé fungovanie všetkých verejných sietí	Podiel populácie majúcej prístup k bezpečnej dodávke pitnej vody	VÚVH	%	75	100
			Podiel obyvateľov napojených na verejné čistiare odpadových vôd s minimálne sekundárnym čistením	VÚVH	%	75	100
			Výška nákladov obce na zabezpečenie pitnej vody	obec	€ / rok	30 000	30 000
Sociálna	SC 2: Podporovať skvalitňovanie občianskej vybavenosti a zabezpečovať pre obyvateľov dôstojné podmienky bývania a spoločenského vyžitia	ŠC 10: Vytvoriť podmienky pre zvýšenie kvality bývania osôb, žijúcich v nevyhovujúcich podmienkach	Počet osôb žijúcich v chatrčiach a iných nelegálnych obydliach	obec	počet	600	0
		ŠC 11: Zlepšiť dostupnosť bývania v obci	Počet obecných nájomných bytov nižšieho štandardu	obec	počet	108	270
			Počet obecných nájomných bytov bežného štandardu	obec	počet	63	110
			Počet parciel, komplexne pripravených na IBV (vlastníctvo, veľkosť parcely, siete)	obec	počet	0	40
		ŠC 12: Zvýšiť bezpečnosť obyvateľov	Počet riešených priestupkov za rok (okrem priestupkov záškoláctva)	obec	počet	2	0
			Spokojnosť obyvateľov s bezpečnosťou	dotazníkový prieskum	%	40	90

	ŠC 13: Rozšíriť početnosť a druh zariadení občianskej vybavenosti, vrátane debarierizácie prístupu k nim	Počet verejných budov s bezbariérovým prístupom	obec	počet	3	6
	ŠC 14: Zvýšiť dostupnosť a kvalitu zdravotnej starostlivosti, podporovať zdravotnú prevenciu	Počet ambulancií lekárov v obci	obec, VÚC	počet	4	7
	ŠC 15: Zabezpečiť miestnym obyvateľom poskytovanie všetkých druhov sociálnych služieb, ktoré potrebujú	Celkový počet poskytovaných sociálnych služieb v obci	obec, VÚC	počet	6	8
		Počet obyvateľov s právoplatným rozhodnutím o odkázanosti na sociálnu službu, čakajúcich na poskytovanie danej sociálnej služby	obec	počet	0	0
	ŠC 16: Zvýšiť sociálnu integráciu znevýhodnených skupín obyvateľov	Podiel obyvateľov spokojných so vzájomným spolunažívaním medzi Rómami a nerómami na celkovom počte obyvateľov	dotazníkový prieskum	%	60	90
		Podiel obyvateľov obce, čeliacich materiálnej a sociálnej deprivácii	vlastný odhad obce	%	50	20
	ŠC 17: Zvýšiť vzdelanostnú úroveň obyvateľov a skvalitniť podmienky vzdelávania v obci	Podiel osôb so základným vzdelaním	ŠÚ SR	%	39	30
		Počet obyvateľov obce s neukončeným základným vzdelaním	obec	počet	32	10
		Počet riešených priestupkov ohľadom záškoláctva za rok	obec	počet	20	5
	ŠC 18: Rozšíriť spektrum možností pre pohybové aktivity a zdravý životný štýl miestnych obyvateľov, vrátane skvalitnenia športovej a voľnočasovej infraštruktúry	Počet detských ihrísk	obec	počet	1	4
		Podiel obyvateľov spokojných s možnosťami realizácie športových a voľnočasových aktivít	dotazníkový prieskum	%	25	75

Environmentálna	SC 3: Zabezpečiť pre obyvateľov obce ako aj jej návštevníkov kvalitné životné prostredie	ŠC 19: Znížiť mieru skládkovania, zvýšiť úroveň vytriedenia odpadov a zefektívniť nakladanie s nimi	Miera skládkovania zmesového KO	obec	%	68	20
			Úroveň vytriedenia KO	obec	%	32	65
			Množstvo vyprodukovaného KO na 1 obyvateľa	obec	kg	240	280
			Hmotnosť zhodnotených BRKO, pochádzajúcich z územia obce	obec	t	80	200
		ŠC 20: Zlepšiť ochranu obyvateľov a majetku pred povodňami	Počet lokálnych záplav za kalendárny rok	obec	počet	1	0
			Celková výška škôd na majetku v dôsledku povodní	vlastný prieskum	€	N/A	0
		ŠC 21: Posilniť adaptáciu územia na zmenu klímy	Stav druhov a biotopov európskeho významu	ŠOP SR	priaznivý / nepriaznivý - nevyhovujúci / nepriaznivý - zlý	podľa konkrétnych podmienok	priaznivý
			Tvorba novej zelenej infraštruktúry (percentuálny prírastok zelených plôch v intraviláne obce)	obec	%	0	nárast o 30 %
			Tvorba novej zelenej infraštruktúry (percentuálny prírastok nových zalesnených, zatravnovaných území a území s rôznymi porastmi v extraviláne obce)	obec	%	0	nárast o 20 %
		ŠC 22: Znížiť množstvo produkovaného CO ₂ v obci	Produkcia emisií CO ₂ z prevádzky jednej verejnej budovy za rok	obec	kg/(m ² .a)	cca 30-80 (podľa budovy)	menej ako 20
			Podiel energie potrebnej na prevádzku budov, pochádzajúcej z OZE	obec	%	cca okolo 30	70

Zdroj: vlastné spracovanie

„Ostatné“ merateľné ukazovatele pre hodnotenie PHSR sú spracované v nasledujúcom formulári. Stanovené sú pritom až na úroveň jednotlivých aktivít. Východiskové hodnoty ukazovateľov boli stanovené spravidla ako nulové v roku 2022 (tam, kde to bolo relevantné, boli stanovené iné hodnoty), cieľové hodnoty boli zadefinované pre roky 2026 a 2030. Plnenie týchto merateľných ukazovateľov bude znamenať plnenie kľúčových výkonnostných ukazovateľov, čo v konečnom dôsledku zabezpečí dosiahnutie špecifických a strategických cieľov a tým naplnenie želanej vízie rozvoja obce.

Formulár 7 (P2): Zoznam merateľných ukazovateľov podľa jednotlivých priorít a opatrení PHSR

Číslo aktivity	Ukazovateľ	Informačný zdroj/odkaz	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota	
				2022	2026	2030
H O S P O D Á R S K A O B L A S Ť						
PRIORITA H 1: Konkurencieschopná a inovatívna ekonomika a verejné služby						
Opatrenie H 1.1: Poskytovanie podpory subjektom lokálnej ekonomiky						
H 1.1.1	Podnikatelia podporovaní obcou (nefinančná podpora)	OcÚ	počet	15	20	25
H 1.1.2	Vytvorené nové prevádzky pre podnikateľov v areáli bývalých colných skladov	OcÚ	počet	0	0	4
H 1.1.3	Vytvorené nové prevádzky pre podnikateľov v areáli bývalej MŠ	OcÚ	počet	0	5	10
H 1.1.4	Komplexne pripravené nové lokality (zelené plochy) s infraštruktúrou pre podnikateľov	OcÚ	areál	0	0	1
H 1.1.5	Zrealizovaný komplexný projekt pozemkových úprav	OcÚ, Min. vnútra	súbor aktivít	0	0	1
H 1.1.6	Zavedené inovácie v podnikateľských subjektoch	OcÚ, podnikatelia	počet	0	4	8
H 1.1.6	Finančný objem zákaziek pre obec, realizovaných firmou ZBOR-STAV	OcÚ	tis. €	0	3 000	5 500
H 1.1.7	Pripravený a realizovaný systém vzdelávacích a informačných aktivít v oblasti samozamestnania a podnikania (rekvalifikácie, školenia, kurzy...)	OcÚ	súbor aktivít / rok	0	2	3
H 1.1.8	Zamestnanci pracujúci v obecnych firmách	OcÚ	počet	15	20	30
Opatrenie H 1.2: Inovatívna ponuka produktov turizmu na báze rozvinutej kultúry a atraktívnych kultúrno-historických pamiatok						
H 1.2.1	Pripravená komplexná dokumentácia k obnove a rekonštrukcii Zborovského hradu (navrhované technické riešenia, odhad rozpočtov...)	OcÚ	celý súbor dokumentácie	0	0	1

Číslo aktivity	Ukazovateľ	Informačný zdroj/odkaz	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota	
				2022	2026	2030
	Osoby z prostredia MRK zamestnané v rámci obnovy hradu	OcÚ, o.z.	počet	15	25	35
H 1.2.2	Podiel obnovej plochy fasády kostola sv. Žofie na celkovej ploche fasády	OcÚ	%	75	90	100
	Kompletne zrekonštr. interiér kostola sv. Žofie	OcÚ	súbor aktivít	0	0	1
H 1.2.3	Kompletne zrekonštr. NKP Pohrebna kaplnka	OcÚ	súbor aktivít	0	0	1
H 1.2.4	Obnovená Rákociho alej	OcÚ	súbor aktivít	0	0	1
H 1.2.5	Obnovené ostatné NKP a iné hist. objekty na území obce	OcÚ	súbor aktivít	0	0	1
H 1.2.6	Nové parkovacie miesta pod Zborovským hradom	OcÚ	počet	0	10	10
	Obnovené turistické chodníky, informačné tabule a mobiliár v okolí Zborovského hradu	OcÚ	súbor aktivít	0	0	1
	Zriadené múzeum	OcÚ	objekt	0	1	1
	Počet postelí v turistickej ubytovni	OcÚ	počet	0	0	20
H 1.2.7	Zrekonštruované 2 vojenské cintoríny a 1 židovský cintorín	OcÚ	počet	0	3	3
	Obnovené zákopy z I. svetovej vojny	OcÚ	súbor objektov	0	1	1
	Obnovené a novo osadené informačné tabule a mobiliár	OcÚ	súbor aktivít	0	1	1
H 1.2.8	Vybudovaná multifunkčná vodná plocha	OcÚ	objekt	0	0	1
H 1.2.9	Novovybudované náučné chodníky na území obce	OcÚ	súbor aktivít	0	2	6
H 1.2.10	Vytvorené ucelené turistické produkty	OcÚ	súbor aktivít	0	2	4
H 1.2.11	Počet zrealizovaných podporných aktivít v Šeredyho kaštieli za rok	OcÚ	počet/rok	0	3	5
H 1.2.12	Kultúrno-spoločenské podujatia na území obce	OcÚ	počet/rok	10	15	20
H 1.2.13	Finančne podporené kultúrno-spoločenské telesá	OcÚ	počet/rok	2	3	4
H 1.2.14	Obnovený interiér KD	OcÚ	súbor aktivít	0	0	1
H 1.2.15	Zrealizované partnerské a cezhraničné projekty za rok	OcÚ	počet	6	10	12
Opatrenie H 1.3: Rozvoj digitalizácie a SMART infraštruktúry, vrátane modernizácie verejných služieb						
H 1.3.1	Nové SMART digitálne riešenia u podnikateľov	podnikatelia	počet/rok	0	2	3
	Nové SMART digitálne riešenia vo verejnej správe	OcÚ, škola	počet/rok	0	2	3
	Modernizovaná webstránka obce	OcÚ	súbor aktivít	0	1	1
H 1.3.2	Zrealizované vzdelávacie školenia na zvyšovanie digitálnych zručností	OcÚ, škola	počet/rok	0	2	2
H 1.3.3	Vykonaná pasportizácia verejných sietí	OcÚ	súbor aktivít	0	1	1
	Digitalizované a modernizované verejné siete	OcÚ	súbor aktivít	0	0	1

Číslo aktivity	Ukazovateľ	Informačný zdroj/odkaz	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota	
				2022	2026	2030
H 1.3.4	Zriadená verejná WIFI sieť na verejných priestranstvách	OcÚ	objekt	0	1	1
H 1.3.5	Zriadená intranetová sieť vo verejných budovách	OcÚ	objekt	0	0	1
H 1.3.6	Obstaraný softvér na digitálnu správu knižného fondu	OcÚ	počet	0	1	1
H 1.3.7	Noví zamestnanci zabezpečujúci verejné služby	OcÚ	počet	0	3	5
PRIORITA H 2: Udržateľná mobilita, kvalitná technická infraštruktúra						
Opatrenie H 2.1: Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry						
H 2.1.1	Nové cestné komunikácie	OcÚ	m	0	800	1 500
H 2.1.2	Nové chodníky pre peších	OcÚ	m	0	600	1 400
H 2.1.3	Zrekonštruovaný historický cestný most	OcÚ	objekt	0	1	1
H 2.1.4	Pripravená projektová dokumentácia na výstavbu cestného mosta ponad Kamenec, vrátane všetkých súhlasov a povolení	OcÚ	celý súbor dokumentácie	0	1	1
	Vybudovaný most ponad Kamenec	OcÚ	objekt	0	1	1
H 2.1.5	Nové parkovacie miesta a odstavné plochy v intraviláne obce	OcÚ	počet	0	15	30
H 2.1.6	Zrekonštruované autobusové zastávky	OcÚ	počet	0	8	10
H 2.1.7	Pripravená projektová dokumentácia na výstavbu cyklistických chodníkov na území obce, vrátane všetkých súhlasov a povolení	OcÚ	celý súbor dokumentácie	0	1	1
	Novovybudované, stavebne oddelené cyklistické chodníky na území obce (vrátane zrealizovaného značenia)	OcÚ	m	0	4 000	12 200
	Novovybudované mostné objekty na cyklistických chodníkoch	OcÚ	počet	0	0	3
	Osadené altánky, informačné tabule a mobiliár pri cyklistických chodníkoch	OcÚ	súbor aktivít	0	0	1
	Zriadená nabíjacia stanica pre elektrodopravu	OcÚ	počet	0	1	1
H 2.1.8	Upravené a doplnené dopravné značenie v intraviláne obce	OcÚ	súbor aktivít	0	0	1
H 2.1.9	Pripravená projektová dokumentácia na rekonštrukciu letiska, vrátane všetkých súhlasov a povolení	OcÚ	celý súbor dokumentácie	0	1	1
	Modernizovaná prístávací plocha letiska	OcÚ	objekt	0	0	1
	Vybudovaná príslušná letisková infraštruktúra	OcÚ	súbor objektov	0	0	1
H 2.1.10	Obstaraná komunálna technika na údržbu MK	OcÚ	súbor objektov	0	0	1

Číslo aktivity	Ukazovateľ	Informačný zdroj/odkaz	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota	
				2022	2026	2030
Opatrenie H 2.2: Zlepšenie technickej vybavenosti obce						
H 2.2.1	Zrealizované prieskumné aktivity pre nový zdroj vody	OcÚ	súbor aktivít	0	1	1
H 2.2.2	Zrekonštruované vodné stavby v obci	OcÚ	súbor objektov	0	1	1
	Modernizované technologické vybavenie zdrojov pitnej vody	OcÚ	súbor aktivít	0	1	1
H 2.2.3	Meracie úseky vo vodovodnej sieti	OcÚ	počet	5	10	15
H 2.2.4	Nová prečerpávací stanica v osade	OcÚ	objekt	0	1	1
H 2.2.5	Modernizovaná technológia ČOV	OcÚ	súbor aktivít	0	0	1
	Prestrešená nádrž a kontajnery pri ČOV	OcÚ	objekt	0	1	1
H 2.2.6	Nové verejné siete v chýbajúcich lokalitách	OcÚ	súbor aktivít	0	0	1
H 2.2.7	Modernizovaný a rozšírený obecný rozhlas	OcÚ	súbor aktivít	0	1	1
H 2.2.8	Zrealizované prieskumy a rozboru v lokalitách potenciálnej výstavby	OcÚ	súbor aktivít	0	0	1
SOCIÁLNA OBLASŤ						
PRIORITA S 1: Moderné, dôstojné a bezpečné bývanie s rozvinutou občianskou vybavenosťou						
Opatrenie S 1.1: Riešenie bytovej otázky ohrozených skupín obyvateľov, zvyšovanie dostupnosti súkromného aj nájomného bývania						
S 1.1.1	Majetkovo-právne vysporiadané všetky pozemky v osade, vrátane vytvorenia príslušných samostatných parciel na výstavbu	OcÚ / katastrálny úrad	celý súbor potrebných parciel	0	0	1
S 1.1.2	Nové nájomné byty nižšieho štandardu	OcÚ	počet	108	188	268
S 1.1.3	Nové nájomné byty bežného štandardu	OcÚ	počet	63	83	103
S 1.1.4	Zavedený systém prestupného bývania	OcÚ	súbor aktivít	0	1	1
	Domácnosti, úspešne vystúpené zo systému prestupného bývania	OcÚ	počet	0	40	100
S 1.1.5	Domácnosti, zúčastnené v projekte svojpomocnej výstavby bytov	OcÚ	počet	0	10	30
S 1.1.6	Komplexne pripravené nové lokality na IBV (vysporiadané pozemky, vytvorené parcely, vybudovaná infraštruktúra)	OcÚ	počet lokalít	0	0	2
S 1.1.7	Zrekonštruované obecné nájomné byty	OcÚ	počet	0	40	80

Číslo aktivity	Ukazovateľ	Informačný zdroj/odkaz	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota	
				2022	2026	2030
S 1.1.8	Zriadené krízové bývanie v obci	OcÚ	objekt	0	0	1
S 1.1.9	Realizácia správy obecných bytov obecnou firmou	OcÚ	súbor aktivít	0	1	1
Opatrenie S 1.2: Zvyšovanie bezpečnosti obyvateľov, vrátane prevencie kriminality						
S 1.2.1	Nové monitorovacie kamery	OcÚ	počet	20	40	60
	Nové fotopasce	OcÚ	počet	0	10	15
S 1.2.2	Riešené priestupky na úseku verejného poriadku a ŽP	OcÚ	počet/rok	5	3	2
	Príslušníci z radov MRK, zamestnaní cez projekt MOPS	OcÚ	počet	4	8	12
S 1.2.3	Pripravený a realizovaný systém vzdelávacích a osvetových aktivít pre seniorov, deti, príslušníkov MRK a pod.	OcÚ	súbor aktivít / rok	0	2	3
S 1.2.4	Modernizovaná a rozšírená sústava hydrantov	OcÚ	súbor objektov	0	0	1
S 1.2.5	Zrealizované preventívne bezpečnostné prvky	OcÚ	súbor aktivít	0	1	1
S 1.2.6	Príslušníci štátnej polície so stálym pracoviskom v obci Zborov	OcÚ, Min. vnútra	počet	0	2	2
Opatrenie S 1.3: Skvalitnenie občianskej vybavenosti						
S 1.3.1	Nové hrobové miesta na pohrebisku	OcÚ	počet	0	40	40
	Zriadené kolumbárium	OcÚ	objekt	0	1	1
	Obnovené chodníky a mobiliár na pohrebisku	OcÚ	súbor aktivít	0	1	1
S 1.3.2	Zriadená karanténna stanica	OcÚ	objekt	0	1	1
S 1.3.3	Zriadené oddychové zóny na území obce	OcÚ	počet	0	1	3
S 1.3.4	Vytvorený bezbariérový prístup do všetkých verejných budov	OcÚ	súbor aktivít	0	1	1
PRIORITA S 2: Kvalitná a dostupná zdravotná a sociálna starostlivosť						
Opatrenie S 2.1: Podpora poskytovania zdravotníckych služieb a zlepšovania zdravia miestnych obyvateľov						
S 2.1.1	Lekárske ambulancie v zdravotnom stredisku	OcÚ	počet	5	7	8
S 2.1.2	Podporené subjekty	OcÚ	počet/rok	3	4	5
S 2.1.3	Osadený (verejne prístupný) AED defibrilátor na budove zdravotného strediska	OcÚ	objekt	0	1	1

Číslo aktivity	Ukazovateľ	Informačný zdroj/odkaz	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota	
				2022	2026	2030
S 2.1.4	Realizované preventívne osvetové aktivity na úseku alkoholu, drog a iných návykových látok	OcÚ	počet/rok	0	2	2
S 2.1.5	Realizované preventívne osvetové aktivity na úseku rodičovstva	OcÚ	počet/rok	1	2	2
Opatrenie S 2.2: Podpora poskytovania sociálnych služieb a sociálnych aktivít						
S 2.2.1	Osoby zamestnané cez projekty AOTP	OcÚ, UPSVaR	počet/rok	30	30	30
S 2.2.2	Prijímatelia, ktorým bola poskytnutá sociálna služba v komunitnom centre	OcÚ	počet/rok	400	500	700
	Prijímatelia, ktorým bola poskytnutá terénna sociálna služba krízovej intervencie	OcÚ	počet/rok	700	800	900
	Prijímatelia, ktorým bola poskytnutá opatrovateľská služba v domácnosti	OcÚ	počet/rok	1	2	3
S 2.2.3	Obyvatelia Zborova, prijímajúci sociálnu službu u neverejného poskytovateľa, podporení obcou	OcÚ	počet/rok	0	3	6
S 2.2.4	Obcou podporené organizácie, venujúce sa príslušníkom MRK	OcÚ	počet/rok	0	3	3
S 2.2.5	Vybudované multifunkčné centrum	OcÚ	objekt	0	0	1
PRIORITA S 3: Moderné, inkluzívne školstvo						
Opatrenie S 3.1: Zlepšovanie vzdelanostnej úrovne obyvateľov, vrátane skvalitnenia školskej infraštruktúry						
S 3.1.1	Rozšírená kapacita spojenej školy	OcÚ, spojená škola	o počet tried / o počet žiakov	0 / 0	8 / 100	8 / 100
S 3.1.2	Zrekonštruovaná budovy bývalej vodárne	OcÚ	objekt	0	1	1
	Žiaci ZUŠ, absolvujúci výučbu v priestoroch bývalej vodárne	OcÚ, ZUŠ	počet	0	všetci	všetci
S 3.1.3	Zrekonštruovaná telocvičňa	OcÚ, spojená škola	objekt	0	0	1
S 3.1.4	Zrekonštruovaný interiér šk. jedálne a ŠKD	OcÚ, spojená škola	súbor objektov	0	0	1
S 3.1.5	Obstarané materiálno-technické vybavenie spojenej školy	OcÚ, spojená škola	súbor objektov	0	0	1
S 3.1.6	Vybudované kryté stojisko pre bicykle v areáli spojenej školy	OcÚ, spojená škola	objekt	0	1	1

Číslo aktivity	Ukazovateľ	Informačný zdroj/odkaz	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota	
				2022	2026	2030
S 3.1.7	Obyvatelia obce pôvodne s neukončeným základným vzdelaním, ktorí si základné vzdelanie doplnili dodatočne	OcÚ, školy	počet	0	10	20
	Obyvatelia obce pôvodne s ukončeným základným vzdelaním, ktorí si dodatočne doplnili stredoškolské vzdelanie	OcÚ, školy	počet	1 350	200	400
S 3.1.8	Obyvatelia obce zapojení do neformálneho a celoživotného vzdelávania	OcÚ, školy	počet	0	30	60
S 3.1.9	Vytvorené detašované pracovisko strednej školy v obci Zborov	OcÚ, Min. školstva	počet	0	1	1
PRIORITA S 4:						
Zdravé obyvateľstvo, realizujúce športové a voľnočasové aktivity						
Opatrenie S 4.1:						
Skvalitnenie ponuky športového využitia a trávenia voľného času						
S 4.1.1	Vybudovaná krytá tribúna, vrátane zrekonštr. hľadiska	OcÚ	objekt	0	0	1
S 4.1.2	Modernizovaná budova TJ Magura	OcÚ	objekt	0	1	1
S 4.1.3	Vybudovaná oddychová zóna v osade (altánok, mobiliár...)	OcÚ	súbor objektov	0	1	1
	Zrekonštruované ihrisko v osade	OcÚ	objekt	0	1	1
S 4.1.4	Novovybudované detské ihriská na území obce	OcÚ	počet	0	3	3
S 4.1.5	Novovybudované workoutové ihriská na území obce	OcÚ	počet	0	2	2
S 4.1.6	Obnovený povrch asfaltových ihrísk v areáli školy	OcÚ, spojená škola	počet ihrísk	0	2	2
S 4.1.7	Udržiavané športové prvky	OcÚ	súbor objektov	0	všetky	všetky
S 4.1.8	Novovybudované športové ihriská	OcÚ	počet ihrísk	0	1	2
S 4.1.9	Športové podujatia a aktivity realizované na území obce	OcÚ	počet podujatí / rok	10	15	20
S 4.1.10	Finančne podporené športové telesá	OcÚ	počet	1	2	2
ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ						
PRIORITA E 1:						
Kvalitné a udržateľné životné prostredie						

Číslo aktivity	Ukazovateľ	Informačný zdroj/odkaz	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota	
				2022	2026	2030
Opatrenie E 1.1: Skvalitnenie nakladania s odpadmi a podpora zhodnocovania odpadov						
E 1.1.1	Digitalizovaný SMART systém zberu odpadov	OcÚ	súbor aktivít	0	1	1
	Zavedený motivačný systém poplatkov	OcÚ	súbor aktivít	0	1	1
E 1.1.2	Obstaraná komunálna technika na prevádzku zberného dvora	OcÚ	súbor strojov a techniky	0	1	1
	Prevádzkované zberné dvory v obci	OcÚ	počet	0	1	1
E 1.1.3	Vybudovaná malá kompostáreň	OcÚ	počet	0	1	1
	Obstaraná komunálna technika na prevádzku malej kompostárne	OcÚ	súbor strojov a techniky	0	1	1
E 1.1.4	Vybudovaná veľká kompostáreň	OcÚ	počet	0	1	1
	Obstaraná komunálna technika na prevádzku veľkej kompostárne	OcÚ	súbor strojov a techniky	0	1	1
E 1.1.5	Zriadená hygienizačná stanica v obci	OcÚ	objekt	0	1	1
E 1.1.6	Nové nádoby na komunálny odpad	OcÚ	počet	0	20	20
	Obstarané kompostovacie zásobníky	OcÚ	počet	0	600	600
E 1.1.7	Vybudované stojiská na KO	OcÚ	počet	0	10	10
E 1.1.8	Realizované environmentálne osvetové aktivity	OcÚ	počet/rok	1	3	3
E 1.1.9	Sanované miesta s nezákonne uloženým odpadom	OcÚ	počet	0	3	3
E 1.1.10	Obstarané kamery na monitorovanie tvorby čiernych skládok	OcÚ	počet	0	5	10
	Obstarané fotopasce na monitorovanie tvorby čiernych skládok	OcÚ	počet	0	5	10
	Vytvorený a realizovaný systém lokalizovania a odstraňovania čiernych skládok	OcÚ	súbor aktivít	0	1	1
Opatrenie E 1.2: Zlepšenie existujúcej protipovodňovej infraštruktúry						
E 1.2.1	Zrealizované protipovodňové opatrenia	OcÚ	súbor aktivít	0	1	1
E 1.2.2	Zrealizované vodozádržné opatrenia	OcÚ	súbor aktivít	0	1	1
E 1.2.3	Vybudované suché poldre	OcÚ	počet	0	0	2
E 1.2.4	Vybudovaná dažďová kanalizácia v osade	OcÚ	súbor objektov	0	0	1
	Zrekonštruovaný systém dažďovej kanalizácie	OcÚ	súbor objektov	0	0	1

Číslo aktivity	Ukazovateľ	Informačný zdroj/odkaz	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota	
				2022	2026	2030
E 1.2.5	Zrealizované protipovodňové opatrenia na bezmennom potoku	OcÚ	súbor aktivít a objektov	0	1	1
E 1.2.6	Potenciálny zosuv svahu v Zákutí - vykonaný inžiniersko-geologický prieskum	OcÚ	celý súbor dokumentácie	0	1	1
	Zrealizované stabilizačné opatrenia svahu podľa odporúčaní	OcÚ	súbor aktivít a objektov	0	1	1
E 1.2.7	Zrekonštruovaný systém rigolov, vrátane výstavby nových	OcÚ	súbor aktivít a objektov	0	0	1
Opatrenie E 1.3:						
Realizácia adaptačných a mitigačných opatrení na zmenu klímy, zelené a modré investície, zvyšovanie biodiverzity						
E 1.3.1	Udržiavaná verejná zeleň	OcÚ	súbor aktivít	0	1	1
E 1.3.2	Obstaraná technika na údržbu zelene	OcÚ	súbor strojov a zariadení	0	1	1
E 1.3.3	Osadené retenčné nádrže na zachytávanie dažďovej vody	OcÚ	počet	0	3	5
E 1.3.4	Vybudované rozárium	OcÚ	objekt	0	0	1
E 1.3.5	Vybudovaný obecný ovocný sad	OcÚ	objekt	0	0	1
E 1.3.6	Nové zelené plochy (vytvorené premenou parkovacích plôch)	OcÚ	m ²	0	500	1 500
E 1.3.7	Zrealizované adaptačné opatrenia a opatrenia na zvyšovanie biodiverzity	OcÚ	súbor opatrení / rok	0	3	6
E 1.3.8	Zrealizované adaptačné opatrenia na poľnohospodárskej pôde	OcÚ, podnikatelia	súbor opatrení / rok	0	2	4
E 1.3.9	Nové zamokrené územie, zaradené medzi mokrade	OcÚ, ŠOP SR	objekt	0	1	1
	Udržiavané mokrade na území obce	OcÚ	objekt	0	1	1
E 1.3.10	Nabíjacie stanice pre elektrické autá	OcÚ	počet	0	0	1
	Nabíjacie stanice pre ostatnú elektrodopravu	OcÚ	počet	0	2	2
Opatrenie E 1.4:						
Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov, prechod na OZE						
E 1.4.1	Obecný úrad - modernizované rozvody tepla a zdroj tepla (OZE, príp. alternat. zdroj)	OcÚ	súbor aktivít a objektov	0	1	1

Číslo aktivity	Ukazovateľ	Informačný zdroj/odkaz	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota	
				2022	2026	2030
	Obecný úrad - zavedená rekuperácia	OcÚ	súbor aktivít a objektov	0	1	1
	Obecný úrad - zrealizované ostatné aktivity na zvýšenie energetickej efektívnosti (zateplenie, rekonštr. strechy, výmena okien, dverí...)	OcÚ	súbor aktivít a objektov	0	1	1
E 1.4.2	Kultúrny dom - modernizované rozvody tepla a zdroj tepla (OZE, príp. alternat. zdroj)	OcÚ	súbor aktivít a objektov	0	1	1
	Kultúrny dom - zavedená rekuperácia	OcÚ	súbor aktivít a objektov	0	1	1
	Kultúrny dom - zrealizované ostatné aktivity na zvýšenie energetickej efektívnosti (zateplenie, rekonštr. strechy, výmena okien, dverí...)	OcÚ	súbor aktivít a objektov	0	1	1
E 1.4.3	Budova TJ Magura Zborov - modernizované rozvody tepla a zdroj tepla (OZE, príp. alternat. zdroj)	OcÚ	súbor aktivít a objektov	0	1	1
	Budova TJ Magura Zborov - zavedená rekuperácia	OcÚ	súbor aktivít a objektov	0	1	1
	Budova TJ Magura Zborov - zrealizované ostatné aktivity na zvýšenie energetickej efektívnosti (zateplenie, rekonštr. strechy, výmena okien, dverí...)	OcÚ	súbor aktivít a objektov	0	1	1
E 1.4.4	Stará budova MŠ - modernizované rozvody tepla a zdroj tepla (OZE, príp. alternat. zdroj)	OcÚ	súbor aktivít a objektov	0	1	1
	Stará budova MŠ - zavedená rekuperácia	OcÚ	súbor aktivít a objektov	0	1	1
	Stará budova MŠ - zrealizované ostatné aktivity na zvýšenie energetickej efektívnosti (zateplenie, rekonštr. strechy, výmena okien, dverí...)	OcÚ	súbor aktivít a objektov	0	1	1
E 1.4.5	Spojená škola - modernizované rozvody tepla a zdroj tepla (OZE, príp. alternat. zdroj)	OcÚ	súbor aktivít a objektov	0	0	1
	Spojená škola - zavedená rekuperácia	OcÚ	súbor aktivít a objektov	0	0	1
	Spojená škola - zrealizované ostatné aktivity na zvýšenie energetickej efektívnosti (zateplenie, rekonštr. strechy, výmena okien, dverí...)	OcÚ	súbor aktivít a objektov	0	0	1
E 1.4.6	Dom smútku - modernizované rozvody tepla a zdroj tepla (OZE, príp. alternat. zdroj)	OcÚ	súbor aktivít a objektov	0	1	1

Číslo aktivity	Ukazovateľ	Informačný zdroj/odkaz	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota	
				2022	2026	2030
	Dom smútku - zavedená rekuperácia	OcÚ	súbor aktivít a objektov	0	1	1
	Dom smútku - zrealizované ostatné aktivity na zvýšenie energetickej efektívnosti (zateplenie, rekonštr. strechy, výmena okien, dverí...)	OcÚ	súbor aktivít a objektov	0	1	1
E 1.4.7	Bývalé colné sklady - modernizované rozvody tepla a zdroj tepla (OZE, príp. alternat. zdroj)	OcÚ	súbor aktivít a objektov	0	1	1
	Bývalé colné sklady - zavedená rekuperácia	OcÚ	súbor aktivít a objektov	0	1	1
	Bývalé colné sklady - zrealizované ostatné aktivity na zvýšenie energetickej efektívnosti (zateplenie, rekonštr. strechy, výmena okien, dverí...)	OcÚ	súbor aktivít a objektov	0	1	1
E 1.4.8	Obecné nájomné bytové domy - modernizované rozvody tepla a zdroj tepla (OZE, príp. alternat. zdroj)	OcÚ	súbor aktivít a objektov	0	0	1
	Obecné nájomné bytové domy - zavedená rekuperácia	OcÚ	súbor aktivít a objektov	0	0	1
	Obecné nájomné bytové domy - zrealizované ostatné aktivity na zvýšenie energetickej efektívnosti (zateplenie, rekonštr. strechy, výmena okien, dverí...)	OcÚ	súbor aktivít a objektov	0	0	1
E 1.4.9	Ostatné budovy vo vlastníctve obce a ňou zriadených/založených organizácií - modernizované rozvody tepla a zdroj tepla (OZE, príp. alternat. zdroj)	OcÚ	súbor aktivít a objektov	0	0	1
	Ostatné budovy vo vlastníctve obce a ňou zriadených/založených organizácií - zavedená rekuperácia	OcÚ	súbor aktivít a objektov	0	0	1
	Ostatné budovy vo vlastníctve obce a ňou zriadených/založených organizácií - zrealizované ostatné aktivity na zvýšenie energetickej efektívnosti (zateplenie, rekonštr. strechy, výmena okien, dverí...)	OcÚ	súbor aktivít a objektov	0	0	1
E 1.4.10	Vymenené zdroje tepla vo verejných budovách na OZE	OcÚ	súbor aktivít a objektov	0	1	1
E 1.4.11	OZE a alternat. zdroje energie využívané na verejných plochách	OcÚ	súbor aktivít a objektov	0	0	1

Zdroj: Obecný úrad, vlastné spracovanie

D-Realizačná časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce na základe stanovenia merateľných ukazovateľov a vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov. Realizačná časť obsahuje:

- akčný plán,
- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia,
- stručný popis komunikačnej stratégie PHSR k jednotlivým cieľovým skupinám,
- popis systému monitorovania a hodnotenia plnenia PHSR.

Akčný plán obce

Akčný plán predstavuje konkrétny harmonogram činností/aktivít súvisiacich s rozvojom obce v nadväznosti na prioritné oblasti sociálno-ekonomického rozvoja. Tento plán vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych aktivít. Obsahuje predpokladané termíny plnenia jednotlivých úloh, zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie a predpokladané zdroje financovania. Akčný plán je vytvorený v dvoch formách – podľa priorít a opatrení a podľa odhadovaného časového harmonogramu.

Formulár 8 (R1): Akčný plán podľa priorít a opatrení

Priorita / Opatrenie / Aktivita	Odhadované náklady (tis. eur)	Odhadovaný termín realizácie	Zodpovedný
HOSPODÁRSKA OBLASŤ			
Priorita H 1:			
Konkurencieschopná a inovatívna ekonomika a verejné služby			
Opatrenie H 1.1: Poskytovanie podpory subjektom lokálnej ekonomiky			
Aktivita H 1.1.1: Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci	21,00	2023-2030	obec
Aktivita H 1.1.2: Rekonštrukcia areálu bývalých colných skladov na polyfunkčný objekt, vrátane podnikateľských prevádzok	3 500,00	2025-2030	obec
Aktivita H 1.1.3: Rekonštrukcia starej budovy MŠ na polyfunkčný objekt, vrátane podnikateľských prevádzok	800,00	2024-2027	obec
Aktivita H 1.1.4: Príprava nových plôch pre podnikateľské aktivity	450,00	2023-2030	obec
Aktivita H 1.1.5: Realizácia komplexného projektu pozemkových úprav, vrátane vytvorenia racionálnej štruktúry poľných a lesných ciest pre prístup k pozemkom	250,00	2023-2028	obec, OÚ BJ
Aktivita H 1.1.6: Podpora zavádzania inovácií u miestnych zamestnávateľov	40,00	2023-2030	obec, podnikatelia
Aktivita H 1.1.7: Spolupráca na úrovni dodávateľsko-odberateľských vzťahov s registrovaným sociálnym podnikom ZBOR - STAV	5 500,00	2023-2030	obec, ZBOR - STAV
Aktivita H 1.1.8: V spolupráci s orgánmi štátnej správy a inými subjektmi realizácia podporných vzdelávacích a informačných aktivít ohľadom zamestnanosti obyvateľstva	10,00	2023-2030	obec
Aktivita H 1.1.9: Rozvoj obecných firiem a sociálneho podnikania v obci	400,00	2023-2030	obec

Opatrenie H 1.2: Inovatívna ponuka produktov turizmu na báze rozvinutej kultúry a atraktívnych kultúrno-historických pamiatok			
Aktivita H 1.2.1: Rekonštrukcia Zborovského hradu	1 900,00	2023-2030	obec, o.z.
Aktivita H 1.2.2: Obnova fasády a dokončenie obnovy interiéru kostola sv. Žofie	250,00	2023-2027	obec
Aktivita H 1.2.3: Rekonštrukcia NKP Pohrebna kaplnka na Školskej ulici	120,00	2024-2027	obec
Aktivita H 1.2.4: Obnova Rákociho aleje v Zborove	30,00	2023-2027	obec
Aktivita H 1.2.5: Obnova ostatných NKP a iných historických objektov na území obce	550,00	2023-2030	obec
Aktivita H 1.2.6: Výstavba turistickej infraštruktúry v okolí Zborovského hradu a v podhradí	500,00	2023-2030	obec, o.z.
Aktivita H 1.2.7: Rozvoj vojnovnej turistiky – údržba a modernizácia vojenských cintorínov, židovského cintorína a zákopov z I. svetovej vojny	190,00	2023-2030	obec
Aktivita H 1.2.8: Výstavba multifunkčnej vodnej plochy v extraviláne obce	2 200,00	2025-2029	obec
Aktivita H 1.2.9: Výstavba náučných chodníkov na území obce	40,00	2024-2030	obec
Aktivita H 1.2.10: Tvorba a realizácia ucelených turistických produktov pre rozvoj CR	350,00	2023-2030	obec
Aktivita H 1.2.11: Realizácia rôznych aktivít (muzeálne, audiovizuálne, kultúrne, ...) v rámci Šeredyho kaštieľa a jeho súčasti - Múzea Rusínskej kultúry, vrátane zbierok	100,00	2023-2030	obec
Aktivita H 1.2.12: Organizácia kultúrno-spoločenských podujatí	100,00	2023-2030	obec
Aktivita H 1.2.13: Poskytovanie podpory obecným kultúrno-spoločenským telesám	30,00	2023-2030	obec
Aktivita H 1.2.14: Modernizácia interiéru kultúrneho domu	500,00	2023-2029	obec
Aktivita H 1.2.15: Rozvoj partnerskej a cezhraničnej spolupráce	30,00	2023-2030	obec
Opatrenie H 1.3: Rozvoj digitalizácie a SMART infraštruktúry, vrátane modernizácie verejných služieb			
Aktivita H 1.3.1: Podpora zavádzania efektívnych SMART digitálnych riešení v podnikoch a u subjektov poskytujúcich verejné služby	115,00	2023-2030	obec, podnikatelia
Aktivita H 1.3.2: Zvyšovanie digitálnych zručností zamestnancov samosprávy a verejnosti	20,00	2023-2030	obec
Aktivita H 1.3.3: Pasportizácia, digitalizácia a modernizácia verejných infraštruktúrnych sietí, verejnoprospešných zariadení a verejnej zelene za účelom ich kvalitnej a efektívnej údržby a spravovania	140,00	2023-2030	obec
Aktivita H 1.3.4: Zriadenie verejnej WIFI siete	30,00	2024-2027	obec
Aktivita H 1.3.5: Vytvorenie intranetovej siete pre potreby samosprávy vo všetkých verejných budovách a priestoroch	45,00	2023-2030	obec
Aktivita H 1.3.6: Digitalizácia obecnej knižnice	20,00	2024-2026	obec
Aktivita H 1.3.7: Posilnenie personálnej vybavenosti verejných inštitúcií na poskytovanie verejných služieb a služieb rozvoja obce	400,00	2023-2030	obec
Priorita H 2:			
Udržateľná mobilita, kvalitná technická infraštruktúra			

Opatrenie H 2.1: Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry			
Aktivita H 2.1.1: Výstavba nových a rekonštrukcia existujúcich miestnych cestných komunikácií	350,00	2023-2030	obec
Aktivita H 2.1.2: Výstavba nových a rekonštrukcia existujúcich chodníkov	120,00	2023-2030	obec
Aktivita H 2.1.3: Rekonštrukcia historického cestného mosta na ul. SNP	106,00	2024-2026	obec
Aktivita H 2.1.4: Údržba a rekonštrukcia obecných mostov a lávok	150,00	2023-2030	obec
Aktivita H 2.1.5: Výstavba nového mosta ponad Kamenec	520,00	2024-2027	obec
Aktivita H 2.1.6: Výstavba nových a údržba existujúcich parkovísk a odstavných plôch	80,00	2023-2030	obec
Aktivita H 2.1.7: Obnova autobusových zastávok	30,00	2024-2028	obec
Aktivita H 2.1.8: Výstavba cyklistických chodníkov na území obce, vrátane mostov, lávok a príslušnej infraštruktúry	8 000,00	2023-2030	obec
Aktivita H 2.1.9: Doplnenie nového a úprava existujúceho dopravného značenia na miestnych komunikáciách	10,00	2023-2030	obec
Aktivita H 2.1.10: Rekonštrukcia a modernizácia letiska v Zborove	550,00	2026-2029	obec
Aktivita H 2.1.11: Obstaranie komunálnej techniky na údržbu miestnych komunikácií a pre výkon prác, realizovaných vo verejnom záujme	200,00	2023-2030	obec
Opatrenie H 2.2: Zlepšenie technickej vybavenosti obce			
Aktivita H 2.2.1: Realizácia prieskumných aktivít za účelom získania nových zdrojov pitnej vody	150,00	2024-2025	obec
Aktivita H 2.2.2: Rekonštrukcia vodných stavieb, vrátane technologického vybavenia obecných zdrojov pitnej vody	500,00	2024-2026	obec
Aktivita H 2.2.3: Rozšírenie počtu meracích úsekov vo verejnej vodovodnej sieti	150,00	2023-2026	obec
Aktivita H 2.2.4: Skvalitnenie odvádzania splaškových vôd z osady výstavbou novej prečerpávacej stanice	300,00	2023-2025	obec
Aktivita H 2.2.5: Rekonštrukcia ČOV	1 000,00	2023-2028	obec
Aktivita H 2.2.6: Údržba a rekonštrukcia verejných sietí (vodovod, kanalizácia, elektrina, verejné osvetlenie), vrátane rozšírenia do nových lokalít	450,00	2023-2030	obec
Aktivita H 2.2.7: Modernizácia a rozšírenie obecného rozhlasu	100,00	2024-2025	obec
Aktivita H 2.2.8: Realizácia hydrogeologických, geologických a statických prieskumov v lokalitách potenciálnej výstavby	80,00	2023-2029	obec
SOCIÁLNA OBLASŤ			
Priorita S 1:			
Moderné, dôstojné a bezpečné bývanie s rozvinutou občianskou vybavenosťou			
Opatrenie S 1.1: Riešenie bytovej otázky ohrozených skupín obyvateľov, zvyšovanie dostupnosti súkromného aj nájomného bývania			
Aktivita S 1.1.1: Postupné vysporiadanie pozemkov v osade, príprava parciel na nové bývanie	200,00	2023-2030	obec
Aktivita S 1.1.2: Výstavba obecných nájomných bytov nižšieho štandardu	6 000,00	2023-2030	obec
Aktivita S 1.1.3: Výstavba obecných nájomných bytov bežného štandardu	4 000,00	2023-2030	obec

Aktivita S 1.1.4: Zavedenie systému prestupného bývania v obci Zborov	2 500,00	2025-2030	obec, o.z.
Aktivita S 1.1.5: Realizácia projektu svojpomocnej výstavby rodinných domov	220,00	2023-2030	obec
Aktivita S 1.1.6: Príprava nových lokalít na rozvoj IBV	1 200,00	2023-2030	obec
Aktivita S 1.1.7: Rekonštrukcia a údržba existujúceho bytového fondu obce	500,00	2023-2030	obec
Aktivita S 1.1.8: Zabezpečenie možnosti krízového bývania v obci Zborov (pre prípad pandémie, vojny, živelnej pohromy, iných tragických udalostí...).	50,00	2024-2029	obec
Aktivita S 1.1.9: Zameranie niektorej z obecných firiem na správu a údržbu obecného bytového fondu	200,00	2023-2030	obec
Opatrenie S 1.2: Zvyšovanie bezpečnosti obyvateľov, vrátane prevencie kriminality			
Aktivita S 1.2.1: Rozšírenie existujúceho kamerového systému, obstaranie fotopascí	115,00	2023-2029	obec
Aktivita S 1.2.2: Miestna občianska poriadková služba Zborov (MOPS)	420,00	2023-2030	obec
Aktivita S 1.2.3: Realizácia vzdelávacích a osvetových aktivít pre rôzne skupiny obyvateľov v záujme zvýšenia bezpečnosti v obci	40,00	2023-2030	obec
Aktivita S 1.2.4: Zvýšenie požiarnej bezpečnosti v obci rekonštrukciou, modernizáciou a rozšírením sústavy hydrantov	50,00	2023-2027	obec, DHZ
Aktivita S 1.2.5: Realizácia preventívnych bezpečnostných prvkov na zabezpečenie verejných budov a priestranstiev	40,00	2023-2026	obec
Aktivita S 1.2.6: Realizácia rôznych podporných krokov v záujme zriadenia stáleho pracoviska štátnej polície v obci	2,00	2023-2024	obec, PZ SR
Opatrenie S 1.3: Skvalitnenie občianskej vybavenosti			
Aktivita S 1.3.1: Rekonštrukcia a rozšírenie obecného cintorína	80,00	2024-2027	obec
Aktivita S 1.3.2: Zriadenie karanténnej stanice v obci	80,00	2023-2026	obec
Aktivita S 1.3.3: Vytvorenie oddychových zón na území obce	200,00	2024-2030	obec
Aktivita S 1.3.4: Zlepšenie bezbariérového prístupu do budov a na verejných priestranstvách	250,00	2023-2026	obec
Priorita S 2:			
Kvalitná a dostupná zdravotná a sociálna starostlivosť			
Opatrenie S 2.1: Podpora poskytovania zdravotníckych služieb a zlepšovania zdravia miestnych obyvateľov			
Aktivita S 2.1.1: Realizácia podporných krokov na zachovanie existujúcich ambulancií a lekárne v zdravotnom stredisku, ako aj na prilákanie ďalších ambulancií	20,00	2023-2030	obec
Aktivita S 2.1.2: Podpora subjektov venujúcich sa zdravotnej starostlivosti, preventívnym opatreniam a osvetovej činnosti u miestneho obyvateľstva	6,00	2023-2030	obec
Aktivita S 2.1.3: Umiestnenie AED defibrilátora na verejne prístupné miesto	2,00	2023	obec
Aktivita S 2.1.4: Realizácia preventívnych osvetových aktivít ohľadom drogovej prevencie, užívania alkoholu a iných návykových látok	8,00	2023-2030	obec

Aktivita S 2.1.5: Realizácia preventívnych osvetových aktivít ohľadom zodpovedného prístupu k rodičovstvu	6,00	2023-2030	obec
Opatrenie S 2.2: Podpora poskytovania sociálnych služieb a sociálnych aktivít			
Aktivita S 2.2.1: V spolupráci s UPSVaR zapájanie obce do projektov AOTP	20,00	2023-2030	obec, UPSVaR
Aktivita S 2.2.2: Poskytovanie sociálnych služieb samosprávou (komunitné centrum, TSP, opatrovateľská služba a iné)	700,00	2023-2030	obec
Aktivita S 2.2.3: Podpora neverejných poskytovateľov sociálnych služieb, poskytujúcich služby obyvateľom Zborova	15,00	2023-2030	obec, poskytovatelia
Aktivita S 2.2.4: Podpora organizácií venujúcich sa sociálnej starostlivosti o príslušníkov MRK (napr. Cesta von, Zdravé regióny a pod.)	20,00	2023-2030	obec, o.z.
Aktivita S 2.2.5: Podpora rozvoja komunity v Zborove – multifunkčné centrum	500,00	2025-2029	obec
Priorita S 3: Moderné, inkluzívne školstvo			
Opatrenie S 3.1: Zlepšovanie vzdelanostnej úrovne obyvateľov, vrátane skvalitnenia školskej infraštruktúry			
Aktivita S 3.1.1: Rozšírenie kapacity spojenej školy	700,00	2024-2026	obec
Aktivita S 3.1.2: Rekonštrukcia budovy bývalej vodárne v areáli spojenej školy pre potreby ZUŠ	120,00	2025	obec
Aktivita S 3.1.3: Rekonštrukcia telocvične Spojenej školy v Zborove	410,00	2025-2027	obec
Aktivita S 3.1.4: Rekonštrukcia interiéru ostatných školských budov a školských zariadení, vrátane príslušného vybavenia	250,00	2023-2030	obec
Aktivita S 3.1.5: Vybavenie Spojenej školy v Zborove	300,00	2023-2030	obec
Aktivita S 3.1.6: Údržba a rekonštrukcia areálu spojenej školy	250,00	2023-2030	obec
Aktivita S 3.1.7: Podpora rôznych aktivít obce a škôl v záujme umožniť miestnym obyvateľom dokončiť si vzdelanie (základné, stredoškolské)	30,00	2023-2030	obec
Aktivita S 3.1.8: Podpora neformálneho a celoživotného vzdelávania	25,00	2023-2030	obec
Aktivita S 3.1.9: Realizácia podporných krokov v záujme zriadenia elokovaného pracoviska strednej školy v Zborove	5,00	2023-2027	obec
Priorita S 4: Zdravé obyvateľstvo, realizujúce športové a voľnočasové aktivity			
Opatrenie S 4.1: Skvalitnenie ponuky športového vyžitia a trávenia voľného času			
Aktivita S 4.1.1: Rekonštrukcia hľadiska vo futbalovom areáli, výstavba krytej tribúny, údržba a modernizácia športových plôch	450,00	2023-2028	obec
Aktivita S 4.1.2: Modernizácia budovy TJ Magura Zborov	250,00	2023-2024	obec
Aktivita S 4.1.3: Vytvorenie oddychovej zóny a rekonštrukcia ihriska v osade na ul. Zákutie	25,00	2024-2026	obec
Aktivita S 4.1.4: Výstavba detských ihrísk na území obce	140,00	2024-2027	obec

Aktivita S 4.1.5: Výstavba workoutových ihrísk na území obce	40,00	2024-2028	obec
Aktivita S 4.1.6: Rekonštrukcia asfaltových ihrísk v areáli spojenej školy	25,00	2024	obec
Aktivita S 4.1.7: Údržba a rekonštrukcia existujúcich športových prvkov a zariadení	60,00	2023-2030	obec
Aktivita S 4.1.8: Výstavba nových športových plôch v obci (napr. basketbalové ihrisko, volejbalové ihrisko...)	200,00	2024-2029	obec
Aktivita S 4.1.9: Podpora športových podujatí a aktivít na území obce	50,00	2023-2030	obec
Aktivita S 4.1.10: Poskytovanie podpory miestnym športovým subjektom	140,00	2023-2030	obec
ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ			
Priorita E 1:			
Kvalitné a udržateľné životné prostredie			
Opatrenie E 1.1: Skvalitnenie nakladania s odpadmi a podpora zhodnocovania odpadov			
Aktivita E 1.1.1: Skvalitnenie systému zberu odpadov (digitalizácia, SMART riešenia, motivačný systém poplatkov...)	75,00	2024-2030	obec, zberová spoločnosť
Aktivita E 1.1.2: Zabezpečenie prevádzky zberného dvora, vrátane obstarania príslušnej komunálnej techniky a nádob	190,00	2023	obec
Aktivita E 1.1.3: Výstavba malej kompostárne, vrátane obstarania príslušnej techniky	120,00	2024	obec
Aktivita E 1.1.4: Výstavba veľkej kompostárne, vrátane obstarania príslušnej techniky	300,00	2025-2027	obec
Aktivita E 1.1.5: Zriadenie hygienizačnej stanice	600,00	2025	obec
Aktivita E 1.1.6: Údržba existujúcich a obstaranie nových nádob na komunálny odpad, vrátane kompostovacích zásobníkov	80,00	2024-2025	obec
Aktivita E 1.1.7: Rekonštrukcia existujúcich a výstavba nových stojísk na komunálny odpad	60,00	2025-2026	obec
Aktivita E 1.1.8: Realizácia vzdelávacích a osvetových aktivít ohľadom nakladania s odpadmi	30,00	2023-2030	obec
Aktivita E 1.1.9: Sanácia miest s nezákonne uloženým odpadom na území obce	150,00	2023-2030	obec
Aktivita E 1.1.10: Obstaranie a osadenie fotopascí a monitorovacích kamier za účelom monitorovania tvorby čiernych skládok	30,00	2023-2030	obec
Opatrenie E 1.2: Zlepšenie existujúcej protipovodňovej infraštruktúry			
Aktivita E 1.2.1: Realizácia sústavy protipovodňových opatrení na miestnych potokoch	650,00	2023-2030	obec
Aktivita E 1.2.2: Realizácia vodozádržných opatrení na horných tokoch potokov	750,00	2023-2030	obec
Aktivita E 1.2.3: Výstavba suchých poldrov v extraviláne obce	2 000,00	2026-2028	obec
Aktivita E 1.2.4: Rekonštrukcia existujúcej dažďovej kanalizácie v obci, rozšírenie do osady	300,00	2025-2030	obec
Aktivita E 1.2.5: Objekty protipovodňovej ochrany v obci Zborov – úprava bezmenného potoka	250,00	2023-2026	obec
Aktivita E 1.2.6: Ochrana obývanej lokality Zákutie pred potenciálnym zosuvom svahu jeho stabilizáciou	500,00	2024-2026	obec
Aktivita E 1.2.7: Rekonštrukcia existujúcich a výstavba nových odvodňovacích rigolov popri komunikáciách	200,00	2023-2030	obec

Opatrenie E 1.3: Realizácia adaptačných a mitigačných opatrení na zmenu klímy, zelené a modré investície, zvyšovanie biodiverzity			
Aktivita E 1.3.1: Údržba a revitalizácia zelene na verejných priestranstvách, výsadba stromov a krov	160,00	2023-2030	obec
Aktivita E 1.3.2: Obstaranie techniky na údržbu zelene na verejných priestranstvách a zimnú údržbu	220,00	2024-2025	obec
Aktivita E 1.3.3: Výstavba / osadenie retenčných nádrží na zachytávanie dažďovej vody z verejných budov a priestranstiev za účelom využitia takejto vody na zavlažovanie, znižovanie teploty, zvlhčovanie prostredia a zvyšovania biodiverzity	150,00	2024-2028	obec
Aktivita E 1.3.4: Vybudovanie rozára	80,00	2026-2027	obec
Aktivita E 1.3.5: Založenie obecného ovocného sadu	140,00	2026-2028	obec
Aktivita E 1.3.6: Postupná rekonštrukcia a premena povrchu odstavných plôch a parkovísk z asfaltového/betónového na zelené plochy	120,00	2023-2030	obec
Aktivita E 1.3.7: Realizácia ďalších adaptačných opatrení a opatrení na zvyšovanie biodiverzity v sídelnom prostredí	140,00	2023-2030	obec
Aktivita E 1.3.8: Podpora realizácie adaptačných opatrení na poľnohospodárskej pôde	450,00	2023-2030	obec, poľnohospodári
Aktivita E 1.3.9: Ochrana a environmentálny manažment zamokreného územia pri ceste na Stebník, zaradenie územia medzi mokrade; ochrana a manažment iných environmentálne významných plôch	50,00	2023-2030	obec, MŽP SR
Aktivita E 1.3.10: Zriadenie nabíjacích staníc na území obce pre elektrické autá, kolobežky, bicykle a pod.	130,00	2024-2029	obec
Opatrenie E 1.4: Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov, prechod na OZE			
Aktivita E 1.4.1: Obecný úrad – zvýšenie energetickej efektívnosti budovy	800,00	2023-2025	obec
Aktivita E 1.4.2: Kultúrny dom - zvýšenie energetickej efektívnosti budovy	470,00	2024-2025	obec
Aktivita E 1.4.3: Budova TJ Magura Zborov - zvýšenie energetickej efektívnosti budovy	200,00	2023-2025	obec
Aktivita E 1.4.4: Stará budova MŠ - zvýšenie energetickej efektívnosti budovy	420,00	2024-2027	obec
Aktivita E 1.4.5: Spojená škola - zvýšenie energetickej efektívnosti budovy	1 500,00	2024-2028	obec
Aktivita E 1.4.6: Dom smútku - zvýšenie energetickej efektívnosti budovy	300,00	2025-2026	obec
Aktivita E 1.4.7: Bývalé colné sklady - zvýšenie energetickej efektívnosti budov	2 200,00	2024-2027	obec
Aktivita E 1.4.8: Obecné nájomné bytové domy v obci Zborov - zvýšenie energetickej efektívnosti budov	4 000,00	2023-2030	obec
Aktivita E 1.4.9: Ostatné budovy vo vlastníctve obce a ňou zriadených/založených organizácií - zvýšenie energetickej efektívnosti budov	2 700,00	2024-2030	obec
Aktivita E 1.4.10: Rekonštrukcia zdrojov tepla vo verejných budovách na OZE (OcÚ, Zdravotné stredisko, stará MŠ, ZŠ, ...)	800,00	2023-2026	obec
Aktivita E 1.4.11: Podpora využívania obnoviteľných a alternatívnych zdrojov energie na verejných plochách	2 000,00	2023-2030	obec

Zdroj: vlastné spracovanie

Akčný plán podľa jednotlivých (odhadovaných) rokov realizácie aktivít má nasledovnú podobu:

Formulár 9 (R1): Akčný plán podľa časového harmonogramu

Aktivita	Odhadované náklady (tis. eur)	Odhadovaný termín realizácie	Zodpovedný
AKTIVITY REALIZOVANÉ PRIEBEŽNE, POČAS CELEJ DOBY IMPLEMENTÁCIE PHSR (2023-2030)			
Aktivita H 1.1.1: Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci	21,00	2023-2030	obec
Aktivita H 1.1.4: Príprava nových plôch pre podnikateľské aktivity	450,00	2023-2030	obec
Aktivita H 1.1.6: Podpora zavádzania inovácií u miestnych zamestnávateľov	40,00	2023-2030	obec, podnikatelia
Aktivita H 1.1.7: Spolupráca na úrovni dodávateľsko-odberateľských vzťahov s registrovaným sociálnym podnikom ZBOR - STAV	5 500,00	2023-2030	obec, ZBOR - STAV
Aktivita H 1.1.8: V spolupráci s orgánmi štátnej správy a inými subjektmi realizácia podporných vzdelávacích a informačných aktivít ohľadom zamestnanosti obyvateľstva	10,00	2023-2030	obec
Aktivita H 1.1.9: Rozvoj obecných firiem a sociálneho podnikania v obci	400,00	2023-2030	obec
Aktivita H 1.2.1: Rekonštrukcia Zborovského hradu	1 900,00	2023-2030	obec, o.z.
Aktivita H 1.2.5: Obnova ostatných NKP a iných historických objektov na území obce	550,00	2023-2030	obec
Aktivita H 1.2.6: Výstavba turistickej infraštruktúry v okolí Zborovského hradu a v podhradí	500,00	2023-2030	obec, o.z.
Aktivita H 1.2.7: Rozvoj vojnovnej turistiky – údržba a modernizácia vojenských cintorínov, židovského cintorína a zákopov z I. svetovej vojny	190,00	2023-2030	obec
Aktivita H 1.2.10: Tvorba a realizácia ucelených turistických produktov pre rozvoj CR	350,00	2023-2030	obec
Aktivita H 1.2.11: Realizácia rôznych aktivít (muzeálne, audiovizuálne, kultúrne, ...) v rámci Šeredyho kaštieľa a jeho súčasti - Múzea Rusínskej kultúry, vrátane zbierok	100,00	2023-2030	obec
Aktivita H 1.2.12: Organizácia kultúrno-spoločenských podujatí	100,00	2023-2030	obec
Aktivita H 1.2.13: Poskytovanie podpory obecným kultúrno-spoločenským telesám	30,00	2023-2030	obec
Aktivita H 1.2.15: Rozvoj partnerskej a cezhraničnej spolupráce	30,00	2023-2030	obec

Aktivita H 1.3.1: Podpora zavádzania efektívnych SMART digitálnych riešení v podnikoch a u subjektov poskytujúcich verejné služby	115,00	2023-2030	obec, podnikatelia
Aktivita H 1.3.2: Zvyšovanie digitálnych zručností zamestnancov samosprávy a verejnosti	20,00	2023-2030	obec
Aktivita H 1.3.3: Pasportizácia, digitalizácia a modernizácia verejných infraštruktúrnych sietí, verejnoprospešných zariadení a verejnej zelene za účelom ich kvalitnej a efektívnej údržby a spravovania	140,00	2023-2030	obec
Aktivita H 1.3.5: Vytvorenie intranetovej siete pre potreby samosprávy vo všetkých verejných budovách a priestoroch	45,00	2023-2030	obec
Aktivita H 1.3.7: Posilnenie personálnej vybavenosti verejných inštitúcií na poskytovanie verejných služieb a služieb rozvoja obce	400,00	2023-2030	obec
Aktivita H 2.1.1: Výstavba nových a rekonštrukcia existujúcich miestnych cestných komunikácií	350,00	2023-2030	obec
Aktivita H 2.1.2: Výstavba nových a rekonštrukcia existujúcich chodníkov	120,00	2023-2030	obec
Aktivita H 2.1.4: Údržba a rekonštrukcia obecných mostov a lávok	150,00	2023-2030	obec
Aktivita H 2.1.6: Výstavba nových a údržba existujúcich parkovísk a odstavných plôch	80,00	2023-2030	obec
Aktivita H 2.1.8: Výstavba cyklistických chodníkov na území obce, vrátane mostov, lávok a príslušnej infraštruktúry	8 000,00	2023-2030	obec
Aktivita H 2.1.9: Doplnenie nového a úprava existujúceho dopravného značenia na miestnych komunikáciách	10,00	2023-2030	obec
Aktivita H 2.1.11: Obstaranie komunálnej techniky na údržbu miestnych komunikácií a pre výkon prác, realizovaných vo verejnom záujme	200,00	2023-2030	obec
Aktivita H 2.2.6: Údržba a rekonštrukcia verejných sietí (vodovod, kanalizácia, elektrina, verejné osvetlenie), vrátane rozšírenia do nových lokalít	450,00	2023-2030	obec
Aktivita S 1.1.1: Postupné vysporiadavanie pozemkov v osade, príprava parciel na nové bývanie	200,00	2023-2030	obec
Aktivita S 1.1.2: Výstavba obecných nájomných bytov nižšieho štandardu	6 000,00	2023-2030	obec
Aktivita S 1.1.3: Výstavba obecných nájomných bytov bežného štandardu	4 000,00	2023-2030	obec
Aktivita S 1.1.5: Realizácia projektu svojpomocnej výstavby rodinných domov	220,00	2023-2030	obec
Aktivita S 1.1.6: Príprava nových lokalít na rozvoj IBV	1 200,00	2023-2030	obec
Aktivita S 1.1.7: Rekonštrukcia a údržba existujúceho bytového fondu obce	500,00	2023-2030	obec
Aktivita S 1.1.9: Zameranie niektorej z obecných firiem na správu a údržbu obecného bytového fondu	200,00	2023-2030	obec
Aktivita S 1.2.2: Miestna občianska poriadková služba Zborov (MOPS)	420,00	2023-2030	obec
Aktivita S 1.2.3: Realizácia vzdelávacích a osvetových aktivít pre rôzne skupiny obyvateľov v záujme zvýšenia bezpečnosti v obci	40,00	2023-2030	obec
Aktivita S 2.1.1: Realizácia podporných krokov na zachovanie existujúcich ambulancií a lekárne v zdravotnom stredisku, ako aj na prilákanie ďalších ambulancií	20,00	2023-2030	obec
Aktivita S 2.1.2: Podpora subjektov venujúcich sa zdravotnej starostlivosti, preventívnym opatreniam a osvetovej činnosti u miestneho obyvateľstva	6,00	2023-2030	obec

Aktivita S 2.1.4: Realizácia preventívnych osvetových aktivít ohľadom drogovej prevencie, užívania alkoholu a iných návykových látok	8,00	2023-2030	obec
Aktivita S 2.1.5: Realizácia preventívnych osvetových aktivít ohľadom zodpovedného prístupu k rodičovstvu	6,00	2023-2030	obec
Aktivita S 2.2.1: V spolupráci s UPSVaR zapájanie obce do projektov AOTP	20,00	2023-2030	obec, UPSVaR
Aktivita S 2.2.2: Poskytovanie sociálnych služieb samosprávou (komunitné centrum, TSP, opatrovateľská služba a iné)	700,00	2023-2030	obec
Aktivita S 2.2.3: Podpora neverejných poskytovateľov sociálnych služieb, poskytujúcich služby obyvateľom Zborova	15,00	2023-2030	obec, poskytovatelia
Aktivita S 2.2.4: Podpora organizácií venujúcich sa sociálnej starostlivosti o príslušníkov MRK (napr. Cesta von, Zdravé regióny a pod.)	20,00	2023-2030	obec, o.z.
Aktivita S 3.1.4: Rekonštrukcia interiéru ostatných školských budov a školských zariadení, vrátane príslušného vybavenia	250,00	2023-2030	obec
Aktivita S 3.1.5: Vybavenie Spojenej školy v Zborove	300,00	2023-2030	obec
Aktivita S 3.1.6: Údržba a rekonštrukcia areálu spojenej školy	250,00	2023-2030	obec
Aktivita S 3.1.7: Podpora rôznych aktivít obce a škôl v záujme umožniť miestnym obyvateľom dokončiť si vzdelanie (základné, stredoškolské)	30,00	2023-2030	obec
Aktivita S 3.1.8: Podpora neformálneho a celoživotného vzdelávania	25,00	2023-2030	obec
Aktivita S 4.1.7: Údržba a rekonštrukcia existujúcich športových prvkov a zariadení	60,00	2023-2030	obec
Aktivita S 4.1.9: Podpora športových podujatí a aktivít na území obce	50,00	2023-2030	obec
Aktivita S 4.1.10: Poskytovanie podpory miestnym športovým subjektom	140,00	2023-2030	obec
Aktivita E 1.1.8: Realizácia vzdelávacích a osvetových aktivít ohľadom nakladania s odpadmi	30,00	2023-2030	obec
Aktivita E 1.1.9: Sanácia miest s nezákonne uloženým odpadom na území obce	150,00	2023-2030	obec
Aktivita E 1.1.10: Obstaranie a osadenie fotopascí a monitorovacích kamier za účelom monitorovania tvorby čiernych skládok	30,00	2023-2030	obec
Aktivita E 1.2.1: Realizácia sústavy protipovodňových opatrení na miestnych potokoch	650,00	2023-2030	obec
Aktivita E 1.2.2: Realizácia vodozádržných opatrení na horných tokoch potokov	750,00	2023-2030	obec
Aktivita E 1.2.7: Rekonštrukcia existujúcich a výstavba nových odvodňovacích rigolov popri komunikáciách	200,00	2023-2030	obec
Aktivita E 1.3.1: Údržba a revitalizácia zelene na verejných priestranstvách, výsadba stromov a krov	160,00	2023-2030	obec
Aktivita E 1.3.6: Postupná rekonštrukcia a premena povrchu odstavných plôch a parkovísk z asfaltového/betónového na zelené plochy	120,00	2023-2030	obec
Aktivita E 1.3.7: Realizácia ďalších adaptačných opatrení a opatrení na zvyšovanie biodiverzity v sídelnom prostredí	140,00	2023-2030	obec
Aktivita E 1.3.8: Podpora realizácie adaptačných opatrení na poľnohospodárskej pôde	450,00	2023-2030	obec,

			poľnohospodári
Aktivita E 1.3.9: Ochrana a environmentálny manažment zamokreného územia pri ceste na Stebník, zaradenie územia medzi mokrade; ochrana a manažment iných environmentálne vzácných plôch	50,00	2023-2030	obec, MŽP SR
Aktivita E 1.4.8: Obecné nájomné bytové domy v obci Zborov - zvýšenie energetickej efektívnosti budov	4 000,00	2023-2030	obec
Aktivita E 1.4.11: Podpora využívania obnoviteľných a alternatívnych zdrojov energie na verejných plochách	2 000,00	2023-2030	obec
AKTIVITY S ODHADOVANÝM ZAČIATKOM REALIZÁCIE V ROKU 2023			
Aktivita H 1.1.5: Realizácia komplexného projektu pozemkových úprav, vrátane vytvorenia racionálnej štruktúry poľných a lesných ciest pre prístup k pozemkom	250,00	2023-2028	obec, OÚ BJ
Aktivita H 1.2.2: Obnova fasády a dokončenie obnovy interiéru kostola sv. Žofie	250,00	2023-2027	obec
Aktivita H 1.2.4: Obnova Rákociho aleje v Zborove	30,00	2023-2027	obec
Aktivita H 1.2.14: Modernizácia interiéru kultúrneho domu	500,00	2023-2029	obec
Aktivita H 2.2.3: Rozšírenie počtu meracích úsekov vo verejnej vodovodnej sieti	150,00	2023-2026	obec
Aktivita H 2.2.4: Skvalitnenie odvádzania splaškových vôd z osady výstavbou novej prečerpávacej stanice	300,00	2023-2025	obec
Aktivita H 2.2.5: Rekonštrukcia ČOV	1 000,00	2023-2028	obec
Aktivita H 2.2.8: Realizácia hydrogeologických, geologických a statických prieskumov v lokalitách potenciálnej výstavby	80,00	2023-2029	obec
Aktivita S 1.2.1: Rozšírenie existujúceho kamerového systému, obstaranie fotopascí	115,00	2023-2029	obec
Aktivita S 1.2.4: Zvýšenie požiarnej bezpečnosti v obci rekonštrukciou, modernizáciou a rozšírením sústavy hydrantov	50,00	2023-2027	obec, DHZ
Aktivita S 1.2.5: Realizácia preventívnych bezpečnostných prvkov na zabezpečenie verejných budov a priestranstiev	40,00	2023-2026	obec
Aktivita S 1.2.6: Realizácia rôznych podporných krokov v záujme zriadenia stáleho pracoviska štátnej polície v obci	2,00	2023-2024	obec, PZ SR
Aktivita S 1.3.2: Zriadenie karanténnej stanice v obci	80,00	2023-2026	obec
Aktivita S 1.3.4: Zlepšenie bezbariérového prístupu do budov a na verejných priestranstvách	250,00	2023-2026	obec
Aktivita S 2.1.3: Umiestnenie AED defibrilátora na verejne prístupné miesto	2,00	2023	obec
Aktivita S 3.1.9: Realizácia podporných krokov v záujme zriadenia elokovaného pracoviska strednej školy v Zborove	5,00	2023-2027	obec
Aktivita S 4.1.1: Rekonštrukcia hľadiska vo futbalovom areáli, výstavba krytej tribúny, údržba a modernizácia športových plôch	450,00	2023-2028	obec
Aktivita S 4.1.2: Modernizácia budovy TJ Magura Zborov	250,00	2023-2024	obec
Aktivita E 1.1.2: Zabezpečenie prevádzky zberného dvora, vrátane obstarania príslušnej komunálnej techniky a nádob	190,00	2023	obec

Aktivita E 1.2.5: Objekty protipovodňovej ochrany v obci Zborov – úprava bezmenného potoka	250,00	2023-2026	obec
Aktivita E 1.4.1: Obecný úrad – zvýšenie energetickej efektívnosti budovy	800,00	2023-2025	obec
Aktivita E 1.4.3: Budova TJ Magura Zborov - zvýšenie energetickej efektívnosti budovy	200,00	2023-2025	obec
Aktivita E 1.4.10: Rekonštrukcia zdrojov tepla vo verejných budovách na OZE (OcÚ, Zdravotné stredisko, stará MŠ, ZŠ, ...)	800,00	2023-2026	obec
AKTIVITY S ODHADOVANÝM ZAČIATKOM REALIZÁCIE V ROKU 2024			
Aktivita H 1.1.3: Rekonštrukcia starej budovy MŠ na polyfunkčný objekt, vrátane podnikateľských prevádzok	800,00	2024-2027	obec
Aktivita H 1.2.3: Rekonštrukcia NKP Pohrebná kaplnka na Školskej ulici	120,00	2024-2027	obec
Aktivita H 1.2.9: Výstavba náučných chodníkov na území obce	40,00	2024-2030	obec
Aktivita H 1.3.4: Zriadenie verejnej WIFI siete	30,00	2024-2027	obec
Aktivita H 1.3.6: Digitalizácia obecnej knižnice	20,00	2024-2026	obec
Aktivita H 2.1.3: Rekonštrukcia historického cestného mosta na ul. SNP	106,00	2024-2026	obec
Aktivita H 2.1.5: Výstavba nového mosta ponad Kamenec	520,00	2024-2027	obec
Aktivita H 2.1.7: Obnova autobusových zastávok	30,00	2024-2028	obec
Aktivita H 2.2.1: Realizácia prieskumných aktivít za účelom získania nových zdrojov pitnej vody	150,00	2024-2025	obec
Aktivita H 2.2.2: Rekonštrukcia vodných stavieb, vrátane technologického vybavenia obecných zdrojov pitnej vody	500,00	2024-2026	obec
Aktivita H 2.2.7: Modernizácia a rozšírenie obecného rozhlasu	100,00	2024-2025	obec
Aktivita S 1.1.8: Zabezpečenie možnosti krízového bývania v obci Zborov (pre prípad pandémie, vojny, živelnej pohromy, iných tragických udalostí...).	50,00	2024-2029	obec
Aktivita S 1.3.1: Rekonštrukcia a rozšírenie obecného cintorína	80,00	2024-2027	obec
Aktivita S 1.3.3: Vytvorenie oddychových zón na území obce	200,00	2024-2030	obec
Aktivita S 3.1.1: Rozšírenie kapacity spojenej školy	700,00	2024-2026	obec
Aktivita S 4.1.3: Vytvorenie oddychovej zóny a rekonštrukcia ihriska v osade na ul. Zákutie	25,00	2024-2026	obec
Aktivita S 4.1.4: Výstavba detských ihrísk na území obce	140,00	2024-2027	obec
Aktivita S 4.1.5: Výstavba workoutových ihrísk na území obce	40,00	2024-2028	obec
Aktivita S 4.1.6: Rekonštrukcia asfaltových ihrísk v areáli spojenej školy	25,00	2024	obec
Aktivita S 4.1.8: Výstavba nových športových plôch v obci (napr. basketbalové ihrisko, volejbalové ihrisko...)	200,00	2024-2029	obec
Aktivita E 1.1.1: Skvalitnenie systému zberu odpadov (digitalizácia, SMART riešenia, motivačný systém poplatkov...)	75,00	2024-2030	obec, zberová spoločnosť
Aktivita E 1.1.3: Výstavba malej kompostárne, vrátanie obstarania príslušnej techniky	120,00	2024	obec

Aktivita E 1.1.6: Údržba existujúcich a obstaranie nových nádob na komunálny odpad, vrátane kompostovacích zásobníkov	80,00	2024-2025	obec
Aktivita E 1.2.6: Ochrana obývanej lokality Zákutie pred potenciálnym zosuvom svahu jeho stabilizáciou	500,00	2024-2026	obec
Aktivita E 1.3.2: Obstaranie techniky na údržbu zelene na verejných priestranstvách a zimnú údržbu	220,00	2024-2025	obec
Aktivita E 1.3.3: Výstavba / osadenie retenčných nádrží na zachytávanie dažďovej vody z verejných budov a priestranstiev za účelom využitia takejto vody na zavlažovanie, znižovanie teploty, zvlhčovanie prostredia a zvyšovania biodiverzity	150,00	2024-2028	obec
Aktivita E 1.3.10: Zriadenie nabíjacích staníc na území obce pre elektrické autá, kolobežky, bicykle a pod.	130,00	2024-2029	obec
Aktivita E 1.4.2: Kultúrny dom - zvýšenie energetickej efektívnosti budovy	470,00	2024-2025	obec
Aktivita E 1.4.4: Stará budova MŠ - zvýšenie energetickej efektívnosti budovy	420,00	2024-2027	obec
Aktivita E 1.4.5: Spojená škola - zvýšenie energetickej efektívnosti budovy	1 500,00	2024-2028	obec
Aktivita E 1.4.7: Bývalé colné sklady - zvýšenie energetickej efektívnosti budov	2 200,00	2024-2027	obec
Aktivita E 1.4.9: Ostatné budovy vo vlastníctve obce a ňou zriadených/založených organizácií - zvýšenie energetickej efektívnosti budov	2 700,00	2024-2030	obec
AKTIVITY S ODHADOVANÝM ZAČIATKOM REALIZÁCIE V ROKU 2025			
Aktivita H 1.1.2: Rekonštrukcia areálu bývalých colných skladov na polyfunkčný objekt, vrátane podnikateľských prevádzok	3 500,00	2025-2030	obec
Aktivita H 1.2.8: Výstavba multifunkčnej vodnej plochy v extraviláne obce	2 200,00	2025-2029	obec
Aktivita S 1.1.4: Zavedenie systému prestupného bývania v obci Zborov	2 500,00	2025-2030	obec, o.z.
Aktivita S 2.2.5: Podpora rozvoja komunity v Zborove – multifunkčné centrum	500,00	2025-2029	obec
Aktivita S 3.1.2: Rekonštrukcia budovy bývalej vodárne v areáli spojenej školy pre potreby ZUŠ	120,00	2025	obec
Aktivita S 3.1.3: Rekonštrukcia telocvične Spojenej školy v Zborove	410,00	2025-2027	obec
Aktivita E 1.1.4: Výstavba veľkej kompostárne, vrátane obstarania príslušnej techniky	300,00	2025-2027	obec
Aktivita E 1.1.5: Zriadenie hygienizačnej stanice	600,00	2025	obec
Aktivita E 1.1.7: Rekonštrukcia existujúcich a výstavba nových stojísk na komunálny odpad	60,00	2025-2026	obec
Aktivita E 1.2.4: Rekonštrukcia existujúcej dažďovej kanalizácie v obci, rozšírenie do osady	300,00	2025-2030	obec
Aktivita E 1.4.6: Dom smútku - zvýšenie energetickej efektívnosti budovy	300,00	2025-2026	obec
AKTIVITY S ODHADOVANÝM ZAČIATKOM REALIZÁCIE V ROKU 2026			
Aktivita H 2.1.10: Rekonštrukcia a modernizácia letiska v Zborove	550,00	2026-2029	obec
Aktivita E 1.2.3: Výstavba suchých poldrov v extraviláne obce	2 000,00	2026-2028	obec

Aktivita E 1.3.4: Vybudovanie rozária	80,00	2026-2027	obec
Aktivita E 1.3.5: Založenie obecného ovocného sadu	140,00	2026-2028	obec

Zdroj: vlastné spracovanie

Návrh

Administratívne, organizačné a inštitucionálne zabezpečenie PHSR

Vypracovaním a schválením tohto programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja plní obec jeden zo základných princípov regionálnej politiky, ktorým je princíp programovania. Implementácia navrhovaných projektov a aktivít si bude vyžadovať konkrétnych ľudí, ktorí budú tieto projekty/aktivity uskutočňovať od začiatku do konca a ktorí za nich budú aj zodpovední. Vzhľadom na poddimenzovanosť samosprávy z aspektu ľudských zdrojov sa predpokladá, že niektoré projekty/aktivity bude potrebné realizovať v spolupráci s externými poradcami, odborníkmi, príp. špecializovanými firmami.

V systéme riadenia a implementácie PHSR je **Riadiacim orgánom** na úrovni obce obecný úrad prostredníctvom starostu obce. Ten zodpovedá za systém riadenia PHSR, ako aj za systém čerpania získaných dotácií, použitia úverových zdrojov a v prípade získania pomoci zo štrukturálnych fondov aj za čerpanie tejto pomoci. Obecné zastupiteľstvo plní úlohu **Monitorovacieho výboru**. **Orgánom auditu** je hlavný kontrolór a príslušná komisia OcZ, ak je zriadená. Funkciu **Platobného orgánu** vykonáva ekonomické oddelenie OcÚ a príslušné oddelenia OcÚ plnia funkciu **Sprostredkovateľského orgánu**. PHSR ako aj všetky jeho zmeny a doplnky schvaľuje obecné zastupiteľstvo (Inštitút priestorového plánovania, 2016).

Administratívne zabezpečenie realizácie tohto programu je teda nevyhnutnou podmienkou jeho plnenia. Realizácia si však bude vyžadovať pravidelnú systematickú prácu. Z tohto dôvodu sa odporúča zriadiť pri obecnom zastupiteľstve komisiu strategického rozvoja. Táto komisia by vystupovala ako poradný orgán, ktorého úlohou by bolo vypracovať a posúdiť Správu o realizácii PHSR, stav finančného čerpania prostriedkov, podieľať sa na určovaní priorít realizácie PHSR a zúčastňovať sa dôležitých stretnutí, týkajúcich sa rozvoja obce. V prípade potreby by táto komisia mala za úlohu prehodnotiť plán na ďalšie obdobie, eventuálne doplniť úlohy a opatrenia, ktoré neboli uvedené v tomto programe a pod.

Samospráva tak bude raz ročne získavať a spracovávať pripomienky poslancov, zamestnancov OcÚ, partnerov a verejnosti. Spracovanie pripomienok bude trvať do stanoveného termínu (napr. do septembra príslušného roku), kedy bude zastupiteľstvu predložené hodnotenie PHSR za predchádzajúci rok a aj jeho prípadná aktualizácia. Obecné zastupiteľstvo vo vzťahu k realizácii PHSR berie na vedomie návrh strategickej časti dokumentu, schvaľuje celý dokument PHSR a každoročne schvaľuje vyhodnotenie jeho plnenia. Úlohou obecného zastupiteľstva je taktiež schvaľovanie spolufinancovania pripravovaných projektov. Obecné zastupiteľstvo teda každoročne schvaľuje hodnotiace a monitorovacie správy a rozhoduje o prípadných zmenách a aktualizácii programu.

Stručný popis komunikačnej stratégie

Súčasťou každého z pripravovaných a realizovaných projektov PHSR budú, či už z dôvodu povinného informovania a publicity (najmä pri projektoch financovaných z EŠIF) alebo v rámci komunikácie medzi obcou a cieľovými skupinami pri príprave a realizácii projektov, rôzne formy komunikácie. V prípade realizácie projektov z EŠIF budú v záujme informovania verejnosti osadené informačné tabule, príp. budú organizované úvodné a záverečné konferencie, semináre, workshopy, rôzne informačné stretnutia a pod.

V podmienkach obce prebieha komunikácia predovšetkým osobným stykom verejnosti a záujmových skupín s jej volenými orgánmi a zamestnancami. Významným komunikačným kanálom najmä pre mladšie a stredné vekové kategórie obyvateľstva je webová stránka obce. Staršie vekové kategórie uprednostňujú najmä obecný rozhlas, úradnú tabuľu a osobné podanie. Ďalším nástrojom komunikácie budú pozvánky na priamu účasť verejnosti na zasadnutiach obecného zastupiteľstva. Prostredníctvom

uvedených komunikačných kanálov bude až do ukončenia platnosti PHSR prebiehať neustála komunikácia s obyvateľmi týkajúca sa realizácie tohto Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce.

Systém monitorovania a hodnotenia

Cieľom systému monitorovania a hodnotenia je získavanie informácií o reálnom plnení PHSR a o jeho prípadnom negatívnom vývoji. Dôsledkom dobrého nastavenia systému monitorovania a hodnotenia bude prípadná zmena spôsobu realizácie, podľa potreby aj definovanie a prijatie nových opatrení. Ako už bolo spomenuté vyššie, samospráva bude raz ročne (do začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok) získavať a spracovávať pripomienky poslancov, zamestnancov OcÚ, zainteresovaných partnerov a verejnosti. Spracovanie pripomienok bude trvať do stanoveného termínu, kedy bude zastupiteľstvu predložené hodnotenie PHSR za predchádzajúci rok a aj jeho prípadná aktualizácia.

Monitorovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja sa teda bude vykonávať priebežne počas celého trvania PHSR až do ukončenia jeho platnosti. Tento proces bude vychádzať z údajov uvedených v súbore merateľných ukazovateľov (pozri programovú časť PHSR). Výstupom monitorovania PHSR bude monitorovacia správa za príslušný rok schválená obecným zastupiteľstvom, ktorej súčasťou môže byť aj prípadná monitorovacia správa schválená riadiacim orgánom v rámci implementácie projektov z EŠIF. Za prípravu monitorovacej správy konkrétneho projektu bude zodpovedať jeho garant podľa povahy projektu. Za prípravu monitorovacej správy PHSR bude zodpovedať samospráva obce – či už prostredníctvom starostu obce, hlavného kontrolóra, poslancov, zriadenej komisie strategického rozvoja, zamestnancov obecného úradu, príp. inej poverenej osoby.

Formulár 10 (R5): Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHSR počas jeho platnosti 2023-2030		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania / periodicita
Strategické hodnotenie	najskôr v roku 2025	podľa rozhodnutia obce a vzniknutej spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie	v prípade potreby	kontrola súladu programu s reálnou situáciou
Tematické hodnotenie časti PHSR	2026	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	v prípade potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov; pri návrhu na revíziu PHSR
Ad hoc hodnotenie celého PHSR alebo jeho časti	2023-2030	na základe rozhodnutia starostu, kontrolného orgánu, podnetu poslancov, správy auditu a pod.

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

E-Finančná časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Finančná časť obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obce. Táto časť obsahuje:

- indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR,
- model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov) za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území,
- hodnotiacu tabuľku pre výber projektov.

Indikatívny finančný plán

Výška potrebných finančných prostriedkov je v tomto PHSR uvedená pri jednotlivých projektoch a opatreniach. Uvedené sumy sú stanovené odhadom, keďže bez spracovania projektovej dokumentácie nie je možné ex-ante určiť predpokladanú sumu, potrebnú na realizáciu projektu. Navyše, táto suma sa ešte mení po realizácii verejného obstarávania. Pri rozhodovaní o financovaní jednotlivých projektov sa bude prihliadať na ich dôležitosť a na ich prínos pre rozvoj obce. Niektoré projekty/aktivity sa budú môcť realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, iné si však budú vyžadovať náročnejšie zdroje z hľadiska finančného aj personálneho zabezpečenia.

Potenciálne zdroje, ktoré sa samospráva môže snažiť získať na realizáciu opatrení a aktivít uvedených v tomto PHSR, sú najmä:

- bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov (napr. Environmentálny fond, ŠFRB),
- financovanie z národných projektov (napr. úrady práce, soc. vecí a rodiny - AOTP),
- rozpočet samosprávneho kraja,
- európske štrukturálne a investičné fondy,
- nadácie, neinvestičné fondy,
- Svetová banka,
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR,
- sponzorské dary podnikateľov, súkromných osôb, neziskového sektora a pod.,
- vlastné zdroje (rozpočet obce).

Celkovým prehľadom plánovaných finančných prostriedkov počas celej doby platnosti schváleného Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja je Indikatívny rozpočet – sumarizácia.

Formulár 11 (F1): Indikatívny rozpočet - sumarizácia

Oblasť	rok								Spolu (tis. €)
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
Hospodárska	2 727,00	4 516,00	5 958,00	5 116,00	3 786,00	3 705,00	3 385,00	2 284,00	31 477,00
Sociálna	2 122,50	2 893,50	3 465,50	3 152,50	2 827,50	2 939,50	2 182,50	1 330,50	20 914,00
Environmentálna	1 699,00	3 484,00	4 994,00	4 849,00	3 254,00	2 202,00	1 644,00	1 189,00	23 315,00
SPOLU (tis. €)	6 548,50	10 893,50	14 417,50	13 117,50	9 867,50	8 846,50	7 211,50	4 803,50	75 706,00

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Model viaczdrojového financovania

Financovanie jednotlivých projektov sa bude realizovať z viacerých zdrojov, pričom závisieť bude od aktuálnej finančnej situácie obce a aktuálnych potrieb. Financovanie sa tak bude opierať o zdroje obce, o národné zdroje, o zdroje z EŠIF, Plánu obnovy, VÚC, o súkromné a ďalšie zdroje.

Intervenčná matica predstavuje odhad objemu potrebných zdrojov na realizáciu jednotlivých projektových zámerov. Finálna podoba a konkrétna výška investícií bude známa až po vypracovaní projektovej dokumentácie a vychádzať bude najmä z procesu verejného obstarávania.

Formulár 12 (F5): Model viaczdrojového financovania – intervenčná matica

Viaczdrojové financovanie (tis. eur)								
Opatrenie	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné zdroje	Iné zdroje
		EÚ (EŠIF + Plán obnovy)	Štát	VÚC	Obec	Spolu		
Priorita H 1: Konkurencieschopná a inovatívna ekonomika a verejné služby								
H 1.1: Poskytovanie podpory subjektom lokálnej ekonomiky	10 971,00	3 755,00	865,00	70,00	6 013,00	10 703,00	265,00	3,00
H 1.2: Inovatívna ponuka produktov turizmu na báze rozvinutej kultúry a atraktívnych kultúrno-historických pamiatok	6 890,00	3 247,50	1 615,00	380,00	612,50	5 855,00	300,00	735,00
H 1.3: Rozvoj digitalizácie a SMART infraštruktúry, vrátane modernizácie verejných služieb	770,00	313,75	71,50	0,00	334,75	720,00	50,00	
Priorita H 2: Udržateľná mobilita, kvalitná technická infraštruktúra								
H 2.1: Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry	10 116,00	7 377,10	1 752,60	760,00	226,30	10 116,00		
H 2.2: Zlepšenie technickej vybavenosti obce	2 730,00	1 445,00	1 080,00	0,00	205,00	2 730,00		
Priorita S 1: Moderné, dôstojné a bezpečné bývanie s rozvinutou občianskou vybavenosťou								
S 1.1: Riešenie bytovej otázky ohrozených skupín obyvateľov, zvyšovanie dostupnosti súkromného aj nájomného bývania	14 870,00	3 550,00	9 890,00	50,00	1 000,00	14 490,00	360,00	20,00
S 1.2: Zvyšovanie bezpečnosti obyvateľov, vrátane prevencie kriminality	667,00	76,50	532,00	0,00	43,50	652,00	0,00	15,00
S 1.3: Skvalitnenie občianskej vybavenosti	610,00	412,50	105,00	0,00	92,50	610,00		
Priorita S 2: Kvalitná a dostupná zdravotná a sociálna starostlivosť								
S 2.1: Podpora poskytovania zdravotníckych služieb a zlepšovania zdravia miestnych obyvateľov	42,00	0,00	4,00	0,00	33,00	37,00		5,00

S 2.2: Podpora poskytovania sociálnych služieb a sociálnych aktivít	1 255,00	825,00	269,00	5,00	151,00	1 250,00		5,00
Priorita S 3: Moderné, inkluzívne školstvo								
S 3.1: Zlepšovanie vzdelanostnej úrovne obyvateľov, vrátane skvalitnenia školskej infraštruktúry	2 090,00	1 503,00	118,00	85,00	369,00	2 075,00		15,00
Priorita S 4: Zdravé obyvateľstvo, realizujúce športové a voľnočasové aktivity								
S 4.1: Skvalitnenie ponuky športového vyžitia a trávenia voľného času	1 380,00	730,25	96,50	210,00	323,25	1 360,00	20,00	
Priorita E 1: Kvalitné a udržateľné životné prostredie								
E 1.1: Skvalitnenie nakladania s odpadmi a podpora zhodnocovania odpadov	1 635,00	799,00	617,50	0,00	168,50	1 585,00	40,00	10,00
E 1.2: Zlepšenie existujúcej protipovodňovej infraštruktúry	4 650,00	3 397,50	970,00	0,00	232,50	4 600,00	50,00	
E 1.3: Realizácia adaptačných a mitigačných opatrení na zmenu klímy, zelené a modré investície, zvyšovanie biodiverzity	1 640,00	683,50	273,50	0,00	268,00	1 225,00	400,00	15,00
E 1.4: Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov, prechod na OZE	15 390,00	9 681,50	4 939,00	0,00	769,50	15 390,00		
SPOLU	75 706,00	37 797,10	23 198,60	1 560,00	10 842,30	73 398,00	1 485,00	823,00

Zdroj: vlastné spracovanie

Záver

Formulár 13 (Z1): Schválenie PHSR

Schválenie PHSR	
Dokument	<p>Názov dokumentu: Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Zborov na roky 2023-2030</p> <p>Štruktúra dokumentu: dokument je štruktúrovaný podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, podľa Metodiky tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja, vydanéj Úradom podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu, január 2020, Metodiky na spracovanie Programu rozvoja obce, vydanéj Inštitútom priestorového plánovania, september 2016 a podľa Metodiky na vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC, vydanéj Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, verzia 2.0, február 2015.</p>
Spracovanie	<p>Forma a obdobie spracovania: spracovanie PHSR vykonala obec v partnerstve s externým odborníkom, ktorý koordinoval proces tvorby dokumentu a zabezpečoval dodržiavanie metodických postupov. Dokument bol spracovaný počas roku 2022.</p> <p>Riadiaci tím: riadiaci tím pozostával z 5 členov.</p> <p>Účasť verejnosti a komunikácia s ňou: verejnosť participovala na procese spracovania PHSR prostredníctvom prieskumu názorov.</p> <p>Autor dokumentu: RNDr. Radomír Babiak, PhD.; www.dokumentypreobce.sk</p> <p>Náklady na spracovanie: z rozpočtu obce.</p>
Prerokovanie	<p>Prerokovanie v orgánoch samosprávy dňa:</p>
Schválenie	<p>Návrh na uznesenie zastupiteľstva: „Obecné zastupiteľstvo schvaľuje Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Zborov na roky 2023-2030“.</p>

Zdroj: vlastné spracovanie

Prílohy

Zoznam informačných zdrojov použitých v PHSR

- Bazálne environmentálne informácie o sídlach Slovenska (www.beiss.sk)
- Halás, M. (2008): Priestorová polarizácia spoločnosti s detailným pohľadom na periférne regióny Slovenska. *Sociologický časopis/Czech Sociological Review*, 2008, Vol. 44, No. 2
- Inštitút priestorového plánovania (2016): *Stručná metodika spracovania Programu rozvoja obce a Spoločného programu rozvoja obcí*. Bratislava: september 2016.
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001
- Korec, P. (2005): *Regionálny rozvoj Slovenska v rokoch 1989-2004*. Bratislava: Geografika, 2005. ISBN 80-969338-0-9, 227 s.
- MDVRR (2015): *Metodika na vypracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC*. Bratislava: Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, verzia 2.0, február 2015, 62 s.
- Operačné programy 2014-2020
- Partnerská dohoda 2014-2020
- PHSR Prešovského samosprávneho kraja 2014-2020
- Povodňová dokumentácia obce Zborov
- Program rozvoja vidieka 2014-2020
- Register pozemkových spoločností
- Register účtovných závierok
- MŽP SR (2018): *Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy*. Bratislava: Ministerstvo životného prostredia, aktualizácia 2018.
- MŽP SR (2019): *Zelenšie Slovensko. Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030*. Bratislava: Ministerstvo životného prostredia, 2019.
- MŽP SR (2021): *Program odpadového hospodárstva SR na roky 2021 – 2025*. Bratislava: Ministerstvo životného prostredia, 2021.
- Súvaha obce Zborov k 31.12.2021
- Štatistický úrad Slovenskej republiky
- Taubenböck, H. Ferstl, J. Dech, S. (2017): *Regions Set in Stone—Delimiting and Categorizing Regions in Europe by Settlement Patterns Derived from EO-Data*.
- Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu (2020): *Metodika tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja*. Bratislava: január 2020.
- Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
- Územný plán obce Zborov
- Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030
- Vstupná správa pre vypracovanie PHRSR Prešovského samosprávneho kraja na roky 2021-2030
- Výkaz ziskov a strát obce Zborov k 31.12.2021
- Weisová, D., Bernátová, M. (2012): *Strategické plánovanie samosprávy*. Žilina: Municipalia, 2012.
- Zákon č. 389/1990 Zb. o obecnom zriadení
- Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti
- Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy
- Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja
- ZMOS (2021): *Analýza odpadového hospodárstva*. Bratislava: 2021. Dostupné na internete: https://www.zmos.sk/download_file_f.php?id=1558323

Internetové zdroje:

census2011.statistics.sk
datacube.statistics.sk
datacube.statistics.sk/SODB/
<http://cp.atlas.sk>
<http://envirozataze.enviroportal.sk>
<http://uzemia.enviroportal.sk>
<https://gis.nlcsk.org/islhp/#lesnictvo>
statdat.statistics.sk
www.beiss.sk
www.cdb.sk
www.cvtisr.sk

www.hospodarenieobci.sk
www.ives.minv.sk/heraldreg
www.maps.google.com
www.minv.sk
www.orsr.sk
www.pamiatky.sk
www.registeruz.sk
www.scitanie.sk
www.statistics.sk
www.zborov.sk
www.zrsr.sk

Návrh

Zoznam analyzovaných východiskových koncepčných dokumentov a dát

Pri spracovaní Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Zborov na roky 2023-2030 boli analyzované a zohľadnené už existujúce programovacie a plánovacie dokumenty:

Tabuľka 38: Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov

Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov			
Názov dokumentu	Platnosť dokumentu	Úroveň dokumentu	Zdroj
Územný plán obce Zborov	priebežne	lokálna	Obecný úrad Zborov
Povodňová dokumentácia obce	priebežne	lokálna	Obecný úrad Zborov
PHSR Prešovského samosprávneho kraja 2014-2020	2014-2020	regionálna	http://po-kraj.sk
Vstupná správa k vypracovaniu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na roky 2021-2030	2021-2030	regionálna	http://po-kraj.sk
Územný plán veľkého územného celku Prešovského kraja	priebežne	regionálna	http://po-kraj.sk
Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030	do 2030	národná	www.mirri.gov.sk
Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001	od 2001	národná	www.mindop.sk
Stratégia rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030	do 2030	národná	www.minv.sk
Partnerská dohoda 2021-2027	2021-2027	národná	www.mirri.gov.sk
Operačný program Slovensko 2021-2027	2021-2027	národná	www.mirri.gov.sk
Agenda 2030	do 2030	nadnárodná	www.mirri.gov.sk

Zdroj: vlastné spracovanie

Okrem rôznych koncepčných dokumentov bolo pri spracovaní dokumentu použité aj veľké množstvo dát rôzneho charakteru. Ich prehľad zobrazuje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 39: Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát

Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát		
Oblasť dát/téma	Zdroj údajov	Webová stránka
Obyvateľstvo	Obec Zborov Štatistický úrad SR Databáza regionálnej štatistiky Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021	www.zborov.sk www.statistics.sk datacube.statistics.sk www.upsvar.sk www.scitanie.sk
Bývanie	Obec Zborov Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021	www.zborov.sk www.scitanie.sk
Hospodárstvo	Obec Zborov Štatistický úrad SR Databáza regionálnej štatistiky Obchodný register Živnostenský register	www.zborov.sk www.statistics.sk datacube.statistics.sk www.orsr.sk www.zrsr.sk
Školstvo a vzdelávanie	Obec Zborov Centrum vedecko-technických informácií	www.zborov.sk www.cvtisr.sk
Zdravotníctvo	Obec Zborov	www.zborov.sk
Sociálna sféra	Obec Zborov Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny	www.zborov.sk www.upsvar.sk

Zdroj: vlastné spracovanie

Nakladanie s komunálnym odpadom v rokoch 2017-2021

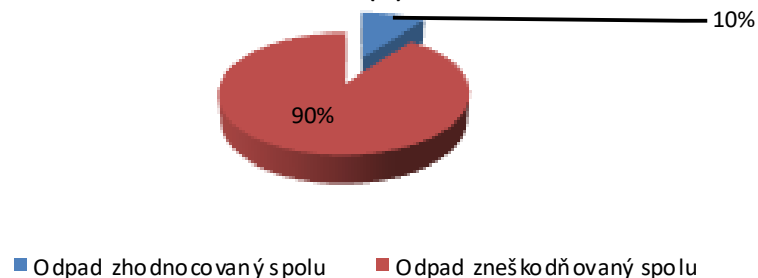
Za ostatných 5 rokov došlo v obci Zborov k nasledovnej produkcii komunálnych odpadov a k nasledovnému nakladaniu s ním:

Tabuľka 40: Druh, množstvo a spôsob nakladania s komunálnymi odpadmi v roku 2017

Por. č.	Kód odp.	Názov odpadu	Kateg. odp.	Odpad spolu (t)	Odpad zhodnocovaný (t)			Odpad zneškodňovaný (t)		
					Materiálovo	Energeticky	Inak	Spaľovaním	Skládkovaním	Inak
1	200301	Zmesový KO	O	253,39					253,39	
2	200307	Objemný odpad	O	63,92					63,92	
3	200101	Papier a lepenka	O	2,74	2,74					
4	200102	Sklo	O	15,30	15,30					
5	200123	Vyr. zar. obsah. chlórfluórované uhľovodíky	N	0,27	0,27					
6	200125	Jedlé oleje a tuky	O	0,02	0,02					
7	200126	Oleje a tuky iné ako uvedené v 200125	N	0,10	0,10					
8	200127	Farby, tlačiarenské farby, lepidlá ...	N	0,13					0,13	
9	200135	Vyr. elektr. a elektron. zariadenia iné ako ...	N	0,57	0,57					
10	200136	Vyr. elektr. a elektron. zariadenia ...	O	1,75	1,75					
11	200139	Plasty	O	6,55	6,55					
12	200140	Kovy	O	2,30	2,30					
13	200201	Biologicky rozložiteľný odpad	O	6,30	6,30					
14				0,00						
15				0,00						
16				0,00						
Spolu				353,34	35,90	0,00	0,00	0,00	317,44	0,00
Komunálne odpady v roku 2017 spolu				353,34	Odpad zhodnocovaný spolu		35,90	Odpad zneškodňovaný spolu		317,44

Podiel zhodnocovania/zneškodňovania kom. odpadu v roku 2017 (%)

Zhodnocovanie / zneškodňovanie odpadu (t)

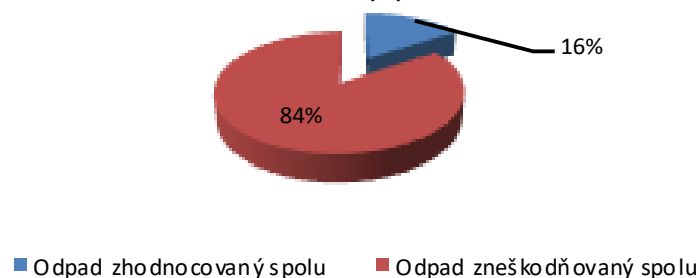
Zdroj: Zákon č. 79/2015 Z. z., Vyhláška č. 371/2015 Z. z., Ročný výkaz o komunálnom odpade z obce 2017, vlastné spracovanie

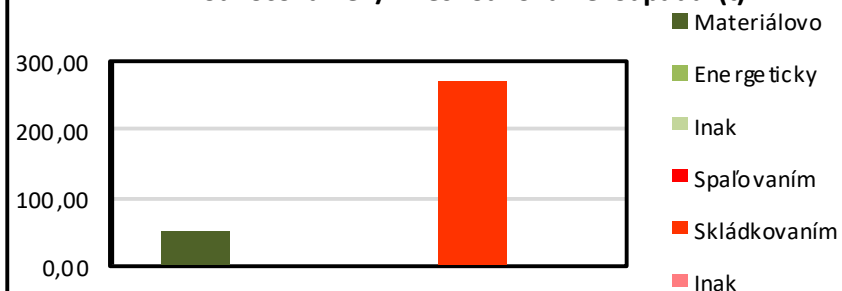
Tabuľka 41: Druh, množstvo a spôsob nakladania s komunálnymi odpadmi v roku 2018

Por. č.	Kód odp.	Názov odpadu	Kateg. odp.	Odpad spolu (t)	Odpad zhodnocovaný (t)			Odpad zneškodňovaný (t)		
					Materiálovo	Energeticky	Inak	Spaľovaním	Skládkovaním	Inak
1	200301	Zmesový KO	O	270,84					270,84	
2	200101	Papier a lepenka	O	3,12	3,12					
3	200102	Sklo	O	16,79	16,79					
4	200103	Kompozitné obaly	O	0,03	0,03					
5	200104	Obaly z kovu	O	0,12	0,12					
6	200123	Vyr. zar. obsah. chlórfluórované uhľovodíky	N	0,30	0,30					
7	200125	Jedlé oleje a tuky	O	0,05	0,05					
8	200126	Oleje a tuky iné ako uvedené v 200125	N	0,02	0,02					
9	200127	Farby, tlačiarenské farby, lepidlá ...	N	0,13					0,13	
10	200135	Vyr. elektr. a elektron. zariad. iné ako ...	N	0,40	0,40					
11	200136	Vyr. elektr. a elektron. zariad. ...	O	0,81	0,81					
12	200139	Plasty	O	7,35	7,35					
13	200201	Biologicky rozložiteľný odpad	O	21,00	21,00					
14				0,00						
15				0,00						
16				0,00						
Spolu				320,96	49,99	0,00	0,00	0,00	270,97	0,00
Komunálne odpady v roku 2018 spolu				320,96	Odpad zhodnocovaný spolu		49,99	Odpad zneškodňovaný spolu		270,97

Podiel zhodnocovania/zneškodňovania kom. odpadu v roku 2018 (%)

Zhodnocovanie / zneškodňovanie odpadu (t)

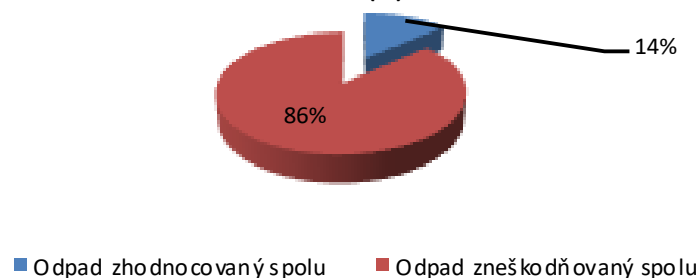
Zdroj: Zákon č. 79/2015 Z. z., Vyhláška č. 371/2015 Z. z., Ročný výkaz o komunálnom odpade z obce 2018, vlastné spracovanie

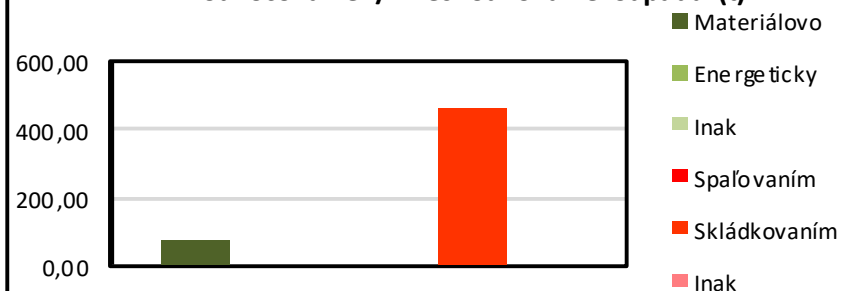
Tabuľka 42: Druh, množstvo a spôsob nakladania s komunálnymi odpadmi v roku 2019

Por. č.	Kód odp.	Názov odpadu	Kateg. odp.	Odpad spolu (t)	Odpad zhodnocovaný (t)			Odpad zneškodňovaný (t)		
					Materiálovo	Energeticky	Inak	Spaľovaním	Skládkovaním	Inak
1	200301	Zmesový KO	O	357,87					357,87	
2	200307	Objemný odpad	O	104,80					104,80	
3	200101	Papier a lepenka	O	3,38	3,38					
4	200102	Sklo	O	17,15	17,15					
5	200103	Kompozitné obaly	O	0,24	0,24					
6	200104	Obaly z kovu	O	1,34	1,34					
7	200105	Obaly obsah. zvyšky nebezp. látok ...	N	0,07					0,07	
8	200123	Vyr. zar. obsah. chlórfluórované uhľovodíky	N	0,40	0,40					
9	200125	Jedlé oleje a tuky	O	0,08	0,08					
10	200126	Oleje a tuky iné ako uvedené v 200125	N	0,06	0,06					
11	200127	Farby, tlačiarenské farby, lepidlá ...	N	0,26					0,26	
12	200135	Vyr. elektr. a elektron. zariad. iné ako ...	N	0,45	0,45					
13	200136	Vyr. elektr. a elektron. zariad. ...	O	0,15	0,15					
14	200139	Plasty	O	13,40	13,40					
15		20014005-Železo a oceľ	O	5,21	5,21					
16	200201	Biologicky rozložiteľný odpad	O	30,50	30,50					
Spolu				535,36	72,36	0,00	0,00	0,00	463,00	0,00
Komunálne odpady v roku 2019 spolu				535,36	Odpad zhodnocovaný spolu		72,36	Odpad zneškodňovaný spolu		463,00

Podiel zhodnocovania/zneškodňovania kom. odpadu v roku 2019 (%)

Zhodnocovanie / zneškodňovanie odpadu (t)

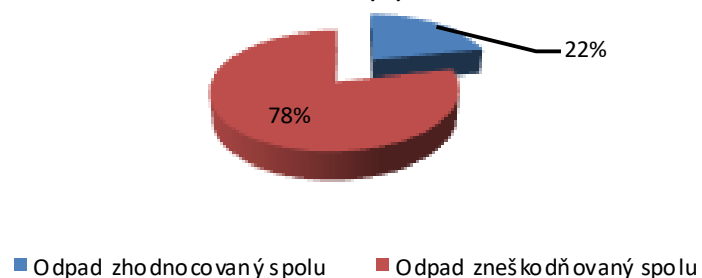
Zdroj: Zákon č. 79/2015 Z. z., Vyhláška č. 371/2015 Z. z., Ročný výkaz o komunálnom odpade z obce 2019, vlastné spracovanie

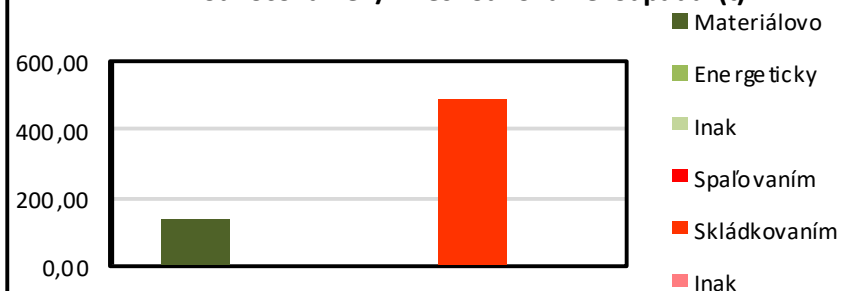
Tabuľka 43: Druh, množstvo a spôsob nakladania s komunálnymi odpadmi v roku 2020

Por. č.	Kód odp.	Názov odpadu	Kateg. odp.	Odpad spolu (t)	Odpad zhodnocovaný (t)			Odpad zneškodňovaný (t)		
					Materiálovo	Energeticky	Inak	Spaľovaním	Skládkovaním	Inak
1	200301	Zmesový KO	O	439,27					439,27	
2	200307	Objemný odpad	O	50,07					50,07	
3	200101	Papier a lepenka	O	14,76	14,76					
4	200102	Sklo	O	18,11	18,11					
5	200103	Kompozitné obaly	O	0,32	0,32					
6	200104	Obaly z kovu	O	2,62	2,62					
7	200105	Obaly obsah. zvyšky nebezp. látok ...	N	0,06					0,06	
8	200121	Žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť	N	0,01	0,01					
9	200125	Jedlé oleje a tuky	O	0,09	0,09					
10	200126	Oleje a tuky iné ako uvedené v 200125	N	0,14	0,14					
11	200127	Farby, tlačiarenské farby, lepidlá ...	N	0,10					0,10	
12	200136	Vyr. elektr. a elektron. zariad. ...	O	1,75	1,75					
13	200139	Plasty	O	15,68	15,68					
14	200201	Biologicky rozložiteľný odpad	O	82,00	82,00					
15				0,00						
16				0,00						
Spolu				624,98	135,48	0,00	0,00	0,00	489,50	0,00
Komunálne odpady v roku 2020 spolu				624,98	Odpad zhodnocovaný spolu		135,48	Odpad zneškodňovaný spolu		489,50

Podiel zhodnocovania/zneškodňovania kom. odpadu v roku 2020 (%)

Zhodnocovanie / zneškodňovanie odpadu (t)

Zdroj: Zákon č. 79/2015 Z. z., Vyhláška č. 371/2015 Z. z., Ročný výkaz o komunálnom odpade z obce 2020, vlastné spracovanie

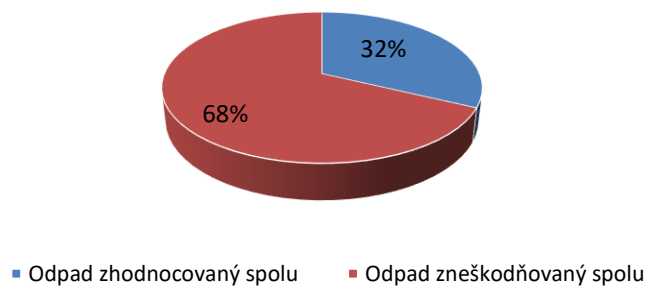

Tabuľka 44: Druh, množstvo a spôsob nakladania s komunálnymi odpadmi v roku 2021

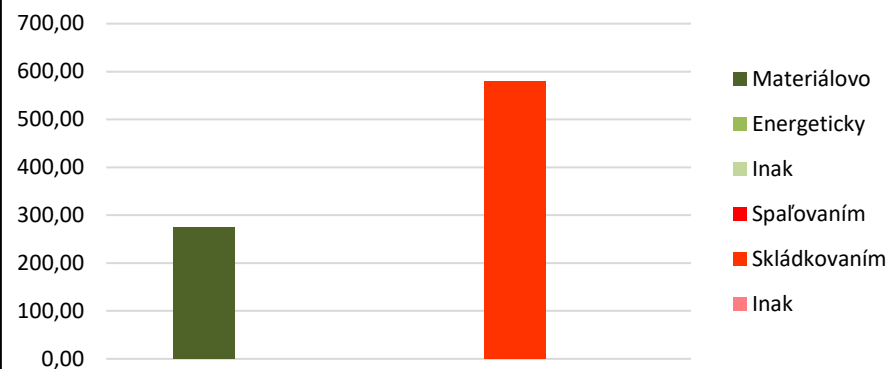
Por. č.	Kód odp.	Názov odpadu	Kateg. odp.	Odpad spolu (t)	Odpad zhodnocovaný (t)			Odpad zneškodňovaný (t)		
					Materiálovo	Energeticky	Inak	Spaľovaním	Skládkovaním	Inak
1	200301	Zmesový KO	O	544,96					544,96	
2	200307	Objemný odpad	O	34,70					34,70	
3	200101	Papier a lepenka	O	12,14	12,14					
4	200102	Sklo	O	25,00	25,00					
5	200103	Kompozitné obaly	O	0,18	0,18					
6	200104	Obaly z kovu	O	0,10	0,10					
7	200105	Obaly obsah. zvyšky nebezp. látok ...	N	0,02					0,02	
8	200121	Žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť	N	0,02	0,02					
9	200123	Vyr. zar. obsah. chlórfluórované uhľovodíky	N	0,98	0,98					
10	200126	Oleje a tuky iné ako uvedené v 200125	N	0,05	0,05					
11	200127	Farby, tlačiarenské farby, lepidlá ...	N	0,42					0,42	
12	200133	Batérie a akumulátory	N	1,42	1,42					
13	200134	Batérie a akumulátory iné ako...	O	0,01	0,01					
14	200135	Vyr. elektr. a elektron. zariadenia. iné ako ...	N	0,73	0,73					
15	200136	Vyr. elektr. a elektron. zariadenia. ...	O	1,98	1,98					
16	200139	Plasty	O	22,82	22,82					
17	200140	Kovy	O	8,11	8,11					
18	20014001	Meď, bronz, mosadz	O	2,66	2,66					
19	20014002	Hliník	O	3,75	3,75					
20	20014005	Železo a oceľ	O	194,43	194,43					
21				0,00						
Spolu				854,48	274,38	0,00	0,00	0,00	580,10	0,00
Komunálne odpady v roku 2021 spolu				854,48	Odpad zhodnocovaný spolu		274,38	Odpad zneškodňovaný spolu		580,10

Podiel zhodnocovania/zneškodňovania kom. odpadu v roku 2021 (%)

Zhodnocovanie / zneškodňovanie odpadu (t)

Zdroj: Zákon č. 79/2015 Z. z., Vyhláška č. 371/2015 Z. z., Ročný výkaz o komunálnom odpade z obce 2021, vlastné spracovanie

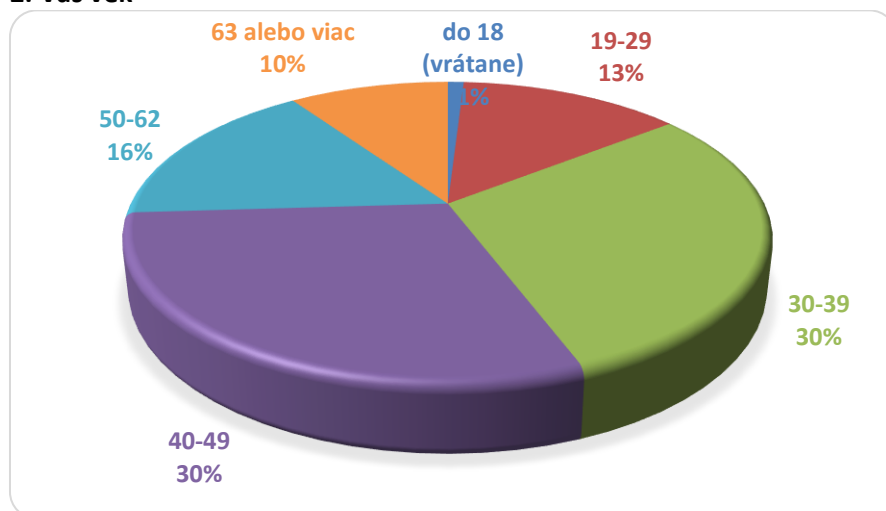

Dotazník pre verejnosť – odpovede z dotazníkového prieskumu

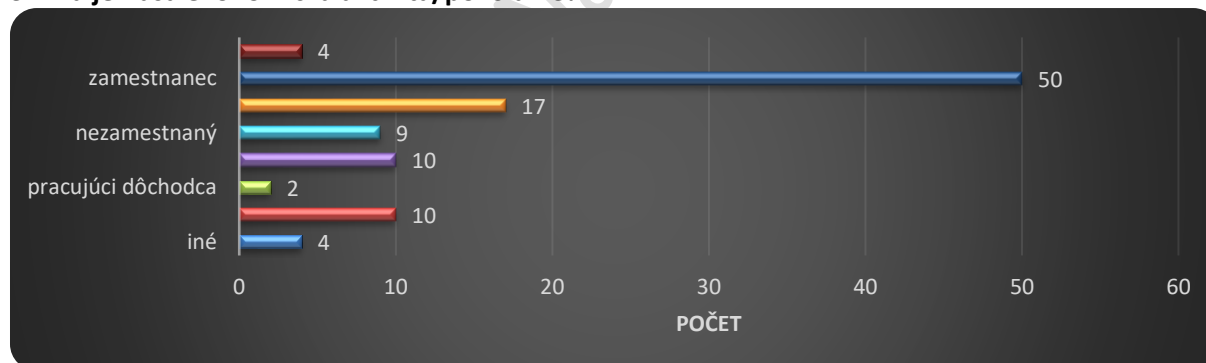
1. Pohlavie

Žena: 63, muž: 41

2. Váš vek

3. Aká je Vaša ekonomická aktivita/povolanie?

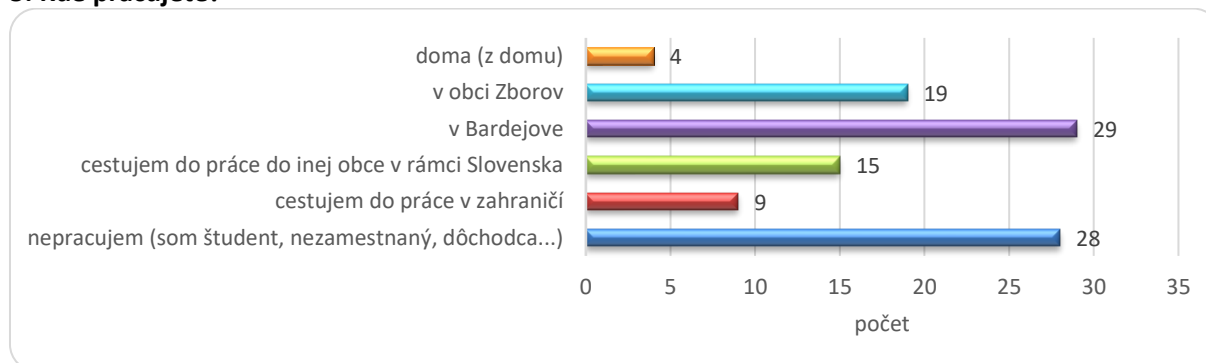

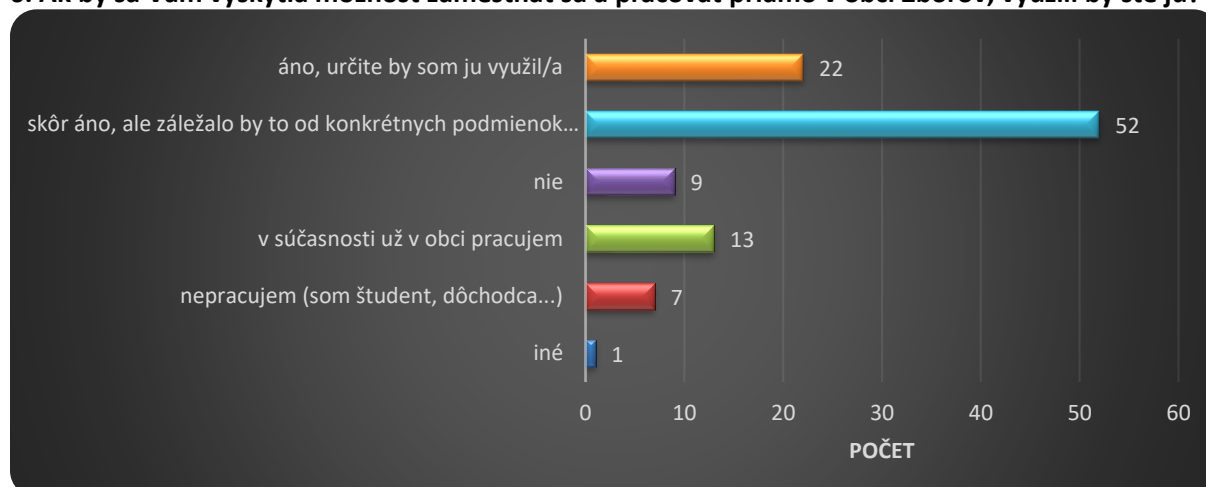
4. Aké je Vaše najvyššie ukončené vzdelanie?

5. Kde pracujete?

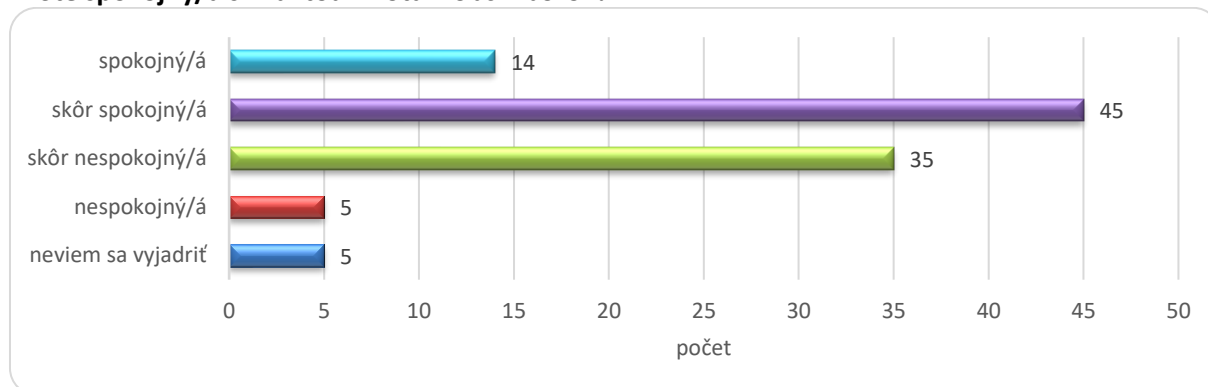

6. Ak by sa Vám vyskytla možnosť zamestnať sa a pracovať priamo v obci Zborov, využili by ste ju?

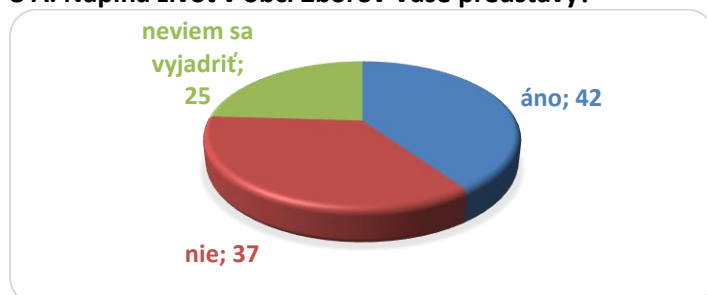

7. Ste spokojný/á s kvalitou života v obci Zborov?

8 A. Napĺňa život v obci Zborov Vaše predstavy?

8 B. Ak nenapĺňa - prečo?

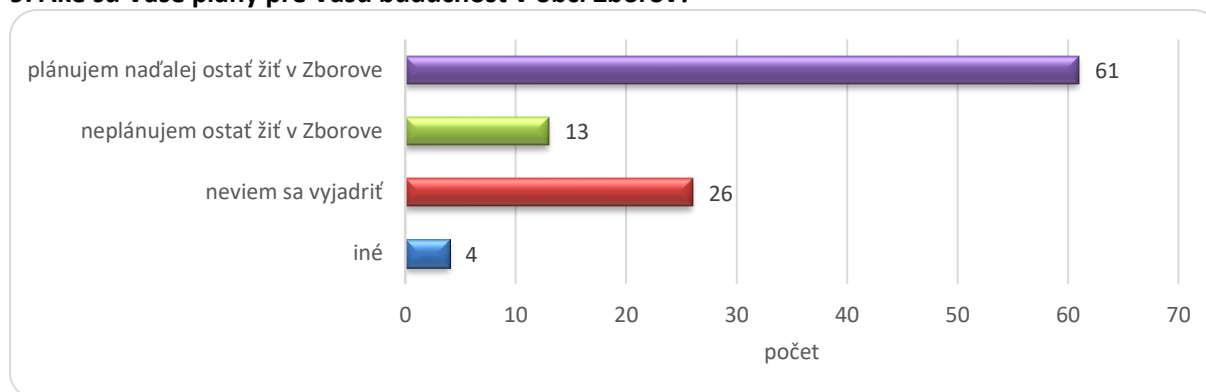
- preto, lebo kvôli Mrk sa tu nedá nič podniknúť ani plánovať
- Sú oblasti, ktoré možno výrazne zlepšiť - napr. kosenie verejných priestranstiev, úprava verejných plôch (vrátane parkov), maľba zábradlí a zvodidiel v obci, zber odpadkov, v zime odpratávanie snehu a pod.
- Nič sa tu nedeje, kultúra žiadna a keď len vážna hudba
- Hlučné noci. Spev niektorých občanov. Stretka mládeže pod mostom pred kostolom...
- No predsa pre početné rómske etnikum
- Chýba tu detské ihrisko pre nerómske deti, v zime klzisko, kde je nejaká akcia vidno len Rómov
- Hlavne cesta Zakutie auta tu chodia veľmi rýchlo...a ešte auta z družstva dačo nenormalne tu chodia deti do škôlky a školy...a oni strašne rýchlo chodia...neni to správne majú mať inu cestu ...tu prechádzajú den čo den ...mi tu nemôžeme žiť normálne nikoho to netrápi máme tu domy chodíme po veľmi nebezpečnej ulici...a este nejaký kôš by sa tu zišiel na odpady...deti hádžu papiere na zem...na Podhradie maju aj na Stebničku tak prečo tu ne
- Chýba tu priestor, kde by sa deti mohli hrať, nejaký park, preliezky, stroje na cvičenie. Nemajú sa chlapci kde hrať, myslím tým futbal, a iné loptové hry. V zime by bolo dobré urobiť klzisko. Na takú veľkú dedinu, tu nie je nič pre deti a rodiny.
- Malo aktivít a hlavne niet kam vyjsť ...oproti takým Raslavice máme málo v obci možnosť si sadnúť ..
- lebo
- Žiadny podnik -kaviaren/bar na nejakej udržateľnej úrovni, ideálne spojené s detským ihriskom, keďže deti tu nemajú žiadne miesto kde by sa s nimi dalo ísť prejsť, zahrať.
- kvôli Rómom
- Je tu veľa cigánov, všetko zdevastované, neupravené. Úbohý kultúrny život.... Atd
- Veľmi veľmi malo športového vyžitia a hlavne nie je kde ísť sadnúť a kľudne si posedieť
- V Zborove sa žije dobre, ale ako všade, je čo zlepšovať. Obyčajne ide o maličkosti, ktoré však vedia urobiť veľký rozdiel. Napríklad sú rezervy v čistote okolo chodníkov, nákupného centra, cesta ku škole, verejné priestranstvá. Ak nestačia doterajšie aktivity, aby obec vyzerala na prvý

pohľad čisto, je potrebné zvýšiť frekvenciu zberania pohodených odpadkov. To isté platí o pokosení trávy, údržby lavičiek, autobusových zastávok a pod.

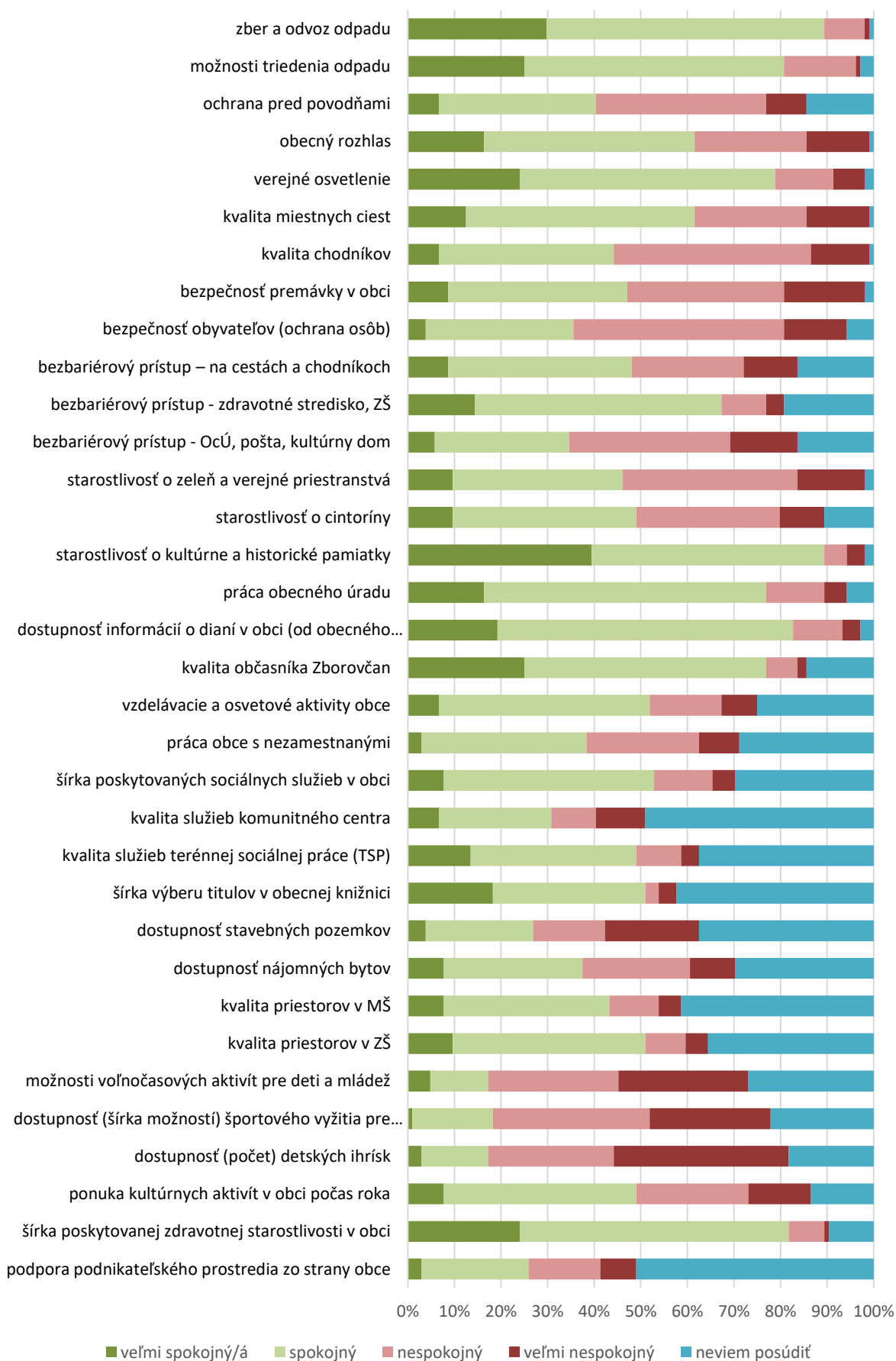
- mohlo by to byť lepšie
- starosta neplní naše požiadavky
- Lebo starostovia spravili z našej vatrisko
- Nemáme tu detské ihriska, ale všetci vieme, že by tu žiadne ani nevydržalo. Možno tak pred policajnou stanicou.
- mizerna starostlivosť o občanov v dchodkovom veku
- Mála pozornosť pre mladých rozvíjajúcich ľudí (študentov).... neochota ich zamestnať
- Neprispôsobiví občania
- Najväčšia dedina okresu a jedno ihrisko pre deti tu nie je aby sa ľudia aj deti stretávali.
- Neuveriteľne ma vytáča neustále hlásenie rozhlasu, niekedy 4x denne!!!! a tie pesničky čo sa hrajú predtým, je to totálna katastrofa.. mali by ste si uvedomiť, že v obci žijú aj mladí ľudia, nie len 70+ a ľudia, ktorí nemajú v oblúbe ľudové piesne 4x do dňa, dokonca ak hrá tá istá, že človeku ide potrať uši. Myslím si, že by bolo veľmi jednoduché a hlavne príjemné, keby sa hlási maximálne! 2x do dňa; ak príde nejaký predajca ráno, nech o tom vedia ľudia a ak je niečo výnimočné, čo je treba oznámiť ľuďom poobede, keď prídu domov z práce, ale nie hlásenia typu pani Bukovská sa nudí, nemá sa s kým porozprávať, tak si ide trochu porozprávať do rozhlasu z dlhej chvíle. Je to naozaj otravné a je X ľudí, ktorí to tvrdia, ale zjavne sa Vám to boja povedať, lebo sa to stále opakuje. A ešte k tej melódii, určite by sa našlo niečo menej otravné a príjemnejšie na počúvanie pred hlásením, nie najprv tri minúty strašnej pesničky a tak 10 minútový monológ, zas 3 minúty pesničky a dookola.. nejaká obyčajná zvučka, ktorá občanov upozorní, že sa ide niečo hlásiť.
- Takmer všetka pozornosť sa venuje kultúre (kaštieľ, hrad, kultúrne podujatia v kostole, sochy a pod.). Nulová pozornosť na detské ihriská, cyklo chodníky, lokálne športoviská pre dané časti obce a podobné voľnočasové aktivity, ďalej nulové opatrenia proti "cestným pirátom" a rušiteľom nočného kludu.
- žiadne športové vyžitie pre jednotlivca (futbalové ihrisko nerátam)
- Nie sú zabezpečené mnohé potreby pre život v obci , najmä seniorov a hendikepovaných obyvateľov
- Pre neprispôsobivých jedincov nemá obec svetlu budúcnosť
- Otázka rómov...
- Obec ma veľa nedostatkov čo sa týka rómskej problematiky.
- Chyba detske ihriko -miesto pre mamičky a deti (chyba sociálizácia detom aj matkam) . A chybaju lavičky po zborove -nie je si okrem parku pred uradom kde sadat .
- Istí ľudia v Zborove narúšajú kvalitu života v tejto dedine, nie však všetci ale väčšina.
- Stupňujúce sa problémy s rómskym obyvateľstvom.

9. Aké sú Vaše plány pre Vašu budúcnosť v obci Zborov?

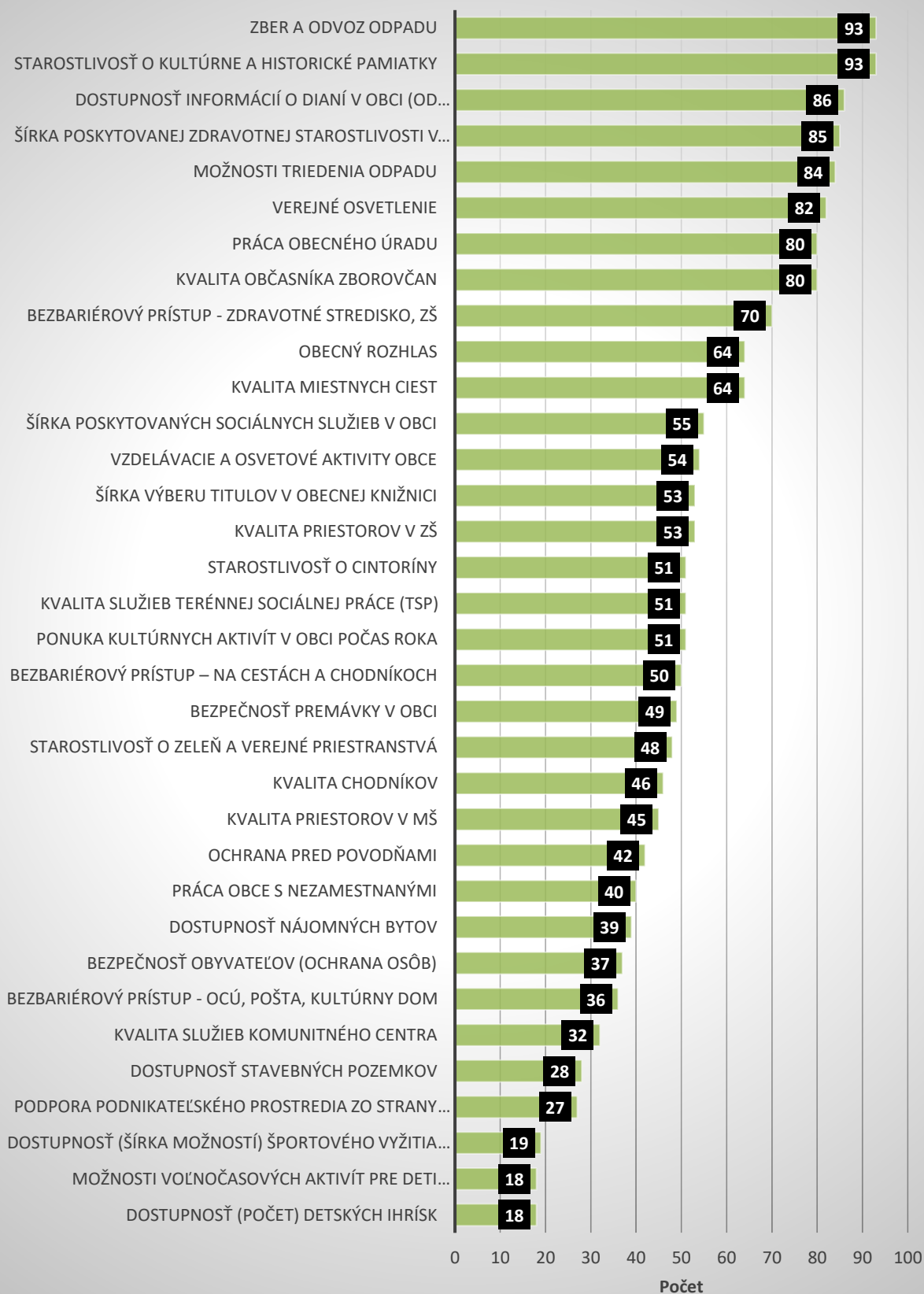

10. Uvedte, prosím, Vašu spokojnosť s nasledujúcimi oblastami.

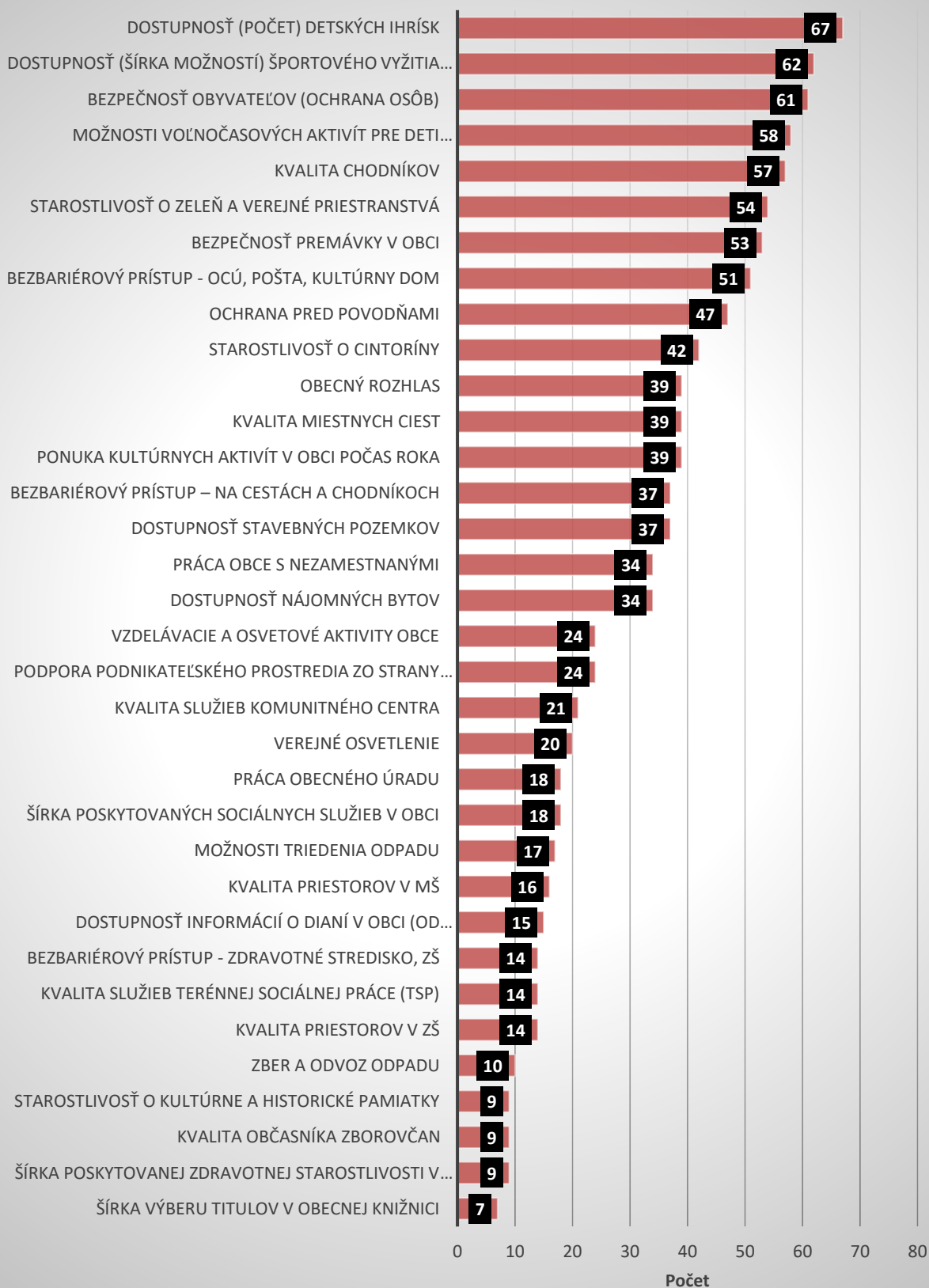

Najvyššia spokojnosť

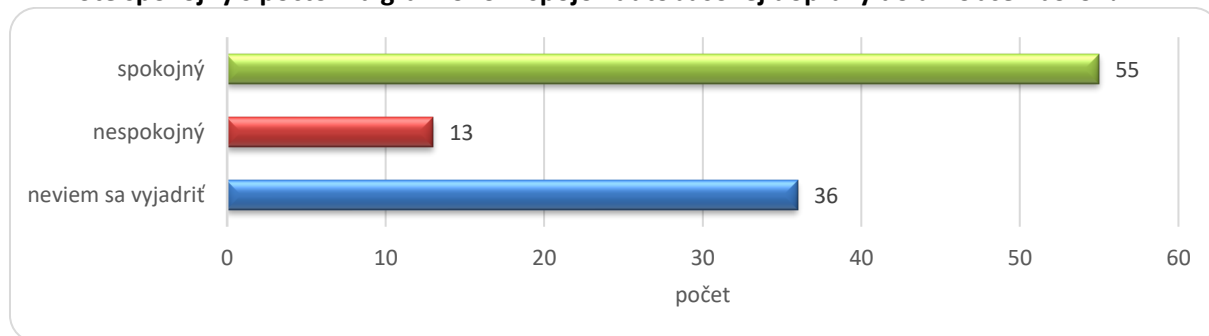

Najvyššia nespokojnosť

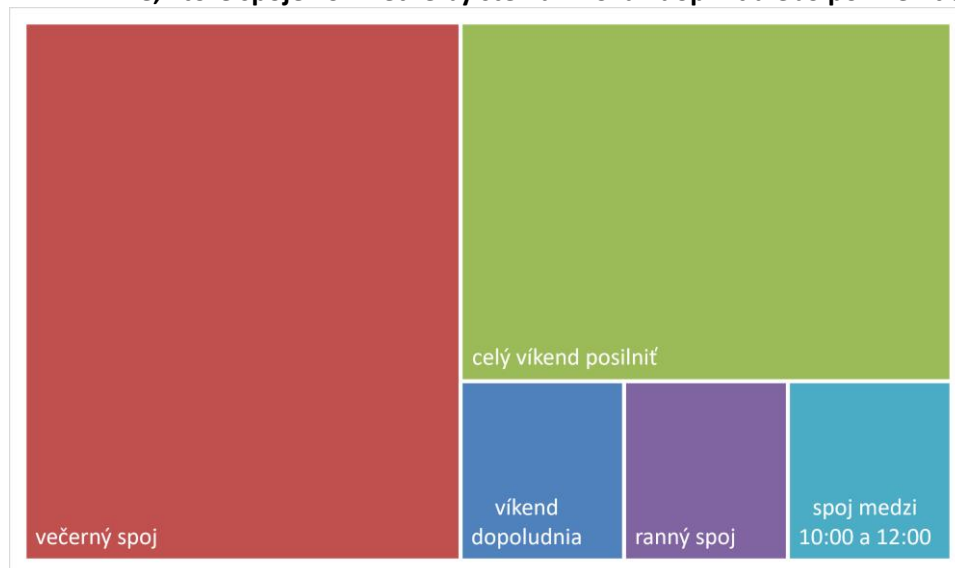

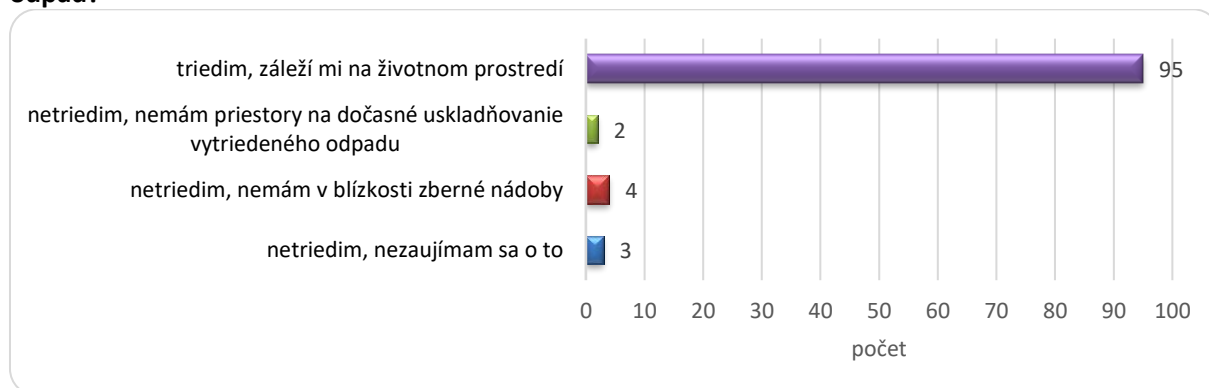
11 A. Ste spokojný s počtom a grafikonom spojov autobusovej dopravy do a z obce Zborov?

11 B. Ak nie, ktoré spoje konkrétne by ste navrhovali doplniť alebo pozmeniť a ako?

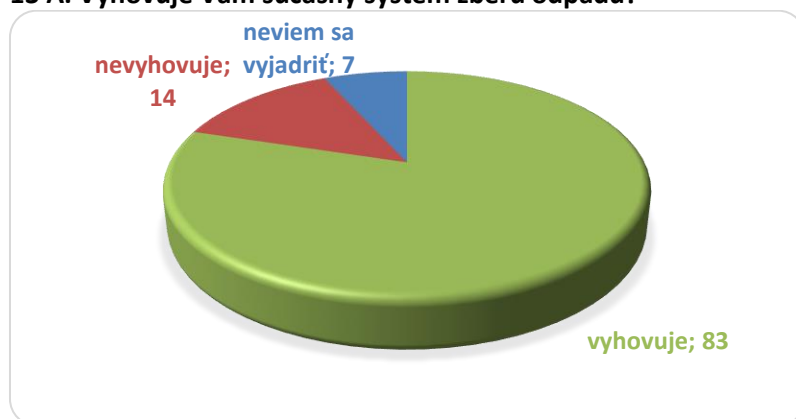

12. Čím viac občan odpad triedi, tým nižšie sú náklady obce na odpadové hospodárstvo. Triedite odpad?

13 A. Vyhovuje Vám súčasný systém zberu odpadu?

13 B. Ak ste označili, že systém zberu Vám nevyhovuje - prečo nevyhovuje?

potreba zmeny zberu elektroodpadu - rozoberie sa a skončí v prírode	4
potreba zberného dvora	2
nezbiera sa bioodpad	1
treba častejší zber plastov	1
chýba možnosť zberu kuchynského odpadu a textilu	1
lepšie by bolo zbierať do kontajnerov ako do vriec	1
plasty sú pri zlom počasí rozfúkané po cestách	1
máme začipované nádoby, ale platí sa stále rovnako. Na čo sa to robilo?	1
je potrebný častejší zber plastov, skla a papiera	1

14 A. Súhlasili by ste so zavedením motivačného systému zberu zmesového odpadu a poplatkov za odpad (tzv. „pláť za to, čo vyhodíš“)?

14 B. Ak ste označili "nie" - aké sú Vaše dôvody?

- Už teraz je v obci s odpadom problém. Po zavedení množstevných poplatkov za odpad by sa výrazne zvýšil počet divokých skládok a situácia by sa ešte viac zhoršila.
- Veľa miesta zaberu plienky ináč by bolo málo odpadu.
- Nie to už je veľa
- lebo cigani chodia a poprehadzujú všetky odpadky a nechcem platiť za susedov odpad
- nezdá sa mi to ako dobrý typ motivácie
- Nevieť presne, čo sa myslí predošlou otázkou. Ak by obec v rámci triedeného odpadu zberala úplne všetko, čo podľa zákona má zbierať (a nerobí to), tak prosím, plaťme len za to, čo vyhodíme. Ale ak polovica obce kašle na akékoľvek triedenie, odpadky vyhadzuje kade-tade po prírode, okolo potokov a tí poctiví, ktorí triediť chceme, nemáme k dispozícii všetky možnosti zberu triedeného odpadu, tak potom by to bolo nespravodlivé.

- Ľudia by plnili smetné nádoby a kontajnery iných obyvateľov obce, teda tie, ktoré im nepatria a zároveň by v oveľa väčšej miere vznikali čierne skládky - takéto skúsenosti zo správania obyvateľov majú v iných obciach, kde takýto systém zaviedli.
- Jednoznačne nesúhlasím z dôvodu, že veľká časť obyvateľstva by za účelom zníženia poplatkov za odpad radšej odpad likvidovala nezákonným spôsobom - vyhadzovanie v prírode, pálenie, čierne skládky. Tento návrh je kontraproduktívny, pretože je riziko, že nezlepší triedenie, ale skôr zhorší zber. Kto chce triediť už triedi teraz.
- Chýbajú mi bližšie informácie o tejto aktivite, znie to veľmi prvooplánovo.
- Aj keď som uviedla možnosť áno, mám obavy z prípadných špekulancií - čiernych skládok u niektorých obyvateľov, aby za odpad platili čo najmenej.
- Riziko vzniku čiernych skládok.
- Vznik čiernych skládok a vyhadzovanie odpadu v okolí potokov.

15 A. Myslíte si, že je obec Zborov dostatočne chránená pred povodňami?

15 B. Ak nie - aké riešenie(a) by mohlo(i) pomôcť?

- protipovodňový systém vybudovaný z externých zdrojov
- Vykúpenie a odstránenie budov nad benešmi, odkrytie, prípadne rozšírenie kanála, vybudovanie zberného kanála pod Hurkou
- Pravidelné udržiavanie tokov. Vacsínou sú zarastené kríkmi a nánosmi štrku pri prudkých dažďoch.
- Vytvorenie kaskád na tokoch
- Toky riek sú zarastené...
- Regulácia a vyčistenie korýt potokov
- možno zväčšenie priekop
- Remizky a medze nad Pasternikom
- Čistenie a regulácia potokov. Sú zarastené a vyzerajú strašne hlavne na ulici krátky rad
- neviem, možno keby sa nezasypávali odpadové rúry
- Stebníček je v katastrofálnom stave.
- Úprava koryta.
- stopnúť nadmerné rúbanie lesov (aj nelegálne zo strany tmavších spoluobčanov) v okolí obce, intenzívne vysádzať vyrúbané plochy rôznymi drevinami, spevňovať svahy, na lesných potôčkoch robiť záchytné hrádzky a meandre, pravidelne kontrolovať a čistiť kanály, vodné toky a spády.
- Regeneratívne hospodárstvo pôdy (zlepšenie absorpcie vody poľnohospodárskou pôdou,) remizky na poliach, meandre potokov.
- Dlhodobé a systémové opatrenia. Nie bargovať keď už je neskoro po povodni. Ale celkovo starostlivosť o potok ako taky (chýbajú napr spád ako boli niekedy voda nešla tak rýchlo ako teraz
- Upraviť kanál na "Pasterniku" tak, aby tam obyvateľov stále nevytápalo
- Zmluva so spravcom tokov so zabezpečením riešenia čistoty koryta, brehov. vyrezu drevín obcov a následnej refundácie nákladov,

- Budovaním odvodňovacieho systému a rekonštrukciou a čistením niektorých priekop, ako aj čistením a výrubom miestnych tokov.
- Konečne asi po 10rokoch odbagrovat zosuv pôdy v potoku pri ihrisku, vyčistiť potok od náletových drevín a kríkov, upraviť koryto. Aj keď je to v správe povodia Bodrogu v prípade záplavy bude zasiahnutá obec Zborov a nie nejaký Bodrog. Povodie sa stará akurát o Kamenec, bez menný potok konečne vyčistila obec a stebníček je prenechaný prírode a bezohľadným ľuďom aby na ňom ukázali svoju silu
- Nevyrézavať porasty na poliach a v malých suchých potokoch, ktoré po daždi zberajú vodu z polí a nárazovo sa vylievajú. Ak orať, tak po vrvstevnici. Rovnako zasadiť trávnaté plochy na poliach ale po vrvstevnici.
- prehĺbiť potoky, urobiť spády
- regulácia potokov
- Oprava a čistenie kanálov na povrchovú vodu.

16. Existujú v obci verejné priestory, ktoré sa Vám kvôli celkovému zanedbaniu nepáčia (napr. poškodený povrch, nevhodné farby, zanedbaná zeleň a pod.)? Ak áno, ktoré?

Početnosť odpovedí	Odpovede
14	chodník okolo Stebníčka k ZŠ, okolie Stebníčka
7	odpadky na zemi (okolo chodníkov, cestou z Makosu, na ul. Krátky rad, v potokoch a na iných miestach v obci)
6	chodníky a asfalt na cintoríne
6	zeleň okolo zdravot. strediska
5	parkovisko a prístup na hrad - (zväčšiť parkovisko, všade naokolo neporiadok, tráva sa nekosí, v kríkoch je "WC", umiestniť tabuľu ohľadom ďalších zborovských pamiatok, kôš na odpadky)
4	čierne stavby v osade
4	park pri zastávke
4	kultúrny dom a jeho okolie (budova zastaraná, zeleň a park okolo)
4	prostredie a stará budova na Mlynskej pri bytovkách (láka deti)
3	autobusové zastávky
3	nájomné byty na Zákutí - poškodený povrch a zlé farby
2	okolie ciest na Podhradí
2	budova CBA (zanedbaná, špinavá)
2	častejšie kosiť trávu (aj na Zákutí)
2	cesta na Zákutí
2	futbalový štadión
2	staré, skoro rozpadnuté domy na ul. Osloboditeľov
1	pamätník 1. SV na Podhradí
1	osprejované dopravné značky
1	obecná budova oproti záhradkárstvu
1	lávka a chodník pri záhradkárstve
1	fasáda domu služieb
1	cesty v areáli školy
1	farby na OcÚ, zdrav. stredisku a kom. centre
1	obnoviť sochu Jána Nepomuckého
1	výraznejšie natrieť mosty
1	miestne cesty
1	zničený nový tartan na školskom ihrisku

Početnosť odpovedí	Odpovede
1	zanedbané okolie potoka na Hlavnej ulici
1	diera na ceste pri OcÚ
1	chodník v parku na Lesnej ulici - vypadnuté kamene
1	opraviť lávku na Stebníčku, kde je vstup na vlastné nebezpečenstvo
1	stĺp na lepenie plagátov na Hlavnej ulici - stratil význam, odstrániť
1	zastávka a lávka na Podhradí
1	cesta z BJ do Smilna
1	most na Bardejovskej ulici
1	zanedbaná budova mäsiarstva
5	lávka pri CBA je poškodená, má veľké diery (nebezpečné najmä pre deti)
1	dom smútku

17. Existujú v obci nejaké miesta, na ktorých sa necítite bezpečne (napr. tmavé, neosvetlené miesta, hra s deťmi blízko cesty, poškodená lávka, zgrupovanie a nevhodné správanie určitých osôb a pod.)? Ak áno, kde presne?

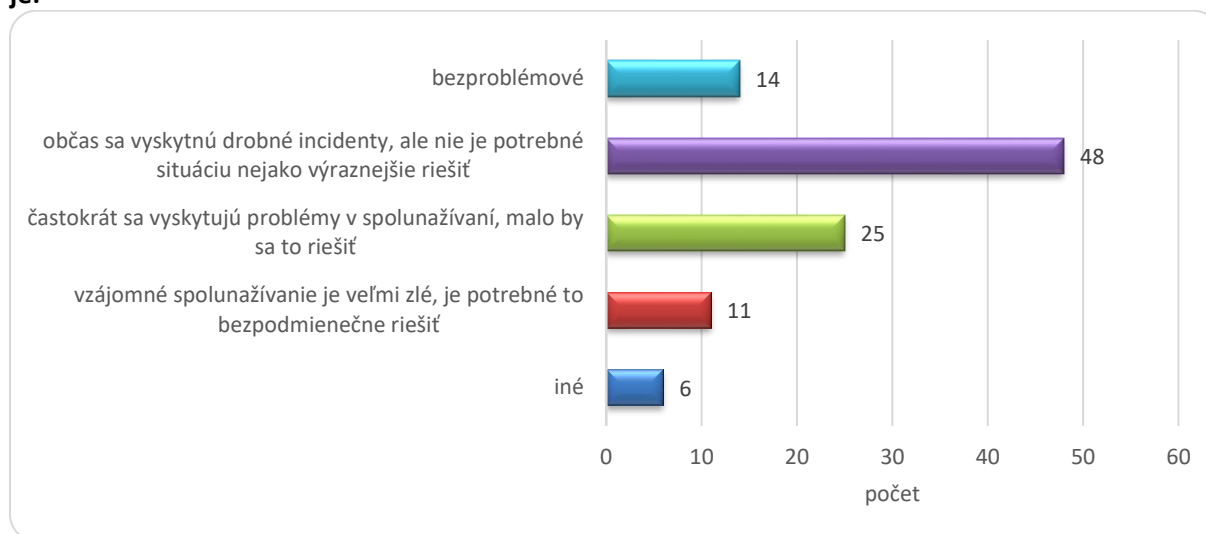

Iné:

- venčenie psov po obci, keď majitelia neupracú po svojom psovi
- neosvetlená zadná ulica na Podhradí
- na ul. Mlynská pri bytovkách neuprataný pozemok jedného pána
- ul. Školská (ráno počas šk. roka veľmi úzka ulica, veľa áut a detí, nie je tam chodník - posunúť plot školského pozemku a vybudovať tam chodník; urobiť jednosmerku cez šk. areál - vstup ul. školská, výstup okolo novej budovy MŠ)

18 A. Ako vnímate vzájomné spolunažívanie medzi Rómami a nerómskym obyvateľstvom? Podľa Vás je:

Iné:

- kradnú v obchodoch, na verejnosti sú hluční, v škole absolútne nezvládnutelní a nerešpektujú autoritu
- Je otázka času, kedy sa stane Zborov "cigánska dedina" už kompletne, spolu so zložením obecného úradu a jasnou prevahou "menšiny". Preto tu nik nemá záujem ostať a budovať si rodinu
- Mal by sa nastoliť rešpekt z oboch strán. Rómovia by mali rešpektovať zákony o ochrane prírody a neznečisťovať hlavne potok a nevytvárať odpad po dedine. A z nerómskej strany by mala byť tolerancia voči rómskej menšine a to z hľadiska rečového aj kultúrneho
- nie všetci, ale väčšina znižuje o dosť kvalitu života v tejto dedine

18 B. Ak ste odpovedali, že situácia by sa mala riešiť (resp. treba ju bezpodmienečne riešiť) – čo konkrétne je podľa Vás problematické? Aké riešenie navrhujete?

Problémy:

Početnosť odpovedí	Odpovede
11	správanie Rómov (hluk na uliciach, nedodržiavanie nočného pokoja, vyhadzovanie odpadkov, špina na verejných priestranstvách, ničenie verejných zariadení, pokrikovanie po okoloidúcich, kradnutie úrody)
4	čierne stavby, výstavba bez povolení, výstavba smerom do kopca
3	túlavé psy
1	najmä mládež, ktorá je úplne bez rešpektu a strachu z trestu
1	znečisťovanie vodných tokov

Navrhované riešenia:

Početnosť odpovedí	Odpovede
6	zriadiť stále oddelenie PZ v obci
3	sprísiť dozor rómskych hliadok
2	prísnejšie tresty pre porušovateľov poriadku, znečisťovateľov prostredia odpadkami a pod.

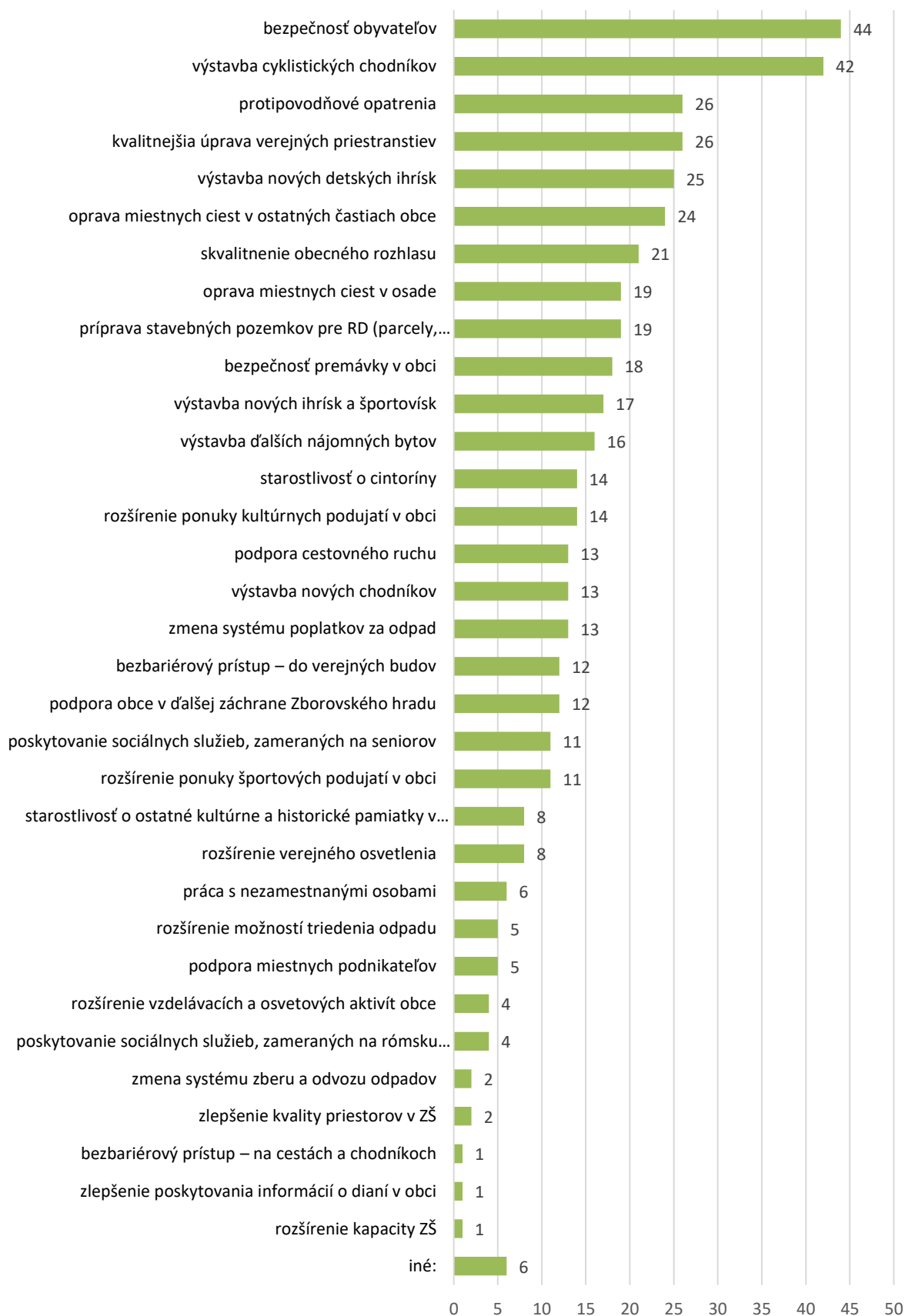

- 2 kamerový systém
- 1 zákaz voľného pohybu psov
- 1 odchyt voľne pobežujúcich psov
- 1 dôsledné nahlasovanie a vyriešenie incidentov
- 1 vzdelávacie programy, stretnutia s občanmi

Návrh

19. Ktorú oblasť by podľa Vás mala obec v najbližších rokoch riešiť prioritne?

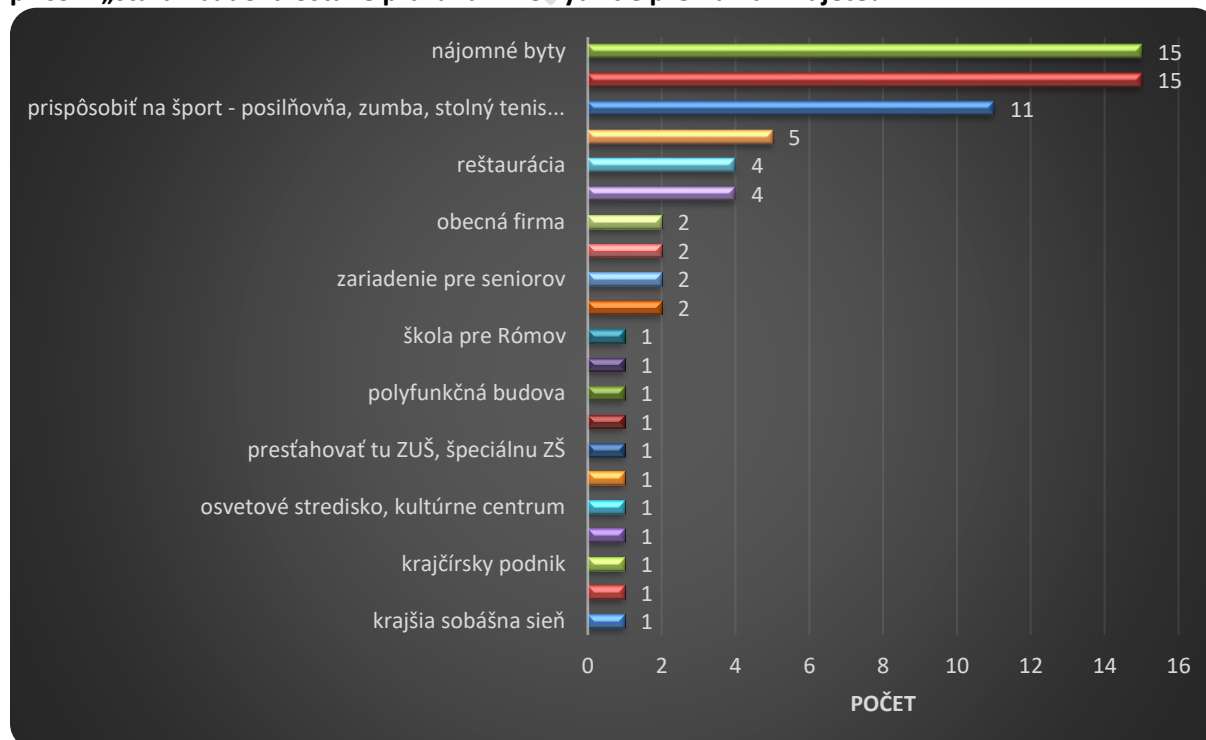
Iné:

- Obecné kompostovisko
- gastro
- verejné osvetlenie zavádzať s princípom ochrany prírody čo teraz chýba - teplá biela farba led , znižovanie svetelného smogu atď., čistota prostredia, odstraňovanie čiernych skládok, čistenie riek od odpadu, prevencia znečisťovania
- Obmedzenie používania obecného rozhlasu a budovanie cyklotrás. Nie je možné, že sa nikam nedá ísť bicyklovať, korčuľovať
- Zlepšenie prostredia a spoločenského vyžitia pre mlade rodiny s deťmi. Riešenie hlasnej hudby

20. V obci sa nachádza areál bývalých colných skladov. Aké využitie pre tento areál navrhujete?

21. V obci dôjde na jeseň 2022 k presťahovaniu materskej školy do novej budovy v školskom areáli, pričom „stará“ budova ostane prázdna. Aké využitie pre ňu navrhujete?

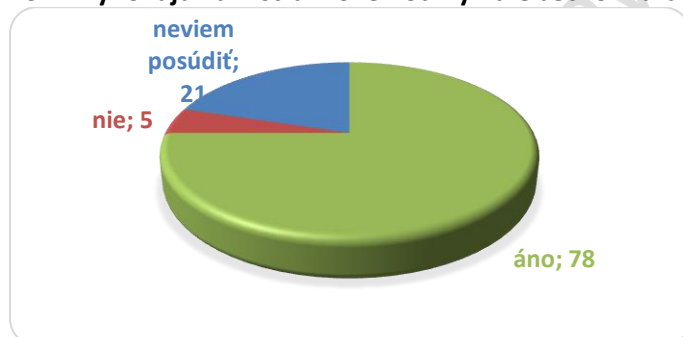
22 A. Z hľadiska využitia inej budovy (ako vyššie spomenuté), priestoru, miesta, pozemkov v obci - viete o priestore/budove v obci, ktoré sú nevyužívané, resp. sú využívané zle?

22 B. Ak ste odpovedali áno, ktorý priestor/budovu máte na mysli a prečo?

Početnosť odpovedí	Odpovede
3	bývalá prevádzka "Poľovník"
2	budova pri židovskom cintoríne
1	bývalý colný úrad - prerobiť na byty
1	v zmysle uznesenia OZ - výkup pozemkov pri ČOV a výstavba spoplatneného parkoviska
1	kolikáreň na ihrisku
1	obec nech odkúpi rodinné domy, ktoré chátrajú

23 A. Vyhovujú vám stránkové hodiny na Obecnom úrade Zborov?

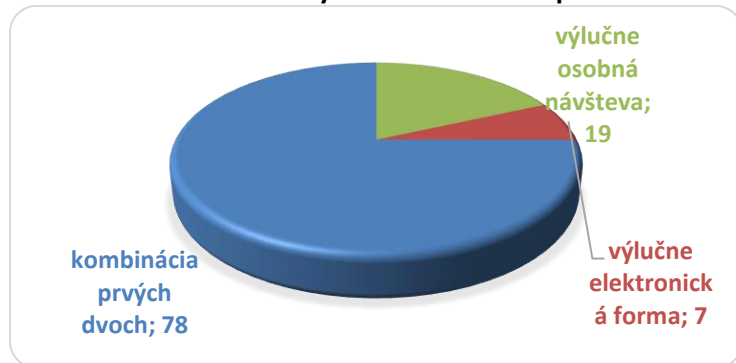

23 B. Ak nie - v ktorý deň a ako ich navrhujete zmeniť?

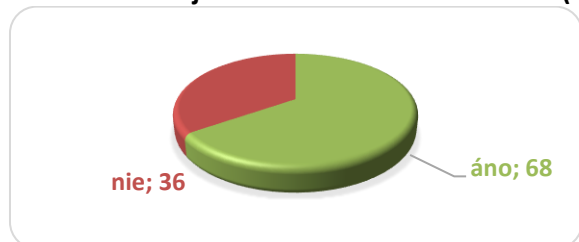
- Aspoň jeden deň v týždni dlhší pracovný čas aby aj ľudia ktorí sú zamestnaní a chodia do práce do 16-17, mali čas ísť vybaviť keď niečo potrebujú...
- utorok by mali byť stránkové dni do 16h
- Aspoň jeden deň aby boli nie od rána ale napr. Od 12:30 - 18:00

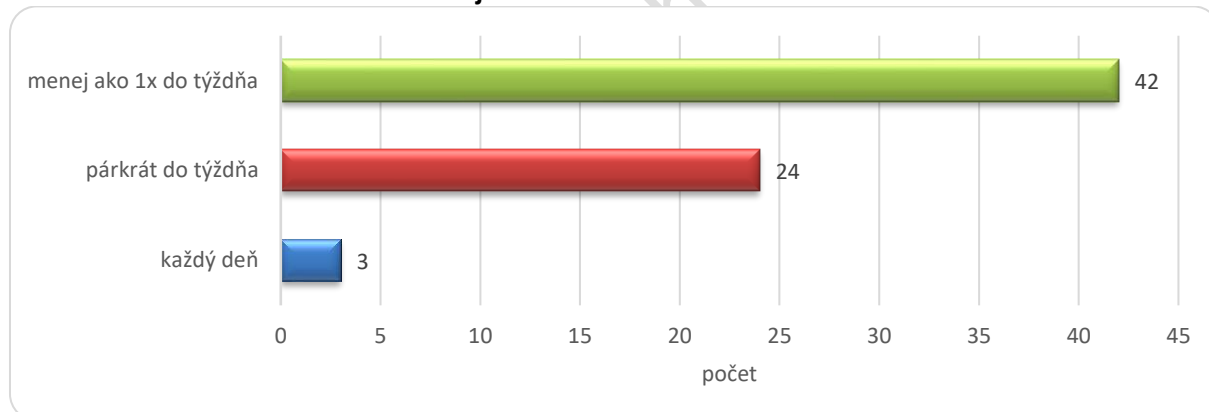
24. Akú formu kontaktu by ste v budúcnosti uprednostnili v komunikácii s Obecným úradom Zborov?

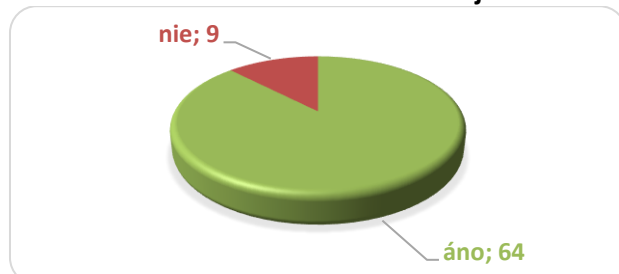
25 A. Navštevujete internetovú stránku obce (www.zborov.sk)?

25 B. Ak internetovú stránku navštevujete - ako často?

25 C. Ak internetovú stránku navštevujete – sú informácie na nej pre Vás postačujúce?

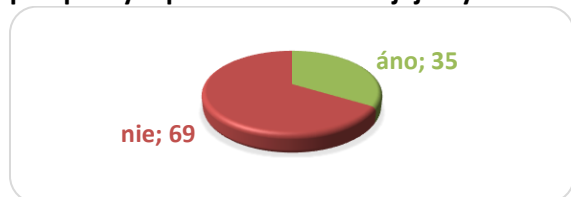

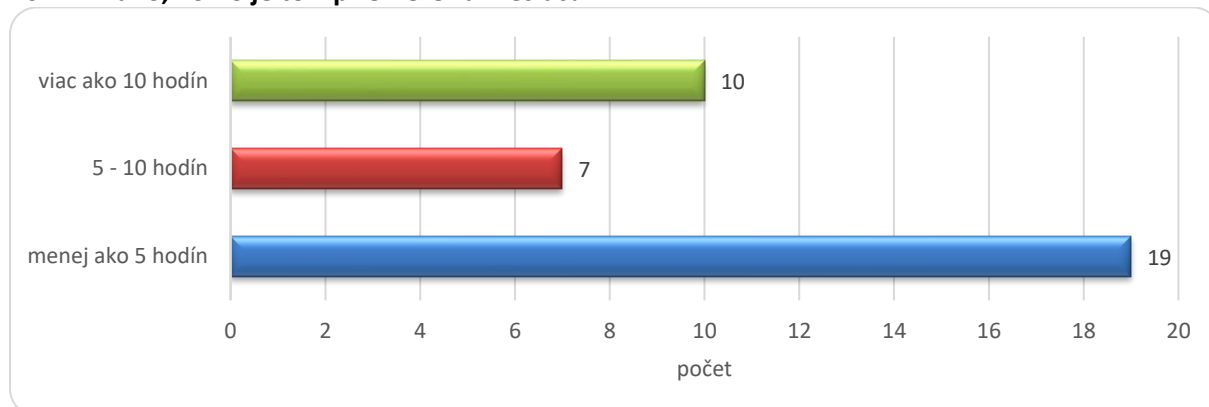
25 D. Ak informácie nie sú postačujúce - prečo? Čo navrhujete doplniť?

Početnosť odpovedí	Odpovede
2	Informácie sú dostatočné, ale stránka je neprehľadná, ťažko sa tam hľadajú informácie
1	častejšie aktualizovať
1	informácie sú nedostatočné a nepresné
1	zapájanie občanov do správy obce
1	využívanie finančných prostriedkov
1	informácie o narodených, zomrelých, sobášoch a pod.

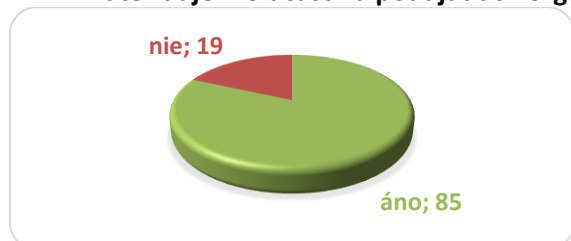
26 A. Venujete aspoň časť svojho voľného času zapojeniu sa do verejného života v obci – aktivitám prospešným pre obec Zborov a jej obyvateľov?

26 B. Ak áno, koľko je to v priemere za mesiac?

27 A. Máte záujem o účasť na podujatiach organizovaných obcou?

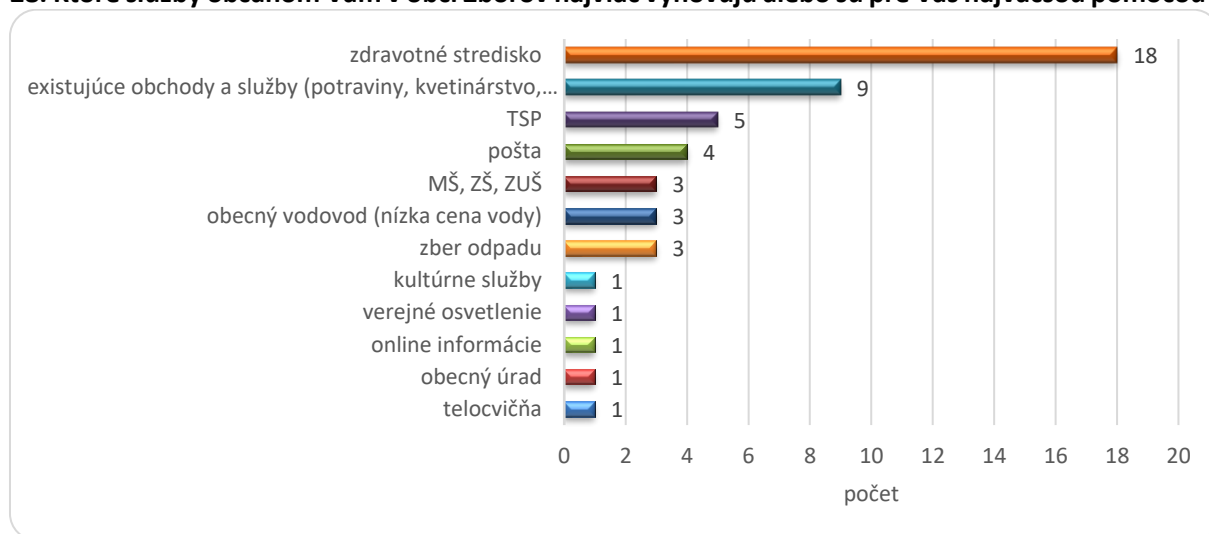

27 B. Ak nie - prečo?

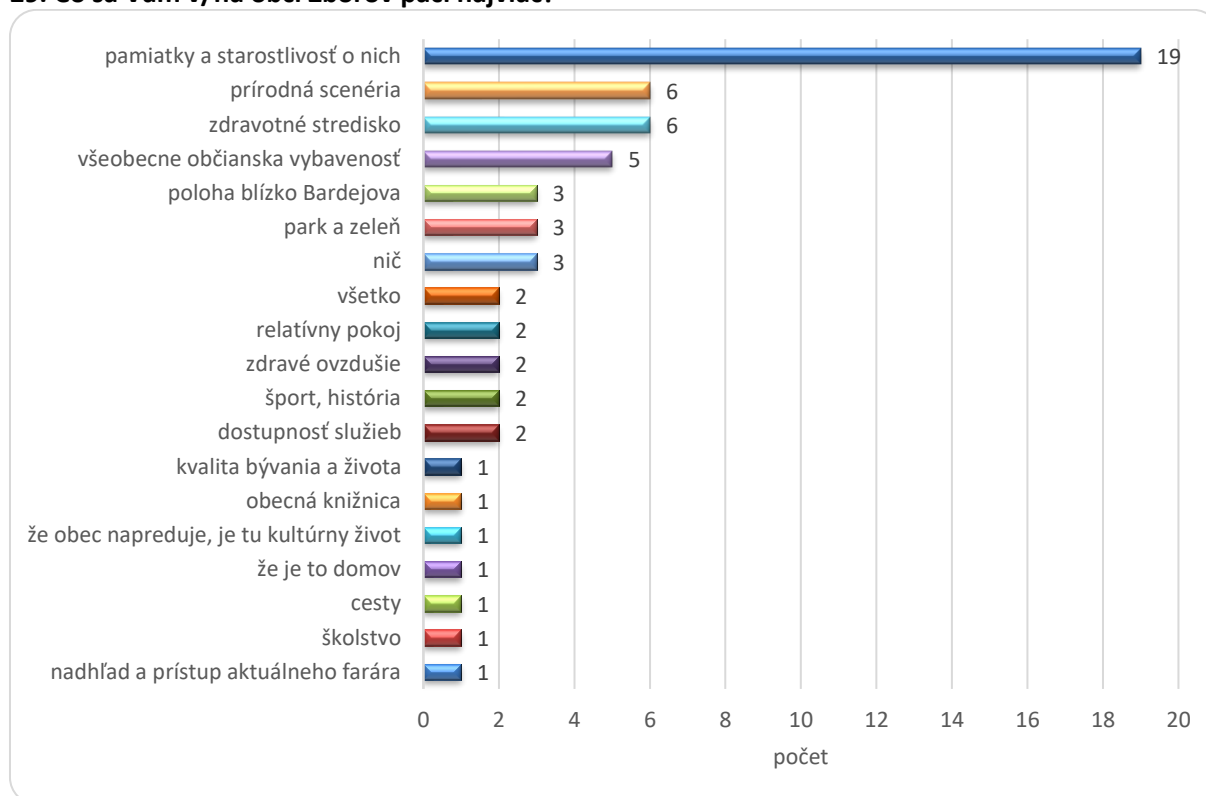
Početnosť odpovedí	Odpovede
3	sú pre mňa nezaujímavé
2	nedostatok času
2	väčšinou sa zdržiavam v zahraničí/mimo obce
1	lebo všade sú Rómovia a všetko zaberú
1	nezapájam sa organizačne, ale občas dobrovoľne pozbieram odpadky okolo chodníka / cesty / potoka
1	nie som takýto typ
1	strata času
1	podujatia sú len pre dôchodcov

28. Ktoré služby občanom Vám v obci Zborov najviac vyhovujú alebo sú pre Vás najväčšou pomocou?

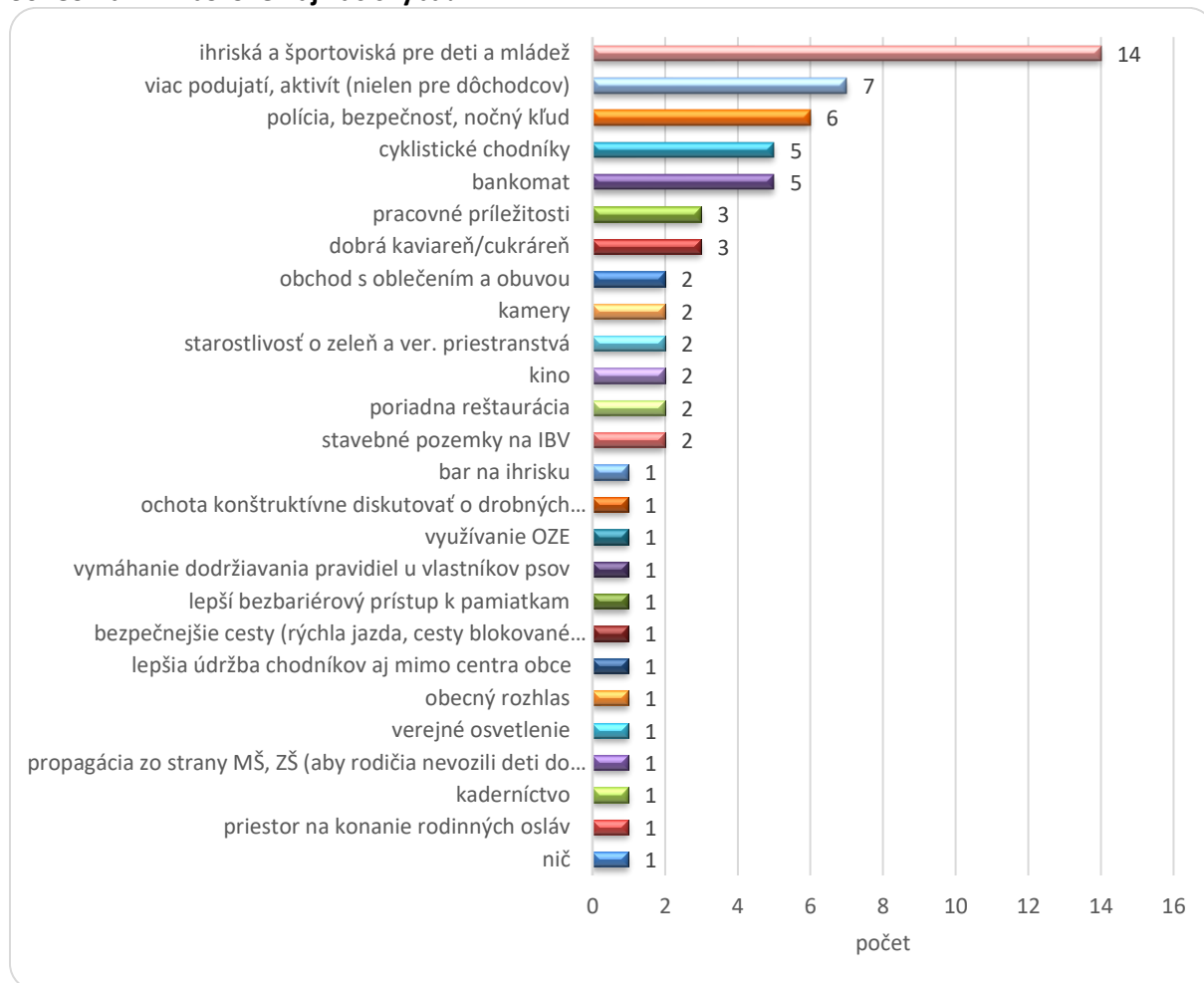

29. Čo sa Vám v/na obci Zborov páči najviac?

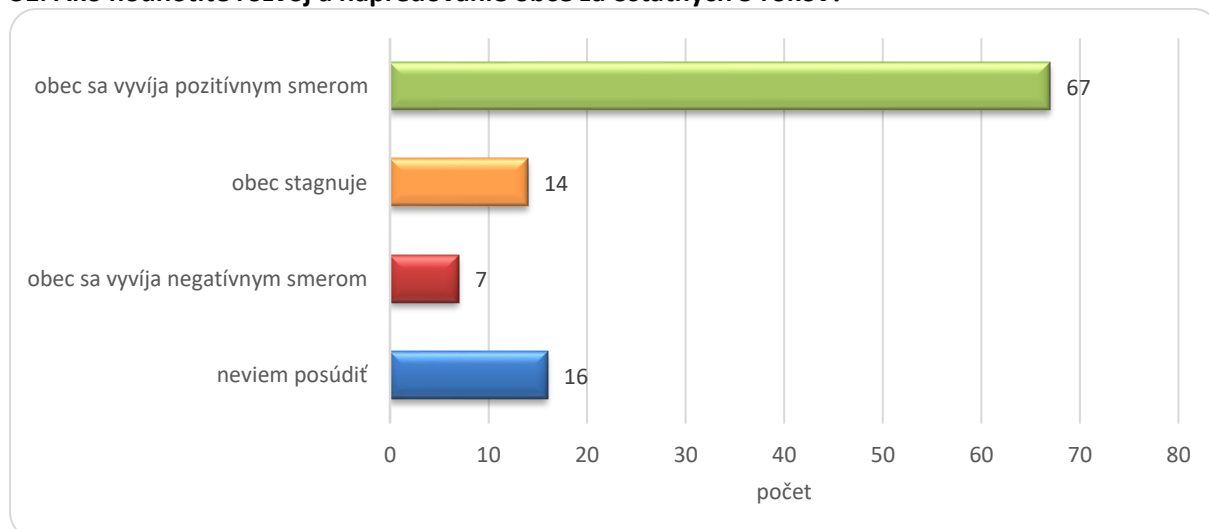

30. Čo Vám v Zborove najviac chýba?

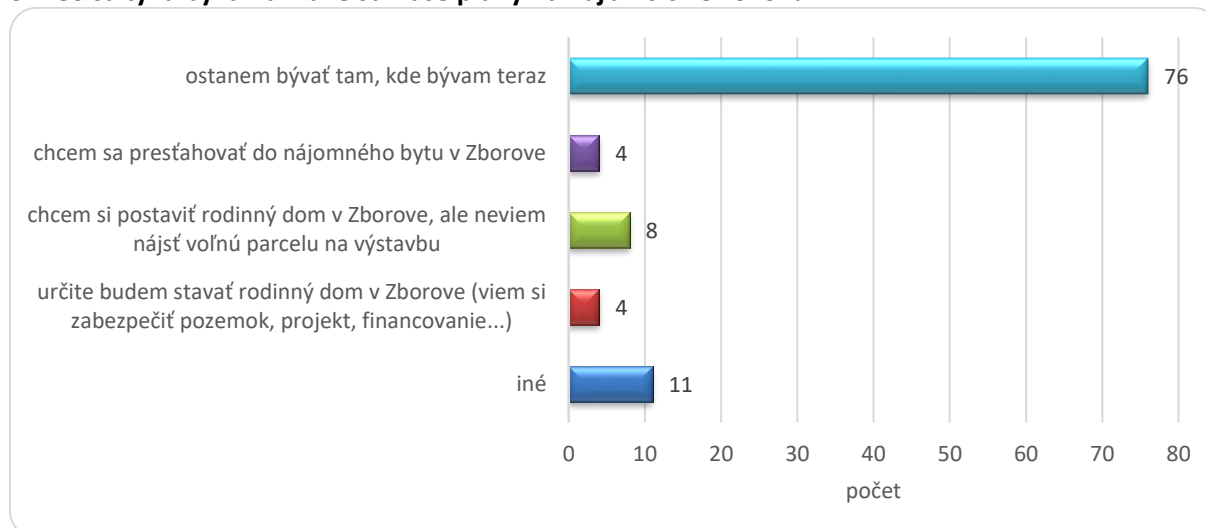

31. Ako hodnotíte rozvoj a napredovanie obce za ostatných 5 rokov?

32. Čo sa týka bývania – aké sú Vaše plány na najbližších 5 rokov?

Iné:

- odísť z obce
- stavať RD v inej obci
- neviem

33. Voľný priestor na Vaše vyjadrenie.

- Viac dohľadu v priestoroch, kde sa stretávajú deti rómske a nerómske (priestor okolo záhradkárstva a časť ulice Krátky rád), dochádza tam k potýčkam deti a ráno deti z osady sprevádzajú psi až ku škole. Tieto psi ohrozujú deti, ktoré idú do školy.
- Riešiť čističku, nakoľko niekedy svojim zápachom obťažuje obyvateľov, ktorí bývajú v jej blízkosti.
- viac zainteresovať občanov obce do prijímaných rozhodnutí - napr. formou aplikácie RESCO, internetových ankiet, participatívneho rozpočtu a pod.
- Možno v zime doplniť viac vianočnej výzdoby, ozdobiť stromy, tak ako to je v iných oveľa menších dedinách.
- V obci chýbajú športové ihriská pre mladých
- Oprava budovy vedľa kultúrneho domu na cukráreň a vytvoriť tam aj priestor pre menšie deti na detské hry a zábavu aby mamičky na materskej mali kde ísť
- Ja som už napísala všetko dúfam že si to niekto aj prečíta
- Obec by mala organizovať každý mesiac nejakú súťaž či už sa to týka domácej gastronómie alebo súťaže o najväčšie vypestovane plodiny z našej obce a pod. Každá rodina má určité recepty s ktorým by sa chcela pochváliť na obecnej súťaži.
- Vyriešiť problém s čističkou odpadových vôd, zápach, ktorý je na dennom poriadku a vracanie sa odpadu počas silného dažďa
- V každom prípade obec zborov je super. Starosta z celým tímom to robia super. Problém napr pre mňa sú len Rómovia. Je ich veľa, robia bordel, kričia, nerešpektujú iných, nerešpektujú starších atd atd. Vedť to viete.
- Viac viac kultúrnych podujatí a rozvoja turizmu !!
- Riešiť situáciu so psičkármi - je ich už väčšie množstvo a zanechávajú po sebe na okolitých pozemkoch (nie len na obecných, ale aj súkromných) exkrementy.
- zamestnať sa v obci, to je to čo potrebujem
- Mohol by sa starosta obce viac venovať a pomáhať tým, čo chcú inak žiť ako normálni ľudia. Ktorý si chcú postaviť dom a nemajú na to. Mal by im dať úver nech si postavia dom a úver by

platili každý mesiac. Alebo kúpiť im stavebný materiál nech si postavia sami a platili by za ten stavebný materiál. Mal by dať pozemky nech si stavajú domy aby žili kus kultúrnejšie.

- Žiadam si detské ihrisko pre deti kde by sa mohli hrať, plaváreň či aktivity pre ženy a deti.
- Z obce sa stala vďaka obrovskej podpore starostu jedno veľké vatrisko.
- Viac vzdelávať romsku mládež, aby sa začlenovali do spoločnosti, chceli pracovať a nežili zo sociálnych dávok.
- zrýchliť vybavovanie nového mosta z Kratkého radku na osadu z dôsledku obslužnosti a priechodnosti ulice Zakutie a nepoužívať výhovorky prečo sa to nedá a koľko to bude stáť
- obec má veľký potenciál na bývanie len žiaľ, nikto nechce mať za suseda Romských obyv.
- Obec by mala prioritne riešiť poriadok v obci v nočných hodinách a s tým zabezpečenie nočného kluku (Predovšetkým hlasná hudba a hluk z osady, okolie obecného úradu a parku atď...) Poriadok s túlavými psami, a prevencia čiernych skládok.
- Dať ľuďom vedieť, keď sa bude kosiť na cintoríne, aby si to tam vedeli ísť upratať, častokrát tam ostane dosť neporiadok. Organizovať brigády na čistenie okolia potoka, aspoň v jari a v jeseni. Robiť viac vecí pre mladých (detské ihriská, športoviská)
- Nedostatočná operatívna starostlivosť o cesty a chodníky v zimnom období./ Vyhadzovanie zvyšku jedla a pokosenej travy z dvorov na brehy a do potokov, znečisťovanie verejných a súkromných priestorov psíčkarmi - venčenie/ okolo ciest a dvorov/
- V prvom rade je to rozšírenie ČOV a riešenie zápachu z kanálov. Skvalitniť dopravné značenie na jednotlivých uliciach a z hľadiska bezpečnosti umiestniť v rizikových úsekoch zníženie rýchlosti na 40km/h.
- Celkovo za posledné 4 roky ide rozvoj obce dopredu, veľa sa toho spravilo, verím že to tak bude aj naďalej..
- Keby som mala všetko písať, tak tých pár riadkov je tu málo potrebovala by som tri strany.
- viac času venovať majorite
- Zvolení zástupcovia/riadiaci zamestnanci obecného úradu by mali pravidelne raz do mesiaca prejsť všetky ulice a na mieste si spisovať, čo je potrebné urobiť. A potom to, samozrejme, kontrolovať. V obci je dostatočne veľký počet zamestnancov obecného úradu a rôznych "projektárov, VPP pracovníkov a pod.", akurát to asi nie sú vždy vhodní ľudia na danú pozíciu. Buď nestačia na výkon/kontrolu práce alebo sú leniví. Nemyslím všetkých, sú aj takí, ktorí sa snažia, pred tými klobúk dole. Na obci však vidno, že nejde o súkromnú firmu, ale nejaké všeobecné "verejné záujmy/peniaze/blahy", lebo potom sa veci nedomáhajú, aj keď sú nejaké dobré plány na začiatku, nejaká sa to všetko zastaví, skomplikuje, "nedá sa", "bude neskôr" a nakoniec z toho nič nie je. A čomu sa čudujem, ide volebný rok, každý starosta sa obvyčajne snaží čo najviac pred ľuďmi "predviesť", organizujú sa kultúrne akcie, venuje sa deťom, seniorom, robia sa propagačné PR aktivity a v Zborove akoby sa nič špeciálne ani nedialo (tráva pol leta nepokosená, odpadky v stabilnom množstve okolo ciest/chodníkov, zrušené Sladké drienko). Priestor pred kultúrnym domom, kde je akoby "pódium" sa na nič nevyužíva, žiadne vystúpenia je to absolútne nevyužitá. Pochádzam z oveľa menšej obce (800 obyvateľov), kde sa počas letnej sezóny každé dva týždne na podobnom pódiu v parku striedajú miestne folklórne skupiny z okolitých dedín, malé bábkové divadlo z blízkeho okresného mesta, organizuje sa Beh obcou, Súťaž vo varení gulášu, stavanie mája,...a nie sú to vysoko rozpočtové akcie, veď ide o malú obec. Funguje obecná cukráreň, existuje múzeum obce, za ihriskom je vysadený malý sad kríkov rakytníka a každý si môže na jeseň nazbierať plody pre seba. Aj zapojenosť ľudí do akcií je oveľa vyššia. Napríklad každý poslanec OcÚ sa tam pravidelne zúčastňuje a priloží ruku k dielu. Myslím, že s funkciou by mala prísť aj určitá morálna zodpovednosť - ak nejdem s niečím reálne fyzicky pomáhať, tak aspoň účasť by mala byť samozrejmosťou. A ešte zopár drobných tipov na záver:

- pred školou je rozbitý asfalt, je potrebné to opraviť ešte pred začiatkom školy + upraviť tam trochu parkovisko

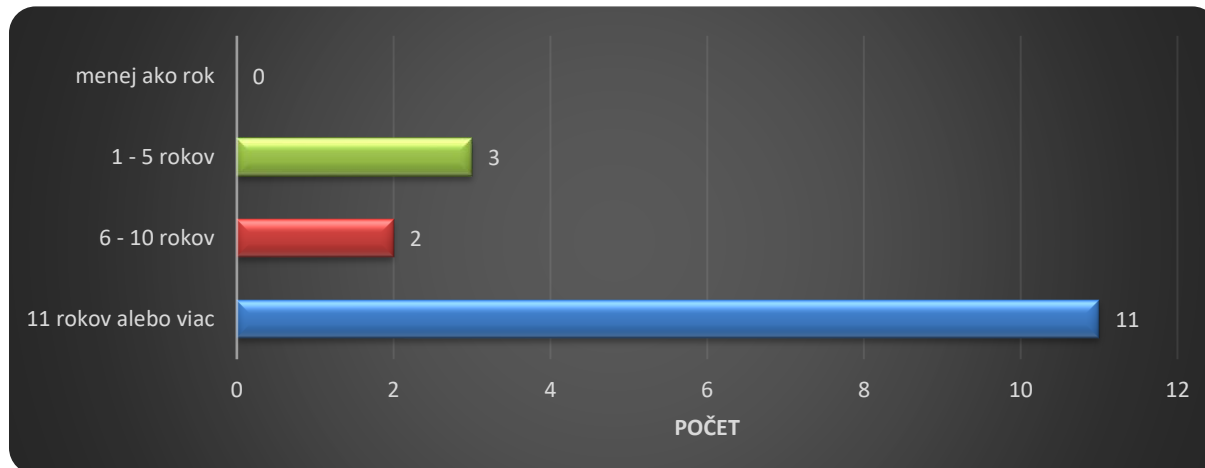

- ak sa organizuje koncert/výstava/kultúra - trochu viac rozmýšľať pri plánovaní, nech si občan nemusí vyberať, či ide do kostola na omšu/krížovú cestu/pravidelnú pobožnosť alebo na kultúru. Veď sa to dá vopred s farou skonzultovať a dohodnúť
 - chodník na cintoríne - od malej bráničky od mosta - potrebné opraviť, asfalt sa rozpadáva, konáre stromov je potrebné orezať, nebezpečne zasiahnu človeka do tváre
 - socha sv. Margity s drakom - pekné dielo, ale čudne nainštalované. Z Margity vidí návštevník iba pozadie a akoby bol dominantný drak. Hodilo by sa inak to otočiť
 - okolie zdravotného strediska je nedokončené a neestetické
 - chodník okolo potoka, v celej dĺžke od mosta na Podhradí (pri záhradkárstve) až po koniec ihriska je potrebné tiež pravidelne kosiť, zbierať odpadky a prípadne orezať konáre zo stromov, aby to bolo bezpečné.
- Veľký problém je s pozemkami ktoré stoja aj 30 rokov a nikto sa o ne nestará, predať ich nikto nechce resp. Veľa vlastníkov a obec ako taká s tým veľa nespraví lebo nemôže. Spoločenské aktivity 0 bodov. Niekedy aspoň to Drevo bolo v lete teraz vôbec nič pričom iné menšie obce vedia robiť festival, napr. Varenie gulášu atď. Ide o to aby sa ľudia v obci aj stretávali nie len v obchode toto je najväčší mínus že sa absolútne nič nerobí. Opravujú sa zručaniny ok fajn história atď ale reálny život a aktivity absolútne nič nič. Pre rodiny s deťmi vôbec nič pri čom priestoru pred kultúrnym domom je dosť.
 - Ďakujeme vám za vašu prácu, nastolené otázky svedčia o vašej tolerancii k všetkým občanom a snahe pomôcť obci rásť. Môj návrh spočíva v zapojení občanov do vecí verejnej. Lebo občania tvoria obec a oni sami by mali mať záujem o činnosti podporujúce rozvoj ich domoviny. A preto som za to aby sa vízie obecného úradu a občanov vedeli zosúladiť a kvôli tomu sa vytvoril priestor na verejné diskusie aktívnych ľudí a OZ ktorí majú záujem veci pohybovať dopredu, kde by sa mohli dohodnúť o možných brigádach a činnostiach ktoré by mohli viesť k verejnému prospechu.
 - Sem to asi nepatrí, lebo nejde o spoje SAD, ale čo sa týka dopravy - v obci vnímam ako veľký problém školskú ulicu. Pri vození detí do školy je tam každé ráno zápcha (nakupujúci v Makose, rodičia detí, učitelia), po ceste idú bezprizorne vedľa seba skupiny detí (hlavne rómskych), do toho túlavé psy... situáciu vnímam ako veľmi nebezpečnú, nie je kde sa s autom uhnúť, keď sa stretnú dvaja v protismere. Pre deti aj vodičov je to veľké riziko, že tam chýba chodník.
 - Nie je možné, aby v roku 2022 obecný rozhlas slúžil ako marketingovo/reklamné periodikum. Inzercia tam nemá čo hľadať. Viem si predstaviť, že rozhlas by slúžil výlučne len na nutné oznamy typu: požiar v obci a podobné katastrofy. Hlásenia pre žiakov základnej školy - 5x do dňa, inzeráty na kúpu motorky tam nemajú čo hľadať. Špeciálne nie hlásenie v ranných hodinách. Uvedomte si, že ľudia už nechodia na šiestu ráno do práce, tieto časy skončili, tak je čas sa posunúť aj do 21. storočia v rámci rozhlasu a nehlásiť každú blbosť 4x do dňa, 5x v týždni. Evidentne sa v tom niekto vyžíva a asi to považuje za vrchol kariéry, že môže rozprávať do obecného rozhlasu. To je také zborovské.
 - Celkovo sa mi táto dedina páči, nie je nič čo by mi nejak veľmi vadilo ale určite tu v budúcnosti neplánujem ostať. Nechcem v budúcnosti vychovávať svoje deti v takomto prostredí, kde sa ich budem báť nechať vonku samých kvôli určitým obyvateľom. Nie iba kvôli tomu tu nechcem ostať, ale pri tom čo už tu teraz niekedy robia títo obyvatelia, tak o pár rokov to bude iba horšie a horšie.
 - Bolo by dobre uvažovať o cyklotrase smer Hutisko a majer, iná trasa smer Regetovka- chata časom možné prepojenie a nie čakať na Dlhú Lúku či na koho. Druhá vec , ak niekto v obci zomrie malo by sa to oznámiť lebo zomrie mi kamarát a ja sa dozviem o dva týždne - je smutné. [Koniec odpovede nepublikovateľný].
 - Obec Zborov by mala šetriť elektrickou energiou - hasiť osvetlenie po 23:00 hodine alebo nechať svietiť každé druhé svetlo. Obec by tiež mala riešiť túlavých psov a psov trpiacich v osade.

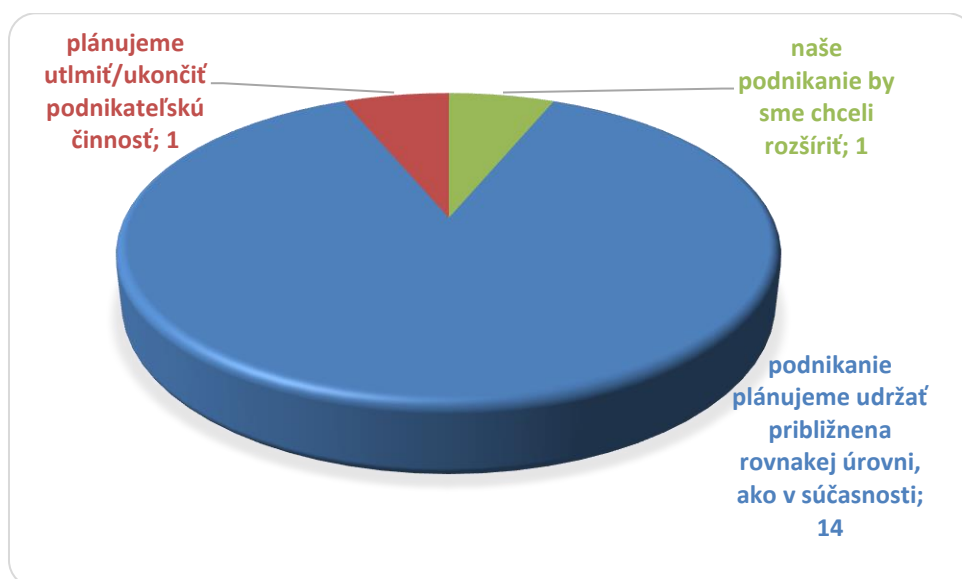

Dotazník pre podnikateľov – odpovede z dotazníkového prieskumu

1. Ako dlho v Zborove Vaša spoločnosť podniká?

2. Aké sú plány Vašej spoločnosti na najbližších 5-7 rokov?

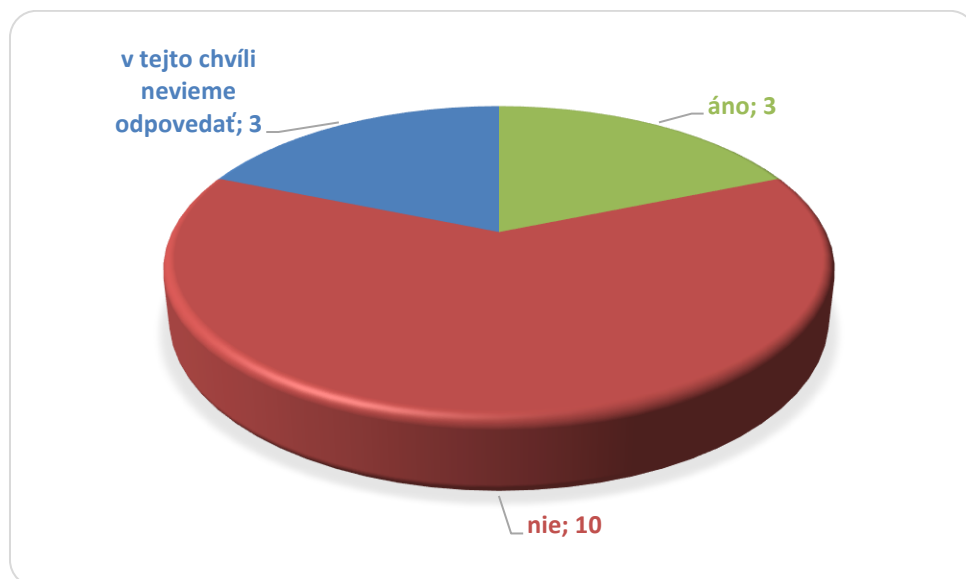

2 B. Prečo plánujete utlmiť/ukončiť svoje podnikanie?

- rast cien.

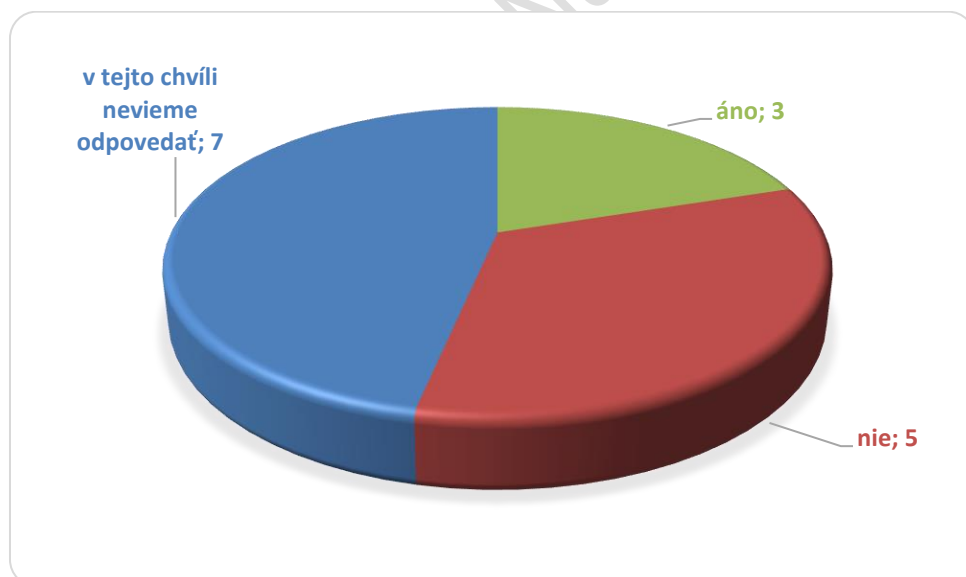
3. Plánujete ešte v tomto alebo v budúcom roku prijať nejakých nových zamestnancov?

3 B. Približne koľko ich plánujete prijať?

najviac dvoch	2
3 až 5	1
6 alebo viac	0

4. Plánujete ešte v tomto alebo v budúcom roku investovať do dlhodobého hnuťelného alebo nehnuteľného majetku?

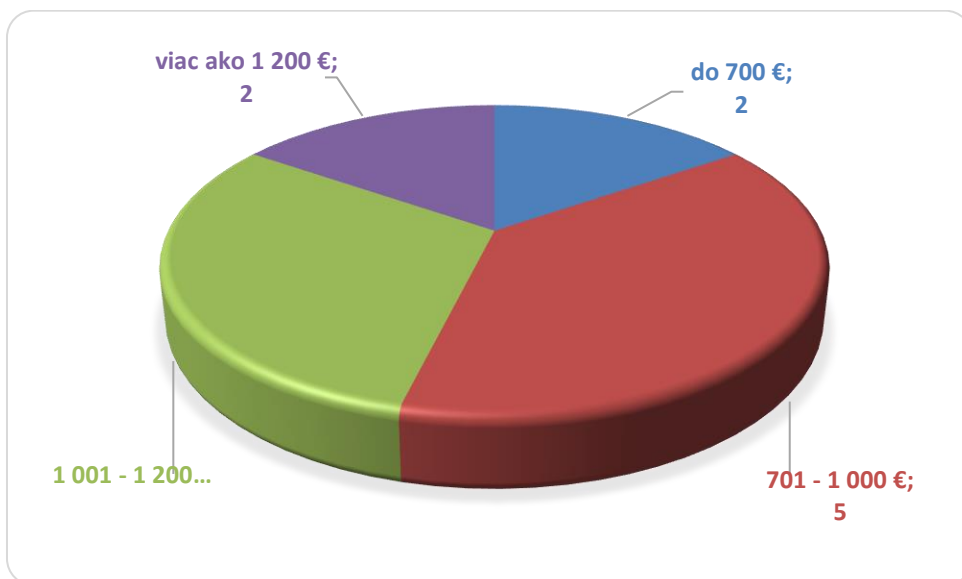

4 B. Asi v akej výške?

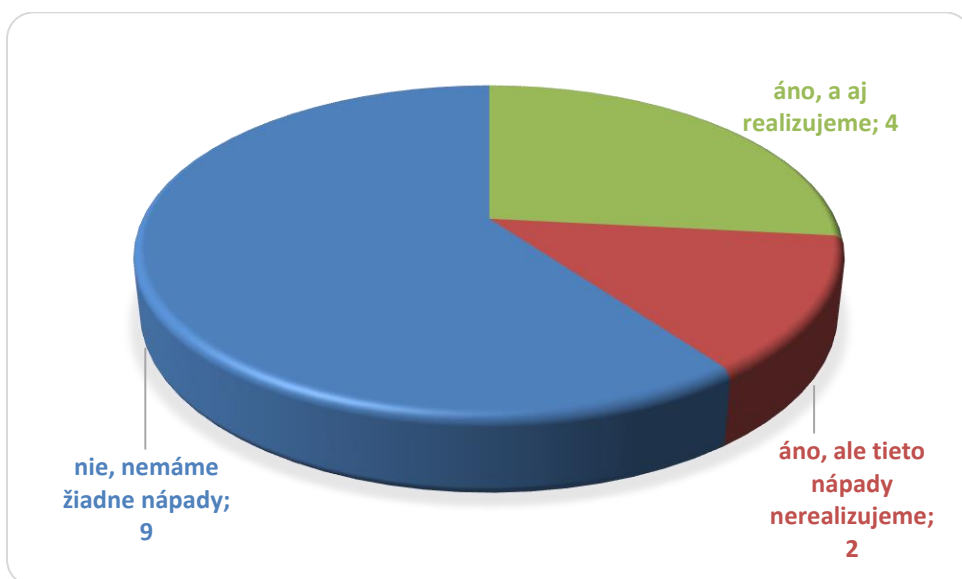
do 5 000 €	0
5 001 až 30 000 €	3
30 001 až 100 000 €	0
viac ako 100 000 €	0

5. Aká je priemerná mesačná hrubá mzda vo Vašej spoločnosti za 1. polrok 2022 (resp. v prípade živnostníka priemerný mesačný príjem)?

6. Okrem Vášho terajšieho predmetu podnikania – máte aj nejaké iné podnikateľské nápady, ktoré by ste chceli v Zborove realizovať?

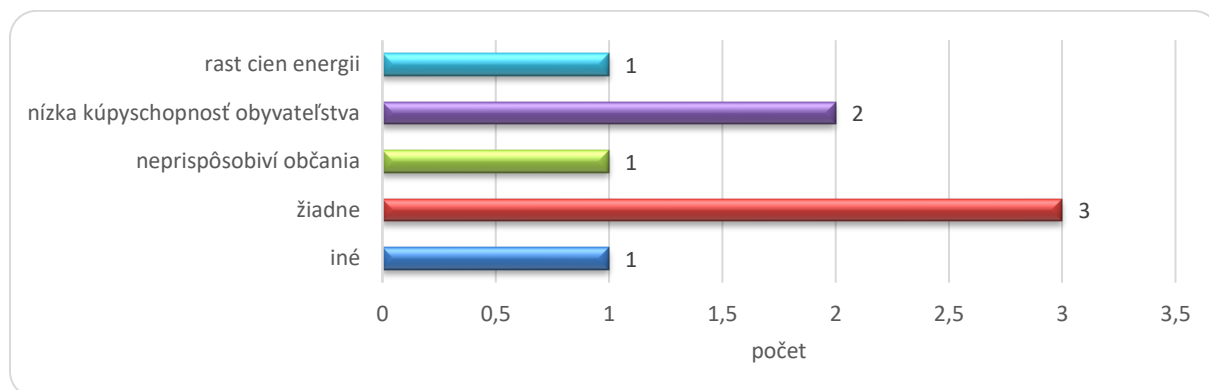

6 B. Z akého dôvodu tieto plány nerealizujete? Existuje niečo konkrétne, čo Vám v tom bráni?

- rôzne okolnosti, najmä finančné.
- formulácia otázky je nepresná. Ďalšie podnikateľské aktivity sú mimo obce Zborov.
- neistota, vysoká inflácia

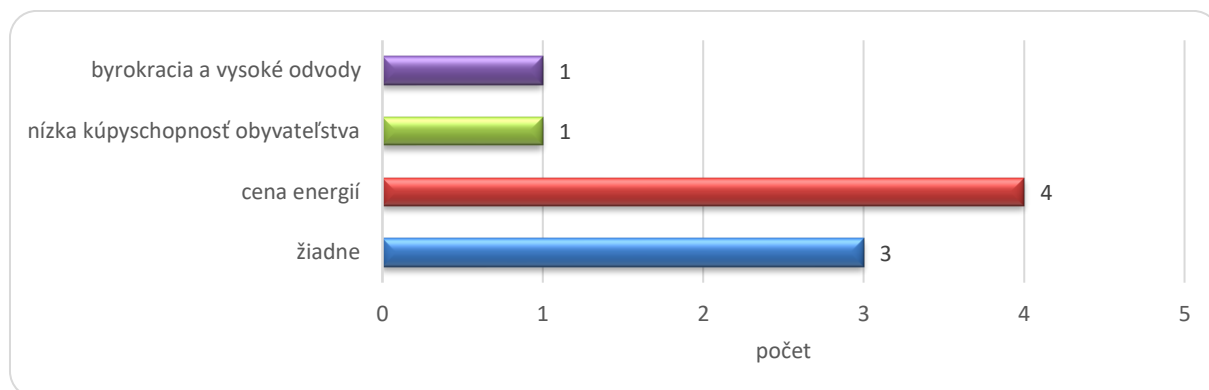
7. Aké sú - podľa Vás - najväčšie prekážky podnikania v obci (všeobecne)?

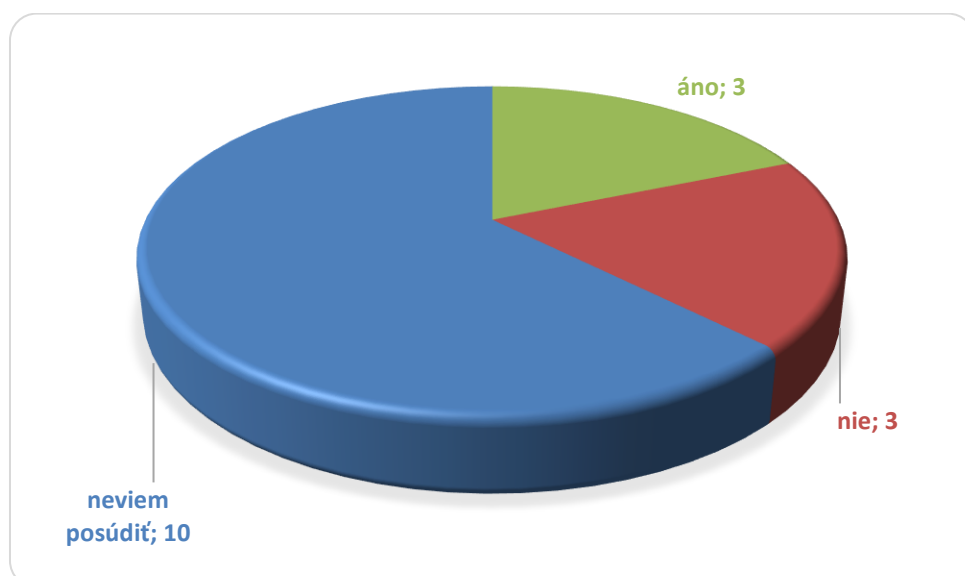
Iné:

Pomerne nízka priemerná kvalita pracovnej sily. Nízka atraktivita lokality (najmä pre osoby mimo obce Zborov). Málo rozvinutý cestovný ruch a služby s tým súvisiace. Veľmi zlá starostlivosť obce o zeleň, verejné priestranstvá, čistotu obce, čo ešte viac znižuje atraktivitu lokality.

8. Aké sú najväčšie prekážky vo Vašom konkrétnom podnikaní?

9. Myslíte si, že samospráva obce v rámci svojich kompetencií dostatočne podporuje podnikateľov v obci?

9 B. Aké konkrétne kroky/aktivity by mohla samospráva urobiť na to, aby sa Vašej spoločnosti lepšie podnikalo (príp. aby sa všeobecne zlepšilo podnikateľské prostredie)?

- Skrášlenie prostredia - zlepšenie starostlivosti o verejné priestranstvá (kosenie, odpady v celej obci, v zime odpratávanie snehu). Obec absolútne nevyužíva potenciál súvisiaci s návštevníkmi hradu. Do obce treba prilákať solventnejšie obyvateľstvo - prostredníctvom stavebných pozemkov, ktorých je v obci absolútny nedostatok.
- Využitie miestnych

10. Viete si predstaviť nejakú formu vzájomnej spolupráce medzi Vašou spoločnosťou a samosprávou obce tak, aby táto spolupráca bola výhodná pre obe strany? Ak áno, v čom by táto spolupráca mohla spočívať?

- myslím, že spolupráca je dobrá
- momentálne neviem odpovedať
- neviem odpovedať
- áno. predaj spojovacieho materiálu pre obecnú firmu za výhodné ceny
- doporučiť akcie, prenajímať sálu, catering
- ponúknuť zákazky miestnym

11. Obec má k dispozícii voľné priestory v areáli bývalých colných skladov, v budove materskej školy a v budove Poľovníka. Uvažujete o tom, že by ste niektorý z týchto priestorov mohli využiť na Vaše podnikanie?

áno	1
nie	10

11 B. O ktorý z uvedených priestorov by ste mali záujem? Existuje niečo, čo by mala obec zo svojej strany urobiť na to, aby ste v týchto priestoroch aj reálne začali podnikáť?

- neviem momentálne odpovedať

12. Voľný priestor na Vaše vyjadrenie.

- Nie je úlohou obce, aby osobitne podporovala podnikanie. Úplne by stačilo, aby si plnila svoje základné úlohy, aby boli verejné priestranstvá pekne upravené a aby bolo v obci čisto. Je veľmi smutné, že to obec napriek veľkým zdrojom, ktoré má z našich daní, nie je schopná zabezpečiť.
- môj názor : zo strany obce je všetko splnené na podnikanie v obci
- nemám žiadne návrhy